

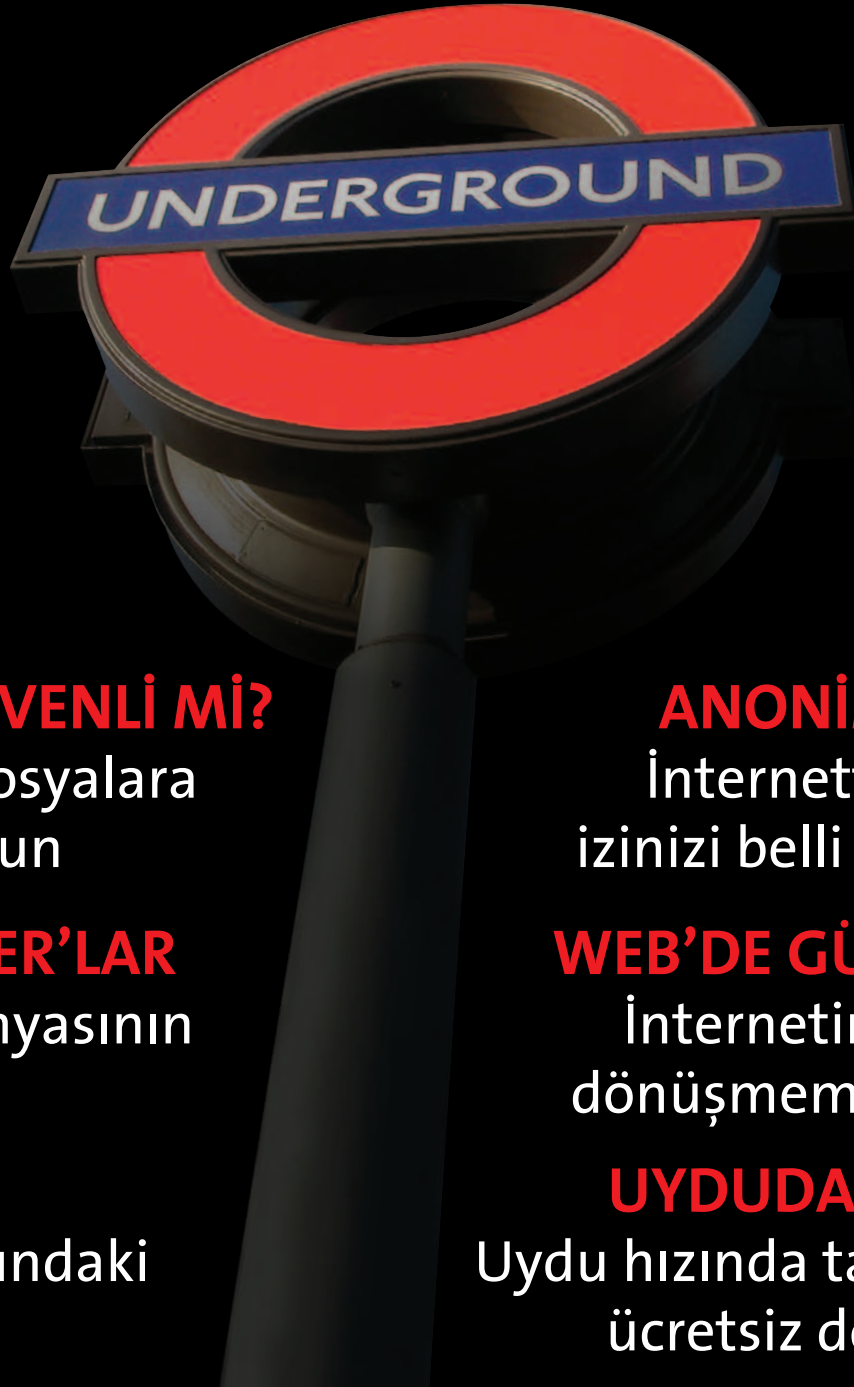
ÖZEL SAYI

CHIP

ISSN: 1304-4419

Sayı: 2004/05

Fiyatı: 11.000.000 TL

ŞİFRELER GÜVENLİ Mİ?

Şifrelenmiş dosyalara
meydan okuyun

ÜNLÜ HACKER'LAR

Bilgisayar dünyasının
korsanları

KEYLOGGER

Klavyenin ucundaki
büyük tehlike

ANONİM SÖRF

İnternette gezin,
izinizi belli etmeyin

WEB'DE GÜVENLİK

İnternetin kabusu
dönüşmemesi için...

UYDUDAN PC'YE

Uydu hızında tamamen
ücretsiz download

İNTERNET TELEFONU Ücretsiz telefon görüşmesi • **ICQ GÜVENLİĞİ**

Mesajlarınızı koruyun • **MULTİMEDYA** Formatlar arasında dönüşüm •

PROGRAMLAR Çok özel güvenlik programları • **SİTELER** En iyi underground siteler •

GOOGLE En güncel hacker aracı • **STREAMING** Web yayınlarını

gerçek zamanlı kaydedin

EDİTÖR'DEN

» Underground

Burak Tuyan,
Editör

Bilgisayarların karanlık dünyasına adım atmaya hazır mısınız? Bu dünyada sizi şaşırtıcı gelişmeler bekliyor. Şimdiye kadar belki de hiç duymadığınız konular hakkında detaylı bilgileri,

şu anda elinizde tutmakta olduğunuz dergide bulacaksınız. Sayfaları çevirdikçe, bilgisayarların ne kadar eğlenceli ve bir o kadar da ürkütücü olabileceğini fark edeceksiniz. Uzman olma yolunda ilerleyen bilgisayar kullanıcıları için hazırladığımız bu dergide, işlediğimiz konuların pratiğe yönelik olmasına özen gösterdik. Bu sayede, öğrendiğiniz bilgileri gerçek hayatta uygulamaya hemen başlayabileceksiniz. Dergideki birbirinden ilginç konular dışında, üç sürpriz yazının da CD'de sizleri beklediğini hatırlatmalıyız.

KÜNYE

Yayın Koordinatörü: Mahmut Karşılıoğlu
mkars@chip.com.tr
Genel Yayın Yönetmeni: Ufuk Yamankılıçoğlu
uyaman@chip.com.tr
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Gökhan Sungurtekin
sgokh@chip.com.tr
Yazı İşleri Şefi: Cem Sinanoğlu
cemsinanoglu@chip.com.tr
Bu Sayının Editörü: Burak Tuyan
burakt@chip.com.tr
Redaksiyon: Volkan Dalkılıç
volkand@chip.com.tr
CD: Korcan Meydan
korcan@chip.com.tr
Görsel Yönetmen: Gökhan Koç
gokhank@chip.com.tr
Grafik Tasarım: Murat Çelik
mcelik@chip.com.tr
Katkıda Bulunanlar: Sinan Yorulmaz
Genel Müdür: Hermann W. Paul
Genel Müdür Yardımcısı: Beste Özerdem
Finans Müdürü: Aylin Aldemir

VOGEL BURDA MEDYA A.Ş. REKLAM GRUBU

Satış Müdürü: Gülcan Bayraktar
gulcanb@vogel.com.tr
Pazarlama Müdürü: Güler Okumuş
oguler@vogel.com.tr
VOGEL BURDA MEDYA A.Ş. Adına Sahibi:
Hermann W. Paul
Renk Ayırımı-Film Çıkış ve Baskı
ASIR Matbaacılık Ltd. Şti. Demirbağ Sok. No:4 Oto Sanayi
4. Levent İstanbul Tel: (212) 283 84 38
Dağıtım: BİRYAY A.Ş.
VOGEL BURDA MEDYA A.Ş.:
Mevlüt Pehlivan Cad. Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No: 6
Blok: B 34349 Gayrettepe - İstanbul
Telefon: (212) 217 93 71 (pbx), Faks: (212) 217 95 32

GÜNCEL

- 4 **Hacker'lar:** Bilgisayar korsanları
- 8 **Ücretsiz telefon görüşmesi:** Hacker'ların en eski numarası
- 10 **Şifre kırıcılar:** Unutulan şifrelere son
- 14 **Kişisel bilgilerinizi koruma:** Şifreleme, gizleme ve kamuflaj
- 18 **Keylogger tehlikesi:** Bu devirde klavyenize bile güvenmeyin
- 24 **Windows'un kontrolünü kimseye kaptırmayın:** Kayıt defteri (Registry)
- 30 **CD/DVD yazmada yeni boyutlar:** En kullanışlı püf noktaları
- 32 **ICQ'nuzu hackletmeyin:** Güvenli sohbet
- 36 **Offline download:** Dijital uyduda kanca atmak

E-CHIP

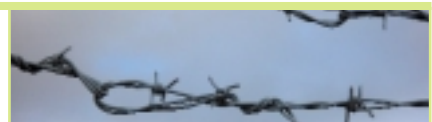
- 40 **CD içi:** Bilgisayar dünyasının gizemli programları

MULTİMEDYA

- 44 **DVD'leri DivX'e dönüştürmek:** Gordian Knot kullanım rehberi
- 50 **5 adımda VCD'den DivX'e:** En pratik dönüşüm rehberi
- 52 **ASF ve WMV dosyalarını DivX'e dönüştürmek:** Yasaklı dönüşüm işlemi
- 54 **MOV dosyalarını DivX formatına dönüştürmek:** Zorlu bir işlem
- 56 **RAM dosyalarını DivX formatına dönüştürmek:** Sıradışı bir işlem
- 58 **DivX'leri VCD'ye dönüştürmek:** Sadece VCD oynatıcısı olanlar için
- 60 **DivX'leri DVD'ye dönüştürmek:** DVD hazırlamak
- 64 **DVD film klonlama:** Bir taneyle yetinmeyenlere

YAZILIM

- 68 **En başarılı güvenlik programları:** Güvenliğiniz emin ellerde
- 72 **Paylaşım programları:** İnternette herşey bedava
- 78 **Güvenlik üçlemesi:** Anti-virüs, anti-spy, anti-dialer
- 82 **EXE modifikasyonu:** Programları hacklemek
- 84 **Underground yazılım çetesi:** Eighth Wonder

İNTERNET

- 86 **En gizemli 30 underground site:** İnternet dünyasının karanlık yüzü
- 92 **İnternette maksimum güvenlik:** Hile, yalan, spam, reklam
- 100 **Dosya indirmede yeni boyutlar:** IRC, FTP ve News
- 104 **İnternette anonim sörf:** Net'te gezin izinizi belli etmeyin
- 106 **Anonim e-posta göndermek:** İnternette imzasız mesajlar
- 108 **Çoklu e-posta gönderimi:** Haber listeleri ve daha fazlası
- 110 **Google:** En güncel hacker aracı
- 112 **Web'den müzik ve görüntü kaydı:** İnternette radyo ve TV

Bilgisayar dünyasının korsanları

Hacker'lar

Onlar güvenlik açıklarını kovalıyorlar, güvenlik yetkilileri onları kovalıyor... Bazıları onları kahraman ilan ediyor, bazıları da suçlu olarak görüyor... Her geçen gün isimlerini daha fazla duyuyoruz, onlarsa bunu pek önemsiyor gibi durmuyorlar... İlginç kişilikleri ve teknolojik konulardaki bilgileriyle kafalarda soru işareti bırakan insanlar...

Hacker kavramının anlamı hala büyük bir muamma. Hakkında çok fazla şey yazılıp, üzerine çok fazla yorum yapılsa da “hacker” kavramının tam olarak hangi anlamda kullanıldığı sorularda kafa işareti yaratmaktadır. Türk Dil Kurumu’nun internet üzerindeki sözlüğüne (www.tdk.gov.tr) bile girmeyi başaran bu kelime, burada “Bilgisayar ve haberleşme teknolojileri konusunda bilgi sahibi olan, bilgisayar programlama alanında standardın üzerinde beceriye sahip bulunan ve böylece ileri düzeyde yazılımlar geliştiren kişi” olarak tanımlanmaktadır. Bu kelime için Türk Dil Kurumu’nun “kırıcı”, “çökertici” veya “korsan” karşılıklarını önerdiğini de hatırlatmalıyız. Benzer şekilde “hacking” kelimesinin Türkçe karşılığı olarak da “kıırma”

kelimesi önerilmektedir. Bu konudaki gelişmeler ve örnekler için www.tdk.gov.tr/kar200001.html adresini ziyaret edebilirsiniz.

Hacker kavramının nasıl Türkçeleştirileceği konusundaki karmaşa dışında, bu kavramın evrensel boyuttaki anlamı da gerçek bir muammadır. Değişik sözlüklerde bu kavram hakkında bazı ortak ifadeler olsa da, bu konuda tam anlamıyla bir mutabakata varılmış değildir. Yine de, hacker olarak nitelendirilecek kişinin şu özelliklerden birine veya birkaçına sahip olması beklenebilir.

- Programlama dilleri hakkında bilgi sahibi olmak
- Bilgisayar sisteminin (veya genel olarak teknolojik cihazların) detaylarını öğrenmekten zevk almak

- Programlama dillerini hızla ve kolayca öğrenmek
- Programlama hakkında konuşmak ya da teoriler üretmektense, kod yazmaktan hoşlanmak
- Bilgisayar sistemleri hakkında sahip olduğu bilgileri kendisine kişisel çıkar sağlamak veya başkalarına zarar verme amacıyla kullanmak

Tarihin sayfalarına adını altın harflerle yazdıran hacker'lar

Eskiden “hacker” unvanına sahip olmak çok zordu. Günümüzde ise internetten öğrendiği bir hileyi uygulayan çoğu kişi kendisine bu unvanı yakıştırıyor. Yine de dünyada en çok tanınan ve hacker unvanına gerçekten sahip olan kişilerin bazılarını şöyle sıralayabiliriz.

Dmitry Sklyarov

Bir hacker mı yoksa bir cracker mı olduğu konusunda kesin bir yargıya varılamayan Dmitry Sklyarov, her şeye rağmen bilgisayar güvenliği konusunda haklı bir ün kazanan kişilerden bir tanesi olmayı başarmıştır. 17 Haziran 2001 tarihinde Las Vegas'ta gerçekleştirilen Def Con 9 konferansına konuşmacı olarak katılan Rus vatandaşları Dmitry Sklyarov, konferansın bitiminde karşısında FBI görevlilerini bul-

du. Konferans sırasında Adobe firmasının elektronik kitap formatı olan PDF şifreleme mantığını açıklayan ve bu şifre korumasının nasıl aşılabileceğini anlatan Dmitry Sklyarov, bu konuşma yüzünden "Digital Millennium Copyright Act" anlaşmasını ihlal etmekten yargılanan ilk kişi oldu. Adobe firmasının bu davayı açmasının daha önemli bir sebebi de Dmitry Sklyarov'un Rusya'da iken ElcomSoft firmasının çıkardığı "Advanced eBook Processor" programını hazırlayan ekipte olmasıydı. Bir süre Amerika'da tutulan Dmitry, 2001 yılının Aralık ayında şartlı olarak ülkesine dönebildiyse de ElcomSoft firmasında açılan dava uzun süre devam etti. Bu olayla ilgili en ilginç gelişmelerden bir tanesiyse Dmitry'nin daha sonra Adobe firmasına şifreleme konusunda danışmanlık yapmasıdır. Dmitry Sklyarov ve yaşadığı olaylarla ilgili daha detaylı bilgileri www.freedmitry.org sitesinden öğrenebilirsiniz.

Johan Helsingius

Takma adı "Julf" olan Johan Helsingius, Penet.fi adında dünyanın en çok tutulan anonim remailer programını yazan kişiydi. 200MB sabit diski bulunan 486 işlemcili bir bilgisayar üzerinde çalışan bu anonim remailer, kendi kategorisinde dünyanın en çok kullanılan servisi olmayı başardı. 1995 yılında Finlandiya'da Sciento-

logy Tarikatı'nın bu programı satın alan bir üyesinin, tarikatın sırlarını internet üzerinden yayınladığı tespit edildi. Finlandiya polisi bu olaydan dolayı ilgili kişinin kimliğini açıklaması için Helsingius'tan yardım talep etti. Bu olaydan kısa bir süre sonra ise Finlandiya mahkemesinden Johan'ın bu remailer programını kullanan kişilerin gerçek e-posta adreslerini açıklaması ile ilgili bir karar çıktı. Bu durumdan memnun kalmayan Johan Helsingius, 1996 yılında servisini kapatmaya karar verdi. Şu anda sahip olduğu tecrübeyi dünya üzerindeki değişik iletişim firmalarıyla paylaşan Johan Helsingius ile ilgili en ilginç not, kendisinin bu anonim remailer servisini bir kez bile kullanmamasıdır.

John T. Draper

Eskinin yeniye karşı üstünlük gösterdiği bu ilk hack olayı, John T. Draper tarafından gerçekleştirilmiştir. O zamanlar satılan Cap'n Crunch marka mısır gevrekleriyle birlikte basit bir düdük hediye ediliyordu. John Draper bu gevreğin tadını seviyor muydu bilinmez ama hediye olarak verilen düdükten çok memnun kaldığına eminiz. Zira bu düdüğün çıkardığı frekansın, telefon şirketlerinin şehirler arası görüşmelere izin veren sinyali ile aynı olduğunu keşfeden Draper, bu sayede tele-

fon hatlarına girerek ücretsiz görüşme yapılabileceğini keşfetmiştir. Daha sonraları Cap'n Crunch takma adını kullanan John T. Draper, bu sayede şehirler arası görüşmeleri uzunca bir süre ücretsiz yapmak dışında tarihin ilk hacker'ları arasındaki yerini de almayı başarmıştır. Daha sonraları ShopIP adında kendi güvenlik şirketini kuran John T. Draper, şimdilerde ise firewall ve anti-spam yazılımları geliştirmekte ve bu konularda çeşitli konferanslara katılmaktadır.

Kevin Mitnick

Dünyanın en çok tanınan hacker'larından birisi olan Kevin Mitnick, aynı zamanda FBI'nın arananlar listesine girmeyi başaran ilk hacker olma ünvanına da sahiptir.

1980'lerde bir kere tutuklanan Mitnick; kredi kartı veritabanlarını, bir DMV'yi ve telefon ağlarını hack ettikten sonra bilgisayar uzmanı Shimomura'nın evindeki bilgisayara sızmaya çalışırken yakalanmıştı. Kevin Mitnick'in çocukluğu da sonraki hayatı kadar ilginçti. Bilgisayar almak için yeterli parası olmayan Mitnick, delikanlı çağlarındayken elektronik araç satan mağazalara takılır, orada sergilenen bilgisayar ve modemleri diğer bilgisayarlara bağlanmak için kullanırdı. FBI tarafından üç yıl boyunca aranan "Condor" takma adlı hacker, bu süre boyunca arkadaşlarıyla haberleşmek için IRC'yi kullandı. Nihayet 15 Şubat 1995'te tutuklanan Kevin Mitnick'in yargılanma süreci de bir hayli ilginçti. 4 sene boyunca duruşmaya çıkarılmadan hapis tutulan Mitnick; Kuzey Carolina'da 23 değişik suçtan, California'da ise 25 değişik suçtan aranıyordu. 16 Mart 1999 tarihinde bu suçların 5'inden

ve California Kuzey Bölgesi'nin 2 ek suçlamasından hüküm giydi. Tüm bu suçlardan 46 ay hapis ve 3 sene göz altı cezası alan Kevin Mitnick 21 Ocak 2000'de şartlı olarak serbest bırakıldı. Bu süreçte hayatını anlatan "Takedown" isimli bir filme konu olan Mitnick, daha sonra da yine kendi hayatını anlatan "Freedom Downtime" isimli bir filmde kendisini canlandırdı. İnternet üzerindeki çok sayıda yazının konusu olan Kevin Mitnick hakkında en detaylı bilgiye www.takedown.com adresinden ulaşabilirsiniz.

Kevin Poulsen

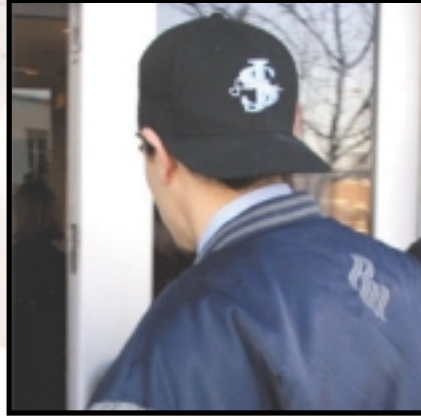
Şimdilerde bilgisini ve tecrübelerini bir gazetede yayınlanan yazılarıyla geniş kitlelerle paylaşan Kevin Poulsen, eskiden

"Dark Dante" takma adını kullanan önemli bir hacker'dı. 1990 yılında Pacific Bell telefon şirketinin Los Angeles bölgesindeki tüm hatlarını kontrol altına alan Poulsen, KIIS-FM adındaki bir radyo istasyonunun düzenlediği yarışmada 102. arayan olmayı başarmıştı. Zira bu radyo, kendilerini arayacak 102. kişiye muhteşem bir Porsche 944 S2 hediye ediyordu. Bu hilesi olaydan kısa bir süre sonra anlaşılan Kevin Poulsen, polisler tarafından yakalanarak üç yıl kadar hapis yatmak durumunda kaldı. Bu kötü tecrübeden sonra bilgisini gerçek hayatta uygulamaya koymak yerine insanlarla paylaşmaya karar veren Kevin Poulsen, şimdilerde SecurityFocus sitesinde araştırmacı olarak görev yapıyor.

Mafiaboy

Genç yaşından dolayı adı açıklanmayan "Mafiaboy" takma adlı hacker, 2000 yılın-

da gerçekleştirilen birçok hack olayından sorumlu tutulmaktadır. Aslında 2000 yılı, hiçbir firmanın sitesine yapılan saldırıları kabul etmediği bir yıl olarak bilinir. Buna rağmen Amazon, CNN, eBay, E*TRADE, Excite, Yahoo! ve ZDNet gibi pek çok popüler sitenin web sitesi yapılan saldırılar sonucunda uzun süre kapalı kalmıştır. O zamanlar, bu saldırılarla ilgili olarak 16 yaşındaki "Mafiaboy" takma adını kullanan Kanadalı genç bir hacker suçlanmıştı.

Mark Abene

Masters of Deception adlı hacker grubunun kurucu üyelerinden olan Mark Abene, "Phiber Optik" takma ismini kullana-

rak Amerika'daki binlerce gencin telefon sistemlerinin çalışma prensiplerini araştırmaya özendirdi. Amerikan Federal Mahkemesi, ibret olsun diye Mark Abene'yi, bir yıl hapse mahkum etti. Hapishanede kutlamalarla karşılanan Abene, daha sonra ise New York Magazine tarafından "New York şehrinin en zeki 100 kişisinden biri" olarak ilan edildi.

Richard Stallman

İlk bilgisayarına 1969 yılında henüz 16 yaşındayken kavuşan Stallman, kısa bir süre içerisinde bilgisayar konusundaki

bilgisini inanılmaz seviyelere taşıdı ve 1971 yılında kendisine MIT içerisindeki yapay zeka laboratuvarlarında bir iş buldu. Bu sırada henüz bir Harvard öğrencisi olan Stallman, kendi hazırladığı bir yazılım sayesinde diğer bilgisayarlara kişisel saldırılarda bulunmaya başladı. Şimdilerde adını sıkça duyduğumuz GNU kavramının geliştiricisi olan Richard Stallman, Free Software Foundation organizasyo-

nunu da kuran kişidir. Richard Stallman'ın en ilginç özelliklerinden bir tanesini ise yaptığı olayların hiçbirisinde takma isim kullanmamasıdır.

Robert Morris

Amerikan Ulusal Güvenlik Bölümü'ne bağlı Bilgisayar Güvenliği Merkezi'nde şef olarak çalışan bir babanın oğlu olan Robert Morris, 1988 yılında zararlı bir solucan yazılımını kazayla internet ortamına yaymasıyla hacker'lar arasındaki yerini al-

dı. Dünya üzerinde çok sayıda bilgisayara bulaşan bu solucan, bulaştığı bilgisayarların da büyük bir bölümüne zarar verdi. Bu olayın en önemli yanlarından bir tanesi de çok küçük bir kitle tarafından bilinen "hacker" kavramının, geniş kitlelerin diline dolanmasını sağlamasıdır. Karanlık bir geçmişe sahip olan ve bir zamanlar "rtm" takma adını kullanan Robert Morris, şu anda MIT'de asistan profesör olarak görev yapmaktadır.

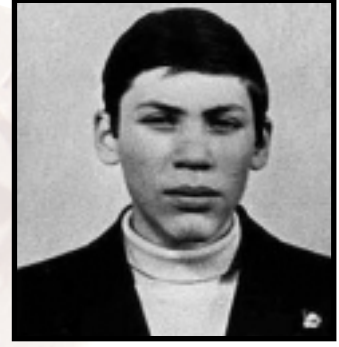
Timothy Lloyd

Omega mühendislik firması çalışanı Timothy Lloyd, intikam almak amacıyla hacking olaylarına giren nadir hacker'lardan bir tanesidir. Donanma ve NASA ile ortak çalışan en büyük şirketlerden birisi olan Omega'dan kovulan Lloyd, intikam için 6 satır kod ile üretim operasyon siste-

mini çökertmiştir. Bu olay sayesinde eski şirketini yaklaşık 10 milyon dolar zarara uğratan Lloyd, daha sonra yakalanarak yargıç tarafından üç yıl beş ay hapse mahkum edildi. Suçlamamaları reddeden Lloyd, şirketin ve devletin komplosuyla karşı karşıya olduğunu iddia etti. Gizli Servis elemanları Lloidy'un garajında yaptıkları aramada, içinde 6 satırlık programa ait kodların bulunduğu bir sabit disk bulmuşlardır ve bu sabit disk ilgili davada kanıt olarak kullanılmıştır.

Vladimir Levin

St. Petersburg mezunu başarılı matematikçi Vladimir Levin, Citibank'ın bilgisayarlarına girerek müşterilerin hesaplarından yaklaşık 10 milyon doları kendi hesabına aktarmıştır. Rus mafyası tarafından bu olaya zorunlu bırakıldığını iddia eden

Vladimir Levin, Heathrow hava alanında Interpol tarafından yakalanmış ve Citibank paranın büyük bir kısmını geri almıştır. Üç yıl hapse mahkum edilen Vladimir Levin, kendisini savunması için verilen avukatın da bir FBI ajanı olduğunu iddia etmiş ve bu yüzden karşı dava açmış fakat başarısız olmuştur. ■

HACKER MANİFESTOSU

» The Mentor takma adlı hacker'ın ağzından bilgisayar korsanları

Bugün bir diğeri daha yakalandı. Boydan boya tüm gazetelerdeydi. "Bilgisayar suçu skandalında bir delikanlı tutuklandı", "Banka hasarından sonra bir hacker tutuklandı"...

Lanet olası çocuklar. Hepsi birbirinin aynı.

Ama siz hiç üç-parçalı psikolojinizle ve 1950'lerden kalma teknobeyninizle hiç bir hacker'ın gözlerinin arkasından bakarsınız mı? Onu bu kadar sert yapan, onu buna zorlayan, onu böylesine bir kalıba döken neydi diye hiç merak ettiniz mi?

Ben bir hacker'ım, dünyama buyrun...

Benim dünyam okul ile başlıyor... Birçok çocuktan daha akıllıyım, bize öğrettiklerim bu saçmalık beni sıkıyor...

Lanet olası başarısızlar. Hepsi birbirinin aynı.

Orta okulda veya lisedeyim. Hocaların bir kesiri nasıl indirgendiğini anlatışlarını on beşinci kez dinlemiştim. Onu anladım. "Hayır, Bay Smith, size ödevimi göstermedim, ben onu kafamda yaptım..."

Lanet olası çocuk. Muhtemelen kopya çekti. Hepsi birbirinin aynı.

Bugün bir keşif yaptım. Bir bilgisayar

buldum. Bir saniye, bu çok enteresan. Ne yapmasını istersem onu yapıyor. Eğer hata yaparsa, onu ben beceremediğimdir. Beni sevmediğinden değil... veya benden korktuğundan değil... veya benim çok akıllı bir fırlama olduğumu düşündüğünden değil... veya öğretmeyi sevmediğinden ve burada olmaması gerektiğini düşündüğünden değil...

Lanet olası çocuk. Bütün yaptığı oyun oynamak. Hepsi birbirinin aynı.

Ve sonra oldu... "İşte bu... Benim ait olduğum yer burası..." Buradaki herkesi biliyorum... Onlarla hiç karşılaşmamış, hiç konuşmamış, onlardan bir daha hiç ses çıkmayacak olsa dahi... Hepinizi tanıyorum...

Lanet olası çocuk. Telefon hattını yine meşgul ediyor. Hepsi birbirinin aynı.

İnanamayacaksınız ama hepimiz birbirimizin aynısıyız... Bizler okulda terslendik. Öğretecek bir şeyleri olan çok azı bizi istekli öğrenciler olarak buldu. Fakat bu çok azı çöldeki damlacıklar gibiydi.

Bu bizim dünyamız şimdi...elektronun ve elektrik düğmesinin dünyası, bilgi aktarım hızının güzelliği. Karıcı oburlar tarafından yönetilmeseydi pul kadar ucuz olabilecekti, zaten var olan bir sistemi kullanılır hale getirdik ve siz bizi suçlu olarak ifşa ettiniz. Biz araştırdık... ve siz bi-

ze suçlu dediniz. Bilgiyi aradık.. ve siz bize suçlu dediniz. Biz tenimizin rengi olmadan varolduk, milliyetsiz, hiçbir dine ait olmadan... ve siz bize suçlu dediniz. Atom bombası ürettiniz, savaşımlara girdiniz, cinayet işlediniz, hile yaptınız ve bize yalan söylediniz ve bunların bizim yararımıza olduğuna inanmamızı sağlamaya çalıştınız ve biz hala suçluyuz.

Evet, ben suçluyum. Suçum merakımın bir parçası. Benim suçum insanları söyledikleri ve düşündüklerine göre yargılamak, neye benzediklerine göre değil. Benim suçum sizleri daha akılcı kılmaktı, ki bu nedenden dolayı beni hiçbir zaman affetmeyeceksiniz.

Ben bir hacker'ım ve bu benim manifestom. Bu bireyi durdurabilirsiniz ama hepsimizi durduramazsınız... hepsinden öte, hepimiz birbirimize benziyoruz.

The Mentor

NOT: 8 Ocak 1986 tarihinde The Mentor adındaki hacker tarafından yazılan ve Phrack Inc. dergisinde yayınlanan çok popüler bir makalenin kısaltılmış ve Türkçeleştirilmiş halidir.

Hacker'ların en eski numarası

Ücretsiz telefon görüşmesi

Hacker'lığın tarihine baktığınızda, her şeyin ücretsiz telefon görüşmeyle başladığını fark edersiniz. Siz de doğru yöntemleri kullanarak ücretsiz telefon görüşmeleri yapabilirsiniz. Üstelik yasal yollardan...

Eskiden uzaktaki birisiyle sesli olarak konuşmak için pek fazla seçeneğiniz yoktu. Üstelik kullanabileceğiniz sınırlı sayıdaki yöntemler de oldukça pahalıydı. Şimdi ise uzaktaki kişilerle sesli iletişim kurmak için onlarca farklı seçeneğiniz var. Üstelik bu yöntemlerin fiyatları eskisine göre çok daha düşük. Hatta bazıları ücretsiz... Biz de bu yazı içerisinde, ücretsiz olarak sesli iletişim kurmanıza yardımcı olacak yöntemlerden birisini inceleyeceğiz: P2P.

P2P için yeni bir kullanım alanı: Telefon görüşmesi

Anında mesajlaşma (örn. ICQ) ve dosya paylaşma (örn. Kazaa) fenomenlerinden sonra, şimdi de P2P teknolojisi ses iletimi için kullanılmaya başlandı. Çok kısa süre içerisinde adından söz ettirmeyi başaran bu teknolojinin öncülüğünü ise Skype yapıyor. Ünlü paylaşım programı Kazaa'nın

geliştiricileri tarafından hazırlanan Skype, P2P ağları üzerinden ücretsiz internet telefon görüşmesi yapmanıza izin veriyor. Kısa bir süre öncesine kadar, internet üzerinden ses iletimi için Voice over IP (VoIP) teknolojisi tercih ediliyordu. Ancak VoIP teknolojisi, çalışma prensibi sebebiyle çeşitli dezavantajlara sahip. Örneğin, VoIP teknolojisi çalışmak için merkezi sunuculara ihtiyaç duyuyor. İlgili VoIP programının kullanıcı sayısı arttıkça, bu merkezi sunucuların da donanım kapasitelerinin artırılması gerekiyor. Bu masraflar da -öyle yada böyle- VoIP kullanıcılarının cebinden çıkıyor. İşin maddi boyutu bir yana, ses iletişimi sırasında merkezi sunuculara duyulan ihtiyaç, ses kalitesini de olumsuz etkiliyor. Skype'nin kullandığı P2P teknolojisi ise bu tür sorunlardan muaf olarak karşımıza çıkıyor. Skype ile konuşurken, bu iletişim sadece siz ve konuştuğunuz kişi arasında gerçek-

leşiyor ve merkezi sunuculara ihtiyaç duyulmuyor. Bu durumda sahip olduğunuz bant genişliğini en etkin bir biçimde kullanmış oluyorsunuz.

Skype'nin doğuştan sahip olduğu avantajlar

İnternet üzerinden ses iletişimi sırasında, P2P teknolojinin kullanımından doğan avantajlara kısaca değindik. Bu avantajlara ek olarak; Skype programı da benzersiz özellikleri çok kullanışlı bir arabirim içerisinde sunmayı başarıyor. Tabii ki bu avantajlardan yararlanmak için öncelikle bilgisayarınızda Skype'nin kurulu olması gerekiyor. Bunun için Skype programının en son sürümünü www.skype.com adresinden indirebileceğiniz gibi, Skype 0.98.0.68 sürümünü de E-CHIP ÖZEL CD'sinde bulabilirsiniz. Bu arada, Skype'nin Windows sürümleri dışında Linux ve Pocket PC üzerinde çalışan sürümlerinin de bulunduğunu hatırlatmalıyız. Sisteminiz için uygun olan Skype sürümünü kurduktan sonra, Skype'nin sunduğu şu avantajlardan yararlanmaya başlayabilirsiniz:

- Tüm dünyadaki diğer Skype kullanıcıları ile ücretsiz ve sınırsız olarak konuşabilmek.
- Telefona göre daha yüksek bir ses kalitesiyle konuşmak.
- Herhangi özel bir ayara gerek duyulmaksızın; güvenlik duvarı (firewall), NAT ve router arkasındaki kullanıcılar ile kolayca iletişim kurabilmek.
- Kullanışlı arabirim sayesinde kolay kullanım.
- Reklam pencereleriyle boğuşmak yok.
- Yapılan görüşmelerin uçtan uca şifre-

Skype web sitesi: www.skype.com adresinde Skype ile ilgili en son haberlere ve en güncel kurulum dosyalarına ulaşabilirsiniz.

lenmesi sayesinde güvenli bir şekilde konuşmak.

Skype'nin rakiplerine göre belirgin avantajları

Aslına bakacak olursanız; ICQ, MSN Messenger ve Yahoo! Messenger gibi anında mesajlaşma programları da ses iletişimini destekliyor. Buna ek olarak; Net2Phone, Firefly VoIP Soft Phone ve PC-Telephone gibi sadece ses iletişimi konusunda özelleşen programlar da bulunuyor. Ancak yazının başında da belirttiğimiz gibi, Skype bu programlara göre çok daha belirgin avantajlara sahip olarak geliyor. Örneğin Skype üzerinden telefona göre daha yüksek bir ses kalitesiyle konuşabiliyorsunuz. ICQ ve benzerleri ise size telefon kalitesinden daha düşük bir ses kalitesi sunuyor. Buna ek olarak, Net2Phone da dahil olmak üzere diğer rakip programlar, güvenlik duvarı arkasındaki kullanıcılar arasındaki iletişimi kurmakta zorlanıyorlar. Skype'nin şifrelenmiş telefon görüşmesi özelliğine benzer bir güvenlik önlemi, diğer alternatif programların sahip olmadığı bir özellik.

Bu arada, Skype'nin sunduğu altyapı ne kadar iyi olursa olsun, sizin bu telefon görüşmelerinden maksimum verim alabilmeniz için kullandığınız mikrofon-kulaklık ikilisinin kaliteli olması gerektiğini hatırlatmalıyız. Aslına bakacak olursanız, sadece Skype değil hangi programı kullanırsanız kullanın, sahip olduğunuz mikrofon ve kulaklık ikilisi, yaptığınız görüşmenin ses kalitesini doğrudan etkileyecektir. Ancak Skype diğer programlara göre çok daha yüksek bir ses kalitesi sunduğu için, sahip olduğunuz setin kalitesi

Skype kullanırken çok daha fazla fark edilecektir.

Skype'nin arabirimi ve genel kullanımı

Skype geliştiricilerinin en çok üzerinde durdukları konuların başında, programın arabirimi geliyor. Kullanıcılarına son derece kolay bir kullanım sağlamayı hedefleyen Skype, bu amacında büyük ölçüde başarılı oluyor. Skype programını ilk kez çalıştırdığınızda, ICQ veya MSN Messenger gibi anında mesajlaşma programlarının arabirimini anımsatan bir arayüz ile karşılaşıyorsunuz. Zaten Skype'yi kullanabilmek için aynı ICQ'da olduğu gibi bir kullanıcı hesabı oluşturmanız gerekiyor. Skype'nin kurulumu tamamlandıktan sonra, sizden bir kullanıcı hesabı oluşturmanız isteniyor. Tabii ki daha önceden bir kullanıcı hesabı oluşturduysanız, bu aşamayı atlayabiliyorsunuz. Skype için özel olan kullanıcı adınızı ve şifrenizi oluşturduktan sonra, Skype üzerinden arkadaşlarınızla konuşmaya başlayabilirsiniz. Bunun için kontak listenize arkadaşlarınızı eklemeniz yeterli olacaktır. Bu aşamadan sonra, kontak listenizdeki kişilerle sesle iletişim kurmak, ICQ veya MSN Messenger üzerinden bir arkadaşınıza mesaj yollamak kadar kolay olacaktır. Bu arada, kontak listenizdeki kişilerle sesli iletişim kurmak yerine, bu arkadaşlarınıza metin

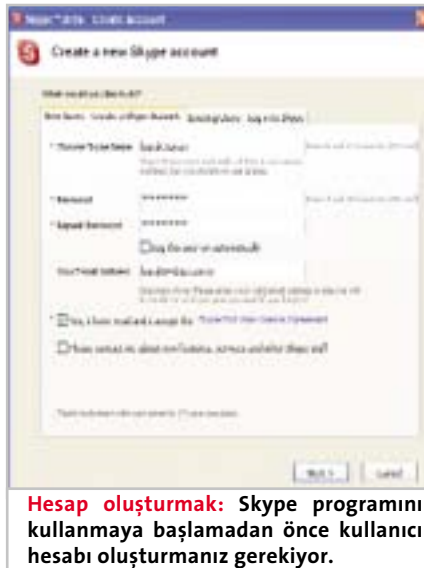
SkypeOut: Bu servis sayesinde gerçek telefon numaralarını belli bir ücret karşılığında arayabiliyorsunuz.

mesajlar da gönderebileceğinizi hatırlatmalıyız.

Skype gelecek için neler vaat ediyor?

Skype şu anda beta aşamasında ve gelecekte bu yazılıma çok daha gelişmiş özellikler eklenebilir. Bu durumda kullanıcıların aklına, acaba Skype'nin ileride ücretli olup olmayacağı sorusu geliyor. Skype geliştiricileri ise bu soruya şöyle cevap veriyorlar: "Skype içerisine yeni özellikler ekledikçe, bu özelliklerin bazılarını ücretli olarak sunmayı düşünebiliriz. Ama bilgisayardan bilgisayara telefon görüşmesinin her zaman ücretsiz olacak."

Gerçekten de Skype ile iki bilgisayar arasında ses iletişimi yapmak her zaman ücretsiz olacağı benziyor. Buna rağmen Skype, ücretli servislerini devreye sokmaya başladı bile. Örneğin SkypeOut adını taşıyan servisi kullanarak, bilgisayar üzerinden gerçek telefonları (ev veya mobil) arayabiliyorsunuz. Skype'nin kendisi gibi henüz beta aşamasında olan SkypeOut özelliğini kullanmak için SkypeOut hesabınıza belli bir miktar para aktarmanız gerekiyor. Kısacası, bilgisayardan bilgisayara aramanın aksine, bu özellik ücret karşılığında kullanılabilir ve arama ücreti ülkeden ülkeye göre değişiyor. Belli bir ülkeyi aramanın ne kadar olduğunu öğrenmek için http://secure.skype.com/store/help_pricelist.html adresini ziyaret edebilirsiniz. ■

Hesap oluşturmak: Skype programını kullanmaya başlamadan önce kullanıcı hesabı oluşturmanız gerekiyor.

Skype arabirimi: Programı ilk kez çalıştırdığınızda karşınıza böyle bir ekran çıkıyor.

Unutulan şifrelere son!

Şifre kırıcılar

Günümüzde insanlar hiç olmadığı kadar çok şifreyi akıllarında tutmak zorunda kalıyorlar. Siz de bu kişilerden biriyseniz ve şifrelerinizi unutmaktan şikayetçiyseniz, şifre kırma programları hayatınızı kolaylaştırabilir.

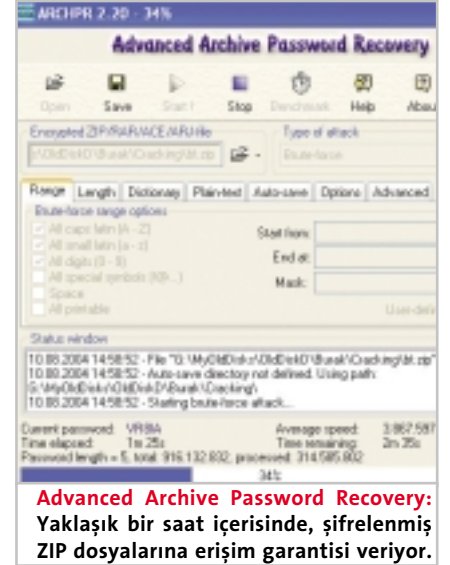
Bazen güvenliğinizi artırmak için, bazen de zorunluluktan verilerinizi şifreliyor olabilirsiniz. Hatta belki de güvenlik seviyesini yüksek tutmak için sürekli farklı şifreler kullanıyorsunuzdur. Tüm bu tedbirlerinizi saygıyla karşılıyoruz. Ne var ki, bu kadar çok şifreyle başa çıkmaya çalışırken, şifrelerinizi unutmak gibi bir tehlikeyle de karşı karşıya kalabilirsiniz. Bu gibi durumlar için hazırlıklı olmak istiyorsanız, “şifre kırma” programlarıyla tanışık olmalısınız. Unuttuğunuz şifreleri hatırlatmak için ideal olan bu programlar, özellikle şifrenin bir bölümünü veya şifrenin genel özelliklerini hatırlamanız durumunda sadece birkaç dakika içerisinde şifreyi tespit edebi-

lirler. Unuttuğunuz şifre hakkında hiçbir fikriniz olmasa bile, şifre kırma programlarını kullanarak bu şifreyi bulma ihtimaliniz vardır. Ancak bu süre, üzerinde çalışılan şifrenin uzunluğuna ve karmaşıklığına göre birkaç günden birkaç mil-yar yıla kadar değişebilir.

Bu yazı içerisinde, en yaygın şifreleme teknolojileri için panzehir olan şifre kırma programlarına yer vereceğiz. Kendi kategorilerinde bir numara olan, bir özelliğiyle ön plana çıkan veya yeri doldurulamaz olan şifre kırma programları bu yazıdaki yerlerini aldılar. Buna rağmen, internet üzerinde şifre kırma konusunda özelleşen yüzlerce program bulunuyor. Bu programların bazıları görevlerini gerçek-

ten başarıyla yerine getiriyor. Bazıları ise kullanıcıları aldatmak için özel olarak üretiliyor ve sisteminize zarar vermeyi amaçlıyor. Bu yazıda tanıtılanlar dışında, güvenilir olan ve düzgün çalışan çok sayıda şifre kırma programını E-CHIP ÖZEL CD’sinde bulabilirsiniz. İnternette bulduğunuz programları (özellikle de hacker sayfalarında yer alanları) kullanmadan önce iki kez düşünmenizi öneririz. Bu sitelerde yer alan programların birçoğu virüs, dialer, spyware içermektedir.

! DİKKAT: Bu yazıda tanıtılan programların amacı, kendi şifrelediğiniz dosyalara erişim sağlamaktır. Başka kullanıcıların oluşturdukları şifreleri kırma girişimleri yasal bir işlem değildir.

Behind Asteriks XP 1.0

Yıldızların arkasında ne var?

www.sontrexsoft.com/behast.htm

Şifre kutularına yazdığınız şifreler çoğu kez yıldız (*) karakteri ile gizlenir. Bu sayede, siz şifreyi yazarken çevrenizde bulunan kişiler girdiğiniz şifreyi öğrenemezler. Buna ek olarak, sisteme kaydettiğiniz şifreler de (örneğin internet bağlantı şifresi) yine yıldız karakterleri ile gizlenerek görüntülenir. Tüm bu durumlarda amaç, şifrenin ekranda açıkça görüntülenmesine engel olmaktır. Buna rağmen, ekranda ne gözüktürse gözüksün, ilgili şifrenin bilgisayarda bir yerlerde kayıtlı olduğu aşıkardır. Bu şifre sabit disk üzerindeki bir dosyada kayıtlı olabileceği gibi, sistem belleğinde de bulunabilir. Ayrıca, web sitelerinde yıldız karakteriyle gizlenen şifrelerin çoğu da ilgili HTML dosyasının kaynağını incelemek suretiyle görüntülenebilir. Kısacası, ekran üzerinde görüntülenemeyen bu şifrelere özel yöntemleri kullanarak ulaşmak mümkündür. Bu amaca hizmet eden programların başında ise Behind Asteriks XP gelir. Windows 95 ve sonrasındaki tüm Windows sürümleri ile uyumlu bir biçimde çalışan Behind Asteriks XP, sadece Windows uygulamaları içerisindeki değil, web sayfalarındaki yıldız karakteriyle gizlenmiş şifreleri de gösterebilmektedir.

Advanced Archive Password 2.20

Şifrelenmiş arşiv dosyaları

www.elcomsoft.com/archpr.html

Şifre kırma programlarıyla haklı bir ün kazanan ElcomSoft firmasının en popüler programlarından birisi olan Advanced Archive Password Recovery, değişik sıkış-

tırma formatlarına ait şifreleri kırabiliyor. ACE, ARJ, RAR ve ZIP formatındaki arşiv dosyalarında bulunan şifreleri tespit etmek için kullanılabilen program, ZIP dosyalarındaki şifreleri bulmak konusunda dünyanın en hızlı programı olduğu iddiasında bulunuyor. ElcomSoft, bu programın 1GHz işlemciye sahip bir bilgisayarda saniyede 15 milyon farklı şifreyi deneyebildiğini belirtiyor. Bu programın bir başka ilginç özelliğini ise, ZIP dosyalarındaki şifreleri kırmak konusunda verilen garanti oluşturuyor. Bu özellik, ZIP dos-

yasının şifresini (ne kadar uzun veya ne kadar karmaşık olursa olsun) yaklaşık bir saat içerisinde bulunacağını garantisini veriyor. ElcomSoft'un diğer şifre kırma programları gibi, Advanced Archive Password Recovery programı da Türkçe dahil değişik dilleri destekliyor.

Advanced Office XP Password 2.42

Office belgelerindeki şifreler

www.elcomsoft.com/aoxppr.html

Microsoft Office serisinde yer alan programların sunduğu tüm şifreleme yöntem-

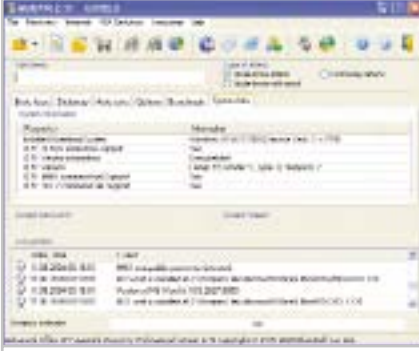
MAKSİMUM GÜVENLİK

» Doğru şifre seçimi

Şifreledikleri verilerin güvenliğinden emin olmak isteyenler, şifre seçimi sırasında bazı temel kurallara ve ipuçlarına dikkat etmelidirler. Sadece dosya şifreleme konusunda değil, e-posta şifreleri, internet şubesi şifreleri vs. gibi şifreye ihtiyaç duyduğunuz her durumda bu kurallara özen göstermelisiniz.

- Ad ve doğum tarihleri kullanmayın ve hangi dilde olursa olsun anlamlı kelimelerden kaçınin.
- Cep ve ev telefon numaralarını kullanmaktan kaçınin. Çoğu kişinin aklında tutabildiği en uzun numara telefon numarası olduğu için, bu numarayı şifre olarak kullanma eğilimi çok fazladır. Ne yazık ki, bu yöntem ile oluşturulan şifreleri sizi tanıyan bir kişinin bulması çok kolaydır.
- Eğer mümkünse, özel karakterler kullanın. Örneğin şifrelerinizde Türkçe karakterleri kullanmak çoğu kez oldukça etkili bir yöntemdir.

- Şifreleri oluştururken, küçük ve büyük harfleri ve rakamları bir arada kullanmayı deneyin.
- Şifreye ihtiyaç duyduğunuz her durumda aynı şifreyi kullanmaktan kaçınin. Böyle bir durumda, tek bir şifrenizi ele geçiren bir kişi, diğer tüm şifreleri verilerinize ve hesaplarınıza da kolayca ulaşacaktır. Kısacası, mümkün olduğunca değişik şifreler kullanarak güvenliğinizi artırmaya çalışın.
- Programlar şifre kaydetme seçeneği sunsa dahi hiçbir şifrenizi kaydetmeyin ve her seferinde şifrenizi kendiniz elle girin.
- Şifrelerinizi kağıt üzerine yazıp, bilgisayarın çevresinde barındırmaktan kaçınin. Fare altlığına veya monitörün üzerine yapıştırdığınız post-it kağıtlara şifrenizi yazmayın!
- Çok fazla karışıklığı sebep olmayacaksa ve altından kalkabilecekseniz şifrelerinizi belirli zaman aralıklarında değiştirmeyi deneyin.

Advanced Office XP Password Recovery: Microsoft Office serisi içerisinde yer alan eski ve yeni çok sayıda programa ait şifreyi kırabiliyor.

lerine karşı bir çözüm getiren Advanced Office XP Password Recovery, bu özelliğiyle kendi kategorisindeki programlar arasından sıyrılmayı başarıyor. Standard ve Professional olmak üzere iki farklı sürümü bulunan program, bu sayede daha temel ihtiyaçlar duyan kullanıcılar ile gelişmiş özelliklere ihtiyaç duyan kullanıcılar için farklı çözümler sunmayı başarıyor. Office 2003'ün getirdiği yeni şifreleme teknolojilerini de destekleyen program; temel olarak Word, Excel ve PowerPoint belgelerinde bulunabilecek dosya açma ve dosya değiştirme şifrelerini kolayca çözebiliyor. Buna ek olarak, tüm Office belgelerinde bulunabilecek olan makroların (VBA projeleri) şifrelerini de Advanced Office XP Password Recovery programını kullanarak kırmak mümkün olabiliyor. Ancak bunun için programın Professional sürümüne ihtiyaç duyuluyor ve Standard sürümde bu özellik bulunmuyor. Professional sürümünün desteklediği Office programları şöyle sıralanabilir:

ŞİFRE ÇÖZME METODLARI

» Parola kırıcılar nasıl çalışıyor?

Sözlük Metodu: Bilgisayar kullanıcılarının büyük bir çoğunluğu, yeni bir şifre oluşturmaları gerektiğinde herhangi bir sözlükte bulunabilecek bir kelimeyi aynen kullanırlar. Dergi içerisinde defalarca belirttiğimiz gibi, bu tür bir şifre güvenli olmaktan çok uzaktır. Zira internet üzerindeki şifre kırma programlarının pek çoğu; "dictionary attack" olarak adlandırılan ve sözlük dosyalarındaki her bir kelimenin teker teker denenmesini temel alan şifre kırma metodunu kullanmaktadırlar. Bu tip programlar, aranan şifre bulununcaya kadar sözlükteki tüm kelimeleri dener. İnternet üzerinde hemen her dile ait sözlükler bulunduğu için, parolaların hangi dilde yaratıldığı önemsizdir. Farklı dillerde hazırlanmış sözlükler için www.accessdata.com/dictionary-es.htm adresini ziyaret edebilirsiniz. Şifre kırmaya yönelik sözlük dosyaları genellikle metin formatındadır ve bu sözlüklere yeni kelimelerin eklenmesi ve mevcutların çıkarılması çok kolay bir işlemdir.

Brute Force: Sözlük saldırılarından bir çözüm elde edememeniz durumunda devreye girebilecek olan brute force yöntemi, mümkün olan tüm ihtimallerin denenmesi mantığına dayanmaktadır. Herhangi bir kelime/şifre listesi gerektirmeyen bu yöntemde, genellikle "a" ile başlayarak akla gelebilecek tüm olasılıklar arka arkaya denir ve bu sayede doğru şifre bulunmaya çalışılır.

Brute force yönteminin en büyük özelliklerinden bir tanesi, bu sırada denenecek kombinasyonlarda hangi karakterlerin kullanılmasını istediğinizi belirtebilmenizdir. Örneğin, şifrenin sadece küçük harflerden ve rakamlardan oluştuğunu biliyorsanız, brute force tekniğini destekleyen programa bu bilgileri vererek, sadece bu koşulları sağlayan kombinasyonların denenmesini sağlayabilirsiniz. Bu gibi bir bilgiye sahipseniz, brute force yöntemini kullanarak şifreyi çabucak öğrenebilirsiniz. Tabii ki, şifrenin uzunluğu bu durumda önemli bir etkidir. Hangi karakterlerden oluşursa oluşsun, 6 haneden daha uzun şifreleri bulmak için gereken zaman katlanarak artacaktır.

Üzerine Yazma: Sizi en hızlı bir biçimde sonuca ulaştırabilecek şifre kırma metodu olan üzerine yazma (overwrite) yöntemi, ne yazık ki şifrelenmiş dosyaların çok küçük bir bölümünde kullanılabilir. Örneğin Microsoft Office dosyalarındaki şifrelenmiş makrolarda ve Windows XP'nin yönetici şifresinde bu yöntemin kullanılabildiği bilinmektedir. Üzerine yazma yönteminde, gerçek şifreyi bulamasanız bile, bu orijinal şifrenin üzerinde kendi belirlediğiniz bir şifreyi yazarak ilgili dosyaya ulaşmanız amaçlanır. Bu sayede (tabii ki bu yöntemin kullanılabildiği şifreleme yöntemlerinde) ilgili dosyanın içeriğine ulaşmanız sadece bir-iki saniye kadar sürecektir.

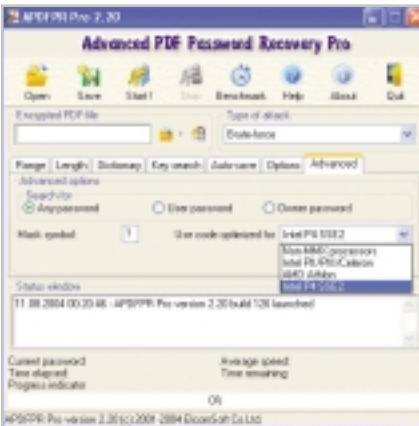
Word, Excel, Access, PowerPoint, Outlook, Project, Money, Schedule, Mail, Backup, Visio ve Publisher.

Advanced PDF Password 2.20 Şifrelenmiş PDF dosyaları

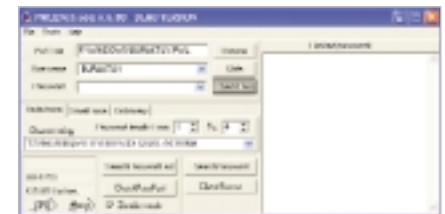
www.elcomsoft.com/apdfpr.html

İnternet yayıncılığının gelişmesiyle birlikte önemi ve popüleritesi giderek artan PDF formatı, çoğu kez, içeriği yasal olarak korunan bilgileri barındıran belgelerin oluşturulmasında kullanılır. Telif haklarına tabii olması muhtemel olan bu PDF belgeleri, değişik şekillerde şifrelenilmekte. Örneğin dosyayı açarken şifre ile karşılaşabileceğiniz gibi, ilgili dosyanın üzerinde bir değişiklik yapmak isterken veya bu belgeyi yazdırmak isterken de size şifre sorulduğunu fark edebilirsiniz. Siz de zamanında oluşturduğunuz bir PDF belgesine bu tarz bir şifre koyduysanız ve

daha sonra bu şifreyi unuttuysanız Advanced PDF Password Recovery programından yardım isteyebilirsiniz. Standard ve Professional olmak üzere iki farklı sürümü bulunan programın, bundan yıllar önce Adobe firması tarafından dava edildiğini hatırlatmalıyız. İşin ilginç, bu dava sürecinin sonucunda ElcomSoft'taki bazı programcılar, Adobe firmasında geçici bir süre görev alarak bu firmaya daha ge-

Advanced PDF Password Recovery Pro: PDF belgelerindeki açma, değiştirme veya yazdırma şifrelerini kırmak için kullanılabilecek bir program.

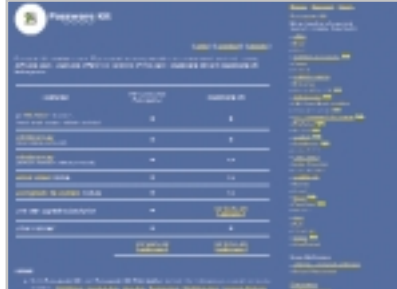

PWL View: Windows 95/98 içerisindeki çevirmeli bağlantı şifrelerini öğrenmek için kullanılabileceğiniz bir program.

HER TÜRLÜ ŞİFRE KIRILIR

» Passware Kit

Unutulan şifreler için geniş spektrumlu bir çözüm arayanlar www.lostpassword.com adresinde yer alan Passware Kit programını deneyebilirler. Passware Kit ve Passware Kit Enterprise olmak üzere iki farklı sürümü bulunan program, çok sayıda modülden oluşuyor. Örneğin, Passware Kit Enterprise 6.5 içerisinde 34 farklı modül bulunuyor.

Passware Kit Enterprise: Bu set sayesinde, otuzun üzerinde farklı şifrelenmiş dosya formatına ait şifreleri kırabiliyorsunuz.

Bu modüllerin en önemlilerini şöyle sıralayabiliriz: 1-2-3 Key, Acrobat Key, ACT Key, Backup Key, Encrypted File System Key, FileMaker Key, Instant Messengers Key, Internet Explorer Key, Lotus Notes Key, Mail Key, Money Key, MYOB Key, Organizer Key, Outlook Express Key, Paradox Key, Peachtree Key, Quattro Pro Key, QuickBooks Key, Quicken Key, RAR Key, Schedule Key, Windows Key, WordPerfect Key, WordPro Key ve Zip Key.

Passware Kit ile Passware Kit Enterprise arasındaki tek fark Encrypted File System Key, Lotus Notes Key ve Windows Key modüllerinden ibarettir. Buna rağmen, bu üç modelin önemi ve popülerliği de yadırganamaz. Bu üç modül dışındaki tüm özellikler her iki farklı sürümde de ortak olarak bulunuyor. Alanında lider olan bu programlardan Passware Kit 355 Dolar, Passware Kit Enterprise ise 495 Dolar lisans ücretine sahip olarak geliyor.

lişmiş şifreleme teknolojileri üretme konusunda yardımcı olmalarıdır.

LastBit PWL View 1.0 Windows 9x şifreleri

www.lastbit.com/vitas/pwview.asp

Windows 9x serisindeki işletim sistemlerinin en büyük güvenlik açıklarından bir tanesi de, şifrelerin PWL uzantılı dosyalarda saklanmasıdır. Başta Windows'un giriş şifreleri olmak üzere internet bağlantılarına ait şifreler ve bazı internet sitele-

rinde yazdığınız şifreler kullanıcı adlarıyla beraber bu dosyada saklanır. Esasen, bu PWL dosyasına şifrelerin kaydedilmesi, tamamen kullanıcının isteğine bağlıdır. Eğer her internet bağlantısı kurarken kullanıcı adınızı ve şifrenizi yazmaktan usanıp, bu ikilinin kaydedilmesini tercih ederseniz, bu bilgiler otomatikman PWL dosyasına işlenecektir. PWL dosyasının içerisine şifrelenmiş olarak kaydedilen bilgileri PWL View başta olmak üzere çeşitli programlar yardımıyla görüntülemek

mümkündür. Üstelik bu işlem için sadece PWL dosyasını seçmeniz yeterlidir. Zira PWL dosyasını PWL View içerisinde açtıktan sonra, bu dosya içerisindeki tüm kullanıcı adları ve şifreler anında görüntülenmektedir.

Magical Jelly Bean Keyfinder v1.41 Microsoft seri numaraları

www.magicaljellybean.com/keyfinder.shtml

Sisteminize kurduğunuz Microsoft Windows ve Microsoft Office programlarının seri numaralarının (CD Key) kayıt defteri içerisinde kayıtlı olduğu gizlenmeyen bir gerçektir. Tabii ki bu kayıtların nerede bulunduğu, bir uzmanlık sorusudur. Siz bu kadar derin bilgilerle uğraşmaksızın sisteminizde yüklü olan Windows'un ve Office'in seri numaralarını öğrenmek isterseniz, Magical Jelly Bean Keyfinder yardımınıza koşacaktır. Bu işlem için tek yapmanız gereken programı çalıştırmak olacaktır. Magical Jelly Bean Keyfinder açılır açılmaz, bu seri numaraları ekrana gelecektir. Windows 95'ten başlayarak Server 2003 dahil tüm Windows sürümleri ve Windows 97'den başlayarak Office XP dahil tüm Office sürümleri program tarafından desteklenmektedir.

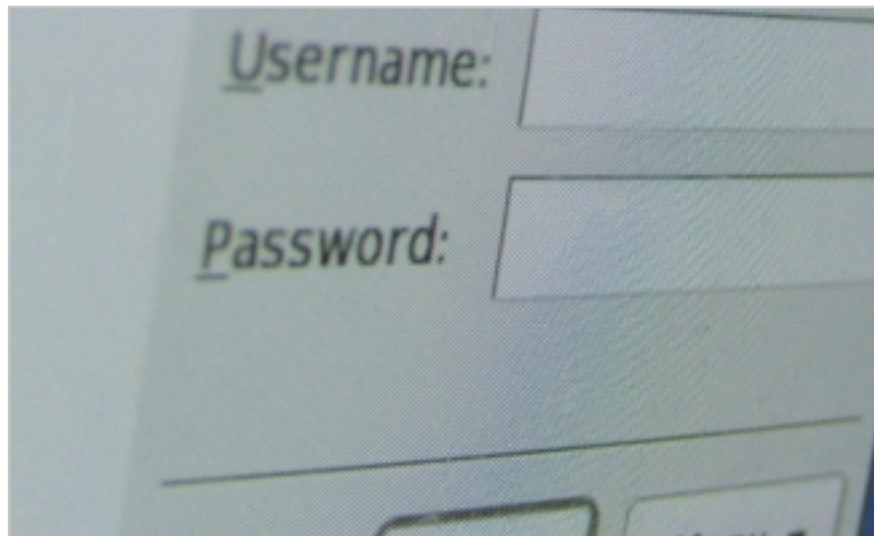
Passware Windows Key Windows NT şifreleri

www.lostpassword.com

Passware şirketinin çıkardığı Windows Key yazılımı, çoğu kişiye imkansız gibi gelse de, Windows NT/2000/XP/2003 Server işletim sistemlerinin yönetici ve kullanıcı şifrelerini sıfırlayabilmektedir. Mevcut şifreyi size göstermek yerine üzerine yazma metoduyla yepyeni bir şifre (standart değer "12345" biçimindedir) atamaktadır. Bu işlem için Windows kurulum CD'sini kullanarak bilgisayarı boot etmeniz ve Windows Key tarafından hazırlanan disketi yanınızda bulundurmanız yeterli olacaktır. ■

Magical Jelly Bean Keyfinder: Sisteme Microsoft Windows ve Microsoft Office kurarken kullandığınız seri numarasını öğrenmenize yardımcı oluyor.

Güvenliğe dikkat: Kullandığınız şifrelerin güvenliği açısından alabileceğiniz en iyi önlem, onları sistem altında kayıtlı tutmamak olacaktır.

Şifreleme, gizleme ve kamufraj

Kişisel bilgilerinizi koruma yöntemleri

Bu günlerde, size özel bilgileri meraklı gözlerden gizlemek her zaman olduğundan çok daha zor! CHIP, verilerinizi güvende tutmak için kullanabileceğiniz en gizli ve en güçlü yöntemleri açıklıyor.

İnternet ve ağılar sayesinde çok daha fazla sayıda bilgisayar birbirine bağlanmaya başladıktan sonra, bilgisayarınızın ve bu bilgisayar içerisindeki bilgilerinizin mahremiyetini kaybettiğini düşünmeye başlayabilirsiniz. Bilgisayarınızın

ulaşılabilir ihtimali olan kullanıcıların sayısındaki artış dışında, unutulmuş şifreleri hatırlatan programların sayısı da gün geçtikçe artıyor. Sizi korkutmak istemeyiz ama tüm bu gelişmeler biz CHIP editörleri için tek bir şey ifade ediyor: Kişisel bil-

gilerinizi korumak konusunda, hiçbir zaman olmadığı kadar dikkatli olmalısınız.

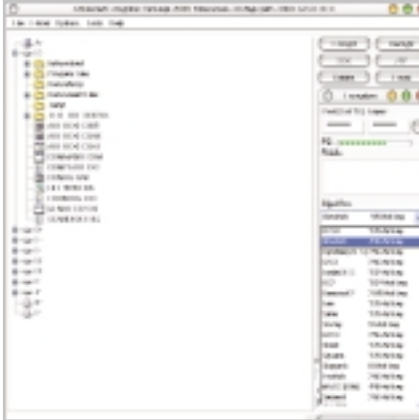
Nedense insanlar bu öneriyi sıklıkla duymazdan geliyorlar. Hatta bilgisayarlarında paylaşım programları çalıştırıp, ICQ şifrelerini barındıran dosyaları -tabi ki farkında olmadan- paylaşım açan kullanıcılar bile var. Ancak bu yazının konusunu, bu tür ufak (!) dalgınlıklardan nasıl kaçınabileceğiniz sorusunun cevabı oluşturmuyor. Bu yazının konusunu, ICQ şifrelerinizi nasıl güvende tutabileceğiniz de oluşturmuyor. Dergi sayfalarını çevirdikçe, bu tür konuların zaten son derece zekice işlendiğini fark edeceksiniz. Bu yazıda ise siz okuyucularımıza tek bir şey sunmak istiyoruz: Kişisel bilgilerinizi meraklı gözlerden korumak için, kullanabileceğiniz en güvenli ve en yenilikçi yöntemler... Şimdi hazırsanız; size özel verileri, gerçekten “size özel” kılmak için kullanabileceğiniz değişik yöntemleri incelemeye başlayalım.

Şifreleme: En eski güvenlik önlemlerinden bir tanesi

Rivayet ederler ki; Leonardo da Vinci notlarını yazarken, harfleri belli bir düzende

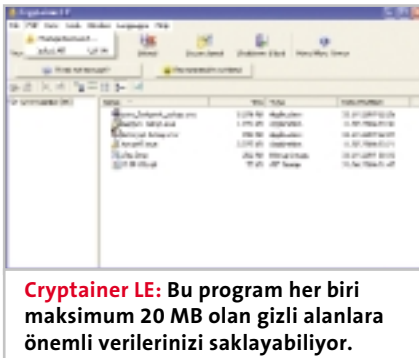

Easycrypto Deluxe: Gelişmiş özelliklere sahip ama kullanışlılık açısından biraz karmaşık bir program.

AEP2004 Pro: Kişisel bilgilerinizi şifrelemek için on yedi farklı şifreleme algoritmasını destekliyor.

ters olarak yazarmış. Bu şekilde yazılan notlar, ancak aynadan bakıldığında düz olarak okunmuş. Yüzyıllar önce kullanılan bu yöntem, bugünkü şifreleme teknolojilerine ilham vermiş midir bilinmez ama günümüzde şifreleme yöntemleri konusunda büyük bir arayış var. Dünyanın en büyük güvenlik servisleri tarafından geliştirilen ve kullanılan şifreleme yöntemleri bile yeterince uğraş sonucunda kırılabilir. Bunun için internete bağlı on binlerce bilgisayarın işlem gücünden faydalanmak gerekse bile, kırılması imkansız olarak tanımlanan bu şifreler çözülebilir. Tabii ki, ev veya ofis kullanımı için, çok daha basit şifreleme teknikleri yeterli olacaktır. İstediğiniz dosyalara şifre koymak için kullanabileceğiniz çok sayıda program mevcut. Hatta belirli dosya tipleri, doğaları gereği şifrelenebilme yeteneğine sahiptir. Örneğin; .ZIP dosyalarını WinZip, .DOC dosyalarını Microsoft Word, .RAR dosyalarını WinRAR, .PDF dosyalarını ise Adobe Acrobat programını kullanarak kolayca şifreleyebilirsiniz. Bu dosya tipleri, ne kadar güvenilir oldukları tartışılır olsa da, yardımcı bir programa ihtiyaç duyulmadan şifrelenebilen dosya tipleridir. Buna rağmen .TXT veya .JPG

Cryptainer LE: Bu program her biri maksimum 20 MB olan gizli alanlara önemli verilerinizi saklayabiliyor.

gibi dosya formatlarını doğal yollardan şifreleyemezsiniz. Bu işlem için özel programlar kullanmanız gerekir.

EasyCrypto Deluxe

<http://www.handybits.com>

Kişisel amaçlar için kullanımı tamamen ücretsiz olan EasyCrypto Deluxe ile her türde dosya veya klasörü 128-bit Blowfish şifreleme algoritmasıyla şifreleyebilirsiniz. Program arabiriminin sol tarafında yer alan *Encrypt Files* sekmesinden istediğiniz dosyaları şifreleyebilir, *Decrypt Files* sekmesinden şifrelediğiniz dosyaların şifre korumasını kaldırabilir ve *Create Archive* sekmesinden de şifrelemek istediğiniz dosyaları şifre korumalı .EXE formatına dönüştürebilirsiniz. Windows'un sağ fare tuşuna kısayolunu ekleyen EasyCrypto Deluxe, bu sayede istediğiniz dosyaları kolayca şifrelemenize yardımcı oluyor. programın sunduğu seçenekler bir hayli zengin olduğu için program arabirimine alışmak bir miktar zaman alabilir. Şifrelediğiniz dosyayı daha sonra bir kişiye e-posta olarak göndermek isterseniz, EasyCrypto Deluxe programı içerisinde yer alan *Send To Mail Recipient* komutunu kullanabilirsiniz (Bu arada, şifrelenmiş dosya ile bu dosyaya ait şifreyi aynı e-posta içerisinde göndermenin iyi bir fikir olmadığını belirtmeliyiz). Kişisel amaçlı şifreleme işlemleri yapmak için ücretsiz ve etkili bir program arayanlar, EasyCrypto Deluxe programından faydalanabilirler.

AEP2004 Pro

<http://www.secureaction.com>

Tam açılımı Advanced Encryption Package 2004 Pro olan bu program, verilerinizi şifrelerken 17 farklı şifreleme algoritmasından bir tanesini kullanmanıza izin veriyor. Bu algoritmaları bir çırpıda saymamız gerekirse: DESX, Blowfish, AES,

CAST, Triple-DES, RC2, Diamond 2, Tea, Safer, 3-WAY, GOST, Shark, Square, Skipjack, Twofish, MARS ve Serpent. Kendisini Windows'un arabirimine (örneğin sağ tuş menüsü) ekleyen AEP2004 Pro, bu sayede şifre korumalı hale getirmek istediğiniz dosyaları en kolay bir biçimde şifrelemenize yardımcı oluyor. Şifreleme esnasında, istediğinize bağlı olarak şifrelenen verileri sıkıştırabilen program; böylece yer tasarrufunda bulunmanıza da yardımcı oluyor. Şifreleme işleminin son aşamasında ise orijinal dosyaları silmek isteyip istemediğinizi soran AEP2004 Pro, silmek istemeniz durumunda orijinal dosyaların üzerine defalarca veri yazıyor ve silinen dosyanın çeşitli programlar yardımıyla geri getirilmesini engellemiş oluyor. Shareware bir program olan AEP2004 Pro'nun 30 günlük deneme sürümünde bazı kısıtlamalar bulunuyor. Örneğin şifreleriniz maksimum 3 karakterden oluşabiliyor ve en fazla 200 KB boyutundaki dosyaları şifreleyebilirsiniz. Programı tüm özellikleriyle sınırsız olarak kullanmak içinse, 39.95 Dolar değerindeki lisans ücretini ödemeniz gerekiyor.

Gizleme: Gözden uzak olan gönülden de uzak olur

Kişisel bilgilerinizi meraklı gözlerden korumak için başvurabileceğiniz bir başka popüler yöntem ise ilgili dosya ve klasörleri tamamen görünmez yapmaktır. Bu işlem için yeterince iyi bir program kullanırsanız, gizlediğiniz dosyanın kolay kolay bulunamamasını sağlayabilirsiniz. Yine de, sabit diskinizin dizin yapısını donanımsal olarak inceleyen bazı programlar, gizlenmiş her türlü dosyayı gözler önüne serebilirler. Kişisel verilerinizi şifrelemek için gizleme yöntemini tercih ederseniz, böyle bir riskin varlığından haberdar olmalısınız.

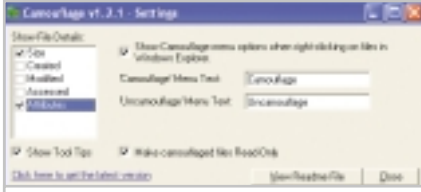
Cryptainer LE

<http://www.cypherix.co.uk>

Verilerinizi gizlemek için değişik bir yöntem sunan Cryptainer LE; sabit diskinizin üzerinde şifrelenmiş özel bir alan oluşturuyor ve size ait özel verileri bu gizli alanda barındırıyor. Bu sırada oluşturduğunuz gizli alanın boyutu 20 MB sınırını geçmiyor; ancak boyutu 20 MB olan birden fazla gizli alan oluşturabilirsiniz. Windows içerisinde normalde gözükmeyen bu gizli alan, ancak ve ancak Cryptainer LE içerisinde görünür. Tabii ki bu sırada Cryptainer LE programı-

Hide Folders: Dosyalarınızı görünmez hale getiren bu programın değişik Windows sürümleri için iki farklı sürümü bulunuyor.

Camouflage: Bu program ücretsiz olmasına rağmen, kendi kategorisinin en başarılı örneklerinden programlardan bir tanesi olmayı başarıyor.

nı çalıştırmak için de sizin daha önceden belirlemiş olduğunuz şifreyi girmeniz gerekiyor. Şifreleme işlemleri sırasında 128-bit şifreleme teknolojisi kullanan program, sabit disk dışında Flash bellek veya CD-ROM üzerindeki dosyaları da gizlemek için çeşitli araçlar sunuyor. Windows'un 95/98/ME/2000/XP/2003 Server sürümleriyle uyumlu bir biçimde çalışan program LE, e-posta mesajlarında gönderdiğiniz dosyaları şifrelemenize de yardımcı oluyor. Ev ve ofis kullanıcıları için son derece ideal olan Cryptainer LE, tamamen ücretsiz olarak kullanılabilir. Burada anlatılanlara göre daha fazla özellik arayan kullanıcılar ise Cryptainer PE sürümünü kullanmayı düşünebilirler. Tek kullanıcı için 45 Dolar değerinde lisans ücretine sahip olan Cryptainer PE; 448-bit şifreleme algoritmasını destekliyor ve

her biri 2000 MB'a kadar olan gizlenmiş alanlar oluşturmaya izin veriyor.

Hide Folders

<http://www.fsprolabs.com>

Ücretli bir program olan Hide Folders'ın değişik işletim sistemlerine yönelik olarak iki farklı sürümü bulunuyor. Windows 2000/XP kullanıcıları Hide Folders XP sürümünü; Windows 95/98/ME kullanıcıların ise Hide Folders 2 sürümünü tercih etmelidir. Bu sürüm farklılığı dışında, Hide Folders'ın her iki sürümü de aynı amaçla yönelik olarak çalışıyor: Önemli verilerinizi barındıran klasörleri gizlemek. Hide Folders programını ilk kez çalıştırdığınızda, son derece kolay kullanımlı bir program ile karşı karşıya olduğunuzu hemen fark edeceksiniz. Programın arabirimindeki artı simgesine tıklayarak, gizlemek istediğiniz klasörleri teker teker seçiyor ve daha sonra da göz simgesine tıklayarak seçtiğiniz klasörleri görünmez hale getiriyorsunuz. Klasörlerin boyutuna göre değişen bir sürenin sonunda, Hide Folders sizin belirlediğiniz klasörleri gizlemiş oluyor. Bu klasörler gizli konumdayken, programın arabirimindeki göz simgesinin üzerinde kırmızı bir çizgi yer alıyor. Gizlediğiniz klasörleri daha ileride görünür kılmak için tekrar Hide Folders prog-

ramını çalıştırmalı, Hide Folders programı için belirlediğiniz merkezi şifreyi doğru olarak girmeli ve daha sonra program arabirimindeki kırmızı çizgili göz simgesine tekrar tıklamalısınız. Hide Folders için belirlediğiniz merkezi şifreyi kesinlikle unutmamanız gerekiyor. Zira Hide Folders programını sisteminizden kaldırmak istediğinizde bile bu şifre soruluyor. Deneme sürümünde şifreleme yapmanıza izin vermeyen Hide Folders'ın her iki sürümü de 24.95 Dolar'dan satılıyor.

Kamufraj: Yenilikçi ve sıra dışı bir güvenlik önlemi

Önemli ve gizli kalması gereken verilerinizi güvence altına almak için kullanılabileceğiniz en yenilikçi yöntemlerin başında kamufraj yöntemi gelmekte. Sadece birkaç senedir varolan bu yöntemde, meraklı gözlerden saklamak istediğiniz dosyayı başka bir dosyanın içerisine gizliyorsunuz. Örneğin, önemli bilgiler içeren bir .DOC belgesini herhangi bir .JPG dosyasının içine gömüyorsunuz. İçerisinde .DOC dosyasını barındıran .JPG dosyası, bu işlemten sonra tüm özelliklerini aynen koruyor. İçerisine .DOC dosyası yerleştirilen bu .JPG dosyasını açtığınızda ise ekranda bir resim dosyasından başka bir şey görünmüyor. Bu işlem sırasında .JPG dosyasındaki gözle görülür tek değişiklik, ilgili dosyanın boyutunda meydana geliyor. Tabi ki bu yöntemi kullanarak, sadece resim dosyalarına değil, örneğin MP3 dosyalarına da gizli verilerinizi saklayabiliyorsunuz. Ama bu işlem için uygun bir program kullanmanız gerekiyor. Bu arada, kamufraj yöntemini kullanmanıza yardımcı olan tüm programların, aynı zamanda şifreleme özelliğine de sahip olduğunu hatırlatmalıyız. Bu sayede, bir kişi .JPG dosyasının içerisinde sizin özel .DOC belgenizin olduğunu fark etse bile, sizin .DOC belgenize ulaşabilmek için öncelikle şifreyi yazması gerekecektir.

Camouflage

<http://camouflage.unfiction.com>

Kişisel dosyalarınızı meraklı gözlerden korumak için en etkili yöntemin kamufraj olduğunu düşünüyorsanız, Camouflage programına bayılacaksınız! Kolay kullanım özellikleri ile dikkat çeken program, aynı zamanda da size yüksek seviyede bir güvenlik sunuyor. Kurulum aşamasında kendisini Başlat menüsüne veya masaüstüne eklemeyen Camouflage, Windows'un sağ tuş menüsüne yeni bir ko-

BİR TAŞLA ÜÇ KUŞ

» Invisible Secrets

Bu yazı içerisinde, kişisel verilerinizi dışarıdan gelebilecek tehlikelerden korumak için üç farklı yöntem sunduk ve bu üç farklı yöntem için uygun programlar önerdik. Buna rağmen NeoByte Solutions tarafından hazırlanan Invisible Sec-

rets, bu üç farklı yöntemin hepsini (şifreleme, gizleme ve kamufraj) destekleyen bir yapıya sahip. Invisible Secrets yardımcı; gizli bilgilerinizi şifreleyebilir, görünmez hale getirebilir veya bir başka dosyanın içerisine kamufle edebilirsiniz.

Şifreleme aşamasında AES – Rijndael gibi güçlü şifreleme algoritmalarını kullanan program, şifrelediğiniz dosyaların orijinallerini ise sildikten sonra üzerine tekrar tekrar veri yazmak suretiyle kesinlikle ulaşılamaz hale getiriyor. Kullanışlılığı ile de ön plana çıkan Invisible Secrets, tüm bunlara ek olarak web tarayıcınızın tutmuş olduğu dosyaları da (çerezler, en son ziyaret edilen sayfalar vs.) tek bir fare tıklamasıyla silinebiliyor. Web sitesine www.invisiblesecrets.com adresinden ulaşabileceğiniz Invisible Secrets'ın lisans ücreti ise 39.95 Dolar olarak belirlenmiş durumda.

Invisible Secrets: Gelişmiş özellikleri dışında, bu program şimdiye kadar gördüğümüz en güzel arabirimlerden bir tanesine sahip olarak geliyor.

mut ekliyor. Bu basit kurulum aşamasından sonra istediğiniz bir dosyayı kamufle etmek için, kamufle etmek istediğiniz dosya seçili konumdayken sağ fare tuşuna tıklamalı ve açılacak olan menüdeki *Camouflage* seçeneğine tıklamalısınız. Bu basit işlemi yaptıktan sonra ekranınızda yeni bir pencere açılacak ve kamufle etmek istediğiniz dosyayı belirtmenizi isteyecektir. Kamuflej dosyasını da belirledikten ve *Next* tuşuna bastıktan sonra, oluşturulacak olan nihai kamuflej dosyasının nereye kaydedilmesini istediğinizi soran yeni bir pencere ekrana gelecektir. Bu işlemlerden sonra, en son olarak ise bu gizli dosyayı koruyacak olan şifreyi yazmanız istenecektir. Kullanmak istediğiniz şifreyi iki kere yazdıktan sonra *Finish* tuşuna tıkladığınızda kamuflej dosyanız hazır olacaktır. Tüm bu aşamaları kullanarak kamufle ettiğiniz dosyaları görebilmek içinse, kamuflej dosyasına sağ fare tuşuyla tıklamalı ve açılan menüden *Uncamouflage* seçeneğine tıklamalısınız. Dosyayı açmak için belirlediğiniz şifreyi de yazdıktan sonra gizlediğiniz kişisel dosyaya ulaşabilirsiniz. Camouflage, gizlenecek dosya ile bu dosyanın gömüleceği dosyanın türü veya boyutu konusunda size sınırsız bir esneklik sunuyor. Bu işlemler sırasında aklınıza gelebilecek dosya türlerinin hemen hemen hepsini kullanabiliyorsunuz. Bu durumun tek istisnasını ise .TXT gibi salt metin formatları oluşturuyor. Bir salt metin formatı olan .TXT, içine gömülen dosyayı aynen gösteriyor ve kendi orijinallliğini kaybediyor. Twisted Pear Productions tarafından hazırlanan Camouflage programının en güzel yanı ise tamamen ücretsiz olması!

GRL RealHidden

<http://www.grltechnology.com>

GRL RealHidden: Sahip olduğu sihirbaz arabirimi sayesinde kolay bir kullanıma sahip.

ŞEYTAN AZAPTA

» Kamuflej yönteminin yasaklı kullanımları

Bu yazıda sunduğumuz üç farklı reçeteden bir tanesi olan kamuflej yöntemi, neredeyse kusursuz bir koruma sunuyor. Gerçekten de, bir arkadaşınıza e-posta yoluyla gönderdiğiniz tatil resimleri içerisinde, son derece gizli bilgilerin olduğunu kim tahmin edebilir ki? Buna rağmen, kamuflej yöntemini güvenlik dışındaki amaçlarla da kullanmak müm-

kün görünüyor. Bu değişik kullanım alanlarının başında, ücretsiz web alanı veren servisleri kandırmak geliyor. Bildiğiniz gibi, ücretsiz web alanı sunan servislerin büyük bir çoğunluğu, çeşitli kısıtlamalara sahip oluyor. Bu kısıtlamaların başında ise MP3, AVI gibi dosyaların barındırılmasına izin vermemek geliyor. Hatta bu servisler, çoğu kez sadece

Yasaklı yöntem: Bu masum resmin içerisinde, Kylie Minogue'un en yeni parçasına ait MP3 dosyasının olduğunu kim tahmin edebilir ki?

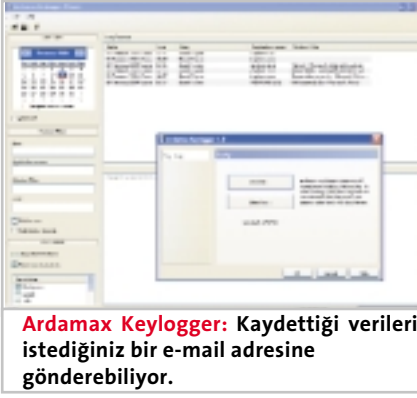
HTML, JPG ve GIF dosyalarını sunucuya göndermenize izin veriyorlar. Bu kısıtlamadan pek de hoşlanmayan bazı kullanıcılar ise Camouflage veya GRL RealHidden gibi programları kullanarak, MP3 dosyalarını JPG dosyalarının içerisine gizliyor ve ilgili dosyayı sunucuya bu şekilde gönderiyorlar. Bu şekilde, her türlü dosya tipini ücretsiz web alanlarına kaydetmek mümkün olabiliyor.

Ancak GRL RealHidden firmasının üreticileri, bu durumdan pek de hoşnut gözüküyorlar. Hatta GRL Technology firması, GRL RealHidden programının bu amaçla kullanımının kesinlikle yasak olduğunu üstüne basa basa tekrarlıyor. Camouflage ve bu alandaki diğer programlar ise bu tür bir kullanımın yasak olduğundan bahsetmiyorlar.

Bir başka kamuflej programı olan GRL RealHidden, özel dosyalarınızı başka bir dosyanın içerisine gizlemenize yardımcı oluyor. Arabirimi tamamen sihirbaz mantığıyla hazırlanmış olan GRL RealHidden, bu sayede en tecrübesiz kullanıcılar tarafından bile kolayca kullanılabilir. Kısayolunu kullanarak GRL RealHidden programını çalıştırdığınızda, yeni bir dosya gizlemek mi istediğinizi yoksa gizlenmiş bir dosyayı görünür hale getirmek mi istediğinizi soran bir sihirbaz penceresi açılıyor. Bu aşamada bir dosya gizlemek istiyorsanız *Hide a file* seçeneğini işaretledikten sonra *Next* tuşuna tıklamanız gerekiyor. Bu aşamadan sonra karşınıza çıkacak olan penceredeki *Locate the file you want to hide* bölümünden gizlemek istediğiniz dosyayı ve *Locate the cloaking file* bölümünden de kamuflej dosyasını seçiyorsunuz. Her iki dosyayı da seçtikten sonra *Next* tuşuna tıkladığınızda ekrana

gelecek olan yeni pencerede ise oluşturulacak olan kamuflej dosyasının nereye kaydedileceğini ve kullanılacak şifreyi belirliyorsunuz. Bu aşamada, maksimum 5 karakter uzunluğunda olan ve sadece harflerden oluşan bir şifre belirleyebilirsiniz. Bu penceredeki seçenekleri de yapıp *Next* tuşuna bastığınızda, ekranınıza son bir seçenek penceresi çıkıyor. Bu penceredeki *Delete sources files* seçeneğini işaretli bırakırsanız, gizlenecek ve kamufle edecek dosyaların orijinalleri siliniyor. *Compress hidden file to save space* seçeneğini işaretlediğinizde ise gizlenecek dosya öncelikle sıkıştırılıyor ve daha sonra kamufle ediliyor. Camouflage programında olmayan bu özellik, yerden tasarruf etmek konusunda büyük avantaj sağlıyor. Buraya kadar anlatılanları adım adım gerçekleştirdikten sonra, son kez *Next* tuşuna tıklayarak kamuflej işlemini gerçekleştirebilirsiniz. ■

CHIP | ÖZEL

oluşturuyor. Kısacası, çoğu bilgisayar kullanıcısının bu tür bir tehlikenin varlığından haberi yok. Basit bir tanım yapmamız gerekirse; keylogger'ların, bilgisayarın klavyesinden yapılan her türlü girişi kayıttan eden araçlar olduğunu belirtebiliriz. Her ne kadar "keylogger" denildiğinde çoğu kişinin aklına klavye vuruşlarının kayıtlarını tutan yazılımlar gelse de, donanım tabanlı keylogger çözümlerine zaman zaman rastlanmakta.

Donanım tabanlı keylogger araçlarına genel bakış

Donanım tabanlı keylogger cihazları, klavye ile bilgisayarın arasına takılan ufak casuslardır. Çoğu kez bir pil boyutunda olan bu cihazları, klavye ile bilgisayarınızın klavye girişi arasına bağladığınızda; klavyeden yapılan her türlü veri girişi öncelikle bu keylogger cihazına ulaşır. Gelen verileri özenle kaydeden bu cihaz, daha sonra klavye vuruşlarını bilgisayara iletir.

Bu cihazın üzerine kaydettiği veriler, daha sonra uygun yöntemler kullanılarak kolayca görüntülenebilir. Yazılım tabanlı keylogger çözümlerine göre daha güvenilirdi oldukları iddiasıyla ortaya çıkan bu ürünler, başlangıç düzeyindeki bilgisayar kullanıcılarında etkili olurken, uzman kullanıcıların kolaylıkla farkına varabileceği cihazlardır. Bilgisayarınızda bu tip bir keylogger donanımının varlığını araştırmak için, kasanızdaki klavye girişini kontrol etmeniz gerekecektir. Eğer klavye kablosunun ucu ile kasadaki klavye girişi arasında yabancı bir cisim varsa, panik yapmaya başlayabilirsiniz!

Yazılım tabanlı keylogger çözümleri

Donanım tabanlı keylogger cihazlarına göre çok daha sık olarak karşımıza çıkan keylogger programları, her geçen gün daha da güçlenmiş olarak karşımıza çıkıyor. Genelde internet kafeler gibi toplu kullanıma açık bilgisayarları hedef alan keylogger programları kolay kullanım özellikleri sayesinde çok sayıda bilgisayara hızla yayılabiliyorlar. Bu iddianın özelliği Türkiye için geçerli olduğu ve internet kafeler ile bilgisayar laboratuvarlarının büyük bir yüzdesinin keylogger programları ile donatılmış olduğu sıkça dile getiriliyor. Bu yüzden, gerek kişisel bilgisayarınızda gerekse de toplu kullanıma açık bilgisayarlarda keylogger tehlikesi ile karşı karşıya bulunabileceğinizi aklınızın bir köşesinde tutmalısınız.

Güncel keylogger programlarından bir demet

Bu tür bir tehlikenin varlığında haberdar olduktan sonra sıra bu tehlikeden nasıl kurtulabileceğinizi araştırmaya geliyor. Biz, bunun için piyasadaki güncel keylogger programlarını incelemeyi ve tehlikelerin nerelerden gelebileceği konusunda sizi aydınlatmayı planlıyoruz. Yazının devamında, değişik teknikler kullanan ve in-

ternet üzerinde kolayca bulunabilen keylogger programlarından bazılarını inceleyeceğiz. Yazıda incelediğimiz programlar dışında bazsa keylogger uygulamalarının da bulunabileceğini ve hatta yazıda incelenen herhangi bir keylogger programının bile ilerleyen sürümlerinde yepyeni özelliklere sahip olabileceğini önemle hatırlatmalıyız.

Armamax Keylogger 1.8 www.ardamax.com

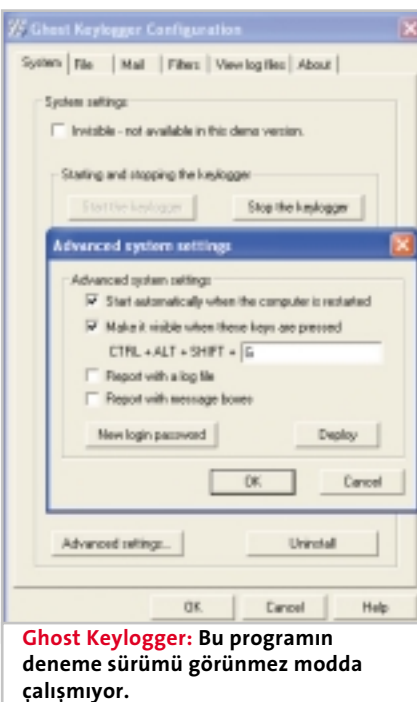
En güncel ve nitelikli keylogger programlarından bir tanesi olan Ardamax Keylogger, yüklendiği bilgisayarın klavyesinden yapılan her türlü veri girişini şifrelenmiş bir dosyaya kaydediyor. Windows 95'ten başlayarak Windows Server 2003'e kadar olan tüm Windows sürümleriyle uyumlu olan Ardamax Keylogger, çalışırken arkasında hiç iz bırakmıyor. Sadece görev çubuğu, başlat menüsü gibi konumlardan kendisini gizlemekle yetinmeyen program, Windows'un görev yöneticisinde bile görünmüyor. Ardamax Keylogger; sadece klavye girişlerini kaydetmekle yetinmeyerek, bu verilerin hangi saatte ve hangi başlıklı pencerede yazıldığını da kaydedebiliyor. Programın en ileri düzey özelliklerinden bir tanesini ise, kaydedilen verilerin istenen aralıklarla belirli bir e-posta adresine veya FTP sunucusuna gönderilebilmesi oluşturuyor. Ardamax Keylogger'ın sunduğu bu tarz özellikleri, özel bir şifreyle ulaştığınız yönetim penceresinden ayarlayabiliyorsunuz. Kaydedilen verileri görmek için de yine özel bir şifre girmeniz ve programın dahili dosya görüntüleyicisini kullanmanız gerekiyor. Ücretli bir program olan Ardamax Keylogger'ı 29.95 Dolar değerindeki lisans ücretini ödeyerek tüm özellikleriyle kullanmanız mümkün.

Programın çalıştığını nasıl anlarsınız?

Ardamax Keylogger'ın kurulum sırasında sisteminize eklediği dosyaların başında AKL.EXE ve IL.DLL geliyor. Sabit diskinizde AKL.EXE veya IL.DLL adlarında dosyaların olup olmadığını aratarak, sisteminizde Ardamax Keylogger'ın olup olmadığını denetleyebilirsiniz.

Ghost Keylogger 3.80 www.keylogger.net

Windows'un 95/98/ME/NT/2000/XP sürümleriyle uyumlu bir biçimde çalışabilen Ghost Keylogger, adından da anlaşıl-

Perfect Keylogger: Kendi fiyat kategorisindeki en başarılı programlardan biri.

bileceği gibi kendisini hiç belli etmeden arkaplanda çalışabiliyor. Windows'un görev yöneticisi'ndeki "İşlemler" listesinde bile gözükmeyen Ghost Keylogger, çok kullanıcıli sistemlerde bile sorunsuz çalışıyor. Programı ilk kez kurup çalıştırdığınızda size bir yönetici şifresi soran Ghost Keylogger. İleride program ayarlarını değiştirmek veya kayıtları incelemek istediğinizde bu şifreyi girmenizi şart koşuyor. Klavyeden yapılan her türlü veriyi kaydeden program, buna ek olarak pencere ve zaman bilgileri ile metin ve mesaj kutularının da kayıtlarını tutuyor. Ghost Keylogger ile kaydedilen veriler şifrelenmiş olarak saklanıyor ve istendiğinde bu veri dosyaları belirli bir e-posta adresine gönderilebiliyor. 50 Dolar değerinde bir lisans ücretine sahip olan Ghost Keylogger, deneme sürümündeyken sadece görünmezlik (invisible) özelliğini desteklemiyor. Bu sayede programın deneme sürümünü diğer tüm özellikleriyle kullanabiliyorsunuz. Ghost Keylogger'ın e-posta gönderme özelliği kırılmış olan bir "Lite" sürümü de bulunuyor. Bu sürümün lisans ücreti ise 25 Dolar olarak belirlenmiş.

Programın çalıştığını nasıl anlarsınız?

Ghost Keylogger'ın sisteminizde kurulu olup olmadığını anlamak için SYNCON-

FIG.EXE adlı bir dosyayı aratmanız gerekebilir. Buna ek olarak, programın kaydettiği veri dosyalarının uzantısının CIP biçiminde olduğunu bilmek faydalı olacaktır. İsterseniz, bilgisayarınızda CIP uzantılı bir dosya olup olmadığını da aratabilirsiniz.

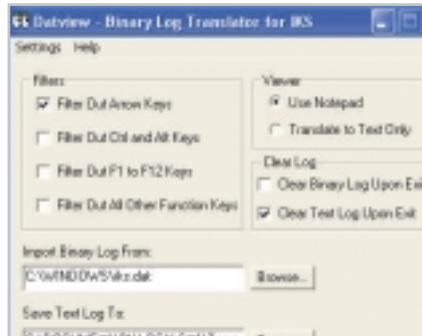
Home Key Logger 1.70

www.kmint21.com

Sınırlı sayıda özellik sunan, başlangıç düzeyindeki bir program olan Home Key Logger; klavyeden yapılan her türlü veri girişini sabit diske kaydediyor. Klavyeden girilen veriler dışında bu verilerin girildiği pencerenin başlığını ve giriş saatini de kaydeden program; sistem çubuğunda çalışabildiği gibi kısmi olarak görünmez olarak da çalışabiliyor. Windows 95/98/ME/NT/2000/XP sürümlerinde sorunsuzca çalışabilen Home Key Logger, tamamen ücretsiz olarak kullanılabilir. Aynı firma tarafından hazırlanan ve daha gelişmiş özellikler sunan Family Key Logger programı ise 29 Dolar değerindeki bir lisans ücreti karşılığında kullanılabilir.

Programın çalıştığını nasıl anlarsınız?

Home Key Logger sisteminize yüklendiğinde KEYLOGGER.EXE ve KEYLOGGER.DLL adında iki tane dosya da sabit diskinize kopyalanıyor. Bu isimlere sahip bir dosya bulursanız, sisteminizde Home Key Logger yüklü olduğunu tahmin edebilirsiniz. kurulu olup olmadığını anlamak için SYNCONFIG.EXE adlı bir dosyayı aramanız gerekebilir. Buna ek olarak, programın kaydettiği veri dosyalarının uzantısının CIP biçiminde olduğunu bilmek faydalı olacaktır. İsterseniz, bilgisayarınızda CIP uzantılı bir dosya olup olmadığını da aratabilirsiniz.

Invisible KeyLogger Stealth: Sadece Windows 2000/XP işletim sistemlerinde çalışabilen bu program, giriş düzeyinde bir keylogger programı olarak nitelendirilebilir.

Invisible KeyLogger Stealth 2.10

www.amecisco.com

Sadece Windows 2000/XP işletim sistemlerinde çalışabilen bir program olan Invisible KeyLogger Stealth, sisteminizin arka planında sessiz sedasız çalışıyor. CTRL+ALT+DEL tuş kombinasyonu ile açılan Windows Görev Yöneticisi'nde gözükmeyen program, tuttuğu kayıtları da şifreleyerek DAT uzantılı bir dosyada saklıyor. Son derece basit ama kullanışlı bir arabirime sahip olan Invisible KeyLogger Stealth'ın bu özellikleri dışında başarılı bir filtreleme seçeneği de bulunuyor. Bu seçenekler sayesinde örneğin F1-F12 gibi fonksiyonel tuşların kayıtlarının tutulmasını engelleyebilirsiniz. Pahalı olduğunu düşündüğümüz programın tek kullanıcı için lisans ücreti 99 Dolar olarak belirlenmiş.

Programın çalıştığını nasıl anlarsınız?

Invisible KeyLogger Stealth standart olarak C:\Program Files\iks\ klasörünün içerisine kuruluyor. Programın kurulum esnasında bilgisayarınıza eklediği iki dosyanın adları ise *vikxd.xvd* ve *datview.exe* biçimindedir.

Perfect Keylogger 1.6.0.0

www.blazingtools.com

Piyasada bulunan tüm keylogger programları arasında belirgin bir biçimde ön plana çıkan Perfect Keylogger, adını gerçekten hak ediyor ve kusursuz bir iş çıkarıyor. Windows 95'ten başlayarak XP dahil tüm Windows sürümlerini destekleyen Perfect Keylogger; tüm bu sürümlerde tamamen gizli bir biçimde çalışabiliyor. Başka bir EXE dosyasının içerisine yerleştirilerek hedef bilgisayara kurulabilen Perfect Keylogger, Windows içerisinde yapılan her türlü veri girişini kaydediyor. Pencere başlıklarını, girilen web sitesi adreslerini özel olarak kaydedebilen Perfect Keylogger; buna ek olarak ICQ, MSN Messenger gibi mesajlaşma programlarında yapılan sohbetleri de özel olarak kaydedebiliyor. Sadece klavye girişlerini kaydetmekle yetinmeyen Perfect Keylogger, buna ek olarak belirli aralıklarla ekran görüntüsü de alabiliyor. Kaydettiği verileri şifreleyerek saklayan program, bu verileri görmek istediğinizde ise yönetici şifresini girmenizi şart koşuyor. Yönetici şifresini girdikten sonra kayıtlı verileri son derece kullanışlı bir biçimde listeleyen program, takvim üzerinde istediğiniz

Spytech SpyAgent: Bu programa sadece "keylogger" demek haksızlık olur!

bir tarihe tıklamanız durumunda sadece o güne ait kayıtlı verileri gösterebilir. Kaydettiği verileri belirli bir e-posta adresine veya FTP sunucusuna gönderebilen Perfect Keylogger, bu sırada güvenlik duvarı (firewall) gibi önlemlere takılmamayı başarıyor. Tüm bu özellikler için 34.95 Dolarlık bir lisans ücreti bulunan Perfect Keylogger'ın ücretsiz olarak sunulan ve pek çok özelliği kırılmış bir "Lite" sürümü de bulunuyor. Tüm bunlara ek olarak, programın web sitesinde iki farklı ücretsiz programın daha bulunduğunu belirtmeliyiz. Bu programlardan ilki Windows XP'nin Logon şifrelerini kaydederken, ikincisi ise Internet Explorer programının içerisinden görüntülenen web sayfalarının (şifrelenmiş sayfalar dahil) içeriklerini kaydediyor.

Programın çalıştığını nasıl anlarsınız?

Perfect Keylogger kurulum sırasında akılcı bir işlem yapıyor ve kurulum işlemini gerçekleştiren kullanıcının dosya isimlerini özelleştirmesini sağlıyor. Bu yüzden sadece dosya ismini aratarak Perfect Keylogger programının varlığını tespit etmeniz mümkün görünmüyor. Bu yüzden kayıt defteri (registry) içerisindeki HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run\ anahtarına gelmeniz ve buradaki şüpheli kayıtları incelemeniz yerinde olacaktır.

Spytech SpyAgent 5.1 www.spytech-web.com

Son derece gelişmiş özellikler sunan bir diğer yazılım olan Spytech SpyAgent, basit bir keylogger programından çok daha fazlasını sunuyor. Bu programın en son sürümü sayesinde sadece klavyeden girilen tuş vuruşlarını kaydetmek yerine aynı zamanda çalıştırılan programların, açılan dosyaların, kurulan internet bağlantılarının, anında mesajlaşma yazılımları üzerinden yapılan sohbetlerin, ziyaret edilen web sayfalarının, alınan ve gönderilen e-posta mesajlarının kaydını yapabilirsiniz. Spytech SpyAgent, bunları yeterli bulmayanlar için ekran görüntüsü alma özelliğini de sunuyor. Programı ilk kez çalıştırdığınızda sizden bir yönetici şifresi belirlemenizi isteyen Spytech SpyAgent, ileride program içerisinden yapacağınız tüm işlemler öncesinde bu şifreyi girmenizi şart koşuyor. Program içerisinden tutulan tüm kayıtlar şifrelenmiş bir dosyaya kay-

dediliyor ve bu kayıt dosyaları sadece program içerisinden çıkan dahili görüntüleyici sayesinde okunabiliyor. Spytech SpyAgent programı tutulan tüm kayıtları belirlediğiniz aralıklarla istediğiniz bir e-posta adresine veya FTP sunucusuna gönderebiliyor. Spyware programları devre dışı bırakmayı deneyen program, tamamen görünmez bir biçimde çalışabiliyor. Spytech SpyAgent'ın standart ve STEALTH olmak üzere iki farklı sürümü bulunuyor. STEALTH sürümü, normal sürümden farklı olarak minik bir kurulum dosyasıyla geliyor. Bu dosya, keylogger programının istediğiniz bir sisteme sessiz

sedasız kurulmasını sağlıyor. Standart sürümün tek kullanıcı için lisans ücreti 49.95 Dolar iken, STEALTH sürümünün tek kullanıcı için lisans ücreti 59.95 Dolar olarak belirlenmiş.

Programın çalıştığını nasıl anlarsınız?

Spytech SpyAgent'ın kurulum sırasında bilgisayarınıza eklediği dosyaların başında DEPLOY.EXE geliyor. Sabit diskinizin herhangi bir yerinde DEPLOY.EXE biçiminde bir dosya bulursanız, Spytech SpyAgent programının sisteminizde yüklü olduğuna kanaat getirebilirsiniz. Yine →

UZMAN İPUCU

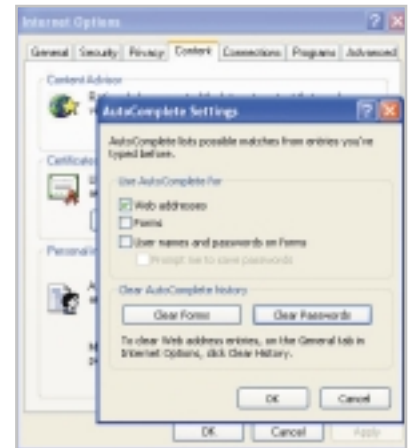
» Otomatik tamamlama

Internet Explorer'ın desteklediği "Otomatik Tamamlama" özelliğinden haberdar olmalısınız. Bu özellik, web sitelerindeki formlarda sık sık karşınıza çıkan "adınız" veya "telefon numaranız" gibi bilgileri tekrar tekrar yazmanızı önlemeyi amaçlıyor. Aslında son derece güzel bir amaç için ortaya çıkan "Otomatik Tamamlama" özelliğinin, çoğu kez sizin dezavantajınıza çalıştığını fark edebilirsiniz.

Özellikle toplu kullanıma açık bilgisayarlarda (internet kafe, bilgisayar laboratuvarı) bu özelliğin aktif olması; kullanıcı adınız ve şifreleriniz başta olmak üzere, sizinle ilgili pek çok kişisel bilginin diğer kullanıcılar tarafından da ulaşılabilir olmasına yol açmaktadır. Sadece kendinizin kullandığı bir kişisel bilgisayarda bile, bu bilgilerin Internet Explorer tarafından saklanması güvenliğinizi tehdit edebilecek bir unsurdur. Zira, Internet Explorer'ın kaydettiği bu verileri (kullanıcı adları, şifreler ve çeşitli form bilgileri) gösterebilen çok sayıda program var. Örneğin Rixler Software (www.rixler.com) firmasının hazırladığı Internet Explorer Password Revealer 1.3, Internet Explorer içerisinde kaydedilen her türlü bilgiyi görüntülemeyi başarıyor. Elcomsoft'un (www.elcomsoft.com) hazırladığını Advanced Internet Explorer Password Recovery programı da bu iş için kullanılabilir. Kısacası, ister kendi bilgisayarınızda olun isterseniz de toplu kullanıma açık bilgisayar kullanıyor olun, Internet Explorer'ın kaydettiği her türlü veriyi başka kullanıcılara kaptırma ihtimaliniz vardır.

"Otomatik Tamamlama" özelliğini kapatmak için Internet Explorer'ın Araçlar menüsündeki *Internet Seçenekleri...* komutuna tıklayın ve ekrana gelecek olan diyalog kutusunun *İçerik* sekmesine geçin. Bu sekmenin *Kişisel Bilgi* başlığı al-

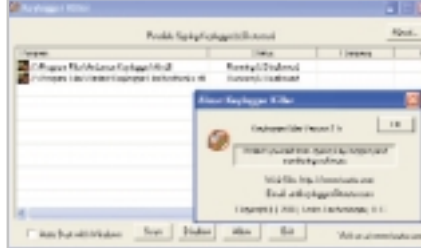
tında yer alan *Otomatik Tamamlama* tuşuna tıklayın. Bu işlemten sonra açılacak olan penceredeki *Formlar ve Formlardaki kullanıcı adları ve şifreler* seçeneklerindeki işaretleri kaldırın. Bu değişiklikten sonra *Tamam* tuşuna tıklamadan önce ufak bir temizlik yapmak oldukça faydalı olacaktır. Bunun için *Otomatik Tamamlama geçmişini temizle* başlığı altındaki *Formları temizle* ve *Şifreleri temizle* tuşlarına tıklamanız yeterli olacaktır. Bu minik ama faydalı temizlik işlemini tamamladıktan sonra *Tamam* tuşuna tıklayarak yaptığınız bu değişiklikleri onaylayabilirsiniz. Bu değişiklik sayesinde Internet Explorer'ın "Otomatik Tamamlama" özelliğini devre dışı bırakmış olacaksınız. Eğer Internet Explorer'ın kaydettiği her türlü veriyi temizlemek için komple bir çözüm arıyorsanız, SmartSoft'un (www.smartprotector.com) hazırladığı Free History Eraser 3.1 programını kullanmayı deneyebilirsiniz.

Otomatik tamamlama: Bu özellik her ne kadar iyi niyetli olsa da güvenliğinizi tehlikeye atabilir.

Bazoooka: Bu programı ne kadar sık güncellerseniz, elde edeceğiniz sonuçlar o kadar etkili olacaktır.

Keylogger Killer: Sisteminizde aktif olarak çalışan keylogger programlarını anında tespit edebiliyor.

de, sabit diskinizde bu dosyanın bulunmaması Spytech SpyAgent'in sisteminizde gerçekten kurulu olmadığı anlamına gelmeyebilir. Zira bu program STEALTH modunda iken çok daha gizli bir biçimde çalışıyor. Bu moda iken programın çalışıp çalışmadığını anlamak için CTRL+ALT+SHIFT+M tuş kombinasyonuna aynı anda basmayı deneyebilirsiniz. Bu tuş kombinasyonuna bastığınızda ekrana "Enter Access Password" yazan bir pencere geliyorsa, sisteminizde Spytech SpyAgent yüklü demektir.

Keyloggerlar için panzehir: Anti-keylogger programları

İnternet üzerinde bulabileceğiniz keylogger programlarının sayısı arttıkça, bu tehlikeler için çözüm sunan anti-keylogger programlarının sayısı da artıyor. Klavyeden yazdığınız verilerin kaydedilmesini engelleyen veya bu tarz bir program bulduğunda sizi uyararak anti-keylogger programlarının en başarılı örneklerini yazılımının devamında bulabilirsiniz.

Anti-Keylogger 5.0

www.anti-keyloggers.com

Sadece Windows NT/2000/XP sistemlere yönelik bir koruma sunan Anti-Keylogger; pek çok anti-keylogger programına göre daha farklı bir çalışma prensibine sahip olarak karşımıza çıkıyor. Kurulduktan sonra arka planda sessiz sedasız çalışan

Anti-Keylogger, bu sırada gelebilecek herhangi bir keylogger saldırısına göre tetikte bekliyor. Sadece halihazırdaki keylogger programları için bir çözüm sunmayan Anti-Keylogger; ileride geliştirilebilecek yepyeni keylogger programlarını bile tespit edebileceğini iddia ediyor. Bu sayede kurulu olduğu sistemdeki her türlü hassas bilgiyi (kullanıcı adı, şifre, güvenlik kodu) koruyan Anti-Keylogger; yaptığımız denemelerde gerçekten de çok başarılı sonuçlar verdi. Yazı içerisinde adı geçen keylogger programlarını sistemimize kurduk ve Anti-Keylogger'ın nasıl bir tepki verdiğini inceledik. Tüm bu işlemler sırasında Anti-Keylogger bize en ufak bir uyarıda bile bulunmadı. Buna rağmen keylogger programlarının kayıt dosyalarını incelediğimizde ise herhangi bir kayıtlı karşılaştık. Kısacası, Anti-Keylogger sizi sisteminizde kurulu herhangi bir keylogger programına karşı uyarırmıyor ancak bu programlar sisteminizde çalışsa bile herhangi bir kayıt işlemi yapmalarını engelliyor. Tek kullanıcı için 59.95 Dolarlık bir lisans ücretine sahip olan Anti-Keylogger'ın deneme sürümü her Windows açılışı için dört saat boyunca aktif oluyor ve programı bu şekilde toplam on defa (Windows'u yeniden başlatarak) kullanılabiliyor.

Bazoooka 1.13.01

www.kephyr.com

Bazoooka Adware and Spyware Scanner, keyloggerler'i da içeren çeşitli casus programların sisteminizde var olup olmadığını araştırıyor. En son sürümü 460 farklı casus programı tanıyabilen Bazoooka, sisteminizde bu casuslardan herhangi bir tanesini bulması durumunda internet sitesine bağlanarak bu casus hakkında size bilgiler sunuyor. Bulduğu casus programı (spyware, adware, keylogger vs.) doğrudan temizleme özelliği sunmayan Bazoooka, bu programın nasıl temizlenebileceği konusunda yazılı bir doküman sunuyor.

Bu dokümanda yer alan bilgileri kullanarak, ilgili casus programı temizlemeyi başarabilirsiniz. Windows 95'ten başlayarak Windows XP dahil tüm Windows sürümlerini destekleyen Bazoooka, Freeware lisansına sahip ve tamamen ücretsiz olarak kullanılabiliyor.

Keylogger Killer 1.5

www.tooto.com/keyloggerkiller

Windows'un 9x/ME/NT/2000/XP sürümlerinde çalışabilen Keylogger Killer, klavye girişlerini kaydetmeye çalışan programlara karşı sizi uyarıyor. Sadece mevcuttaki keylogger programlarına çözüm bulmak yerine, özel bir algoritma sayesinde klavye hareketlerine paralel olarak çalışan her türlü programı denetim altına Keylogger Killer; sisteminizde bu tür bir program bulması durumunda sizi uyarıyor ve size bu programın çalışmaya devam etmesini isteyip istemediğinizi soruyor. Yaptığımız denemelerde çoğu keylogger yazılımını başarıyla tespit edebilen Keylogger Killer programının lisans ücreti 29.95 Dolar olarak belirlenmiş.

Spybot - Search & Destroy 1.3

www.safer-networking.org

Birinci görevi spyware olarak bilinen casus yazılımları temizlemek olan Spybot - Search & Destroy; kısa bir süre içerisinde güvenliğine önem veren kullanıcıların gözdesi haline geldi. Sisteminizdeki casus yazılımları tespit etmek konusunda özelleşen program; buna ek olarak reklam eklentilerine, çeşitli trojanlara ve belli başlı keylogger araçlarına karşı da bir çözüm sunuyor. Tabii ki bu programın önceliği keyloggerlar olmadığı için Spybot - Search & Destroy'dan keyloggerları tespit etmek konusunda yüksek bir performans beklememelisiniz. Yine de bu programın casus eklentileri temizlemek konusunda benzersiz özellikler sunduğunu belirtmeliyiz. Spybot - Search & Destroy tüm bunlara ek olarak siz internette sörf yaparken başta Internet Explorer olmak üzere kullandığınız çeşitli programların geride bıraktığı kayıtları da temizleyebiliyor. Başarılı bir arabirime sahip olan programı kullanırken ilk önce veritabanını güncelleniz ve daha sonra tarama işlemine başlamanız gerekmektedir. Tarama işleminden sonra sunulacak olan detaylı rapordan sonra ise seçtiğiniz casus programları sisteminizden uzaklaştırabilirsiniz. Programın en güzel özelliklerinden bir tanesi de ücretsiz olması. ■

Anti-Keylogger: Sadece NT sistemlerde kullanılabilen bu program mükemmel çalışıyor.

Kayıt defteri (Registry)

Windows'un kontrolünü kimseye kaptırmayın

Windows'un en önemli ayarları kayıt defteri adı verilen bir tür veritabanında tutulur. Kayıt defteri içerisinde yapacağınız değişiklikler sayesinde Windows'un gizli kalmış pek çok özelliğini gün ışığına çıkartabilirsiniz.

Windows'un en önemli ayarlar, kayıt defteri adı verilen bir tür veritabanında tutulur. Kayıt defteri içerisinde yapacağınız değişiklikler sayesinde Windows'un gizli kalmış pek çok özelliğini gün ışığına çıkartabilirsiniz.

Kayıt defteri, Windows'un 32 bit sür-

rümlerinde (Windows 95/98/ME/NT/2000/XP/2003) kullanılan ve işletim sistemine ait tüm ayar ve seçeneklerin kaydını tutan bir tür veri tabanıdır. Bu veri tabanı; bilgisayardaki donanımlar, yazılımlar ve kullanıcı ayarlarıyla ilgili tüm bilgileri barındırır. Windows'u kullanırken farkına

bile varmadığınız pek çok detay bilgi bu veri tabanının içerisinde bulunur. Kayıt defteri; donanımlar ile yazılımların ahenk içerisinde çalışmasını sağlamakla kalma-
yıp, aynı zamanda seri numaralarını ve çok sayıda ayarı içerisinde barındırmaktadır. Sisteminize yeni bir yazılım veya

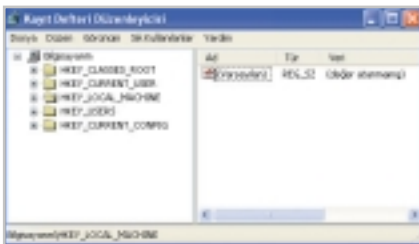

donanım eklediğinizde veya Windows içerisindeki herhangi bir ayarı değiştirdiğinizde kayıt defteri içerisinde bazı şeyler değişmektedir.

Kayıt defterinin temel özellikleri mercek altında

Windows kayıt defteri olarak adlandırığımız bu veri tabanını oluşturan bazı dosyalar var. Esasen kayıt defterini oluşturan bu dosyaları işletim sistemine göre farklılık gösteriyor. Örneğin Windows 95/98 sistemlerinde bu kayıtlar WINDOWS klasörü içerisindeki USER.DAT ve SYSTEM.DAT dosyalarında tutulurken, Windows ME'de ise bu iki dosyaya ek olarak CLASSES.DAT adında bir dosya daha vardır. NT tabanlı olan Windows NT/2000/XP sistemlerinde ise Windows kayıt defteri ile ilgili tüm dosyalar %SYSTEMROOT%\SYSTEM32\CONFIG klasörünün içerisinde yer alır.

Kayıt defterindeki verilerin hangi dosyalarda tutulduğunu bilmek faydalıdır; ama kayıt defteri içerisinde bir değişiklik yapmak istediğinizde doğrudan bu dosyalar içerisinde değişiklik yapamayacağınızı da bilmelisiniz. Bu işlem için "Kayıt Defteri Düzenleyicisi" adı verilen ve tüm Windows sürümlerinde standart olarak bulunan bir araçtan faydalanmanız gerekecektir. Bilgisayarınızın kayıt defteri ayarlarını düzenleyebileceğiniz kayıt defteri düzenleyicisine ulaşmak için *Başlat*

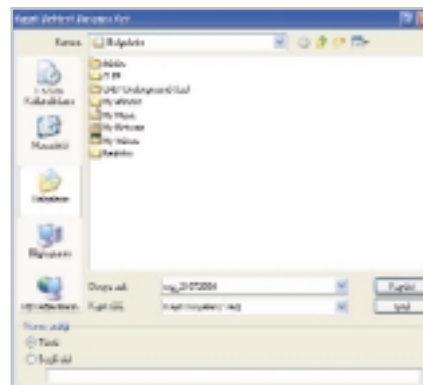
Temel kategoriler: Windows kayıt defteri'nde yer alan temel kategoriler hakkında fikir sahibi olmanız, işlerinizi kolaylaştıracaktır.

menüsünden *Çalıştır* komutuna tıklamalı ve ekrana gelecek olan diyalog kutusuna REGEDIT yazdıktan sonra [ENTER] tuşuna basmalısınız.

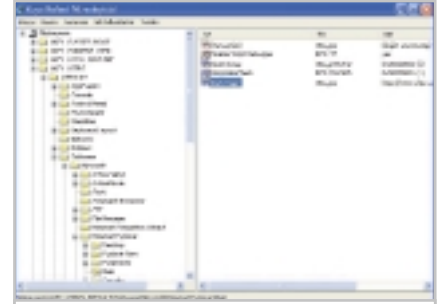
Kayıt Defteri Düzenleyicisi, hiyerarşik bir yapıdadır ve bu yapıyla bilgisayarınızdaki klasör yapısını andırır. Windows Gezgini'ne de oldukça benzeyen Kayıt Defteri Düzenleyicisi sayesinde kayıt defteri içerisindeki ayarları kolayca düzenleyebilirsiniz.

Ekrana gelecek olan düzenleyici penceresi iki parçaya bölünmüş biçimdedir. Sol taraftaki bölümde ağaç yapısı ve klasörler, sağ taraftaki bölümde ise o anda seçili durumda olan klasörün içinde yer alan değerler listelenir. Kayıt defteri düzenleyicisinin sol tarafında yer alan ve bizim şimdiye kadar klasör olarak nitelendirdiğimiz her bir öge aslında "Anahtar" olarak adlandırılır. Her bir anahtarın altında ise alt anahtarlar ve değerler yer alır. Bu alt anahtarların altında da başka alt anahtarlar ve değerler bulunabilir. Kayıt defteri düzenleyicisi içerisinde biraz gezinirseniz, burada açıkladığımız ifadeleri bizzat görebilirsiniz. Bu arada, "Değer" olarak ifade ettiğimiz öğelerin üç farklı biçimde karşınıza çıkabileceğini bilmelisiniz. Bunlar "Dize Değeri" (String), "İkili Değer" (Binary) ve DWORD biçimindedir. Bu değerlerin farklı adlarda olması, kullanım amaçlarının ve içeriklerinin farklılığından kaynaklanmaktadır. Hangi değer türünün hangi amaca hizmet ettiğini öğrenmek için, yazı içerisindeki "Değer türlerini tanıyın" başlıklı kutuyu inceleyebilirsiniz.

Herhangi bir ana kategoriyi genişletmek ve alt kategorilere ulaşmak için sol tarafındaki minik [+] işaretine tıklamanız veya o dal seçili durumda iken sol fare tu-

Kayıt Defteri'ni yedeklemek: Bu pencerenin altındaki "Verme aralığı" bölümünde "Tümü" seçeneğinin işaretli olduğundan emin olmalısınız.

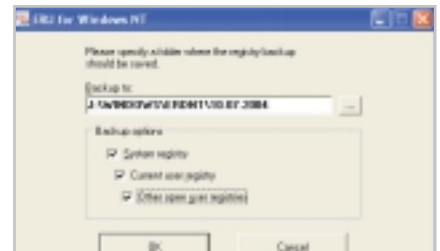
Kayıt Defteri düzenleyicisi: Windows Gezgini'ni andıran bir yapıya sahip olarak karşımıza çıkıyor.

şuna iki kere tıklamanız yeterli olacaktır. Herhangi bir anahtarın içindeki değerleri görüntülemek için ilgili anahtarın simgesine bir kere tıklamanız yeterlidir. *Düzen* menüsünden *Yeni* komutunu çalıştırarak bir anahtarın altına yeni bir öge ekleyebilirsiniz. Windows Gezgini içerisinde bir dosyanın adını değiştirdiğiniz gibi, kayıt defteri düzenleyicisi içerisinde de istediğiniz bir anahtarın adını değiştirmek mümkün. Sağ taraftaki pencerede gözükken herhangi bir değer içeriğini değiştirmek için ise bu değer üzerine çift tıklamanız ve ekrana gelecek olan diyalog kutusu içerisine yeni değeri yazıp, [Enter] tuşuna basmanız yeterli olacaktır.

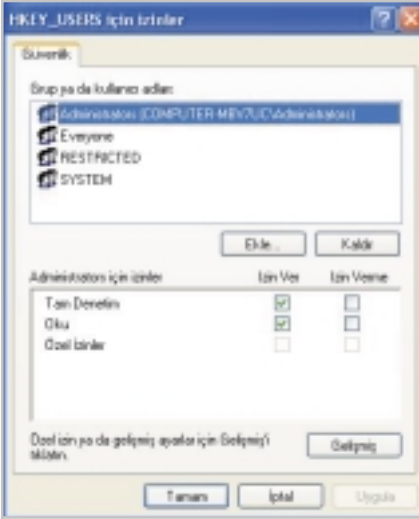
Kayıt defteri içerisindeki ana kategoriler

Kayıt defteri düzenleyicisinin sol bölümünde beş (veya altı) temel kategori yer alır. Bu kategoriler, kullandığınız Windows sürümüne göre ufak tefek farklılıklar gösterebilir. Kayıt defteri içerisinde bazı değişiklikler yapmak istiyorsanız öncelikle bu temel kategorilerin işlevlerini ve amaçlarını bilmek menfaatinize olacaktır. Her bir kategoriyi teker teker açıklamak gerekirse:

HKEY_CLASSES_ROOT: Gerçekte HKEY_LOCAL_MACHINE\Software'in bir alt anahtarı olan bu kategori; dosya ilişkilen-

ERUNT: NT tabanlı Windows sistemlerini yedeklemek için bu ücretsiz programı kullanabilirsiniz.

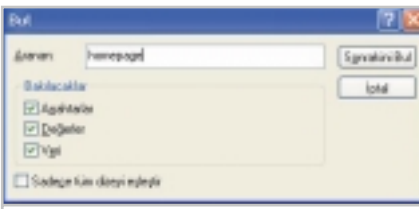
Kısıtlı erişim: Kullanıcıların veya kullanıcı gruplarının seçtiğiniz bir anahtar için erişim yetkilerini istediğiniz gibi düzenleyebilirsiniz.

dirmelerini, OLE (Object Linking and Embedding) bilgilerini, Windows içerisindeki kısayolları ve kullanıcı arabirimine ait temel bilgileri içerir.

HKEY_CURRENT_USER: Bu kategori o anda sisteme giriş yapmış olan kullanıcı için özelleştirilmiş ve masaüstü ayarları, başlat menüsü ayarları, kullanıcı adları gibi bilgileri saklar.

HKEY_LOCAL_MACHINE: Bilgisayarınıza bağlı olan tüm donanım bileşenleri ve kurulu durumda bulunan bütün yazılımların bilgileri ve ayarları bu kategoride saklanır. Bilgisayara erişimi olan tüm kullanıcılar için bu kategorideki bilgiler ortak olarak kullanılır.

HKEY_USERS: Windows içerisindeki tüm kullanıcı profillerinin kişisel ayarları (masaüstü ayarları, sesler, renkler, denetim masası ayarları vs...) bu bölümde kayıtlıdır. Bilgisayara erişimi bulunan her bir kullanıcı için bu ana kategori altında ayrı bir klasör bulunur ve o kullanıcıyla ilgili özelleştirilmiş tüm ayarlar bu alt klasörlerin

Aradığınızı bulun: Kayıt defteri düzenleyicisi'nde arama yapmaya başlamak için F3 fonksiyon tuşuna basmanız yeterli olacaktır.

içerisinde saklanır.

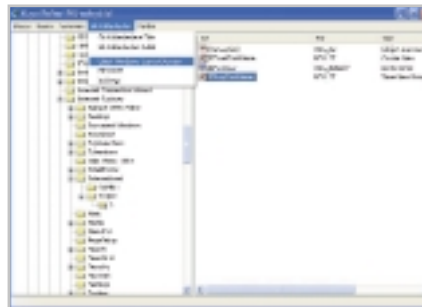
HKEY_CURRENT_CONFIG: Bu kategori, sistem açıldıktan sonra kullanılmaya başlanan her türlü donanım ve yazılım bilgilerini barındırır.

HKEY_DYN_DATA: Bu kategori HKEY_LOCAL_MACHINE kategorisinin tak ve kullan (Plug & Play) ayarlarının ve değerlerinin gösterildiği bölüme ulaşmak için bir kısayol görevini üstlenir.

Kayıt defterinin bir yedeğini oluşturmak

Kayıt defteri içerisindeki ayarları değiştirerek Windows'un şimdiye kadar hiç fark etmediğiniz özelliklerini kullanmaya başlayabilirsiniz. Zaten yazımızın devamında da kayıt defteri içerisinde yapabileceğiniz kullanışlı ayarlara değineceğiz. Ancak tüm bunlardan önce kayıt defterinin bir yedeğini oluşturmak, atabileceğiniz adımların en doğrusu olacaktır. Zira kayıt defteri içerisinde yapacağınız yanlış bir değişiklik, sistemin düzgün çalışmasını ve hatta açılmasını engelleyebilir. Böyle bir durumla karşılaşmamak için tam olarak ne işe yaradığınız bilmediğiniz ayarlar üzerinde değişiklikler yapmamanızı öneririz. Yine de olası bir tehlikeye karşı Windows kayıt defterini yedeklemenizi şiddetle öneririz.

Windows kayıt defterini yedeklemek için Kayıt defteri düzenleyicisi içerisindeki "Bilgisayarım" simgesini seçili duruma getirdikten sonra *Dosya* menüsü altındaki *Ver* komutuna tıklayın. Ekrana gelecek olan diyalog kutusunda bu kayıtları saklamak istediğiniz klasörü ve dosya ismini belirleyin. En son olarak, bu diyalog kutusundaki *Verme aralığı* seçeneğini *Tümü* olarak belirlediğinizde emin olduktan sonra *Tamam*'a tıklayın. Bu aşamalardan sonra tüm kayıt defterini başarıyla yedek-

Sık kullanılanlar: Kayıt defteri düzenleyicisi'nde sıklıkla ziyaret ettiğiniz anahtarlar için kısayol atayabilirsiniz.

lemiş olacaksınız. Bu yöntemi kullanarak kayıt defterinin tamamının güvenli bir yedeğini oluşturabilirsiniz.

İlerleyen zamanlarda işler yolunda gitmezse, önceden oluşturduğunuz bir kayıt defteri yedeğini geri yüklemek çok daha kolay bir işlemdir. Bu gibi bir durumda, önceden kaydettiğiniz bir kayıt defteri yedeğinin (REG uzantılı bir dosya) üzerine çift tıklamanız ve ekrana gelecek olan soruya "Evet" cevabını vermeniz yeterli olacaktır.

Bu basit yedekleme ve yedek dosyasını geri yükleme işlemleri neredeyse tüm Windows sürümleri için standarttır. İhtiyaçlarınızı çoğu kez karşılayabilecek bu yöntem dışında daha fazla özelliğe ihtiyaç duyacak olursanız, kayıt defterini yedeklemek için özelleştirilmiş programları kullanmayı deneyebilirsiniz. Windows NT/2000/XP/2003 kullanıcılarının bu işlem için kullanabilecekleri ücretsiz programların başında ERUNT 1.1.c gelmektedir. Açılımı "Emergency Recovery Utility NT" olan ERUNT programına home.t-online.de/home/lars.hederer/erunt/ adresinden ulaşabilirsiniz. ERUNT; kayıt defteri'nin komple bir yedeğini alabildiği gibi, ileride ihtiyaç duymanız halinde bu yedeği kolayca geri yükleyebilmenize de imkan tanıyor.

TEMEL BİLGİLER

» Değer türlerini tanıyın

Kayıt defteri içerisindeki herhangi bir anahtar içerisine yeni bir değer eklemek istediğinizde, önünüzde beş farklı seçenek olduğunu fark edebilirsiniz. Bu değer türlerinin her birinin farklı bir amacı ve kullanım yeri vardır:

Dize Değeri: En çok kullanılan değer türüdür. Sabit uzunluğa sahiptir.

İkilik Değeri: Donanım bileşenleriyle ilgili çoğu bilgi, binary veriler olarak kaydedilir ve kayıt defteri düzenleyicisi tarafından 16'lık sistemde görüntülenir.

DWORD Değeri: Daha çok sistem hizmetleri ve donanım sürücüler için kullanılır.

Çoklu Dize Değeri: Bu değer tipini kullanarak doğrudan kullanıcı tarafından okunabilecek listeler veya değişik değerler girilebilir. Boşluk, noktalı virgül veya başka bir ayırma karakteri kullanılarak veriler birbirinden ayrılır.

Genişletilebilir Dize: Bu değer tipiyle kaydedilen tüm bilgiler, bir hizmet veya program bu veriye ulaştığı anda silinecektir.

Değerleri değiştirmek: İstedığınız bir değer içeriğini değiştirebilmek için ilgili değere çift tıklamanız yeterli olacaktır.

Kayıt defteri anahtarlarına erişimi düzenlemek

Windows XP'de tanımlanan değişik kullanıcıların kayıt defteri üzerindeki yetkilerini kısıtlayabilirsiniz. Tabii ki, bunun için öncelikle sizin okuma ve yazma yetkisine sahip olmanız gerekiyor. Bu yetkilere sahip olduktan sonra, istediğiniz kullanıcıların belirli kayıt defteri anahtarlarına erişimini kısıtlamak için şu yöntemi kullanabilirsiniz: Erişimini kısıtlamak istediğiniz kayıt defteri anahtarına sağ fare tuşuyla tıklayın ve açılacak olan menüden *Erişimler* seçeneğine tıklayın. Ekran gelecek olan diyalog kutusundaki *Gelişmiş* tuşuna tıklayın ve kullanıcılar ile gruplara

tıklayarak istediğiniz erişim yetkilerini onlara verin. Bu diyalog kutusundaki çeşitli ayarları *İzin ver* veya *İzin verme* kutularından istediğiniz bir tanesini seçerek düzenleyebilirsiniz.

Kayıt defteri içerisinde arama yapmak

Windows kayıt defterinde başa çıkamaya çağınız kadar çok veri olduğu için, tam konumunu bilmediğiniz bir anahtar veya değeri bulmak bazen çok zor olabilir. Bu tip durumlar için kayıt defteri düzenleyicisi'nin arama fonksiyonunu kullanabilirsiniz. Bu işlem için kayıt defteri düzenleyicisi'nin *Düzen* menüsü altında yer alan *Bul* komutuna tıklamalısınız. Arama fonksiyonuna ulaşmak için CTRL+F tuş kombinasyonunu veya sadece F3 fonksiyon tuşunu da kullanabilirsiniz. Ekran gelecek olan arama penceresindeki metin kutusuna arama yapmak istediğiniz metni girip *Sonrakini Bul* tuşuna tıklayarak, kayıt defteri içerisinde arama yapmaya başlayabilirsiniz. Bu işlemden sonra karşınıza aradığınız metnin geçtiği ilk veri gelecektir. Aradığınız veri tam olarak bu değilse, tekrar *Sonrakini Bul* tuşuna tıklayarak veya F3 tuşuna basarak arama yapmaya devam edebilirsiniz.

Aradığınız değere daha kolay ulaşmak için *Bul* başlıklı arama penceresindeki bazı ayarları özelleştirmeyi deneyebilirsiniz. Örneğin, aradığınız değer bir anahtar ismi olduğunu biliyorsanız, *Bakılacaklar* bölümünden sadece *Anahtarlar* seçeneğinin işaretli olmasını sağlamalısınız. Buna ek olarak yazdığınız arama metninin tam olduğundan eminseniz *Sadece tüm dizeyi eşleştir* seçeneğini işaretli konuma getirebilirsiniz. Bu seçenek işaretliken arama metin kutusuna "run" yazdığınızı varsayarsak; karşınıza çıkacak arama sonuçları sadece "run" ile sınırlı kalacak ve "runonce" veya "run-" gibi değerler arama dışında bırakılacaktır.

Sık kullandığınız anahtarlara kolayca ulaşmak

Windows kayıt defteri içerisinde sık sık değişiklik yapmayı alışkanlık haline getirirseniz, derinlerdeki kayıtlara ulaşmak için defalarca fareye tıklamaktan sıkılmaya başlayabilirsiniz. Eğer kayıt defteri içerisinde sıkça kullandığınız değerler varsa, bu değerlere kolayca ulaşmak için kayıt defteri düzenleyicisi içerisinde bir "Sık Kullanılanlar" listesi oluşturabilirsiniz. Bunun için öncelikle sıklıkla kullandığınızı bildiğiniz bir anahtara ulaşın ve bu anahtar seçili durumdayken *Sık Kullanılanlar* menüsü altındaki *Sık Kullanılanlara Ekle* komutuna tıklayın. Bu işlemden sonra açılacak olan diyalog kutusunda, bu sık kullanılanlar öğesi için bir isim vermeniz istenecektir. Bu sık kullanılanlar öğesine sizin için anlaşılır bir isim verdikten sonra *Tamam* tuşuna tıklayarak ilgili anahtar konumunun sık kullanılanlar listesine eklenmesini sağlayabilirsiniz. Daha sonra bu anahtara tekrar ulaşmak istediğinizde ise tek yapmanız gereken *Sık Kullanılanlar* menüsündeki ilgili bağlantıya tıklamak olacaktır.

Kayıt defteri ile yapabileceğiniz Windows hileleri

Windows kayıt defteri düzenleyicisi hakkında temel bilgileri öğrendiğimize göre, bu bilgileri gerçek hayatta kullanmaya başlayabilirsiniz. Aşağıda, Windows'un kullanılabilirliğini etkileyebilecek çeşitli Windows hilelerini bulabilirsiniz.

1) Görev yöneticisini devre dışı bırakmak

Windows XP içerisinde [Ctrl]+[Alt]+[Del] tuş kombinasyonuna bastığınızda karşınıza çıkan Görev Yöneticisi çok kullanışlı bir araçtır. Ancak gün gelir

UZMAN İPUCU

» Eyvah kayıt defterine ulaşamıyorum

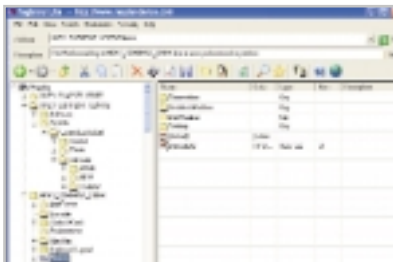
Windows kullanıcılarının son zamanlarda en sıklıkla karşılaştıkları problemlerin biri de kayıt defteri düzenleyicisi'nin devre dışı kalmasıdır. "Başlat" menüsü altındaki *Çalıştır* komut satırına "regedit" yazan kullanıcılar "Kayıt Defteri Yöneticisi yönetici tarafından devre dışı bırakıldı" biçiminde bir mesajla karşılaşabiliyorlar. Hatta bu sorundan muzdarip olanlar, REG uzantılı dosyaları bile çalıştıramıyorlar. Kısacası kayıt defterini düzenlemeye yarayan her türlü araç devre

dışı kalıyor. Bu sorunun kaynağını çoğu kez spyware veya adware programlar, bazen de virüsler veya minik script'ler oluşturuyor. Sebebi ne olursa olsun, siz de böyle bir sorunla karşılaşırsanız bu durumdan kurtulmak için şu yöntemi kullanabilirsiniz:

Başlat menüsündeki *Çalıştır* komut satırına aşağıdaki komutu dikkatlice yazın ve *Tamam*'a basın.

```
REG add HKCU\Software\
Microsoft\Windows\CurrentVersion
\Policies\System /v DisableRegistry
Tools /t REG_DWORD /d 0 /f
```

Bu basit işlemten sonra, kayıt defteri düzenleyicisi'ne sorunsuz bir biçimde ulaşabilirsiniz. Çeşitli nedenlerle bu yöntem de işe yaramazsa, son çare olarak harici bir kayıt defteri yöneticisi'ni kullanmayı deneyebilirsiniz. Bu iş için www.resplendence.com/reglite/ adresinde yer alan Registrar Lite programını ücretsiz olarak kullanabilirsiniz.

Registrar Lite: Kayıt defteri düzenleyicisi'ne ücretsiz bir alternatif arayanlar bu programı kullanabilirler.

de bu tuş kombinasyonuna bastığınızda karşınıza “Görev Yöneticisi yönetici tarafından devre dışı bırakıldı” biçiminde bir mesajla karşılaşarsanız, bu sorunun çözümünün kayıt defteri’nde saklı olduğunu bilmelisiniz. Bu sorunu çözmek için öncelikle kayıt defteri düzenleyicisini açmalısınız; ancak bu sorundan muzdarip olan kullanıcılar çoğu kez kayıt defteri düzenleyicisine ulaşmak istediklerinde “Kayıt Defteri Düzenleyicisi yönetici tarafından devre dışı bırakıldı” mesajıyla karşılaşır. Sizin de görev yöneticisi’yle birlikte kayıt defteri yöneticisi de ulaşamaz duruma geldiyse, öncelikle yazı içerisindeki “Eyyah! Kayıt defterine ulaşamıyorum!” başlıklı kutuyu incelemenizi öneririz. Kayıt defteri düzenleyicisi’ne ulaşır hale geldikten sonra, buradaki “HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\System\” anahtarının altında yer alan “DisableTaskMgr” DWORD değerine çift tıklamanız ve ekrana gelecek olan metin kutusuna “0” yazarak *Tamam*’a basmanız gerekecektir. Bu değer “0” ise görev yöneticisi çalışır durumda, “1” ise devre dışı konumda olacaktır.

2) Başlangıç sayfasını devre dışı bırakmak

Ziyaret ettiğiniz bazı web sayfaları veya kurduğunuz programlar, Internet Explorer’ın başlangıç sayfasını değiştirmeye kalkabilirler. Hatta bazı programlar başlangıç sayfasını değiştirdikten sonra, Internet Explorer içerisinden başlangıç sayfasını değiştirme özelliğini devre dışı bırakabilirler. Siz de bu iki durumdan herhangi birisinden muzdaripseniz, Internet Explorer’ın başlangıç sayfasını kitleme özelliğinin kayıt defteri içerisinden değiştirilebileceğini öğrenmek hoşunuza gide-

cektir. Bu işlem için öncelikle kayıt defteri düzenleyicisi’ni açmalı ve “HKEY_CURRENT_USER\Software\Policies\Microsoft\Internet Explorer\Control Panel\” anahtarına ulaşmalısınız. Bu anahtar altında yer alan “HomePage” değeri “0” iken, başlangıç sayfası değiştirilebilir konumda olacaktır. Eğer bu değeri “1” olarak değiştirirseniz, başlangıç sayfası kilitlenir ve Internet Explorer içerisinden değiştirilemez.

3) Windows XP’nin bilgilendirme balonlarını kapatmak

Windows XP kullanırken sistem çubukunda çıkan ve “C: sürücüsünde yetersiz disk alanı” benzeri bilgilendirme balonları canınızı sıkmaya başladıysa, ufak bir kayıt defteri ayarı sayesinde bu balonları devre dışı bırakabilirsiniz. Bunun için “HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\Advanced\” anahtarının altındaki “EnableBallonTips” DWORD değerini “1”den “0”a çevirmeniz yeterli olacaktır.

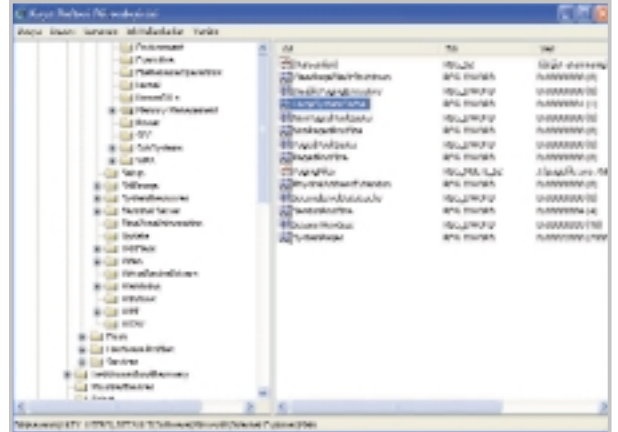
4) Microsoft bilgi sorgulamasını kapatmak

Windows üzerinden internete her bağlanışınızda, sisteminiz Microsoft tarafından sorgulanır. Bu işlem sırasında sisteminizle ilgili hangi bilgilerin Microsoft’a gönderildiğini ise Microsoft’un kendisinden başka kimse bilmiyor. Bu sorgulama işlemini (en azından görünürde) kapatmak için şu aşamaları takip etmelisiniz:

“HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\WindowsNT\CurrentVersion\” anahtarının altındaki “RegDone” değerine çift tıklayın ve açılan diyalog kutusuna “1” değerini girip *Tamam*’a basın.

5) Okunmamış mesaj bilgisini kapatmak

Windows XP içerisinden kontrol ettiğiniz bir e-posta hesabınız varsa (mesela Outlook Express kullanarak eriştiğiniz bir POP3 e-posta adresi) ve bu hesabınıza gelen bazı mesajları okuma-

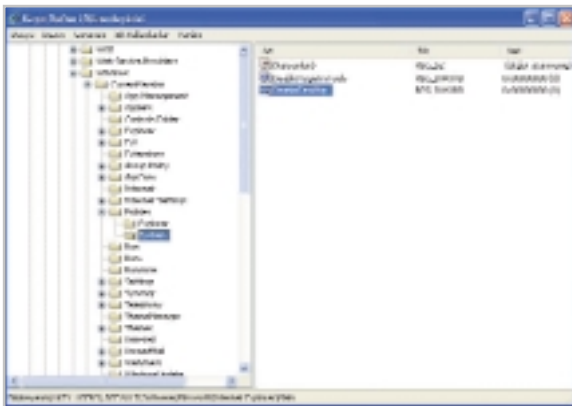

Arabellek ayarı: Kayıt defteri içerisinde yapacağınız ufak bir değişiklikten sonra sisteminizi daha performanslı bir biçimde kullanabilirsiniz.

dıysanız; Windows XP’nin “Hoşgeldiniz” sayfasında okunmamış mesajların sayısı görüntülenecektir. Bu bilgi sizin için gereksizse “HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\UnreadMail\” anahtarının altında yeni bir DWORD değeri oluşturun ve bu değere “MessageExpiryDays” adını verin. Daha sonra bu değere çift tıklayın ve açılacak olan metin kutusuna “0” yazdıktan sonra *Tamam*’a basın. Eğer okunmamış mesaj bilgisinin tekrar görüntülenmesini isterseniz, bu “MessageExpiryDays”ın değerini “3” olarak değiştirmelisiniz.

6) Büyük arabellek ayarıyla performansı arttırmak

Windows XP’nin performansını arttırmak için kullanabileceğiniz çok sayıda kayıt defteri hile mevcuttur ve bunlardan bir tanesi de sistem arabelleğiyle ilgili değerleri değiştirmektir. Windows çalışırken, sistem ve dosya arabelleğini dinamik olarak değiştirir. Bu yüzden, dosya işlemleriyle ilgili çok bellek gerektiğinde, Windows sistem arabelleğinin tamamını bu işlem için kullanır. Bu da doğal olarak sistem takas dosyasının gereksiz yere şişmesine yol açar. Eğer sisteminizde 512 MB veya daha üstü bir ana belleğe sahipse, aşağıdaki minik hileyi kullanarak sisteminizin performansını arttırmayı deneyebilirsiniz. “HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Control\Session Manager\Memory Management\” anahtarının altında yer alan “LargeSystemCache” değerine çift tıklayın ve bu değeri “0” yerine “1” olarak değiştirin. Kayıt defteri içerisinde bu değişikliği yaptıktan sonra bilgisayarınızın daha iyi bir performansa kavuştuğunu fark edebilirsiniz. ■

Görev Yöneticisi devre dışı: Minik bir kayıt defteri hilesi sayesinde kayıt defterini devre dışı bırakabilirsiniz.

CD/DVD yazmada yeni boyutlar

En kullanışlı püf noktaları

Bilgisayarı olup da CD veya DVD yazıcısı olmayan neredeyse kalmadı. Buna rağmen, çoğu kişinin CD yazıcıdan pek fazla bir beklentisi yoktur. Oysa olmalı! CHIP, CD ve DVD yazmak isteyenleri en kullanışlı ipuçlarıyla baş başa bırakıyor.

Cd yazıcıların fiyatları o kadar düştü ki, bilgisayar satıcıları bile kendilerini “Yahu, bu CD yazıcıyı geçen hafta 40 Dolar’a almıştık. Bunun fiyatı ne zaman 30 Dolar’a düştü?” demekten alıkoymıyorlar. Yazılabilir CD medyalarının fiyatları ise zaten çok düşük. DVD yazıcılar tarafında ise, ilginç gelişmeler yaşanıyor. DVD medyalarındaki standart problemleri, hem artı (+) hem de eksi (-) destekleyen DVD yazıcılar sayesinde

ortadan kalkıyor. DVD yazıcıların hızları ise 8X sınırına kadar çıktı, bu da 4.7 GB veriyi sadece 8-10 dakika içerisinde yazabilmek anlamına geliyor. Markasız DVD medyalarının fiyatları ise 1 milyona kadar düştü. Bu fiyat çoğu kişiye fazla gibi gelse de, bu fiyata karşılık 4.7 GB veri yazabildiğinizi de göz önünde bulundurmamak gerekiyor. DVD yazıcıların önündeki tek engel ise, 100 Dolar’ın üzerindeki fiyatları oluşturuyor. Buna rağmen, çok kısa bir

süre içerisinde, en kaliteli DVD yazıcı fiyatlarının bile 100 Dolar sınırının aşağısına inmesi bekleniyor. Tüm bu gelişmeler; şu anda CD, gelecek yıllarda da DVD yazmayı kaçınılmaz hale geliyor. Peki ama CD/DVD yazma konusunda kaç kişi gerçekten güzel ipuçları biliyor? CHIP, bu eksikliği gidermek için en temel CD/DVD yazma hilelerini bu yazıda bir araya getiriyor.

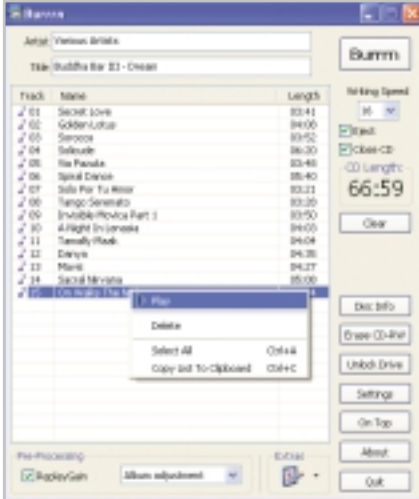
Overburning: 700 MB yerine 734 MB yazın

Bildiğiniz gibi, standart CD’ler 650MB veya 700MB veri depolama kapasitesine sahiptir. Buna rağmen, doğru yöntemleri kullanmak suretiyle, bu sınırları esnetebilirsiniz. Örneğin 650MB’lık CD’lere yaklaşık 680MB ve 700MB’lık CD’lere de yaklaşık 734MB veri kaydedebilirsiniz. Bu işlem için, CD yazıcı cihazınızın ve CD yazma programınızın overburning özelliğini desteklemesi gerekir, ki güncel yazıcıların ve programların tamamına yakını bu özelliği destekler.

Overburning işlemi için vazgeçilmez olan koşullar, bu kadarla sınırlı değil. Örneğin, overburning yöntemini kullanırken, yazdırma ayarlarından “Disc At Once (DAO)” özelliğini tercih etmelisiniz. Zira overburning işleminin “Multisession” özelliği ile arası iyi değildir. Buna ek olarak, overburning yöntemini kullandığınız diski “Finalize CD” özelliğini kullanarak kapatmanız (başka veri yazılamayacak konuma getirmeniz) gerekmektedir.

Şimdiye kadar açıklananlar, overburning işleminin vazgeçilmez kuralları. Bu temel kurallara, bir-iki tane de öneri eklenebilir. Örneğin, değişik CD medyalarının overburning yeteneklerinin değişik olabileceğini aklınızda tutmalısınız. Gerçekten de, bazı medyalar 734MB kapasiteyi sonuna kadar kullanmanıza imkan tanırken, bazı medyalar da ancak 710MB kapasiteyi destekleyebilir. Değişik boş CD modellerinin sahip olduğu overburning kapasitelerini ancak deneme yanılma yoluyla öğrenebilirsiniz. Overburning işlemiyle ilgili akıldaki tutulması gereken bir diğer nokta da, bazı CD okuyucu cihazların overburning yöntemiyle hazırlanmış CD’leri okuyamama ihtimali. Eğer overburning yöntemini sık sık kullanıyorsanız, bu olasılığı da göz önünde bulundurmalısınız.

Overburning yöntemiyle ilgili temel bilgilere sahip olduktan sonra, Ahead Nero 6 içerisinde overburning yöntemini

Burrn: Ücretsiz olan bu program sayesinde Müzik CD'leri oluşturmak için her türlü müzik formatını kullanabiliyorsunuz.

kullanabilmek için bazı ayar değişiklikleri yapmalısınız. Bunun için Nero Express 6 programını çalıştırın ve ekrana gelecek olan sihirbaz penceresinin altındaki *Ayrıntılar* tuşuna tıklayın. Bu işlemten sonra, sihirbaz penceresinin altında açılan seçeneklerden *Ayarlar* tuşuna tıklayın ve ekrana gelecek olan diyalog kutusunun *Uzman Ayarları* sekmesine geçin. Buradaki *Bir-Kerede-Disk-FazlaYazım*'ı etkinleştir seçeneğinin yanındaki kutuyu seçili hale getirdikten sonra, *Maksimum CD uzunluğu* bölümüne de "83 dak 30 san 0 msa" değerlerini girin. Bu değerler, CD-R diskler tarafından desteklenebilecek maksimum kapasiteyi ifade eder. Bu değişikliklerden sonra *Tamam* tuşuna tıklayarak pencereyi kapattıktan sonra, Nero içerisinden overburning yöntemini kullanmaya başlayabilirsiniz.

Burrn: İstedığınız formattan Müzik CD'sine...

CD yazmanın en popüler alanlarından bir tanesi Müzik CD'leri hazırlamak olsa da, çoğu kullanıcı müzik CD'si hazırlamanın zorlu yollarını tercih eder. Örneğin, elinizdeki MP3 veya Ogg Vorbis dosyalarından bir Müzik CD'si oluşturmak isteyenler, çoğu kez bu müzik dosyalarını öncelikle WAV formatına dönüştürmeye çalışırlar. Oysa bu işlem, en azından günümüzde, tamamen gereksizdir. Nero 6'nın da aralarında bulunduğu pek çok CD yazma programı, MP3 başta olmak üzere değişik müzik formatlarındaki dosyaları doğrudan Müzik CD'sine dönüştürebilir. Bu işlemi gerçekleştirebilen ücretsiz alternatiflerden bir tanesi ise Burrn 1.1'dir.

321 STUDIOS NEREYE DOĞRU KOŞUYOR?

» Biri bu adamları durdursun

Çok değil, sadece iki sene önce piyasaya giren 321 Studios yazılım firması, ilk ürünleri DVDXCOPY ile çok büyük bir ses getirmeyi başarmıştı. DVDXCOPY, sahip olduğunuz DVD filmlerin birebir kopyasını oluşturmanıza yardımcı oluyordu. Üstelik bu işlemi, CRC (Cyclic Redundancy Check) adı verilen DVD kopya ko-

rumasını kırmadan gerçekleştiriyordu. Bilindiği üzere, DVD kopyalama işlemini yasal olmaktan uzaklaştıran etkenlerin başında, bu işlem için CRC korumasının kırılması oluşturuyordu. DVDXCOPY yazılımı ise bu etkeni ortadan kaldırmıştı. Yine de, bu program film üreticileri tarafından çok eleştirildi. Buna rağmen, 321 Studios bu gelişmelerden geri adım atmayacağını gösterdi ve program ailesine yeni üyeler eklemeye devam etti.

Bu yeni programlar arasından, GAMESXCOPY dikkatleri üzerine çekmeyi başarıyor. Sahip olduğunuz orijinal oyun CD'lerinin veya DVD'lerinin kusursuz kopyalarını oluşturmanıza yardımcı olan GAMESXCOPY, isterseniz de bu oyunları CD'siz çalıştırmak için sabit diskiniz üzerinde sanal sürücüler oluşturabiliyor.

321 Studios'un sunduğu programlar tabii ki bunlarla sınırlı değil. Üreticinin www.321studios.com adresindeki web sitesini ziyaret ederek, en yeni ürünler hakkında bilgi alabilirsiniz. 321 Studios programlarının -en azından şimdilik- en kötü özelliğini ise deneme sürümlerinin bulunmayışı oluşturuyor.

321 Studios: Müzik CD'si, DVD film veya oyun... 321 Studios ürünleri ile kopya korumalı her türlü medyayı yedekleyebilirsiniz.

Tamamen ücretsiz olan Burrn programını kullanarak WAV, MP3, OGG, AAC, MP4, MPC, APE, FLAC, OFR, WV, M3U, PLS ve FPL formatlarındaki şarkı dosyalarını veya şarkı listelerini kullanarak kolayca Müzik CD'leri oluşturabilirsiniz.

Tüm bu müzik formatları için gerekli çözümler Burrn ile birlikte gelmektedir. Bu sayede, ekstra bir araca veya işleme gerek duyulmaksızın, kendi Müzik CD'lerinizi hazırlayabilirsiniz. Hatta Burrn, bu sırada CD'ye eklediğiniz şarkıların ses düzeylerini eşitleme yeteneğine de sahip.

CD/DVD yazarlar için altın değerinde öğütler

CD veya DVD yazarken, burada bahsedilen önerilere kulak verirsiniz; yanlış veya çabucak bozulan CD'lere veda edebilirsiniz.

1) Uygun medya seçimi: CD/DVD yazarken, dikkat etmeniz gereken konuların başında uygun medya seçimi gelir. Çoğu kişi bu öneriyi "kaliteli medya seçimi" olarak sunar. Asıl önemli olan, kendi CD yazıcınızla uyumlu çalışan bir boş CD modeli bulmaktır. Piyasadaki çeşitlilik karşısında bu çok da zor olmayacaktır.

2) Doğru hız seçimi: Yüksek hızlarla CD yazarken düzenli olarak sorunlarla karşılaşlıyorsanız, daha düşük yazma hızlarını tercih edebilirsiniz. Örneğin CD yazıcılar için 24x, önemli bir sınırdır. Bu sınırın üzerindeki yazma hızlarında, CD yazıcılar özel yöntemler kullanırlar. Bu yüzden 48x gibi hızlarda sorun yaşıyorsanız, bir de 24x yazmayı deneyin.

3) Sabit diskinizi birleştirin: CD'ye yazmak istediğiniz veriler sabit disk üzerinde dağınık olursa, sabit diskiniz CD yazıcınızın yüksek hızına ayak uyduramayabilir. Bu yüzden, Windows'un içerisindeki "Disk Birleştirici" aracını kullanarak zaman zaman sabit diskinize bir çeki düzen vermek yerinde olacaktır.

4) Arkaplanda çalışan uygulamalar: Eski den, CD yazarken bilgisayarınızda başka bir işlem yapmamanız gerektiği salık verildi. Günümüzde ise bu öneri geçerliliğini yitirdi. Günümüzün yüksek hızlı bilgisayarlarında, bir yandan CD yazarken bir yandan da internette sörf yapmanın pek bir zararını görmezsiniz. Buna rağmen, CD veya DVD yazarken 3 boyutlu oyunları oynamak da pek uygun olmayabilir. ■

Güvenli bir sohbet için bilmeniz gerekenler

ICQ'nuzu hackletmeyin

Sizi uyarıyoruz: ICQ, o kadar da güvenli bir mecra değil! Son derece basit yöntemler kullanan kötü niyetli kişiler, ICQ hesabınızı ele geçirebilir veya kişisel bilgilerinize ulaşabilirler.

İnternet kullanıcılarının en çok tercih ettiği programlardan bir tanesi olan ICQ, sunduğu benzersiz avantajlar sayesinde yüz binlerce kullanıcının gönlünü fethetmeyi başarıyor. ICQ'nun bu kadar yaygın bir biçimde kullanılması, doğal olarak uzman bilgisayar kullanıcıla-

rından bazılarının iştahını kabartıyor. Zira ICQ kullanıcılarının büyük bir bölümü sadece çok temel bir bilgisayar bilgisine sahip kişilerden oluşuyor ve çoğu kez bu kişileri kandırmak çok kolay oluyor.

ICQ'nun gizli kalmış özellikleri hakkında bilgi sahibi olan kullanıcılar, diğer ICQ kullanıcılarının ICQ numaralarını ele geçirebiliyorlar. Çoğu kez bununla yetinmeyen uzman kullanıcılar, kurbanlarının kişisel bilgilerine ulaşabiliyor veya e-posta hesaplarını zaptedebiliyorlar. Karşındakine zarar vermek isteyen bazı kullanıcılar ise ICQ aracılığıyla kurbanlarına virüs bulaştırmayı başarabiliyorlar.

Her ne kadar inanılmaz gibi gelse de, şimdiye kadar bahsettiğimiz felaket senaryolarının tamamını gerçek hayattan aldık. Eğer siz de bu ürkütücü senaryoların başrol kahramanı olmak istemiyorsanız; bu yazıda anlatılan püf noktalarını dikkatle okumalı ve öğrendiklerinizi uy-

gulamalısınız. Bu amaca yönelik olarak size 3 aşamalı bir korunma önerileri listesi sunuyoruz. Bu listedeki önerilere uyduğunuz sürece, güvenli ve rahat ICQ sohbetlerine kavuşabilirsiniz.

1. AŞAMA: Kişisel verilerinizi korumak

Bilgisayarınıza virüs ve benzeri programların (truva atı, spyware) ulaşmasını istemiyorsanız ICQ kullanırken bazı konulara dikkat etmelisiniz. Bu konuya gereken özeni göstermemeniz durumunda bilgisayarınız virüslerin etkisiyle zarar görebilir, kişisel verileriniz başkalarının eline geçebilir ve hatta sisteminiz elden gidebilir.

IP adresinizin görünmesi başınızı derde sokabilir

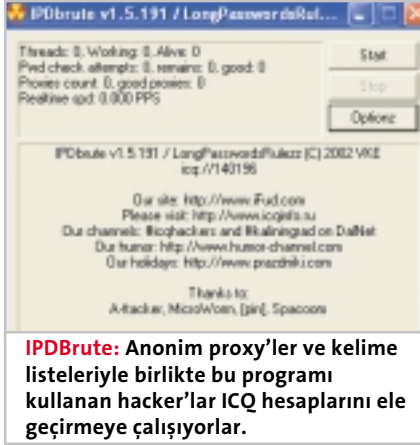
Bilgisayarınıza herhangi bir şekilde bulaşabilecek bir truva atı veya benzeri bir program, sisteminize kendi başına bir zarar veremez. Bu programları, başkalarının sisteminize girmek için kullanılan bir kapıya benzetebiliriz. Bir şekilde IP adresinizi öğrenen kişiler bu kapıdan bilgisayarınıza ulaşır, sisteminiz üzerinde pek çok işlem gerçekleştirebilirler. Bu işlemlere şifrelerinizi çalmak, dosyalarınıza ulaşmak, sisteminizin ayarlarını değiştirmek, Windows'u yeniden başlatmak gibi örnekler verilebilir. Bu gibi durumlarla karşılaşma olasılığınızı azaltmak için, ICQ kullanırken IP adresinizi gizlemeyi deneyebilirsiniz.

IP adresi: ICQ kullanırken IP numaranızın görünmesi, saldırılara davetiye çıkartacaktır.

Dosya transferi: ICQ üzerinden dosya transferi aldığınızda, sadece güvenilir kişilerin transfer talebini kabul edin.

IP adresinizi gizlemek için öncelikle ICQ'nun ana penceresindeki *Main* tuşuna tıklayın ve açılan menüdeki *Security and Privacy Permissions* ifadesini seçin. Daha sonra ise açılacak olan pencerenin *Permission Level* başlığı altındaki *Peer to Peer Connection* sekmesine gelin. Bu sekme altında üç farklı seçeneğin olduğunu göreceksiniz. En üstteki *Allow Peer to Peer Connection with any user* seçeneği aktif durumdayken, ICQ sunucularına bağlı herhangi bir kişi sizin IP numaranızı kolaylıkla öğrenebilir. Üstten ikinci seçenek olan *Allow Peer to Peer Connection with users listed on your Contact List* ifadesi aktif durumdayken, sadece ICQ listenizdeki kişiler sizin IP adresinizi öğrenebilirler. En alttaki *Allow Peer to Peer Connection with any user upon your authorization* seçeneği işaretli olduğunda ise hangi kullanıcıların IP adresinizi görmesine izin vereceğinizi kendiniz belirleyebilirsiniz. Bu aşamada bizim önerimiz, üçüncü seçeneği tercih etmeniz ve hiç kimseye bu yetkiyi vermemeniz yönünde olacaktır.

Dosya transfer ederken güvenliği elden bırakmayın

ICQ kullanırken dikkatli olmanız gereken konuların başında dosya transferleri gelir. ICQ üzerinden size gönderilen dosyaları çalıştırırken iki kere düşünmenizi öneririz. Özellikle bu dosyayı hiç tanımadığınız bir kişiden alıyorsanız, kesinlikle çalıştırmamalı ve derhal silmelisiniz. Hatta dosya transferini reddetmek yapabileceğiniz en doğru işlem olacaktır. Tanıdığınız kişiler size dosya göndermek istediklerinde ise yine dikkatli olmalısınız. Bu kişi tamamen iyi niyetli olsa bile, gönderdiği dosyanın virüs içerdiğini kendisi de bilmiyor olabilir. Bu gibi durumlarda en kesin çözüm, bilgisayarınızda güncel bir anti-virüs programının aktif olarak çalışmasıdır.

2. AŞAMA: ICQ şifrenizi nasıl koruyacaksınız?

ICQ kullanıcılarının karşılaşabileceği en kötü olaylardan bir tanesi ICQ numaralarını başka bir kullanıcıya kaptırmaktır. Uzun süredir kullandığınız bir ICQ numarasını (UIN) kaybetmeniz durumunda, yaşayabileceğiniz zorlukları tahmin bile edemezsiniz. Örneğin ICQ numaranızı ele geçiren kişi, listenizdeki kişilerle sizin adınıza sohbet etmeye kalkışabilir. Bunun dışında, uzun süredir kullandığı ICQ numarasına veda etmek çoğu bilgi-

sayar kullanıcısı için oldukça büyük bir prestij kaybıdır.

Öte yandan, kolay akılda kalan bir ICQ numarasına sahip olmak da çoğu ICQ kullanıcısının hayallerini süsler. Örneğin tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de altı haneli ICQ numarası çılgınlığı halen devam ediyor. Altı haneli olmasa bile anlamlı ve akılda kolay kalan numaralar da her zaman için ilgi çekiyor. Örneğin doğum tarihinizin rakamlarından oluşan bir ICQ numarasına sahip olmak oldukça ilginç olabilir. Bu gibi durumları da göz önünde bulundurduğunuzda, sizi hiç tanımayan bir kişinin bile sizin ICQ numaranıza göz dikebileceğini aklınızda tutmalısınız.

Sebebi ne olursa olsun, ICQ hesabınızı ele geçirmek isteyen kötü niyetli kişileri püskürtmek için kullanabileceğiniz çeşitli yöntemler vardır. Bu yöntemlerin tamamına sadık kaldığınız sürece, ICQ numaranıza yönelik saldırılardan korunmayı başarabilirsiniz.

Şifre seçiminde olabildiğince özenli davranmalısınız

Bu özel sayı içerisinde tekrar tekrar vurguladığımız konulardan bir tanesini de, kullandığınız şifrelerin seçimi oluşturu-

ICQ GÜVENLİĞİ SİTESİ

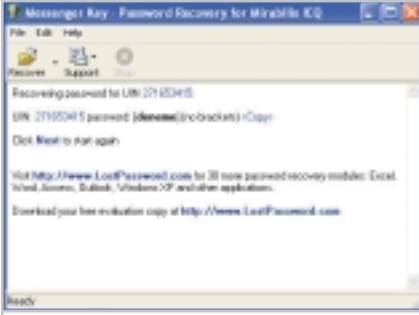
» Mirabiliz

ICQ'nun www.mirabilis.com adresindeki sitesini ziyaret etmek isterken, yanlışlıkla "s" harfi yerine "z" harfine basarsanız; ICQ güvenliği hakkında bulabileceğiniz en kapsamlı web sitesine ulaşmış olursunuz. "International ICQ World" sloganıyla yola çıkan bu sitenin ana say-

Mirabiliz: ICQ güvenliği temalı bu sitede bulabileceğiniz bazı programları kullanmak yasal olmayabilir.

fasında; ICQ yenilikleri, ICQ güvenliği ve sitedeki güncellemeler hakkında haberlere yer veriliyor. Sitenin daha derinlerine daldığınızda ise, örneğin "Articles" başlığı altında ICQ güvenliğine yönelik çeşitli makalelerle karşılaşıyorsunuz. ICQ saldırıları ve bu saldırılardan korunma yöntemleri hakkında detaylı makalelerin yer aldığı bu sitenin "Downloads" başlığı altında ise ICQ ile birlikte kullanılacak çeşitli programlara yer veriliyor. ICQ'nun reklam pencerelerini kaldırmak, ICQ'da çok satırlı şifreler kullanmak gibi amaçlara yönelik programların yer aldığı bu sayfalarda yer alan programların bazılarının yasal olmadığını önemle hatırlatmalıyız. Bu sitenin "Forum" bölümünde diğer kullanıcılar ile ICQ hakkında bilgi alışverişinde bulunabileceğiniz gibi, "UINs Market Forum" bölümünde ise değişik kişilerin sattığı ICQ numaralarını satın alabilir, kendi ICQ numaranızı satabilir veya bu numaraları takas edebilirsiniz.

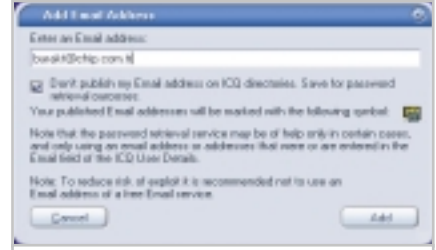

Messenger Key: Ücretsiz bir program olmasına rağmen ICQ şifrelerini bir-iki saniye içerisinde çözüyor.

yor. Şimdiye kadar verdiğimiz örnekler, ICQ şifrenizi seçerken dikkatli olmanız gerektiği konusunda sizi ikna edemediyse; bir de şu örneğimizi okuyun: İnternette bulabileceğiniz bazı programlar, istediğiniz ICQ numarasına ait şifreyi bulmanıza yardımcı oluyor. Bu program(lar) sayesinde istediğiniz tüm hesapları ele geçirebileceğinizin bir garantisi yok; ama bir günlük bir uğraş sonucunda en az bir tane ICQ numarasına sahip olabilirsiniz. Başkalarının ICQ numaralarını ele geçirmek sizin ilginizi çekmiyor olabilir. Burada asıl önemli olan, sizin de bu tehlikelerle karşı karşıya olduğunuz gerçeğidir.

ICQ numaralarına yönelik saldırılarda bulunan programların başında Eighth Wonder tarafından hazırlanan i-Force ve iFud tarafından hazırlanan IPDBrute adındaki programlar geliyor. Belirlediğiniz bir ICQ hesabı için çok sayıda muhtemel şifreyi tek tek deneyebilen i-Force, dört binin üzerinde şifre içeren bir liste ile birlikte geliyor. Bu işlem sırasında herhangi bir proxy'e ihtiyaç duymayan i-Force, bu özelliğiyle en amatör kişiler tarafından bile kullanılabilir. Çalışırken proxy'lere ihtiyaç duyan IPDBrute ise daha karmaşık olmasına rağmen uzman kullanıcıların tüm ihtiyaçlarını karşılıyor.

Peki ama bu programın ve benzerlerinin kullandığı saldırı yönteminden nasıl korunabilirsiniz? Bu saldırılardan başarıyla kurtulabilmek için harf ve sayı kombinasyonlarından oluşan ve hiçbir anlamı olmayan şifreleri seçme yoluna gidebilirsiniz. Örneğin "Mba3C8IP" gibi bir şifre oldukça güvenli sayılabilir. Bu arada ufak ama önemli bir hatırlatmada bulunalım: ICQ şifrelerinizde Türkçe ve ASCII karakterleri sorunsuzca kullanabilirsiniz. Türkçe ve ASCII karakterleri kullanmak, şifrelerinizin güvenilirliğini kesinlikle arttıracaktır.

Gizli e-posta: Kişisel bilgilerinizi yazdığınız e-posta adresini gizli tutmanızı öneririz.

ICQ veri dosyaları şifrenizi ele veriyor

ICQ'da en yüksek güvenlik ayarlarını kullanırsanız ve ICQ sunucularına her bağlanışınızda şifrenizi kendiniz girsenez bile ICQ şifreniz sabit disk üzerindeki DAT (veya ICQ sürümüne göre FB) uzantılı bir dosyaya kaydedilecektir. Bu DAT dosyası her ne kadar şifrelenmiş olsa da, internet üzerinde kolayca bulunabilecek programlar aracılığıyla bu dosyanın içerisine gizlenmiş olan şifre görüntülenebilmektedir.

Örneğin www.lostpassword.com/messenger.htm adresinde yer alan ücretsiz Messenger Key programı, ICQ Pro 2003b ve ICQ Lite da dahil olmak üzere tüm ICQ sürümlerindeki şifreleri birkaç

DÜŞMANINIZI TANIYIN

» Hacker'ların saldırı yöntemlerine dikkat

Diğer kullanıcıların ICQ hesaplarını ele geçirmek isteyen kişilerin sıklıkla tercih ettiği bazı yöntemler bulunuyor. Çoğu kişi; bu yöntemlerin karmaşık ve uzmanlık gerektiren yöntemler olduğuna inanıyor. Buna rağmen, çoğu kez bu işlemleri gerçekleştirmek için olabildiğince basit; ama bir o kadar da dahice yöntemler tercih ediliyor. Siz de bu basit yöntemleri devre dışı bırakmanın basit yöntemlerini keşfederseniz, kendi ICQ hesabınızı bu tip saldırılara karşı korumayı başarabilirsiniz.

1) İptal edilmiş e-posta adreslerini ele geçirmek

Bazı ICQ kullanıcıları, ICQ bilgilerinin e-posta adresi bölümüne Yahoo veya Hotmail'den aldıkları ücretsiz e-posta adreslerini yazıyorlar. Bu gibi ücretsiz e-posta hizmeti sunan siteler, örneğin 90 gün boyunca bu e-posta adresine girilmemesi durumunda, ilgili e-posta hesabını iptal ediyorlar. Çeşitli ICQ hesaplarına ait e-posta adreslerini tarayan ve bu tarz iptal edilmiş e-posta adreslerini bulmayı ümit eden hacker'lar; iptal edilmiş bir e-posta adresine rastladıklarında bu hesabı ken-

dileri alıyorlar. Bundan sonra sadece web.icq.com/secure/password/ adresini ziyaret etmek ve bu ICQ numarasına ait şifreyi talep etmek yeterli oluyor.

2) Gerçekte var olmayan e-mail adreslerini almak

ICQ kullanıcılarının bazıları da, ICQ bilgilerine asdf@asd1234.com gibi uydurma e-posta adresleri yazıyorlar. Bu gibi bir durumla karşılaşan hacker'lar ise örnekteki alan adını (asd1234.com) satın alarak bu alan adı altında asdf@asd1234.com biçiminde bir e-posta adresi oluşturuyorlar ve ilgili ICQ numarasına ait şifreyi web.icq.com/secure/password/ adresi üzerinden talep ediyorlar.

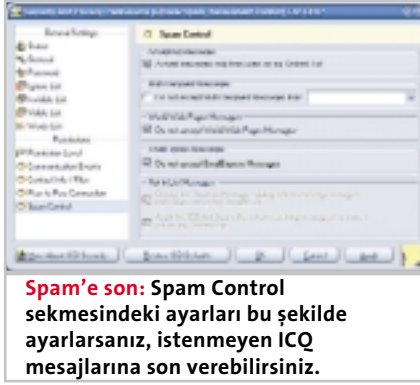
3) Kullanıcı adının ve şifrenin aynı olduğu durumlar

Hacker'ların sevdiği yöntemlerden bir diğerini ise "123" veya "aaa" gibi kullanıcı adlarına yönelik saldırılar oluşturuyor. ICQ bilgilerindeki isim veya nickname bölümüne bu tarz değerler giren kullanıcılar, çoğu kez şifrelerini de "123" veya "aaa" olarak belirliyorlar. Hacker'lar bu

tip bir isme veya kullanıcı adına sahip ICQ hesaplarını bulmak için www.icq.com/whitepages/ adresindeki ICQ kullanıcıları veritabanını kullanıyorlar. Siz de yazımızın içerisindeki önerilere gereken önemi verir ve kendinize güvenli bir şifre seçerseniz, bu tip saldırılardan kolayca korunabilirsiniz.

4) Şifreyi talep eden e-posta mesajları göndermek

Bazı hackerlar da ICQ hesabının varolduğundan emin oldukları ve e-posta adresini bildikleri kullanıcılara e-posta üzerinden mesaj göndererek kendilerine ICQ hesaplarına ait şifreyi göndermelerini istiyorlar. Bu işlem için "ICQ sunucularında yaşanan sorunlar nedeniyle bazı ICQ hesaplarına ait veriler silinmiş bulunuyor. Size ait verileri geri getirebilmek için bize lütfen ICQ hesabınıza ait numarayı ve şifreyi gönderin. Verdiğimiz rahatsızlıktan dolayı özür dileriz." biçiminde bir e-posta gönderen hacker'lar, maalesef bu mesajlarına çok büyük bir oranda cevap alıyorlar. CHIP olarak sizi tekrar uyarıyoruz: ICQ yöneticileri sizden kesinlikle şifre talebinde bulunmazlar!

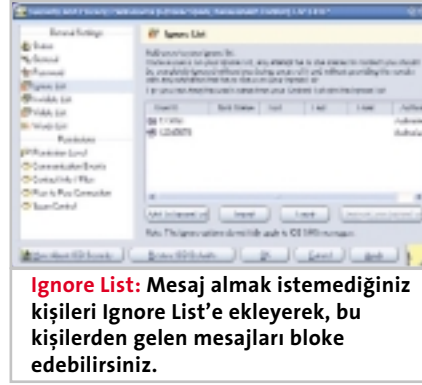
saniye içerisinde açığa çıkarabiliyor. Üstelik şifrenizi kaydetmeseniz ve her seferinde elle girseniz bile Messenger Key programı bu şifreleri kolayca gösteriyor. Herkes tarafından kullanabilecek ücretsiz bir programın böyle tehlikeli işler yapabilmesi, insanı doğal olarak tedirgin ediyor.

Aslında bu durum tüm ICQ kullanıcıları için büyük bir riske işaret ediyor. ICQ numaranızın şifresi sabit diskiniz üzerinde bir yerlerde saklandığı sürece; bilgisayarınıza bir dakikalığına ulaşabilen herhangi bir kullanıcı, ICQ şifrenizi kolaylıkla öğrenebilir. Evinizde veya şirketinizde sadece size özel bir bilgisayar kullanıyorsanız bu durum sorun olmaktan çıkabilir; ancak başkalarıyla paylaşmak zorunda olduğunuz bir bilgisayarınız varsa, bu DAT dosyalarını bilgisayarın başından kalkarken silmeyi düşünebilirsiniz. Özellikle internet kafe gibi mekanlarda ICQ kullandıktan sonra, ICQ hesabınıza ait DAT (veya FB) dosyasını mutlaka silmeniz çok yerinde bir davranış olacaktır.

E-posta adresinizi gizli tutmak aleyhinizedir

ICQ hesabınızın "Kişisel Bilgiler" bölümünde e-posta adresinizi yazmak çoğu kez riskli bir işlemdir. Örneğin ICQ şifrenizi unuttuğunuzda web.icq.com/secure/password/ adresine bağlanıp, ilgili kutulara ICQ numaranızı ve e-posta adresinizi yazdığınızda; bu e-posta adresinize ICQ şifreniz gönderilecektir. Bu durum şifresini unutanlar için çok faydalı gibi görünse de e-posta adresinizi bir şekilde ele geçirebilen herhangi bir kişinin, ICQ hesabınızı da anında ele geçirebilmesine imkan tanır.

ICQ'nun içerisinde gerçekleştireceğiniz ufak bir ayar değişikliğinden sonra; hem bu riskin önüne geçebilir hem de ileride ihtiyaç duyduğunuzda şifre hatırlatma servisinden yararlanabilirsiniz. Bunun için ICQ'daki *View / Change My De-*

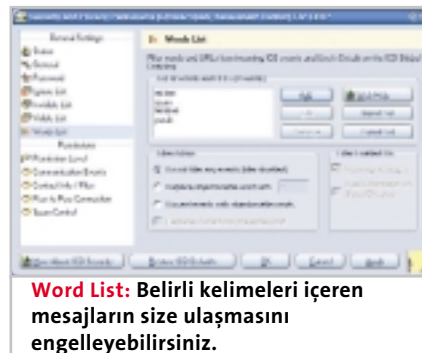
tails penceresinin *ICQ Details / E-mail* sekmesine gelmeli ve burada gözükken e-mail adresiniz seçili durumdayken *Edit e-mail* tuşuna tıklamalısınız. Daha sonra ekrana gelecek olan penceredeki *Don't publish my e-mail address on ICQ directories* seçeneğini işaretli konuma getirerek e-mail adresinizin diğer kullanıcılar tarafından görüntülenmesini engelleyebilirsiniz.

3. AŞAMA: Spam'lere karşı önleminizi alın

Spam olarak da anılan istenmeyen mesajlar, artık bizi ICQ hesabımızda da yakalıyor. Tabii ki ICQ'nun sunduğu güvenlik ayarları ve "anti spam" politikası sayesinde, bu tip istenmeyen mesajların önüne kolayca geçebiliyorsunuz.

Listenizdekilere ayrıcalık tanımayı deneyin

ICQ'nun yeni sürümleri, size sadece ICQ listenizde bulunan kişilerin mesaj göndermesini tercih etmenize imkan tanıyor. Bu özellik sayesinde, ICQ listenizde olmayan herhangi bir kişi size mesaj gönderdiğinde bu mesaj yok sayılıyor. Ufak istisnalar dışında son derece etkili olan bu özelliği aktif hale getirmek için ICQ ana penceresindeki *Main* tuşuna tıklamalı ve açılan menüdeki *Security and Privacy Permissions* ifadesini seçmelisiniz. Açılacak olan yeni pencerenin *Permission Level* başlığı altındaki *Spam Control* sekmesine

gelmelisiniz. Bu sekmede yer alan *Accept messages only from users on my Contact List* seçeneğini işaretli konuma getirdiğinizde, artık listenizde bulunmayan hiç kimse size mesaj gönderemeyecektir.

Belirli kişilerin size mesaj atmasını engellemek

ICQ hesabınıza sık sık istemediğiniz mesajlar gönderen kişiler varsa, bu kişilerin gönderdiği mesajların size ulaşmamasını sağlayabilirsiniz. Bu işlem için ICQ ana penceresindeki *Main* tuşuna tıklamalı ve açılacak menüdeki *Security and Privacy Permissions* ifadesini seçmelisiniz. Ekrana gelecek olan yeni penceredeki *Ignore List* sekmesine tıklayarak ilgili ayarlara ulaşabilirsiniz. Bu sekme altında göreceğiniz *Add to Ignore List* yazısına tıkladığınızda açılacak olan diyalog kutusuna ilgili kişinin ICQ numarasını yazabilirsiniz. "Ignore List"inizde numarası olan kişiler size mesaj gönderseler bile bu mesajlar size kesinlikle ulaşmayacaktır.

Kelime filtresi ile mesajların içeriğini kontrol etmek

ICQ Pro 2003a; size gelen mesajların içeriklerini denetleyerek, istemediğiniz kelimeleri içeren mesajların size ulaşmasını engelleyebiliyor. Belirli kelimeleri içeren mesajların size ulaşmasını engellemek için ICQ ana penceresindeki *Main* tuşuna tıklamalı ve açılan menüdeki *Security and Privacy Permissions* ifadesini seçmelisiniz. Açılacak olan yeni pencerenin *Word List* sekmesi ile ilgili ayarlara ulaşabilirsiniz.

İstenmeyen kelimeler listenizi oluşturmak için ilk olarak *Word List* sekmesindeki *Unlock (Enter Password)* tuşuna tıklayarak ICQ hesabınızın şifresini yazmalı ve arkasından aktif hale geçecek diğer tuşları kullanarak size ulaşmasını istemeyebileceğiniz kelimeleri belirlemelisiniz. İstenmeyen kelimeler listesine eklediğiniz herhangi bir kelimeyi içeren bir mesaj aldığınızda, ICQ'nun değişik tepkiler vermesini sağlayabilirsiniz. Örneğin bu kelimeyi içeren bir mesaj aldığınızda bu mesajın size ulaşmasını ama yasaklı kelimenin *** biçiminde gözükmesini tercih edebilirsiniz. Bunun için *Word List* sekmesinin *Filter Action* başlığı altındaki *Replace objectionable word with:* seçeneğini aktif hale getirmelisiniz. Bu tip yasaklı bir kelimeyi içeren herhangi bir mesajın size ulaşmasını engellemek içinse *Discard events with objectionable words* seçeneğini aktif hale getirmelisiniz. ■

Dijital uydu ile ücretsiz ve sınırsız

Offline download

Bir kereye mahsus bir kurulum masrafını gözden çıkararak, uydu hızında dosya indirmeye başlayabilirsiniz. İstemediğiniz kadar MP3, DivX ve hatta DVD dosyasını uydu hızında üstelik ücretsiz olarak indirmenin keyfine doyamayacaksınız.

Türkiye’de internet bağlantısı konusunda nihayet güzel gelişmeler yaşanıyor. ADSL teknolojisi Türkiye’nin tamamına yayılıyor. ADSL bağlantı ücretleri diğer ülkelerle karşılaştırıldığında hala çok yüksek ancak yakın zamanda bu konuda da yeni düzenlemelere gidileceği ümit ediliyor. Tüm bu gelişmelere rağmen, bilgisayar kullanıcılarının bir kısmı hala uydu internetin özlemiyle yanıp tutuşuyor. Ancak internete bağlanırken uydunun (en azından şimdilik) çift yönlü olarak kullanılamaması, uydu internet bağlantı ücretlerinin çok yüksek olması ve bu yüksek ücretlere rağmen indirilecek dosya boyutuna sınırlama getirilmesi ço-

ğu kişiyi uydu bağlantısından soğutuyor. Ancak doğru programların, donanımların ve yöntemlerin bir arada kullanılmasıyla uydu üzerinden ücretsiz ve sınırsız olarak dosya transferi yapmaya başlayabilirsiniz.

İnternete bağlanmadan uydu hızında dosya indirmek

Konunun detaylarına girmeden önce, bu yazıda anlattığımız yöntemin gerçek bir internet bağlantısından oldukça farklı olduğunu hatırlatmalıyız. Normalde internete bağlı olduğunuzda (çevirmeli bağlantı, ADSL veya uydu hiç fark etmez) istediğiniz sitelere girer, istediğiniz dosyala-

rı indirir ve istediğiniz işlemleri yaparsınız. Bu yazı boyunca anlatacağımız ve uydudan offline download (veya uyduya kanca atma) olarak adlandırılan yöntemde ise kendi istediğiniz işlemleri yapmak yerine, uydu internet bağlantısına sahip diğer kullanıcıların indirdiği dosyaları bilgisayarınıza indiriyorsunuz. İlk bakışta biraz kısıtlayıcı gibi görünen bu yöntem, gerçek hayatta ise her gün birkaç tane DivX film, yüzlerce MP3 ve çok sayıda dosyaya ulaşmanızı sağlayabiliyor. Zaten bu yöntemin en zor yanını, her gün inen onlarca GB veri arasından hoşunuza gidenleri ayıklamak oluşturuyor. Buna ek olarak, kısa süre içerisinde inen çok ve büyük

Efsanevi SkyStar2: Uydudan offline download için kullanacağınız efsanevi dijital uydu alıcısı huzurlarınızda.

boyutlu dosyaları kaydetmek için gerçekten büyük bir sabit disk alanına ihtiyaç duyacağınızı da şimdiden hatırlatmalıyız. Normal kullanıcılar için şu anda üst limit sayılan 160GB kapasiteli sabit diskler bile uydudan offline download yöntemini kullananlar için yetersiz kalıyor. Zaten bu kullanıcıların büyük bir bölümünün de DVD yazıcı cihazlarına terfi ettikleri biliniyor. Zira kısa bir süre içerisinde inen onlarca GB boyutunda veriyi yedeklemek için en etkili çözüm bu olarak gözüküyor.

Uydudan offline download için sistem gereksinimleri

DVD yazıcı ve yüksek kapasiteli bir sabit disk, uydudan offline download için ihtiyaç duyabileceğiniz ekstra donanımları ifade ediyor. Bu işlem için ihtiyaç duyacağınız standart donanımlar ise sadece şunlardan ibarettir:

- SkyStar2 DVB-S kartı
- Çanak anten + LNB + kablo

Evinde televizyon izlemek için halihazırda bir dijital uydu sistemi bulunanlar; çanak anten, LNB ve kablo üçlüsünü zaten yakından tanıyorlar. Bu işlem için, saydığımız cihazlara ek olarak bilgisayarınıza bağlayacağınız bir dijital uydu kartına (DVB-S) ihtiyacınız vardır. Bu kartın asıl görevi, dijital uydu yayınlarını bilgisayarınıza aktarmanıza yardımcı olmak şeklinde özetlenebilir. Ancak bu noktada, uydudan offline download işlemi için herhangi bir dijital uydu alıcısını kullanamayacağınızı belirtmeliyiz. Bu işlem için özel bir donanıma ihtiyaç duyacaksınız, ki size önerdiğimiz SkyStar2 kartı Türkiye’de bu özelliği destekleyen en önemli dijital uydu alıcısıdır. Bu işlem için neden herhangi bir dijital uydu alıcı kartını kullanamayacağınızın yanıtını verirken, uydudan offline download işleminin teknik olarak nasıl gerçekleştiğini de en basit haliyle açıklamaya çalışalım.

Uydudan offline download işlemi nasıl mümkün oluyor?

Televizyon yayınları uydu üzerinden evlerimize nasıl ulaşıyorsa, uydudan internet bağlantısı sırasında da internet verileri aynı şekilde evimizdeki çanak antene ulaşır. Uydu üzerinden internet hizmeti almak isteyen kullanıcıların bilgisayarlarında bu iş için uygun bir dijital uydu kartı bulunması gerekir. Uydudan internet hizmeti sağlayan firmalar, abone olan kullanıcılarına uydu üzerindeki özel bir frekanstan aynı bir televizyon yayını gibi gönderirler. Bu veriler, uydunun kapsama alanı içine giren herkesin alabileceği şekilde yayınlanır. Ancak isteği yapan uydu kartlarının hepsinin MAC adresi birbirinden farklı olduğu için, normalde her kart sadece kendi gönderdiği isteğin karşılığını yakalar ve dolayısıyla bir karışıklık çıkmaz. Ancak havada serbest şekilde dolaşan bu verileri siz talep etmemiş olsanız da, özel yazılımlar ve donanımlar sayesinde bu verileri yakalamak pekala mümkün.

ProgDVB: Bu işlemler sırasında kullanabileceğimiz en önemli yazılım olan ProgDVB ilk kez çalıştığında sizi bu arabirimle karşılıyor.

kündür. Kısacası, doğru frekans üzerinde doğru yazılımların kullanılmasıyla yapılacak bir tarama sonucunda, o anda uydu kullanarak internet üzerinde gezinip çeşitli dosyalar indiren tüm kullanıcıların indirdiklerini görmek ve aynı hızda indirmek de mümkün olacaktır.

Bu işlem için farklı MAC adreslerine gönderilen verileri de yakalayabilecek kapasitede bir dijital uydu alıcısına sahip olmanız gerektiği açıktır. Zaten ısrarlı SkyS-

UZMAN İPUCU

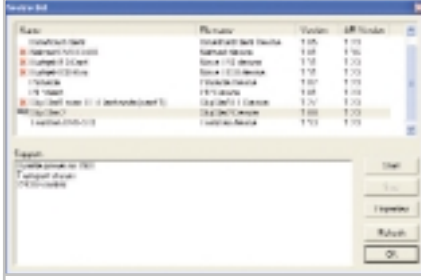
» İsteddiğiniz dosyaları indirmenin en kolay yolu

Bu yazıda anlattığımız yöntemde, indirdiğiniz dosyalar tamamen şansa bağlıydı. Ancak bu dergiyi hazırladığımız sıralarda devre dışı kalan bir sistem, düzgün çalıştığı sıralarda kullanıcılarına istedikleri dosyayı indirme şansı sunuyordu. Bu sistem şöyle işliyordu: Europe Online (www.europeonline.com) sitesi kullanıcılarına FileFetch adında bir servis sunuyordu. Bu servise üye olduktan sonra indirmek istediğiniz dosyanın linkini EOL’a bildiriyordunuz ve EOL da size bir süre sonra FZA uzantılı 50-100kb boyutunda bir dosya gönderiyordu. Bu dosya içerisinde, indirmek istediğiniz dosyanın adı ve bu dosyanın göndereceği tarih ve saat bilgisi yer alıyordu. Bu aşamadan sonra sizin tek yapmanız gereken, size bildirilen saatte sisteminizi açık tutmaktı. Ücretli bir servis olan Europe Online, belli bir ücret karşılığında size sadece belli bir miktar (örneğin 15 Euro karşılığında 6GB) dosya transferi imkanı tanıyordu. Bu ücretin yüksek olduğunu düşünen bir grup Europe Online üyesi daha sonra www.fzproject.com adresinden ulaşılabilen FZ Project topluluğunu ortaya çıkardılar. Europe Online üyeliklerini bu projeye bağışlayan üyelere oluşan bu topluluk, bu sayede sadece bir defa üyelik ücreti ödeyerek projeye dahil olan

tüm üyelerin indirdikleri dosyalardan faydalanabiliyordu. Bu proje üzerinden işler tıkır tıkır yürürken, Türkiye’deki kullanıcılar da kendileri benzer bir proje oluşturmaya karar vermişlerdi ki Europe Online bu sektörden çekileceğinin sinyallerini verdi. Zaten kısa bir süre sonra da FZA dosyaları bulunamamaya, bulunan dosyaların da karşılığı çıkmamaya başladı. Ancak bu senenin sonuna doğru bu konuda yeni gelişmeler yaşanacağı ümit ediliyor. Siz de bu konudaki en güncel gelişmelerden haberdar olmak istiyorsanız yazımızın içerisindeki “Yararlı linkler” kutusunu incelemenizi öneririz.

Europe Online: Bu servis bir zamanlar uydudan offline download yapan kullanıcıların istediği dosyaları indirmelerine yardımcı oluyordu.

Aygıt seçimi: Bu listeden SkyStar2 cihazını seçmeniz ve daha sonra "Start" tuşuna tıklamanız gerekiyor.

tar2 kartından bahsetmemizin tek sebebi budur. SkyStar2, uygun yazılımların da desteğiyle birlikte değişik MAC adreslerine gönderilen verileri yakalama özelliğine sahiptir.

Çanak anteni koyacağınız yere karar verdiniz mi?

Şimdiye kadar bir kere bile uydu yayınına başvurduysanız, bu işlemin en zor yanlarından birisinin çanak anteni koyacağınız yere karar vermek olduğunu biliyorsunuzdur. Dijital televizyon yayınlar için genelde iki farklı uyduya yöneltilmiş olan iki farklı çanak antene ihtiyaç duyulur. Bu yazıda anlattığımız uydudan offline download işlemi içinse Digiturk uydusu olarak bilinen Eutelsat W3 uydusuna bakacak şekilde konumlandırılmış bir çanak antene ve LNB setine de sahip olmanız gerekir. Halihazırda bir Digiturk abonesi iseniz zaten bu şekilde konumlandırılmış bir anteniniz mevcuttur. Bu durumda isterseniz sistemi deneyip çalıştığına emin olana kadar ek bir maliyete girmeden bu seti geçici olarak kullanabilirsiniz. Daha sonra indirdiklerinizden memnun kalırsanız, yaklaşık 30 Dolar bir ek maliyetle

ProgDVB eklentileri: Bu işlemler sırasında ihtiyaç duyacağınız eklentileri www.progdvb.com/plugins.htm adresinde bulabilirsiniz.

kendi çanak setinizi satın alabilirsiniz. Eğer çanak anten setinizi sıfırdan kurarsanız, bu işlem için bir uzmanın desteğine ihtiyacınız olacaktır. Zira çanak anteni koyacağınız yer ve bu çanak antenin konumlandırılması çok hassas bir işlemdir. Çanak antenin yanlış konumlandırılması, bağlantı hızınızı (veya televizyon kanallarının görüntü kalitesini) ciddi bir biçimde düşürebileceği gibi, hiçbir bağlantı kuramamanıza da sebep olabilir. Buna ek olarak, çanak antenin baktığı konumun açık olması ve önünde apartman, ağaç vs. gibi bir engelin bulunmaması sağlanmalıdır. Bu gibi sebeplerden dolayı çanak anteni apartmanın çatısına yerleştirmek daha uygun görünebilir. Ancak çanak anten ile dijital uydu alıcınızın arasındaki mesafe ne kadar uzarsa (ki bu bağlantı uygun bir kablo yardımıyla yapılır) sinyal kalitesinde de o oranda bir bo-

zulma olacağı varsayılır. Tüm bu önerilere uyarak çanak anten setini ayarladıktan sonra, uydudan offline download işlemi- nin derinliklerine dalebiliriz.

Donanım kurulumu ve gerekli programların ayarlanması

Uydudan offline download işlemi için ihtiyaç duyacağınız ayarlar normalde çok zor olmasa da, gözden kaçıracağınız ufak bir nokta size saç baş yoldurtabilir. Bu işlemler sırasında kullanılan programların kullanıcı arabirimlerinin yeterince kullanışlı olmaması, bu durumun en önemli sebeplerinde bir tanesidir. Ayrıca tüm program ayarlarını doğru yapsanız bile, çanak anten setinde bir sorun olabilir. Bu yüzden herhangi bir hatayla karşılaşmanız durumunda biraz sabırlı ve dikkatli davranarak en baştan itibaren tüm ayarları yeniden kontrol etmenizi öneririz.

1) Sistemi bilgisayarınıza kurmaya Skystar2 kartınızı tanıtarak başlayabilirsiniz. Bu kart, bilgisayarınıza bir "Ağ bağdaştırıcısı" olarak tanıtılacaktır. Yazının devamında anlatacağımız yazılım olan ProgDVB'nin çalışabilmesi için, kart ile gelen CD'deki TV4PC yazılımının da sisteme kurulmuş olması gerekir. Bu yazılımı kurup sistemi yeniden başlattığınızda, görev çubuğunda kırmızı bir uydu simgesi belirecektir. Bu simge, yazılım çalışmaya başladığında ve uydudan sinyal alındığında her şeyin yolunda olduğunu göstermek için yeşil renge döner. Eğer sadece sa-

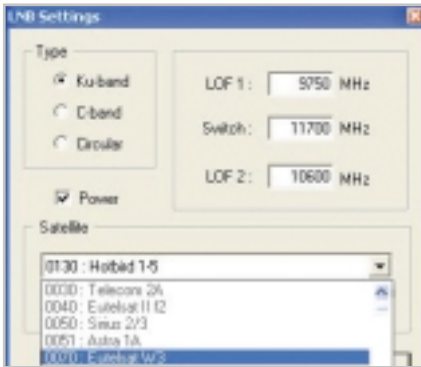
YARARLI LİNKLER

» Uydu download hakkında güncel kaynaklar

Uydudan offline download, doğruyu söylemek gerekirse pamuk ipliğine bağlı bir konudur. Gerek bu işlem için gerekli olan ayarlardaki hassaslık, gerekse de bu konuda kullanılan teknolojilerdeki değiş-

kenlik çoğu kullanıcının gözünü korkutmaktadır. Örneğin yazı içerisinde belirttiğimiz gibi, FZA teknolojisi sayesinde neredeyse istedikleri dosyaları uydudan offline olarak indirebilen kullanıcılar, kısa bir süre önce bu teknolojinin ölümüne birlikte büyük bir yasa boğuldular. Buna rağmen, geleceğe dair de ümit veren haberler var. Siz de uydudan offline download konusunda en güncel haberler, donanım ve yazılım ayarları veya uydu sistemleri hakkında detaylı bilgileri paylaşabileceğiniz bir ortam arıyorsanız, aşağıdaki sitelerin forum sayfalarını takip etmek isteyebilirsiniz.

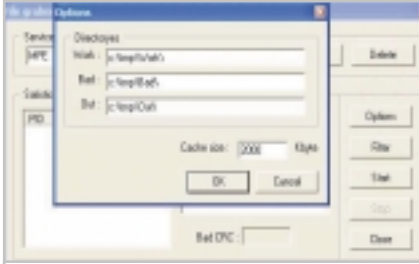
- www.darkhardware.com
- www.donanimhaber.com
- www.hardwaremania.com
- www.turkeyforum.com
- www.uyduturk.net

LNB ayarı: "Add LNB" tuşuna tıkladığınızda ekrana gelecek olan pencerenin ayarlarını bu şekilde ayarlamalısınız. Eğer Digiturk çanak anten setini kullanıyorsanız, buradaki "LOF 1" değerini "10000" olarak değiştirmelisiniz.

UyduTurk.Net: Offline download başta olmak üzere uydu sistemleri hakkında bilgi alışverişinde bulunmanıza ortam sağlayan bir adres.

Eklenti ayarları: File Grabber eklentisinin ayarlarını şekilde görüldüğü gibi ayarlamalı ve burada belirttiğiniz klasörleri Windows Gezgini içerisinde kendiniz oluşturmalısınız.

rı bir ünlem simgesi görüyorsanız, kartınızın tanıtılmasında bir sorun olmuş olabilir. Bu durumda kartı farklı bir PCI yuvasına takmayı deneyebilirsiniz.

2) Buraya kadar olan herşey yolunda gidiyorsa, bu işlemler sırasında kullanacağınız en önemli araç olan **ProgDVB** yazılımını sisteminize kurabilirsiniz. Web sitesi **www.progdvb.com** adresinde yer alan bu programı Google üzerinde yapacağınız bir arama sayesinde de kolayca bulabilirsiniz. ProgDVD yazılımını sisteminize kurup çalıştırdığınızda, sol tarafı beyaz sağ tarafı ise siyah boş bir pencere karşınıza gelecektir. Burada ilk olarak *Settings* başlığı altındaki *Device list* seçeneğine tıklayın. Listede Skystar 2'nin solunda yeşil bir kart simgesi bulunmalıdır. Eğer yoksa kartı seçtikten sonra *Start* tuşuna tıklayarak kartı başlatmanız gerekir. Bu minik ayardan sonra *OK* tuşuyla bu pencereyi kapatın.

3) Şimdi kullanacağımız uydu için *DiSEqC* ve *LNB* ayarlarını yapmak üzere *Settings* menüsündeki *DiSEqC* seçeneğine tıklayın. Ekrana gelecek olan diyalog kutusundaki *Add LNB* tuşuna tıklayın ve açılacak olan pencerenin "Satellite" başlığı altındaki *Eutelsat W3* seçeneğini tercih edin. Eğer bu işlem için sıfırdan yeni bir çanak sistemi kurduysanız başka hiç bir değişiklik yapmadan *OK* tuşu ile bu pencereyi kapatabilirsiniz. Ancak mevcut *Digiturk* sisteminizi kullanıyorsanız, bu penceredeki *LOF 1* değerini *10000* olarak değiştirmeniz gerekecektir.

4) Uydu seçiminden sonra sıra veri transferi yapacağınız kanalı seçmeye geliyor. Bunun için *Channel List/Channel Search/Eutelsat w3* komutunu çalıştırmalı ve uydu üzerinden yayın yapan kanalların listelenmesi için bir süre beklemelisiniz. ProgDVB, uydu üzerindeki farklı dağıtıcılar üzerinde yer alan şifreli, şifresiz tüm kanalları taramaya başlayacaktır. İşlem sona erdikten sonra bulunan kanallar lis-

Uyduya kanca atmak: Yasallığı tartışılan uydudan offline download işleminin en büyük problemi, MAC adreslerinin kırılmasıdır. Normalde her dijital uydu alıcısı sadece kendisine gönderilen verileri almalıdır.

te olarak sunulur. *OK* tuşuna basıp bu pencereyi kapattığınızda ise kanallar sol bölümdeki alanda, dağıtıcılara göre gruplanıp listelenecektir.

5) Listedeki *OpenMux IP Gateway* dağıtıcısının solundaki artıya tıklayıp listeyi genişletin. Bu bölümde yer alan *Internet* frekansı *OpenMux* üzerinde istekleri yayınlamak için kullanılan kanaldır. Üzerine tıklayarak bu kanalı seçebilirsiniz. Bu kanalın frekansı "11449 V 27500" biçimindedir. Kanal seçiminden sonra, ana pencerenin en altında yayın ve sinyal kalitesi görüntülenecektir. Bu değerler ne kadar yüksekse o kadar az sorun yaşayacaksınız demektir.

6) Şimdi sıra, ilerleyen aşamalar için ihtiyaç duyacağınız ProgDVB eklentilerini kurmaya geliyor. Bunun için ProgDVB yazılımını kapatın. Bu sırada ihtiyaç duyacağınız iki eklentiden biri **Pid Scanner** diğeri ise **File Grabber**'dir. Bu programların en son sürümlerine **www.progdvb.com/plugins.htm** adresinden ulaşabilirsiniz. İndirdiğiniz ZIP dosyasındaki modülleri ProgDVB içindeki *Modules* klasörüne açtığınızda, bu eklentiler başarıyla kurulmuş olacaktır. Ancak ProgDVB yazılımını tekrar çalıştırmadan önce ufak bir ayar daha yapmanız gerekecektir. Bunun için istediğiniz bir sabit disk üzerinde (tercihin programın kurulu olduğu diskin kök dizininde) "TMP" adlı bir klasör oluşturun (örneğin C:\TMP). Son olarak da bu dizin içine girin ve "Bad", "Work" ve "Out" adlı 3 ayrı dizin daha oluşturun (C:\TMP\Bad gibi). Modüller işlemleri gerçekleştirmek için bu dizinleri kullanacaktır.

7) ProgDVB yazılımını tekrar çalıştırdıktan sonra *OpenMux* altında internet

kanalı seçiliyken *Service* menüsündeki *Data PID Scanner* seçeneğine tıklayın. Açılacak olan pencerede *Options* tuşuna tıklayıp değerleri yukarıdan aşağı sırasıyla 100, 1, 9999 olarak değiştirin ve *OK* tuşuna tıklayın. Daha sonra *Scan* tuşuna tıkladığınızda, dosyaları indirmek için gerekli olan PID değerlerini taranmaya başlanacaktır. Burada gerekli olan PID değeri 3010'dur. Şimdi *Close* ile bu pencereyi kapatıp yine *Service* menüsü altında yer alan *Prog File Grabber* modülünü çalıştırın.

8) Şimdi ProgDVB'nin *Services* menüsündeki *New* tuşuna tıklayın. Servis ismi olarak *MPE*, PID List değeri olarak da 3010 değerini girdikten sonra *OK* tuşuna tıklayın. Gelen dosyaların ayıklanması için işlemi başlatmadan önce filtrelenmesi de gerekecektir. Bunun için *Filter* tuşuna tıklayın ve sol taraftaki listeden sadece indirmek istediğiniz dosya türlerini seçin. Ayrıca sabit diskinizin bir anda yararsız bir sürü dosya ile dolmasını engellemek için minimum dosya boyutunu da yüksek tutabilirsiniz. Bu pencereyi daha fazla değişiklik yapmadan kapatabilirsiniz. En nihayetinde *Start* tuşuna tıkladığınızda işlem başlayacak ve dosyalar gelmeye başlayacaktır. Listedeki *OUT* tamamlanmış dosyaların, diğerleri ise üzerinde çalışılan dosyaların sayısı ve boyutunu belirtir.

9) İndirilen dosyalar, daha önceden oluşturmuş olduğunuz "C:\TMP\Out" klasörüne kaydedilecektir. Bilgisayarınızı bu şekilde birkaç saat açık bırakmanız sabit diskinizin onlarca GB dosya ile dolmasına sebep olabilir. Uydu internet kullanıcılarının indirdiği resim, film ve müzik dosyalarına ek olarak bu kişilerin ziyaret ettiği web sayfaları da sabit diskinize kaydolmaya başlayacaktır. ■

E-CHIP ÖZEL

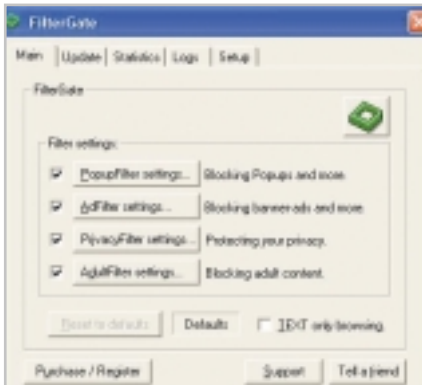
Bilgisayar dünyasının gizemli programları

Bilgisayarların karanlık dünyasına adım atmaya hazır mısınız? Şu anda elinizde bulundurduğunuz dergi, bu konuda ihtiyaç duyabileceğiniz tüm bilgileri içeriyor.

Dergi içerisindeki yazılarda ad geçen programlar ve bu konuları destekleyen alternatif yazılımlar ise E-CHIP ÖZEL'de sizleri bekliyor. Her birisi birbirinden ilginç olan programlar, dergi içerisinde öğrendiğiniz bilgilerin gerçek hayatta uygulamanıza yardımcı olacaktır. Gerçek bir bilgisayar uzmanı olmak isteyen herkesin ilgisini çekecek materyallerle dolu olan CD'de 3 tam sürüm programın, 3 uzman yazısının ve 220'nin üzerinde uygulamanın sizleri beklediğini hatırlatmalıyız.

FilterGate 5.21

İnternetteki içerik kontrol edilmeyecek kadar fazla olunca, bu geniş bilgi arşivinde gezinirken istemediğiniz öğelerle karşılaşmanız da mümkün oluyor. En basit haliyle, reklam bannerları ve pop-up pencereler bile oldukça can sıkıcı öğelerdir. Yetişkinlere yönelik içerikler ise hiç alakasız sitelerde birdenbire ekrana gelerek, çoğu kullanıcıyı rahatsız etmektedir. Tüm bunlara ek olarak, internete bağlıyken kişisel güvenliğinizi sağlama almak da bir diğer önemli noktadır. Bu dört farklı tehlikeye karşı tek bir çözüm sunan FilterGate, internete bağlı kullanıcıların bir numaralı yardımcısı olabilir. Reklam bannerları, pop-up pencereleri ve adult içeriği tespit etmek için gelişmiş bir teknoloji-

ye sahip olan FilterGate; sizi bu istenmeyen içeriklerden uzak tutarken, ihtiyaç duyabileceğiniz öğeleri de engellememe konusunda oldukça istikrarlı davranmaktadır. Standart ayarlarıyla giriş seviyesindeki kullanıcılar tarafından rahatlıkla kullanılacak olan program, sunduğu gelişmiş ayarlar ile de uzman kullanıcıların gönlünü fethedecektir.

Steganos Internet Anonym Pro 6

İnternette sörf yaparken kimliğinizin tespit edilmesinden hoşlanmıyorsanız, Steganos Internet Anonym Pro'nun derdinize derman olacağından emin olabilirsiniz. Web sitelerine anonim Proxy sunucular üzerinden bağlanmanızı sağlayan program, bu sayede ziyaret ettiğiniz sitelerin sizin gerçek kimliğinizi tespit etmesini engellemektedir. Dünya üzerindeki değişik proxy sunucularını kullanabilen program, o anda hangi ülkedeki bir sunucuya bağlı olduğunuzu ise program içerisindeki harita içerisinde görüntüler. Her saniye farklı bir proxy sunucuya bağlanabilen program, bu sayede aşırı titiz kullanıcıların isteklerini karşılamayı başarıyor. Tabi ki, hangi sunuculara bağlanacağınız ve ne kadar sürede bir sunucu değiştireceğiniz gibi ayarları Steganos Internet Anonym Pro 6 içerisinde istediğiniz gibi değiştirebildiğinizi de hatırlatmalıyız. Bu temel özellikler dışında internette sörf yaparken arkanızda bıraktığınız geçici dosyalar, geçmiş bilgileri gibi kayıtların silmek; pop-up reklam pencerelerini engellemek; sabit diskinizdeki dosyaları bir daha geri getirilemeyecek şekilde silmek gibi gelişmiş özellikler de Steganos Internet Anonym Pro 6'nın sunduğu diğer özellikler arasında yer alıyor.

TMPGEnc DVD Author 1.6.26.73

Kendi sektöründe haklı bir unvana sahip olan TMPGEnc Inc.'in en güncel yazılımlarından bir tanesi olan TMPGEnc DVD Author 1.6; başta MPEG1/2 olmak üzere hemen her türlü film formatını DVD'ye

dönüştürmenize yardımcı oluyor. Bu sayede, kendi hazırladığınız filmleri kolayca DVD formatında dönüştürebilir ve DVD-Player cihazlarda oynatılabilecek hale getirebilirsiniz. Bu işlemler için sihirbaz arabirimi sunan program, toplam beş adımda dönüşüm işlemini tamamlamaktadır. İlk aşamada dönüştürmek istediğiniz

film dosyalarını seçmenizi isteyen TMPGEnc DVD Author 1.6, ikinci aşamada bu film dosyaları üzerinde düzenleme yapmanıza imkan tanımaktadır. Çeşitli görsel efektleri ve kesme-biçme işlemlerini bu aşamada gerçekleştirebilirsiniz. Üçüncü aşamada ise (tercihinize bağlı olarak) DVD

menüsü hazırlama seçeneği sunan program, sonraki aşamalarda da geçici dosyaların kaydedileceği klasör konumunu ve DVD-yazıcı ayarlarını düzenlemenizi isteyecektir. Uygun fiyatlı bir DVD hazırlama programı arayan kullanıcıların tercih edebileceği en başarılı programlardan bir tanesi. ■

» 4 ADIMDA KOLAY ÇÖZÜM

Tam Sürüm: F-Secure Internet Security 2004

Güvenliğiniz emin ellerde

İnternete bağlı bilgisayarların güvenliğini sağlamak için özelleşmiş komple bir program

■ İnternete bağlıyken sistem güvenliğinizi nasıl sağlayabileceğiniz konusunda endişeleriniz mi var? O halde E-CHIP ÖZEL'de 183 günlük tam sürümü yer alan F-Secure Internet Security 2004 programını mutlaka denemelisiniz. Güvenlik temalı yazılımlarıyla tanıdığımız F-Secure firmasının Internet Security 2004 programı, günümüz kullanıcılarının en büyük derdi olan internet güvenliği konusunda özelleşiyor. Bu kategorideki programların sayısı gün geçtikçe artıyor, buna rağmen F-Secure Internet Security 2004 sahip olduğu tecrübe ve kullanım kolaylıklarıyla her zaman bir adım önde olmayı başarıyor.

1 Programın kurulum aşaması

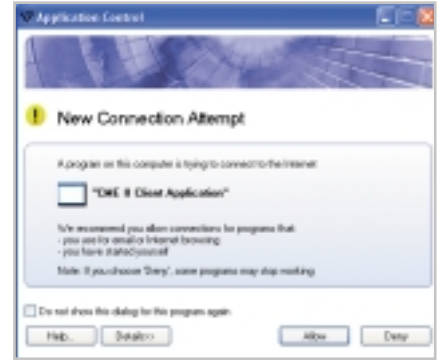
F-Secure Internet Security 2004, mevcut sisteminizle bütünleşik olarak çalışan bir program olduğu için, kurulum aşaması normal programlara göre biraz daha karmaşıktır. Bu yüzden, kurulum aşamasıyla ilgili bazı önemli noktalara burada değineceğiz. Öncelikle, bu programın kurulum aşamasının sekiz farklı dili desteklediğini; ama bu diller arasında Türkçe olmadığını üzülerek belirtmeliyiz. Bu aşamada dil seçimini yaptıktan sonra, lisans anlaşmasını onaylamanız ve sonrasında da programın kurulacağı konumu belirtmeniz gerekecektir. Bu standart aşamalardan sonra, ekranınıza gelecek olan penceredeki *183 days of F-Secure Internet Security 2004* seçeneğini işaretli konuma getirdikten sonra *Next* tuşuna tıklayarak kurulum işlemine devam edebilirsiniz. Tek bilgisayar için 1 yıllık lisans ücreti 78 Dolar olan programı altı ay boyunca tüm özellikleriyle kullanmanızı sağlayacak bu ayardan sonra, dosyaların kopyalanmasına başlanacaktır. Programın kurulumu başarıyla tamamlandıktan sonra, sisteminizi yeniden başlatmak isteyip istemediğinizi soran bir diyalog kutusu ekrana gelecektir. Bu ekranda, "Restart now" seçeneği işaretliken *Finish* tuşuna tıklamanızı ve sisteminizi yeniden başlatmanızı öneririz. Zira sisteminizi yeniden başlatmazsanız, F-Secure Internet Security 2004 düzgün olarak çalışmayacaktır.

2 Otomatik güncellemeler

Kurulum işlemini başarıyla tamamlayıp sisteminizi yeniden başlattığınızda, Windows'un açılışında F-Secure Internet Security 2004'ün de otomatik olarak çalışmaya başladığını göreceksiniz. Zira sistem güvenliğinizi sürekli kontrol altında tutmak amacıyla, bu program arka planda devamlı olarak çalışmaktadır. İlk kez kurulan sistemlerde ise programın ilk yaptığı işlem, güncellemeleri indirmek olacaktır. Hem program hem de virüs bilgilerini güncelleyen F-Secure Internet Security 2004, bu sayede sisteminizin en yeni tehlikelere karşı bile güvende olmasını sağlamaktadır.

3 Güvenlik duvarı işbaşında

İçerisinde dahili bir güvenlik duvarı (firewall) yazılımı da barındıran F-Secure Internet Security 2004, kullanmaya başladığınız ilk andan itibaren ekrana çeşitli uyarı pencereleri getirecektir. Bu uyarılar, internete bağlanmaya çalışan ve güvenli olduğu onaylamayan programlar hakkında sizi bilgilendirmeyi amaçlamaktadır. Eğer ilgili programın güvenli olduğunu düşünüyorsanız, bu sefer de *Deny* tuşuna tıklayarak bu programın çalışmasını engelleyebilirsiniz. Bu noktada, bu izinleri daha sonra program içerisinden istediğiniz gibi değiştirebileceğinizi hatırlatmalıyız.

4 Güvenlik duvarı için gelişmiş ayarlar

F-Secure Internet Security 2004, her ne kadar ilk kurulum sırasında çoğu kullanıcı için uygun ayarlara sahip olarak gelse de, uzman kullanıcılar bu programın ayarlarını istedikleri gibi özelleştirebilirler. Bunun için programın ana penceresindeki *Internet Shield* sekmesine girmeli ve açılacak olan pencerenin sağ alt köşesindeki *Advanced* yazısına tıklamalısınız. Bu işlemlerden sonra ekrana gelecek olan pencere içerisinden, güvenlik duvarına ait çok sayıda ayarı istediğiniz gibi değiştirebilirsiniz. Örneğin internete bağlanmasına izin verdiğiniz programları düzenlemek için *Application Control* sekmesine geçmeniz gerekecektir.

» 5 ADIMDA KOLAY ÇÖZÜM

Tam Sürüm: Acronis Privacy Expert Suite 7.0

Arkanızda hiç iz bırakmayın

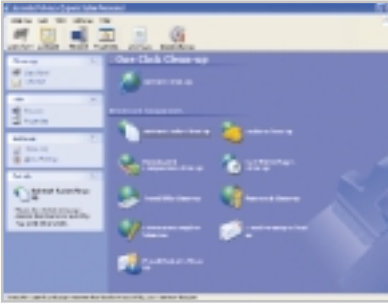
Güvenliğinizi sağlamak ve performansınızı artırmak için tercih edebileceğiniz kolay kullanımlı komple bir çözüm

■ Günümüzde özellikle internete bağlı bilgisayarların güvenliğini sağlamak büyük dert. Arkanızda bıraktığınız her bir dosya, kişisel güvenliğinizi için tehdit anlamına geliyor. Pop-up reklamlar ve casus yazılımlar da internet kullanıcılarının en önemli dertleri arasında sayılıyor. Tüm bu sorunlara tek elden çözüm getiren Acronis Privacy Expert Suite 7.0, ayrıca sisteminizin genel güvenliği ve performansı için de özelleşmiş araçlar sunuyor.

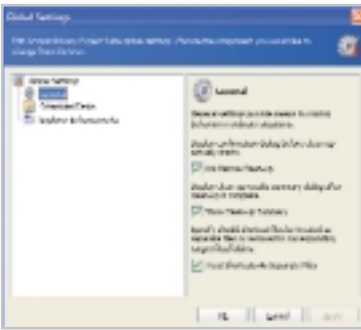
Not: E-CHIP ÖZEL'de yer alan Acronis Privacy Expert Suite Personal 7.0 sürümünde, burada anlatılan özelliklerin bazıları yer almayabilir.

1 Casus yazılımlara son

Kişisel bilgilerinizi ve internet kullanım alışkanlıklarınızı öğrenmeye çalışan casus yazılımlar, topladıkları bilgileri internet üzerinden dışarıya sızdırırlar. Zaten sizin aleyhinize olan bu işlemler sırasında sistem performansınızı da olumsuz yönden etkileyen casus yazılımlar, internet kullanıcılarının en büyük dertlerinden bir tanesidir. Spyware olarak da bilinen casus yazılımlara karşı kesin bir çözüm sunan Acronis Privacy Expert Suite 7.0; bununla sınırlı kalmayarak adware, keylogger, dialer ve browser hijacker gibi diğer zararlı yazılımları da sisteminizden uzaklaştırabilmektedir.

2 Pop-up reklamlara son

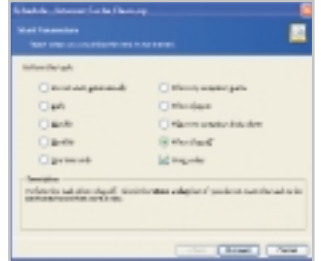
Web sayfalarını ziyaret ederken kullanıcının isteği dışında açılan ve kapatmamanız durumunda çok kısa bir sürede ekranınızı kaplayan pop-up reklam pencereleri, güvenlik açısından çok büyük bir sorun teşkil etmese de çoğu kullanıcının canını sıkıcı pop-up reklam pencerelerinden kurtulmanızı sağlayan Acronis Privacy Expert Suite 7.0, belirlediğiniz siteler tarafından açılan pop-up pencerelerin açık kalmasını da sağlıyor.

3 İnternet kayıtlarına son

Siz internette sörf yaparken, başta web tarayıcınız olmak üzere çok sayıda program sabit diskiniz üzerinde kayıt dosyaları tutmaktadır. Çoğu kez olumlu bir amaca hizmet eden bu dosyalar, ne yazık ki güvenliğinizi tehlikeye düşürebilirler. Bu yüzden, ilgili kayıtların tamamını silmeniz avantajınıza olacaktır. Ancak bu noktadaki sorun, çok değişik konumlarda yer alan tüm bu dosyaların elle silinmesindeki zorluktur. Bu sorun için akılcı bir çözüm getiren Acronis Privacy Expert Suite 7.0; geçmiş bilgisi, çerezler ve otomatik tamamlama bilgileri gibi değişik kayıtların tamamını tek bir arabirim içerisinde silmenizi sağlıyor.

4 Sistem kayıtlarına son

Windows, kullanıcılarına kolaylık sağlamak amacıyla kullanıcı tarafından gerçekleştirilen çoğu işlemin kaydını tutar. Normalde işlerinizi hızlandırabilecek bu kayıtlar, kötü niyetli kişilerin eline geçtiğinde istenmeyen sonuçlar doğurabilir. Siz de en son ziyaret ettiğiniz dosyalar, en son yaptığınız aramalar gibi değişik bilgilere ait kayıtların saklanması hoşlanmıyorsanız; Acronis Privacy Expert Suite 7.0 yardımıyla tüm bu kayıtları tek bir pencere içerisinde kolayca silebilirsiniz.

5 Silinen dosyalara son

Geri dönüşüm kutusu içerisinde sildiğiniz dosyalar görünürde yok olmuş olsa bile, gerçekte sabit disk üzerinde fiziksel olarak hala bulunmaktadır. Hatta çeşitli programların yardımıyla daha yeni silinmiş dosyaların tamamını görmek ve bunların neredeyse tamamını geri getirmek mümkündür. Açıkça fark edebileceğiniz gibi, bu durum önemli bir güvenlik açığıdır.

Sildiğiniz dosyaların hiçbir şekilde geri getirilememesini istiyorsanız, Acronis Privacy Expert Suite 7.0 içerisinde çıkan **File Shredder** aracını kullanabilirsiniz.

» 4 ADIMDA KOLAY ÇÖZÜM

Tam Sürüm: Secura Archiver 1.43

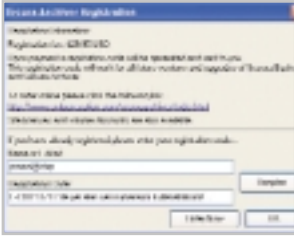
Şifreleyin ve arşivleyin

Kişisel verilerinizi yabancı gözlerden korumak isteyenler için kolay kullanımlı ve etkili bir çözüm.

■ Başarılı bir arşivleme programı olan Secura Archiver 1.43, 128 bit data şifreleme teknolojisine sahiptir. Şifrelediğiniz dosyalarınıza atayacağınız anahtar kelimeleri de içinde saklayan program ile veri güvenliğinizi kolayca artırabilirsiniz. Sadece kişisel değil profesyonel amaçlar için de kullanılabilecek Secura Archiver; banka ve güvenlik gibi sektörlerde de kullanılabilecek kapasitededir.

1 Kurulum ve kayıt

29.95 Dolar değerindeki Secura Archiver programını CHIP ayrıcalığıyla tam sürüm olarak kullanmaya başlamak için, öncelikle kurulum programını çalıştırmalısınız. Son derece kolay olan ve *Next* tuşuna birkaç defa tıklayarak tamamlayabileceğiniz kurulum

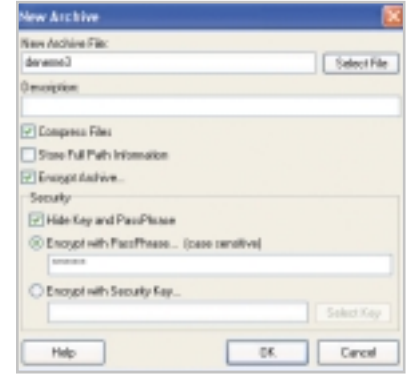
işleminde sonra sıra kayıt işlemine gelecektir. Kurulumdan sonra programı ilk kez çalıştırdığınızda, ekranınıza internet üzerinden kayıt olmak isteyip istemediğinizi soran bir uyarı penceresi gelecektir. Bu pencereyi *OK* tuşuna tıklayarak geçtikten sonra Secura Archiver programı çalışacaktır. Bu aşamada, *Help* menüsünün altında yer alan *Register* tuşuna tıkladığınızda, lisans bilgilerini girebileceğiniz diyalog kutusu ekranınızda belirecektir. Bu kutunun *Name or E-mail* ve *Registration Code* bölümlerine E-CHIP ÖZEL'de bulabileceğiniz lisans bilgilerini girip *Register* tuşuna tıkladıktan sonra Secura Archiver programını tüm özellikleriyle sınırsız olarak kullanmaya başlayabilirsiniz.

2 Arşiv dosyası oluşturmak

Temelde WinZip ve WinRAR tarzında bir arşivleme (sıkıştırma) programı olan Secura Archiver, bu standart özelliğe ek olarak gelişmiş şifreleme teknolojilerini de kullanıcılarının hizmetine sunmaktadır. Çok sayıdaki dosya ve klasörü tek bir arşiv dosyası içerisinde toplamak için öncelikle *File* menüsünün altındaki *New* tuşuna tıklayın. Bu işlemde sonra ekranınıza gelecek olan pencerenin *New Archive File* bölümüne dosya adını; ve ihtiyaç duyarsanız *Description* bölümüne de bu arşivle ilgili açıklamanızı yazın ve *OK* tuşuna tıklayın. Bu aşamalardan sonra içi boş bir arşiv dosyası elde etmiş olacaksınız. Bu arşive istediğiniz dosya ve klasörleri eklemek için *Actions* menüsünün altında yer alan *Add* tuşuna tıklayın ve ekrana gelecek olan diyalog kutusu içerisinde istediğiniz tüm dosyaları ve klasörleri ekledikten sonra *OK* tuşuna tıklayarak işleminizi onaylayın. Eğer eklemek istediğiniz bazı öğeleri unuttuğunuzu fark ederseniz, aynı işlemleri tekrarlayarak arşiv dosyasına bu öğeleri de kolayca ekleyebilirsiniz.

3 PassPhrase şifreleme yöntemi

Az önceki aşamaları takip ederek oluşturduğunuz arşiv dosyası, şifre korumasına sahip olmayacaktır. Bu programın asıl özelliğinden faydalanmak ve şifreli arşiv dosyaları oluşturmak için öncelikle *File* menüsünün altındaki *New* tuşuna tıklayın. Bu işlemde

sonra ekranınıza gelecek olan pencerenin *New Archive File* bölümüne dosya adını; ve ihtiyaç duyarsanız *Description* bölümüne de bu arşivle ilgili açıklamanızı yazın. Daha sonra bu penceredeki *Encrypt Archive* seçeneğine tıklayın. Daha sonra *Security* başlığı altındaki seçenekler aktif hale geçecektir. Secura Archiver, bu aşamada size iki farklı sunmaktadır: *PassPhrase* adını taşıyan ilk seçenek ekstra bir işleme gerek duymamakta ve sadece kullanmak istediğiniz şifreyi yazma temeline dayanmaktadır. Bu seçeneği kullanmak için *Encrypt with PassPhrase* seçeneğini işaretli konuma getirip ilgili metin kutusuna kullanmak istediğiniz şifreyi yazmanız yeterli olacaktır. Bu aşamadan sonra oluşturacağınız yeni arşiv dosyasının içerisine (daha önceden açıkladığımız şekilde) istediğiniz dosyaları ve klasörleri ekleyebilirsiniz.

4 Security Key şifreleme yöntemi

Secura Archiver'ın sunduğu ikinci şifreleme yöntemi *Security Key* adını taşımaktadır. Daha güvenli olabilecek bu yöntem için ilgili diyalog kutusundaki *Encrypt with Security Key* seçeneğini tercih etmeli ve daha sonra *Select Key* tuşuna tıklamalısınız. Bu işlemlerden sonra ekranınıza gelecek olan yeni pencere içerisinde kendinize özel 26 karakterli güvenlik şifresini oluşturmalısınız. Bu güvenlik şifresini *Generate Key* seçeneğini kullanarak Secura Archiver'ın oluşturmasını da sağlayabilirsiniz. Daha sonra oluşturduğunuz bu şifreyi arşiv dosyasını şifrelemek için kullanabilirsiniz.

Gordian Knot ile en kolay yoldan

DVD'leri DivX'e dönüştürmek

DVD filmlerinizi, uygun programları ve yöntemleri kullanarak tek bir CD'ye sığacak şekilde DivX formatına dönüştürebilirsiniz. CHIP, bu dönüşüm işlemi için adım adım bir rehber sunuyor.

Dvd filmler, gerek görüntü gerekse de ses kalitesi olarak ev sinemasının geldiği en son noktaya işaret ediyor. Her ne kadar DVD film formatları konusunda ufak tefek standart kavgaları yaşanmaya devam ediliyor olsa da, DVD filmlerin popülerliği gün geçtikçe artıyor. Buna rağmen, Türkiye'de gündelik hayatta kendisine daha yeni yer bulabilen DVD filmlerin fiyatları, çoğu kişi için ulaşılmaz seviyelerde. Bütçesinden belli bir pay ayırıp, bu yüksek fiyatlı DVD filmleri alanlar ise, DVD'lerinin başına bir kaza gelmesinden korkuyorlar. Bu durumda devreye DivX formatı giriyor. Zira, DivX formatının görüntü kalitesi DVD filmlerin görüntü kalitesine bir hayli yaklaşıyor. Her ne kadar DivX'in DVD kalitesini birebir yakalayabildiği söylene-

de, gözü iyi olan sinemaseverler bu iki format arasındaki görüntü kalitesini kolayca fark edebiliyor. Yine de, çift katmanlı bir DVD üzerine yazılmış olan bir filmi, mümkün olan en az kalite kaybıyla tek bir CD üzerine DivX formatında aktarmak, çok cazip bir fikir olarak karşımıza çıkıyor.

Biz de bu yazı içerisinde, DVD filmleri DivX formatına dönüştürmek için kullanabileceğiniz en ucuz (aslında bedava!) ve en kolay yöntemi adım adım açıklayacağız. Bu işlem için ihtiyaç duyduğunuz tek program, bir açık kaynak projesinin ürünü olan Gordian Knot 0.28.7 (<http://gordianknot.sourceforge.net>) uygulaması. DVD'leri DivX formatına dönüştürmek konusunda uzmanlaşan çok sayıda programı bünyesinde bir araya getiren Gordian Knot, bu sayede tek bir program içeri-

sinden tüm bu işlemleri gerçekleştirmenize imkan tanıyor. Bu işlemler için, Gordian Knot programı dışında, sisteminizde DivX 5.2.0 Codec'in de (<http://www.divx.com/divx/>) yüklü olması gerekli. Bunlara ek olarak, eğer DVD'lerin ses bilgisini AC3 formatına dönüştürmek isterseniz, ek olarak AC3Filter 0.70b (<http://ac3filter.sourceforge.net>) filtresine ihtiyaç duyabilirsiniz. E-CHIP ÖZEL CD'sinde kullanabileceğiniz bu programları sisteminize kurduktan sonra, yazının devamındaki yönergeleri takip ederek, DVD filmleri DivX formatına dönüştürmeye başlayabilirsiniz.

1. Adım: DVD'nin içeriğini sabit diske aktarmak

Ev sineması için özel olarak hazırlanmış

DVD filmlerin çoğu, kopya korumasına sahip olarak gelir. Bu yüzden, DivX formatına dönüştürmek isteyebileceğiniz ve DVD'nin VIDEO_TS klasörü içerisinde yer alan VOB dosyalarını, Windows Gezini içerisinde sabit diskinize kopyalamak normalde imkansızdır. Bu işlem için özel programlar kullanmak gerekecektir; ki bu programların en popüler olan DVD Decrypter uygulaması, Gordian Knot paketi içerisinde bulunmaktadır.

İlk adım olarak, VOB dosyalarını sabit diskinize aktarmak için Gordian Knot programını çalıştırdıktan sonra, program penceresindeki *Ripping* sekmesine geçin. Daha sonra dönüştürmek istediğiniz DVD filmi DVD sürücünüze yerleştirin ve arkasından *DVDDecrypter* tuşuna tıklayın.

Bu işlemten sonra, bağımsız bir pencere içerisinde DVD Decrypter uygulaması açılacak ve sisteminizde mevcut olan DVD sürücüler araştırılacaktır. Birkaç saniye sürecek olan bu işlemten sonra, eğer birden fazla DVD sürücüye sahipseniz, bu sürücülerden hangisini kullanmak istediğinizi belirtmeniz gerekecektir. *Source* başlığı altından, dönüştürmek istediğiniz film DVD'sini barındıran sürücüyü seçtikten sonra, DVD Decrypter programının sağ tarafındaki minik pencere içerisinde, bu filme ait dosyalar listelenecektir. Bu dosyaların boyutu 5GB ile 8GB arasında değişebilir. Sizin kullandığınız filmin toplam boyutunu öğrenmek içinse, DVD Decrypter programının sağ alt tarafındaki boyut bilgisine bakabilirsiniz. Bu dosyaların toplam boyutu, az sonra gerçek-

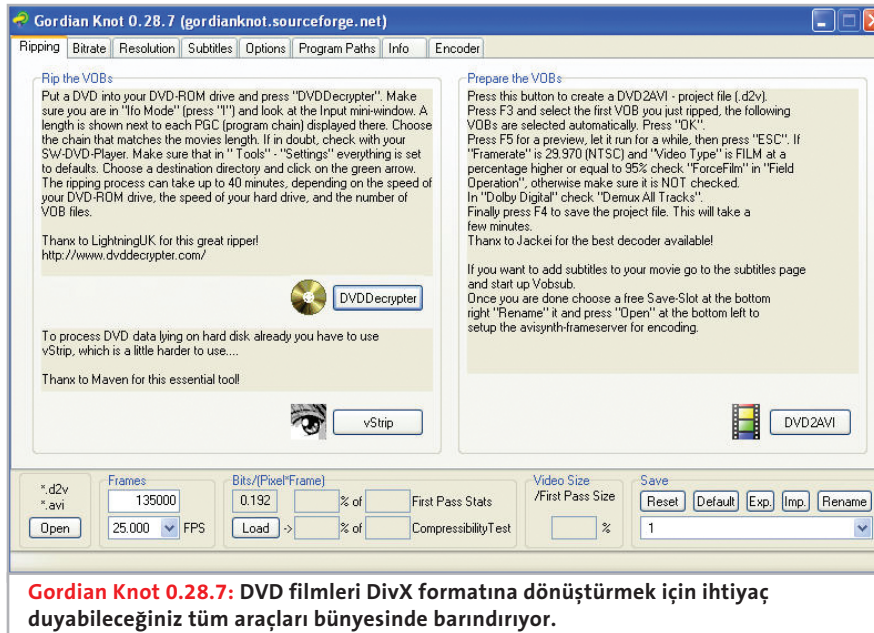
leştireceğiniz aktarım işlemi için sabit diskinizde ne kadar boş bir alana sahip olmanız gerektiğine işaret edecektir. Sabit diskinizde, bu dosyaların tamamını alabilecek kadar boş bir alan varsa, şanslısınız demektir. Bu durumda, hiçbir dosyayı elemek zorunda kalmadan DVD'nin tüm içeriğini sabit diskinize aktarabilirsiniz. Bunun için öncelikle *Destination Folder* başlığı içerisinde, ilgili dosyaların kaydedilmesini istediğiniz (ve yeterli boş alana sahip) klasörü seçin. Daha sonra ise DVD Decrypter programının *File* menüsü altındaki *Decrypt* tuşuna tıklayarak aktarım işlemi başlatabilirsiniz. Bu aktarım işleminin süresi, DVD sürücünüzün hızına ve DVD filmin boyutuna göre 15 dakika ile 1 saat arasında değişebilir.

2. Adım: D2V proje dosyasını oluşturmak

DVD filmin sabit diske kopyalanma işlemi tamamlandıktan sonra sıra VOB dosyaları içerisinde film içeriğini barındı-

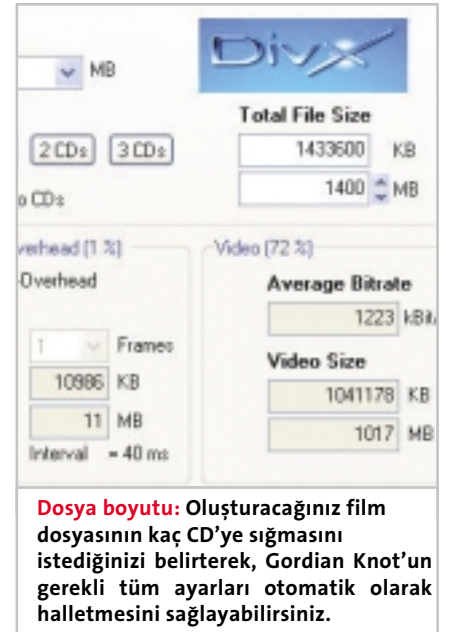
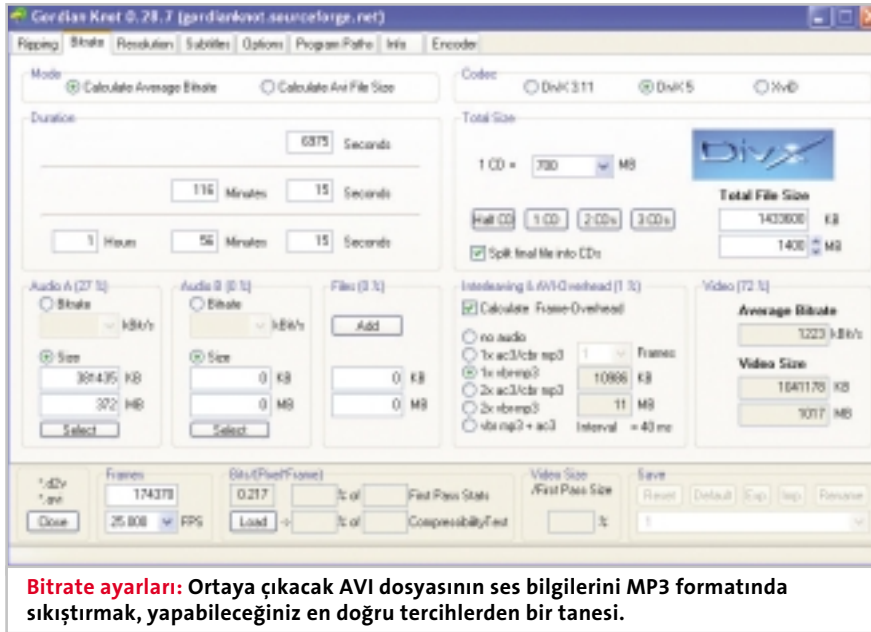
ranları ayıklamaya geliyor. Bu işlem için, *Ripping* sekmesi altında yer alan *DVD2AVI* tuşuna tıklayabilirsiniz. *DVD2AVI* aracı ekrana geldikten sonra, *File* menüsünün altında yer alan *Open* komutunu kullanarak uygun VOB dosyalarını seçmeniz gerekiyor. Bu aşamada deneme-yanılma metodundan faydalanacağız. Bunun için öncelikle sabit diskinize aktardığımız VOB dosyalarının yer aldığı klasörü bulun. Bu klasör içerisinde, boyutu en büyük olan ilk dosyayı seçin. Bu dosyanın adı *VTS_01_0.VOB* veya *VTS_01_1.VOB* biçiminde olabilir. Bu dosyayı seçtikten sonra, *DVD2AVI* programı, bu dosyayı takip eden ve sonu 2, 3, 4... şeklinde biten diğer dosyaları da otomatik olarak seçecektir. Bu aşamada, ekrana gelen pencerenin *OK* tuşuna tıkladıktan sonra, seçtiğiniz dosyaları *DVD2AVI* içerisinde izleme şansına kavuşacaksınız.

DVD2AVI önizleme penceresindeki kaydırma çubuğunu baştan sonra doğru oynatarak, filmin tamamının ne eksik ne de fazla olmadan seçildiğinden emin olmalısınız. Bu sırada, *DVD2AVI* içerisindeki görüntünün boyuna doğru biraz uzun olduğu dikkatinizi çekebilir. Bu durum normaldir ve oluşacak nihai DivX dosyasında böyle bir sorun olmayacaktır. Filmin tamamını içeren dosyaları doğru olarak seçtiğinizden emin olduktan sonra *DVD2AVI* programının *File* menüsünde yer alan *Save Project* tuşuna tıklayarak, mevcut ayarları D2V uzantısıyla kaydedebilirsiniz. 5-10 dakika arasında sürecek bu işlem sırasında, filme ait ses bilgileri AC3 formatında ayrı bir dosya olarak kaydedilecek ve ileride ses bilgileri ile görüntü bilgilerini birleştirmenize yardımcı olmak için D2V uzantılı bir referans dosyası oluşturulacaktır. Bu noktada, filmin desteklediği tüm dillere ait ses bilgilerinin, ayrı bir AC3 dosyası olarak sabit diskinize kaydedileceğini de hatırlatmalıyız. Bu iş-

Gordian Knot 0.28.7: DVD filmleri DivX formatına dönüştürmek için ihtiyaç duyabileceğiniz tüm araçları bünyesinde barındırıyor.

nuçla karşılaşmıyorsunuz.

Filmin toplam boyutunu belirlemek için *Bitrate* sekmesi altındaki *Total Size* başlığında yer alan değerleri özelleştirmeniz gerecektir. Bu işlem için, öncelikle kullanacağınız CD'nin kapasitesini "1 CD=" bölümünden belirlemelisiniz. Bu seçeneğin standart değeri 700MB'tır ve bu değer çoğu kişi için yeterince uygundur. Bu aşamadaki ikinci değişiklik ise, filmi kaç CD'ye sıkıştırmak istediğiniz ile ilgilidir. Bu ayarı da "Half CD", "1 CD", "2 CDs" veya "3 CDs" seçeneklerinden sizin için uygun olanını tercih ederek tamamlayabilirsiniz. Eğer tercihinizi filmi 2 veya daha çok sayıda CD'ye kaydetmekse, bu başlık altındaki *Split final file into CDs* seçeneği-

ni de işaretli konuma getirmeniz uygun olacaktır.

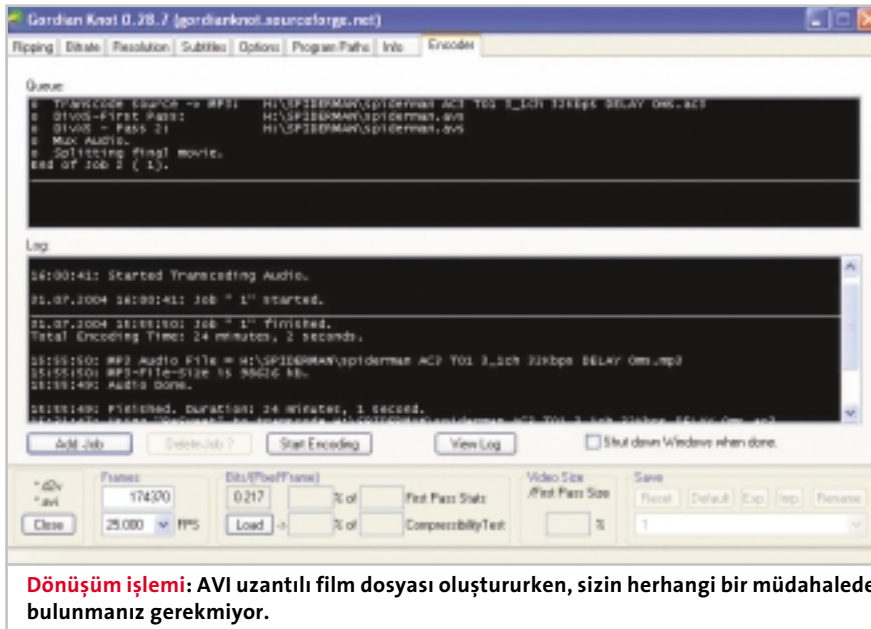
6. Adım: Dönüşüm işlemine başlamak

Son adım olarak, Gordian Knot programının *Encoder* sekmesine geçmeniz ve buradaki *Add Job* tuşuna tıklamanız gerecektir. Bu aşamada ekranınıza gelecek olan yeni pencerenin en üstündeki *Multi Passes* ifadesinin seçili olduğundan emin olduktan sonra, birazcık daha aşağıda yer alan *DivX 5* sekmesine geçin ve buradaki *Number of passes* değerini de "2" olarak belirleyin. Yine *DivX 5* sekmesi altında yer alan *Re-Calculate Bitrate if needed* seçeneğini de işaretli konuma getirdikten sonra

Audio 1 sekmesine geçin ve buradaki *MP3, 128 kBit/sec average Bitrate* seçeneğini tercih edin. Daha yüksek bir ses kalitesi (ve doğal olarak birazcık daha düşük bir görüntü kalitesi) tercih ederseniz, buradaki 128 değerini 160 veya 192 olarak da değiştirmeyi düşünebilirsiniz. Bu ayarlardan sonra *Audio 1* sekmesi altındaki *Re-Calculate Video Bitrate* seçeneğini de işaretledikten sonra tekrar *DivX 5* sekmesine geçin.

Buraya kadar anlatılanları eksiksiz olarak tamamladıysanız, dönüşüm işlemine başlamaya hazırsınız demektir. Bunun için *DivX 5* sekmesindeki *Add Job to Encoding Queue* tuşuna tıklamanız ve ekrana gelecek olan soruya *Evet* biçiminde cevap vermeniz yeterli olacaktır. Bu aşamadan sonra, Gordian Knot programı dönüşüm işlemini arka planda kendi kendisine gerçekleştirecek ve bu dönüşüm işleminin sonunda AVI uzantılı DivX film dosyasını sabit diskinizde önceden belirlediğiniz alana kaydedecektir. Bu aşamada dikkat etmeniz gereken tek nokta, Gordian Knot'un çalıştırdığı değişik programları kapatmamak olacaktır. Bu basit kurala dikkat ettikten sonra, 3-4 saat sürecek olan dönüşüm işlemi sırasında bilgisayarını kullanmanın hiçbir mahsuru yoktur.

Dönüşüm işlemi tamamlandıktan sonra, ortaya çıkan AVI dosyasını kontrol etmenizi öneririz. Eğer bu DivX dosyası tam istediğiniz gibiyse, dönüşüm işlemi sırasında ihtiyaç duyulan ve geçici olarak oluşturulan tüm dosyaları (VOB, IFO, AC3, D2V, AVS, LOG) sabit diskinizden silebilirsiniz. ■

En pratik dönüşüm rehberi

5 kolay adımda VCD'den DivX'e

VCD formatındaki filmleri DivX formatına dönüştürerek, birkaç farklı filmi tek bir CD'ye sığdırabilirsiniz. Üstelik bu işlem sayesinde VirtualDub'ın kullanımını da öğrenmiş olacaksınız.

DivX formatına çevrilebilecek video türlerinden bir tanesi de VCD'dir. VCD filmleri DivX formatına çevirmek için çok az bir bilgiye ve bolca zamana ihtiyacınız var. Bu dönüşüm işlemi gerçekleştirirken, farkında olmanız gereken konuların başında VCD'lerin görüntü kalitesinin DivX formatının standartlarına göre çok düşük olduğu geliyor. Aslında VCD'lerin görüntü kalitesi DivX'e göre çok düşük olduğu için bu dönüşüm işleminin gerçek hayatta pek bir geçerliliği yok; ancak VirtualDub programının kullanımı hakkında bir fikir edinmek ve değişik formatlardaki filmleri DivX'e dönüştürmeyi öğrenmek için öncelikle VCD'leri DivX formatına dönüştürmeyi öğrenmek uygun olacaktır.

VCD filmleri DivX formatına dönüştürmek için VirtualDub 1.5.10 (www.virtualdub.org) ve DivX PRO 5.2.0 (www.divx.com/divx/) programlarına ihtiyaç duyacaksınız. Bu programları E-CHIP ÖZEL CD'sinde bulabileceğiniz gibi, ilgili programların en son sürümlerini internetten indirmeyi de tercih edebilirsiniz. Bu iki programı sisteminize kurduktan sonra dönüşüm işlemine başlayabilirsiniz.

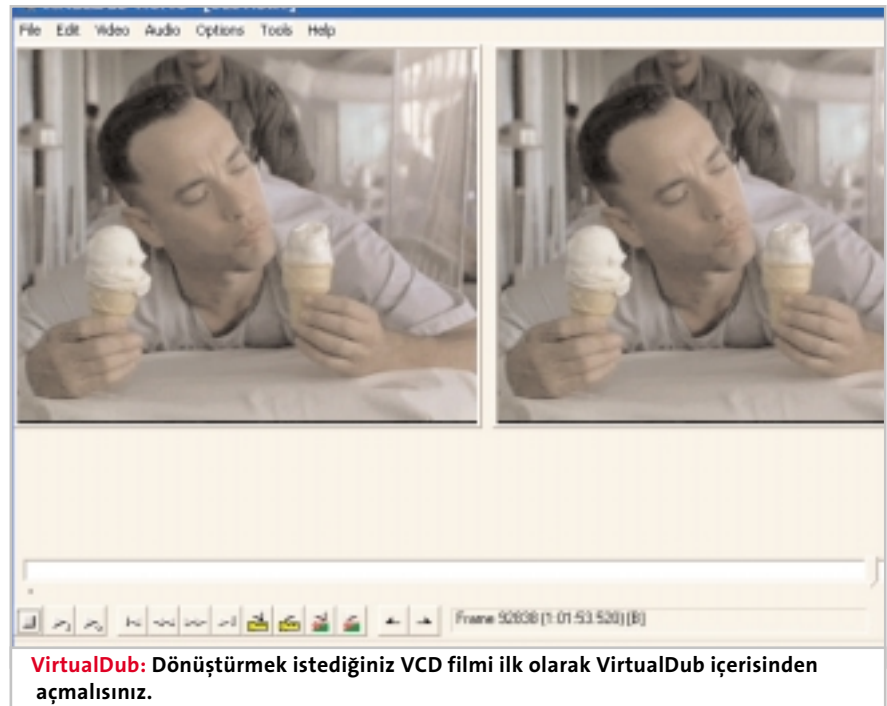
1. Adım: VCD filmi VirtualDub ile açın

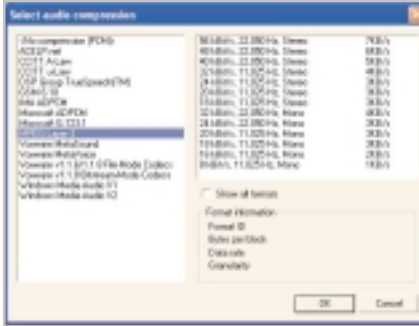
Dönüştürmek istediğiniz filmin ilk CD'sini bilgisayarınıza taktıktan sonra VirtualDub programını çalıştırmalısınız. VirtualDub'ın *File* menüsündeki *Open Video File* komutunu çalıştırarak ulaşacağınız diyalog kutusundan DivX formatına dönüştürmek istediğiniz film dosyasını seçmelisiniz. Bu dosya VCD'nin içerisindeki MPEGAV klasörü altında bulunan AVSEQ01.DAT gibi bir dosya olacaktır. (Bu dosya çeşitli filmlerde MUSIC01.DAT gi-

bi daha farklı bir isme sahip olabilir. Yine de bu dosyanın MPEGAV klasörü altında bulunduğu kesindir.) İlgili dosyaya çift tıkladığınızda VirtualDub programı VCD'yi taramaya başlayacak. Bu işlemin hızı çeşitli etkenlere bağlı olmakla birlikte, genellikle 1-2 dakika arasında sürmektir. VirtualDub VCD filmi tamamen açtıktan sonra, çeviri işlemine başlamadan önce VCD'nin özelliklerini incelemeniz yerinde olur. Bunun için VirtualDub'ın *File* menüsünden *File Information* komutuna tıklamanız yeterlidir. Ekrana gelecek olan bilgilendirme kutusunda o anda yüklü olan filmle ilgili tüm bilgiler gösteriliyor olacak. Bu bilgileri inceleyerek VCD filmlerin genel özellikleri (ses kalitesi, çerçeve boyutu vs.) hakkında bir fikir edinebilirsiniz.

2. Adım: Ses sıkıştırma formatını kolayca seçebilirsiniz

VirtualDub programı VCD'yi tarama işlemini tamamladığında, sıra uygun ses ve görüntü codec'lerini seçmeye geliyor. Bunun için ilk olarak *Audio* menüsündeki *Full processing mode* seçeneğinin aktif olmasını sağlamalısınız. Eğer bu menüdeki *Direct stream copy* seçeneği aktifse *Full processing mode* seçeneğine tıklayarak onu etkin hale getirmelisiniz. Bu önemli ayardan sonra yine *Audio* menüsünün altındaki *Compression* komutuna tıklamalısınız. Ekrana gelecek olan *Select audio compression* başlıklı diyalog kutusunda "MPEG Layer-3" formatını seçmelisiniz. (Bu noktada önemli bir hatırlatma yapmalıyız: Sisteminizde yüklü olan codec'lere göre bu diyalog kutusundaki seçenekler

Ses ayarı: Seçtiğimiz ses sıkıştırma formatı filmimizin dosya boyutunu ve ses kalitesini doğrudan etkileyecektir.

değişecektir. Siz kimi detayları ve tercihleri kendi sisteminizin özelliklerine göre gerçekleştirmelisiniz.) *MPEG Layer-3* seçeneğine tıkladığınızda, sol taraftaki pencerede yeni seçeneklerin sunulduğunu göreceksiniz. Buradan kullanmak istediğiniz ses formatının detaylarını seçmelisiniz. Yüksek bir ses kalitesi ve olabildiğince küçük bir dosya boyutu istiyorsanız *128kBit/s, 44100 Hz, Stereo* seçeneği iyi bir tercih olacaktır. Bu bölümdeki seçenekleri bu yazıda verilen bilgilere ve kendi deneyimlerinize göre ayarladıktan sonra *OK* tuşuna tıklayarak yaptığınız tercihleri onaylayabilirsiniz.

3. Adım: Görüntü sıkıştırma formatını belirleyin

Filmimizin ses bilgileriyle ilgili ayarlamaları yaptıktan sonra sıra görüntü sıkıştırma ayarlarına geliyor. Bunun için ilk olarak *Video* menüsündeki *Full processing mode* seçeneğinin aktif durumda olmasına dikkat etmelisiniz. Eğer diğer seçeneklerden bir tanesi aktif ise, *Full processing mode* seçeneğine tıklayarak onu aktif hale getirmelisiniz. Bu önemli yapılandırma sonrasında yine *Video* menüsünün altındaki *Compression* komutuna tıklamalısınız. Ekranınıza gelecek olan *Select video compression* başlıklı diyalog kutusunda sisteminize yüklü video codec'lerin bir listesini göreceksiniz. Bizim amacımız filmimizi DivX formatında sıkıştırmak ol-

Görüntü ayarı: Bu diyalog kutusundan DivX 5.1.1 Codec'i seçmelisiniz.

DivX ayarları: Ayarları ihtiyaçlarınıza uygun olarak değiştirebilirsiniz.

duğu için bu liste içerisindeki *DivX 5.2.0 Codec* seçeneğini seçmelisiniz. Tabii ki sisteminizde yüklü bulunan DivX sürümüne göre bu sürüm bilgisi değişebilir. Biz örneklerimizde bu codec'i "DivX 5.2.0" olarak anlatmaya devam edeceğiz.

4. Adım: DivX codec ayarlarını özelleştirin

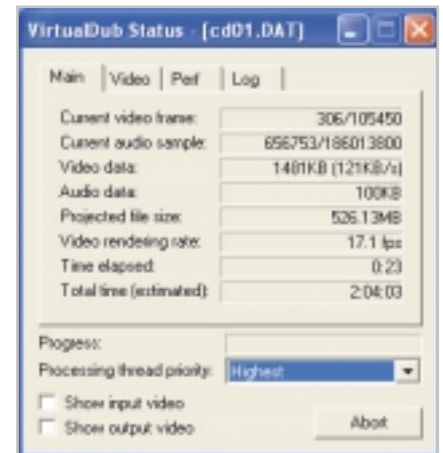
Listeden *DivX 5.1.1 Codec* seçeneğine tıkladıktan sonra isterseniz *Configure* tuşuna tıklayarak bu formatla ilgili çeşitli özellikleri değiştirebilirsiniz. *Configure* tuşuna tıkladığınızda ekrana gelecek olan *DivX codec properties* başlıklı penceredeki *Selected Profile* başlığı altında çeşitli şablonlar yer almaktadır. Eğer şimdiye kadar bu ayarlarda bir değişiklik yapmadıysanız, mevcuttaki dört farklı şablon arasında "Home Theater" şablonu seçili durumda olmalı. Oluşturacağınız DivX dosyasını bilgisayarınızda veya DVD/DivX Player cihazlarında izleyecekseniz, bu seçenek en uygundur. Bunun dışında *Performance/Quality* başlığı altındaki ayar çubuğunun konumunu değiştirerek, ortaya çıkacak olan dosyanın görüntü kalitesini ve bu dönüşüm işleminin süresini değiştirebilirsiniz. Bu bölümdeki ayarlamaları ihtiyaçlarınıza göre tamamladıktan sonra *OK* tuşuna tıklayarak yaptığınız değişiklikleri onaylayabilirsiniz.

5. Adım: Dosyanızı AVI uzantısıyla kaydedin

Buraya kadar bahsedilen tüm işlemleri eksiksiz olarak yerine getirdikten sonra, filminizi DivX standartlarında ve AVI uzantısıyla kaydetmeye hazırsınız demek-

tir. (Aslında DivX formatındaki bir filmi AVI uzantısıyla kaydetmek zorunda değilsiniz. Bunun yerine oluşturacağınız dosyanın uzantısının DIVX olmasını sağlayabilirsiniz. Yine de standartlara uyarak dosya uzantısını AVI olarak ayarlamak mantıklı bir tercih olacaktır.) Bunun için VirtualDub'ın *File* menüsüne tıklamalı ve açılacak olan menüdeki *Save As AVI* komutunu çalıştırabilirsiniz. Bu işlemden sonra açılacak olan diyalog kutusunda, oluşturulacak olan dosyanın adını ve kaydedileceği yeri belirlemelisiniz.

Bu işlemleri de tamamlayıp *OK* tuşuna bastığınızda, VirtualDub programı dönüşüm işlemine başlar. Bu dönüşüm işlemi sırasında ekranınızda görünecek olan küçük bir diyalog kutusu, bu dönüşüm işleminin ne kadarının bittiği ve ne kadar süre sonra tamamlanacağı hakkında bilgiler verecektir. Bu işleminin süresi; bilgisayarınızın özelliklerine, filmin uzunluğuna ve tercih ettiğiniz ayarlara göre değişiklik gösterebilir. Yine de bu işlemi olabildiğince hızlandırmak için çeşitli yöntemler kullanabilirsiniz. Örneğin bu işlem sırasında bilgisayarınızı kullanmamanızı, arka planda çalışan tüm uygulamaları kapatmanızı ve *Processing thread priority* seçeneğini de *Highest* konumuna getirmenizi önerebiliriz. Tüm bunların dışında *Show input video* ve *Show output video* seçeneklerini de kapalı duruma getirmeniz, bu dönüşüm işlemini gözle görülür biçimde hızlandıracaktır. Bu ayarlamaları da gerçekleştirdikten sonra tek yapmanız gereken beklemek olacaktır. VirtualDub sessiz sakini işini yapacak ve VCD filminizi DivX formatında sabit diskinize kaydedecektir. ■

Dönüşüm işlemi: Bu penceredeki ayarları resimde görüntüğü gibi belirlemeniz, dönüşüm işlemini olabildiğince hızlandıracaktır.

Yasaklı dönüşüm işlemi

ASF ve WMV dosyalarını DivX'e dönüştürmek

ASF ve WMV formatlarını DivX başta olmak üzere diğer görüntü formatlarına dönüştürmenin zorlu bir işlem olduğu sıklıkla belirtilir. CHIP, bu zorlu işlemi nasıl kolay kılabileceğinizi açıklıyor.

Microsoft tarafından internet üzerinde görüntü akışını sağlamak için özel olarak tasarlanmış video formatları olan ASF ve WMV, çoğu kullanıcının tedirginlik duyduğu formatlardır. Oysa bu formatların her ikisini de aynı basit adımları kullanarak DivX formatına çevirmeniz mümkün.

Bu dönüşüm işlemi için VirtualDub 1.5.10 (www.virtualdub.org), DivX PRO 5.2 (www.divx.com/divx/), TMPGEnc 2.521.58.169 (www.tmpegenc.net), GraphEdit (www.microsoft.com) programlarına ve WAV Dest filtresine ihtiyaç duyacaksınız. WAV Dest filtresini ayrı bir dosya olarak bulmak zor olsa da, bu filtrenin çoğu codec paketi içerisinde yer aldığını belirtmeliyiz. Burada adı geçen programların ve dosyaların hepsini E-CHIP ÖZEL CD'sinde bulabileceğiniz gibi, ilgili programların en son sürümlerini internetten indirmeyi de tercih edebilirsiniz.

1. Adım: Görüntüyü doğru biçimde dönüştürmek

ASF/WMV dosyalarını başka bir formata çevirmek için görüntüyü ve sesi ayrı ayrı kaydetmeniz gerekecek. Bu işlemin ilk basamağını oluşturan görüntü bilgilerini dönüştürmek için TMPGEnc programını kullanacaksınız. TMPGEnc yazılımını sisteminize kurduktan ve çalıştırdıktan sonra ekranınıza "Project Wizard" başlıklı bir sihirbaz penceresi gelecek. Yapacağınız işlemler sırasında bu sihirbaza ihtiyacınız olmayacağı için **Cancel** tuşuna tıklayarak bu pencereyi kapatabilirsiniz.

Şimdi, boş bir TMPGEnc proje penceresi ile karşı karşıya olmalısınız. Bu pencerenin alt taraflarına doğru **Video source** olarak adlandırılmış bir bölüm göreceksiniz. Bu bölümün karşısındaki **Browse** tuşuna tıklayarak dönüştürmek istediğiniz dosyayı seçmeniz gerekiyor. Seçtiğiniz dosyanın uzantısı ASF veya WMV olmalı.

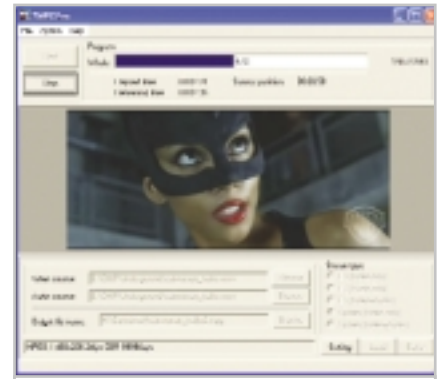
Dosyayı seçtikten sonra yine aynı penceredeki **Stream type** bölümünden (**System**) **Video only** seçeneğini işaretlemeli ve daha sonra **Setting** tuşuna tıklayarak gerekli ayarları yapacağınız diyalog kutusuna ulaşmalısınız. **MPEG Setting** başlıklı bu penceredeki ayarları, yazı içerisindeki aşağıdaki ekran görüntüsüne bakarak yapabilirsiniz. **Size** bilgileri dışında, ekran görüntüsünde gördüğünüz tüm değerleri aynen kullanabilirsiniz. **Size** değeri ise dönüştürmek istediğiniz filmin özelliklerine göre belirlenmelidir. Bu aşamada "Size" bilgisiyle ilgili dikkat etmeniz gereken asıl nokta, hem genişlik hem de yükseklik değerlerinin 8'in katı olarak belirlenmesi zorunluluğudur. Örneğin, deneme amaçlı olarak dönüştürdüğümüz "Catwoman" filminin fragmanının boyutları "480x204" piksel biçimindeydi. Biz de buradaki "480" piksel genişliği sabit tutarak, yükseklik bilgisini "208" olarak değiştirdik. Bu durumda filmimizin altında ve üstünde ufak bir siyah boşluk oluşmuş oldu. Filmin boyutları dahil gerekli tüm

ayarları yaptıktan sonra **OK** tuşuna tıklayarak ayarlarınızı onaylayabilirsiniz.

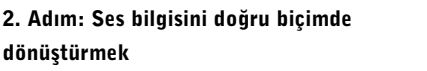
Bu aşamaya kadar açıklanan ayarlamaları yaptıktan sonra görüntüyü "MPEG-1" formatında kaydetmeye hazırsınız demektir. Dönüşüm işleminin sonucunda ortaya çıkacak dosyayı kaydedeceğiniz klasörü de **Output file name** bölümünden seçtikten sonra, TMPGEnc penceresinin üst kısmında yer alan **Start** tuşuna basabilirsiniz. Bu işlemlerden sonra, görüntü bilgilerini dönüştürmeye başlamış olacaksınız. Filminizin uzunluğuna göre oldukça uzun sürebilecek bu işlemi kısmen de olsa hızlandırmak için TMPGEnc programının **Option** menüsündeki **Task priority** başlığının altındaki her iki seçeneği de "High priority" olarak belirlemeyi deneyebilirsiniz. TMPGEnc programının tüm sistem kaynaklarını kullanmasını sağlayan bu ayarlamayı yaptıktan sonra, sisteminizi başka işlemler için kullanmanız uygun olacaktır. Bir dipnot olarak ise, bu işlem için sabit diskinizde gerçekten çok büyük bir alanın boş olması gerektiğini önemle hatırlatmalıyız. Zira bazı durumlarda ortaya çıkan MPEG dosyasının boyutu, orijinal ASF veya WMV dosyasının boyutunun 100 katı olabiliyor.

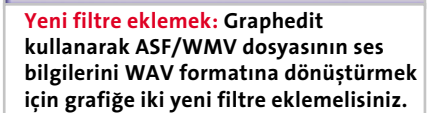
Görüntü ayarları: TMPGEnc programı içerisinde "MPEG Setting" ayarlarını bu ekran görüntüsünde olduğu gibi ayarlamalısınız.

Dönüşüm işlemi: Filmin görüntü bilgilerini TMPGEnc programının yardımıyla MPEG formatına dönüştürüyoruz.

Bu ilk adımdan sonra Graphedit programının seçtiğiniz ASF veya WMV dosyasına ait tüm yapıyı gözler önüne serdiğini göreceksiniz. Ana dosyadan ses ve görüntü ikiye ayrılıyor ve farklı aşamalarda işleniyor. Bir önceki aşamada görüntü bilgileri MPEG formatına dönüştürdüğümüz için, bu aşamada görüntü bilgilerine ihtiyacımız yok. Bu yüzden, ilgili grafikteki görüntü ile ilgili tüm yolları silebilirsiniz. Hatta ses ile ilgili olan bölümde de “Win-

Şimdiye kadarki işlemlerin sonucunda grafiğinize iki tane yeni filtre eklediniz; ama bu filtreler şu anda bağımsız olarak duruyor. Bu iki yeni filtreyi, önceki filtrelere uygun biçimde bağlamalısınız. Bu bağlama işleminin sıralamasını öğrenmek için sol üstteki ekran görüntüsüne baka-

Şimdiye kadar anlatılan adımları eksiksiz takip ettiyseniz, şu anda elinizde aynı film e ait bir adet MPEG dosyası (.mlv uzantılı) ve bir adet de WAV dosyası bulunması gerekiyor. Ses ve görüntüyü birleştirme işlemini VirtualDub programı içerisinde gerçekleştireceksiniz. Bu işlem için öncelikle VirtualDub içerisinde ilgili MPEG dosyasını açın. Dosya taranıp, yüklendikten sonra ses dosyasını da bu filme eklemek için *Audio* menüsünden *Wav Audio* komutunu çalıştırın. Bu işlem den sonra MPEG dosyasına eklemek istediğiniz WAV dosyasının konumunu göstermenizi isteyen bir diyalog kutusu açılacaktır. Bu diyalog kutusundan ilgili dosyayı seçip *Aç* tuşuna tıklayın. Bu aşamadan sonra, sıra görüntü ve ses codec'lerini seçmeye geliyor. Uygun codec seçimini ve codec ayarlarını nasıl yapmak gerektiğini öğrenmek için, sayfa 50'de yer alan "5 adımda VCD'den DivX'e" yazısını inceleyebilirsiniz. Bu konu içerisindeki 2., 3., 4. ve 5. adımları aynen uygulayarak, ASF/WMV formatındaki film dosyasını DivX formatına dönüştürme işlemini tamamlamış olacaksınız. ■

Zorlu bir işlem

MOV dosyalarını DivX formatına dönüştürmek

İnternet üzerinde sıkça rastlayabileceğiniz Quicktime dosyalarını da DivX formatına kolayca çevirebilirsiniz. CHIP, bu işlem için kullanabileceğiniz en kolay adımları açıklıyor.

İnternet üzerindeki en popüler video formatlarından bir tanesi de Quicktime (.MOV) formatıdır. Örneğin yeni çıkan sinema filmlerine meraklıysanız, bu filmlerin fragmanlarının çoğu kez Quicktime formatında olduğunu fark etmiş olabilirsiniz. Bu arada, henüz yazımızın başındayken, yanılıya yol açabilecek bir konuyu açıklığa kavuşturmak istiyoruz: Her ne kadar Quicktime formatındaki filmlerin uzantısı çoğu kez .MOV biçiminde olsa da, .MOV uzantılı filmlerin hepsi aynı sıkıştırma teknolojisine sahip değildir. Elinizdeki bir .MOV dosyasının hangi formatta olduğunu Quicktime programı içerisinden öğrenebilirsiniz. Quicktime dosyasının hangi sıkıştırma teknolojisine sahip olduğu, bu dosyanın DivX formatına ne kadar kolay veya zor dönüştürülebileceğini etkileyecektir. Örneğin "Sorenson" teknolojisiyle sıkıştırılmış filmleri dönüştürmek, genelde çok zordur. Yine de, bu sayfalarda anlatılan dönüştürme işlemini kullanarak en zorlu Quicktime formatlarını bile DivX formatına dönüştürmeyi başarabilirsiniz.

Bu işlem için ihtiyaç duyacağımız program listesi bu sefer biraz kalabalık: VirtualDub 1.5.10 (www.virtualdub.org), DivX PRO 5.2 (www.divx.com/divx/), TMPGEnc 2.521.58.169 (www.tmpegenc.net), QTReader for TMPGEnc (www.geocities.com/SiliconValley/4942/svcd.html), Quicktime Player (www.quicktime.com) ve Total Recorder PRO 4.5 (www.totalrecorder.com). Tamamını E-CHIP ÖZEL CD'sinde bulabileceğiniz bu programları sisteminize kurduktan sonra dönüşüm işlemine başlamak için hazırsanız.

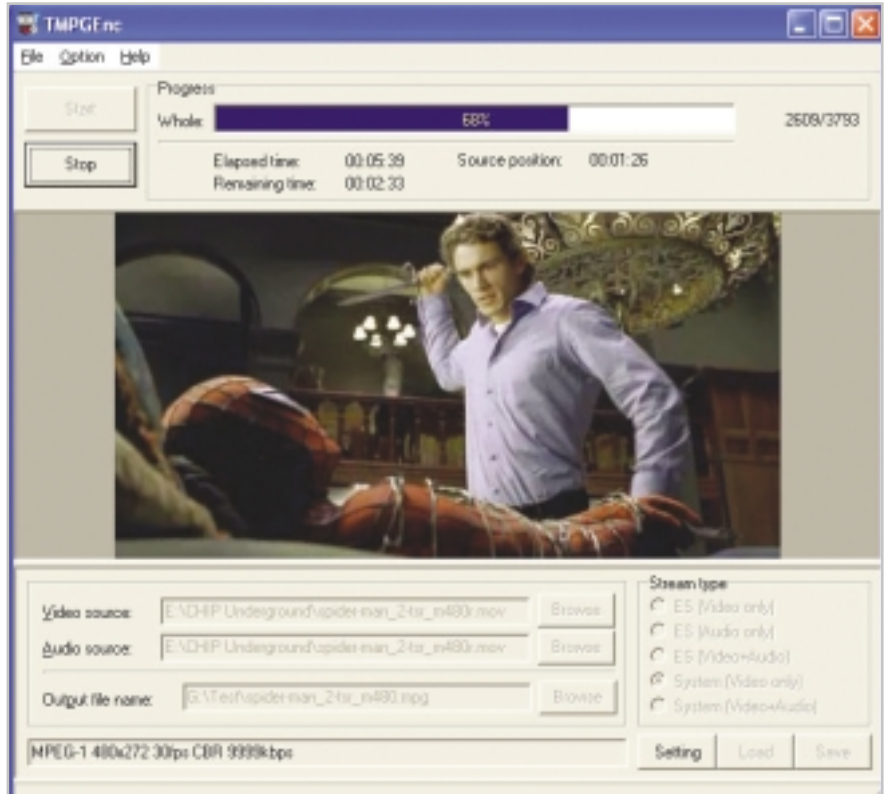
1. Adım: Görüntüyü DivX formatına dönüştürmek

Quicktime dosyalarını DivX formatına

çevirmek için öncelikle görüntüyü MPEG formatına çevirmeniz gerekiyor. Bu işlem için TMPGEnc programını kullanacağız. TMPGEnc programı normalde Quicktime dosyalarını desteklemez. TMPGEnc'nin .MOV uzantılı dosyaları okuyabilmesi için QTReader.vfp dosyasını TMPGEnc.EXE dosyasının bulunduğu klasöre kopyalamanız gerekir. QTReader.vfp dosyasını TMPGEnc klasörüne kopyaladıktan sonra, TMPGEnc programını çalıştırın ve ekrana gelecek olan sihirbaz penceresini *Cancel* tuşuna tıklayarak kapatın. Şimdi karşınıza boş bir TMPGEnc proje penceresi gelmiş olmalı. Bu pencerenin alt taraflarında yer alan *Video source* başlığı altından, dönüştürmek istediğiniz dosyayı seçin. Dosyayı seçtikten

MPEG Setting: TMPGEnc programının ayarları bu ekran görüntüsünde görüldüğü gibi olmalı.

Dönüşüm işlemi: TMPGEnc programını kullanarak, .MOV dosyasının sadece görüntü bilgisini dönüştürebiliyoruz.

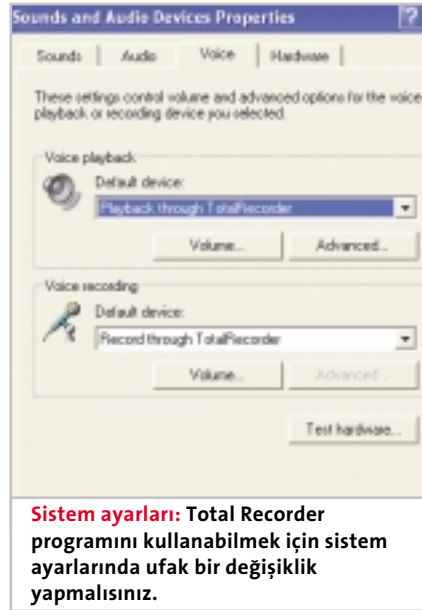
sonra yine aynı penceredeki *Stream type* bölümünden (*System*) *Video only* seçeneğini işaretledikten sonra *Setting* tuşuna tıklayarak gerekli ayarları yapacağınız diyalog kutusuna ulaşın. *MPEG Setting* başlıklı bu penceredeki ayarları, önceki sayfadaki ekran görüntüsüne uygun olarak gerçekleştirebilirsiniz. Bu durumun tek istisnası *Size* başlığı altındaki filmin boyutlarını belirten veridir. *Size* bilgisini, seçtiğiniz .MOV dosyasının boyut bilgilerine göre düzenlemelisiniz; ki TMPGEnc programı zaten bu işlemi otomatik olarak gerçekleştirecektir. Bu aşamada “Size” bilgisiyle ilgili dikkat etmeniz gereken asıl nokta, hem genişlik hem de yükseklik değerlerinin 8’in katı olarak belirlenmesi zorunluluğudur. Örneğin, deneme amaçlı olarak dönüştürdüğümüz “Spiderman 2” filminin fragmanının boyutları “480x260” piksel biçimindeydi. Biz de buradaki “480” piksel genişliği sabit tutarak, yükseklik bilgisini “272” olarak belirledik. Bu durumda filmimizin altında ve üstünde ufak bir siyah boşluk oluşmuş oldu.

Gereken ayarları yaptıktan sonra görüntüyü “MPEG-1” formatında kaydetme işlemine başlayabilirsiniz. Bu dosyayı kaydedeceğiniz klasörü de *Output file name* bölümünden seçtikten sonra TMPGEnc penceresindeki *Start* tuşuna tıklayarak dönüşüm işlemi başlatın.

2. Adım: Sesleri farklı formatlara dönüştürmek

Güncel MOV dosyalarının içindeki ses bilgileri çoğu kez şifrelenmiş olarak gelir. Bu yüzden klasik yöntemlerle .MOV dosyalarının seslerini .WAV formatına dönüştüremezsiniz. Yine de bu sorun çözümsüz değil. Shareware bir program olan ve ses kartının işlediği tüm sesleri .WAV formatında kaydedebilmenize imkan tanıyan Total Recorder’dan alacağınız küçük bir destek, bu dönüşüm işlemi başarıyla gerçekleştirmenize yardımcı olacaktır.

Total Recorder programını kullanarak .MOV dosyalarının sesini kaydedebilmek için öncelikle bilgisayarınıza Total Recorder programını yüklemeli ve sisteminizdeki bazı ayarlar değiştirmelisiniz. Bunun için öncelikle sisteminizin kullandığı ses kartı sürücülerini Total Recorder programının sağladığı sürücüler ile değiştirmeniz gerekecektir. Bu ayarı gerçekleştirmek için ilk olarak Total Recorder programının *Options* menüsündeki *System settings...* komutunu çalıştırmalısınız. Bu iş-

Sistem ayarları: Total Recorder programını kullanabilmek için sistem ayarlarında ufak bir değişiklik yapmalısınız.

lemden sonra açılacak olan diyalog kutusunun *Ses* sekmesine geçmeli ve *buradaki Ses Kayıttan Çalma* ve *Ses Kaydetme* bölümlerindeki *Tercih Edilen Aygıt*’ı *Total Recorder* olarak değiştirmelisiniz.

Bu önemli ayardan sonra bir başka önemli ayarı da Quicktime içerisinden gerçekleştireceksiniz. Bunun için ilk olarak Quicktime programını açtıktan sonra *Edit / Preferences / Quicktime Preferences* komutunu çalıştırın. Ekranınıza gelecek olan diyalog kutusundaki *Sound Out* seçeneğine gelin ve buradaki *Choose a device for playback* bölümünden “waveOut: Playback through TotalRecorder” adlı cihazı seçin ve kutuyu kapatın. Bu basit ayardan sonra kaydedeceğiniz WAV dosyasının kalitesi kusursuz olacaktır.

Buraya kadar anlatılan işlemleri tamamladıktan sonra, Total Recorder prog-

Quicktime ayarları: Bu ayar sayesinde, gerçekleştireceğiniz ses kaydı neredeyse kusursuz olacaktır.

ramının yardımıyla .MOV formatındaki filminizin seslerini .WAV formatında kaydetmeye başlayabilirsiniz. Bu arada, Total Recorder programınızı bilgisayarınıza kurduktan sonra, ses kaydına başlayabilmek için öncelikle sisteminizi yeniden başlatmanız gerektiğini hatırlatalım. Sisteminizi yeniden başlattıktan sonra Total Recorder programını açın ve program penceresindeki kırmızı renkli “Record” tuşuna basın. Ses kartından işlenen bir ses olmadığı sürece, Total Recorder kayıt işlemine başlamayacaktır. Bu yüzden acele etmenize hiç gerek yok. Şimdi de Quicktime içerisinden .MOV formatındaki film dosyasını açın ve “Play” tuşuna tıklayarak filmi oynatmaya başlatın. Film oynatılmaya başlar başlamaz, Total Recorder da kayıt işlemine başlayacaktır. Quicktime film dosyasını oynatmayı bitirinceye kadar hiçbir şeye dokunmamalısınız.. Film bittiğinde, Total Recorder da kayıt işlemi otomatik olarak sonlandıracaktır. Şimdiye kadar anlattığımız ayarları eksiksiz olarak yaptıysanız, .MOV dosyasının sesi kusursuz bir şekilde .WAV formatına dönüştürülmüş olmalıdır. Kayıt edilen sesi dinlemek için ilk olarak Total Recorder programı içerisinden “Stop” tuşuna, daha sonra da “Play” tuşuna tıklamalısınız. Kayıt edilen seste bir sorun yoksa Total Recorder programının *File* menüsündeki *Save* komutunu çalıştırarak sesi WAV formatında sabit diskinize kaydedebilirsiniz.

3. Adım: Ses ve görüntüyü biraraya getirmek

.MOV dosyasına ait .MPEG formatındaki görüntü dosyasını ve WAV formatındaki ses dosyasını oluşturduğumuza göre şimdi sıra bu ses ile görüntüyü birleştirmeye geldi. Bu işlem için her zaman olduğu gibi VirtualDub programından yararlanacağız. Daha önceden aşına olduğunuz bu işlem için öncelikle VirtualDub içerisinden ilgili MPEG dosyasını açın. Dosya taranıp, yüklendikten sonra ses dosyasını da bu filme eklemek için *Audio* menüsündeki *Wav Audio* komutunu çalıştırın ve bir önceki adımda oluşturduğunuz .WAV uzantılı ses dosyasını seçin.

Bu aşamadan sonraki işlemleri ise bir önceki bölümde (ASF ve WMV dosyalarını DivX’e dönüştürmek) açıklanan talimatlara uygun olarak gerçekleştirebilirsiniz. Oradaki ayarlara uygun olarak ses ve görüntü sıkıştırma formatlarını seçip, *Save As AVI* komutunu kullanarak video dosyasını kaydedebilirsiniz. ■

Sıradışı bir işlem

RAM dosyalarını DivX formatına dönüştürmek

Her ne kadar çok sık ihtiyaç duyacağınız bir işlem olmasa da, yeri geldiğinde RealMedia formatındaki filmleri DivX formatına dönüştürmek isteyebilirsiniz.

Realmeda formatı genellikle düşük kaliteli filmler ile özdeşleşmiştir. Hatta çoğu okuyucumuz, RealMedia formatındaki filmlerden haberdar bile olmayabilir. Gerçekten de, RealMedia denildiği zaman akıllara çoğu kez ses formatı gelir. Buna rağmen, RealMedia formatında filmler de bulunmaktadır. Üstelik çoğu kişinin bildiğinin aksine, bu formattaki filmlerin kalitesi zaman zaman oldukça yüksek olabilmektedir. Örneğin Çin ve Japonya gibi ülkelerde, hazırlanan filmleri internete aktarırken RealMedia formatının kullanımı oldukça yaygındır. Kaynağı ve sebebi ne olursa olsun, ileride bir gün RealMedia formatındaki bir filmi DivX formatına dönüştürmek isterseniz, bu yazıda anlatılan yöntemi kullanabilirsiniz. Her ne kadar RealMedia formatı gün geçtikçe kendini yenilese de, RealMedia dosyalarının büyük bir çoğunu bu yazıdaki yöntemi kullanarak başka bir video formatına dönüştürmeyi başabilirsiniz.

RealMedia dosyalarını DivX formatına dönüştürmek için bir dizi programa ihtiyacımız olacak. Bu programların başında Tinra 0.05 (www.divx-digest.com/software/tinra.html) geliyor. Bir komut sistemi programı olan Tinra'nın kullanımını kolaylaştıran Tinra GUI 1.4 ise bu prog-

ramların ikincisini oluşturuyor. Bu iki programın daha performanslı çalışmasını sağlayan Tinra Stabilizator 1.1 ihtiyaç duyacağınız üçüncü bir program. Bu üç araç birlikte kullanıldığında, RealMedia dosyalarını başka bir video formatına dönüştürmek çocuk oyuncağına benziyor. Bu arada, Tinra'nın çalışabilmek için RealMedia sürücülerine ihtiyaç duyduğunu hatırlatalım. Bunun için sisteminizde RealPlayer'ın güncel bir sürümünün kurulu olması gerekli. Bunun için en güncel ve ücretsiz sürüm olan RealOne Player'ı (www.real.com) tercih edeceğiz. Bu dört program dışında, her zaman olduğu gibi VirtualDub 1.5.10 (www.virtualdub.org) ve DivX PRO 5.2 (www.divx.com/divx/) araçlarına da ihtiyacınız olacaktır. Bu programların hepsini E-CHIP ÖZEL CD'sinde bulabileceğiniz gibi, ilgili programların en son sürümlerini internetten indirmeyi de tercih edebilirsiniz.

Bu arada bir dipnot olarak, sisteminde RealOne Player kurmak istemeyen okuyucularımızın önünde başka bir alternatif bulunduğunu da belirtmeliyiz. Zira RealOne Player en son yeniliklere sahip olsa da, karmaşık arabirimi ve büyük boyutu ile çoğu kullanıcıyı bezdiriyor. Bunun yerine RealPlayer'ın daha eski, ücretsiz ve reklamsız bir sürümünü indirmek için

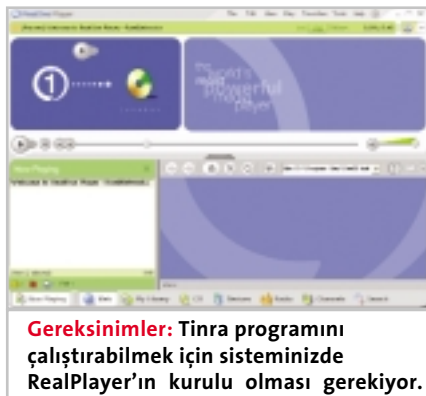
<http://forms.real.com/realplayer/blackjack.html> adresini ziyaret etmeyi deneyebilirsiniz. Bu adreste değişik işletim sistemlerinin değişik sürümleri hazırlanmış uygun RealPlayer sürümleri bulabilirsiniz.

1. Adım: Tinra'yı daha hızlı kullanabilmek için

Tinra'nın çalışmak için RealMedia sürücülerine ihtiyaç duyduğundan bahsetmiştik. Bu yüzden, ilk olarak sisteminize RealPlayer 10'u kurun. Eğer sisteminizde RealPlayer'ın başka bir sürümü varsa, o da işinizi görecektir. Bu işlemten sonra Tinra 0.05, Tinra GUI 1.4 ve Tinra Stabilizator 1.1 programlarının hepsini aynı klasöre kurun.

2. Adım: RAM'den DivX'e giden en kolay yol

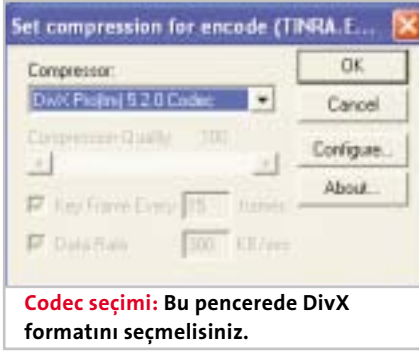
Tinra GUI programını çalıştırdığınızda, ekranınızda ufak bir pencere açılacak. Bu pencerenin *.rm file to convert* bölümünden DivX formatına çevirmek istediğiniz RealMedia dosyasını seçmelisiniz. Seçtiğiniz dosya bilgilerine göre *.avi file to create* bölümü program tarafından otomatik olarak doldurulacaktır. Bu basit dosya seçme işleminden sonra, Tinra GUI içeri-
sindeki *Convert* tuşuna tıklayabilirsiniz.

Gereksinimler: Tinra programını çalıştırabilmek için sisteminizde RealPlayer'ın kurulu olması gerekiyor.

TinraGUI: Son derece basit ve kullanışlı bir arabirime sahip olarak geliyor.

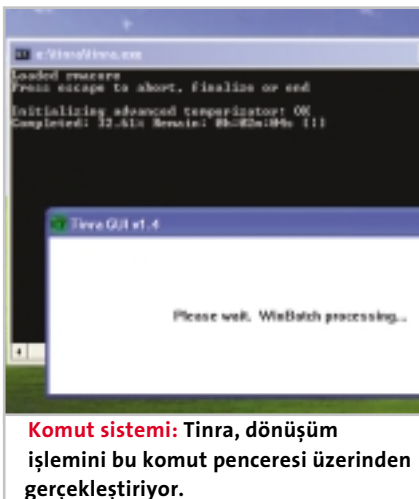

Codec seçimi: Bu pencerede DivX formatını seçmelisiniz.

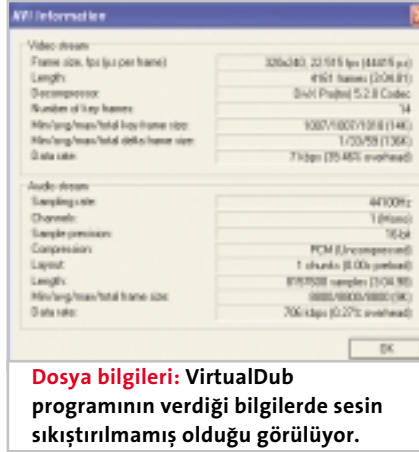
Bu aşamadan bir süre sonra, ekranınızda *Set Compression for encode* başlıklı bir pencere açılacak. RealMedia dosyasını DivX formatına dönüştürmek istediğimiz için, bu pencereden DivX 5.2.0 formatını seçmelisiniz.

Sıkıştırma formatı seçiminden sonra bir komut penceresi açılacak ve Tinra programı Real Media dosyasını DivX formatına çevirmeye başlayacak. Bu dönüşüm işleminin süresi dönüştürülecek film dosyasının uzunluğuna ve sizin bilgisayarınızın performansına göre değişir. Dönüşüm işlemi tamamlandığında komut penceresi kapanacak ve .AVI uzantılı dosya oluşturulacak.

Bu basit işlem sonucunda .RAM dosyasını .AVI uzantılı DivX dosyasına çevirmiş oldunuz. Ancak bu noktada ufak bir hatırlatma yapmak uygun olur: Bu işlem sırasında RealMedia dosyasının görüntü bilgileri DivX formatında sıkıştırılmakta; ama ses bilgileri sıkıştırılmayarak, PCM formatında kalıyor. Tahmin edebileceğiniz gibi, PCM sıkıştırılmamış bir ses formatı ve bu yüzden ortaya çıkacak olan .AVI dosyasının boyutu bir hayli büyük olacak. Oysa bu noktada yaygın olan yaklaşım, DivX formatındaki bir filmin ses bilgilerini MP3 formatında sıkıştırmaktır.

Komut sistemi: Tinra, dönüşüm işlemini bu komut penceresi üzerinden gerçekleştiriyor.

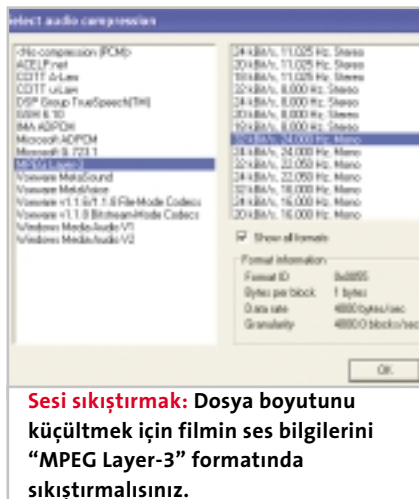
Dosya bilgileri: VirtualDub programının verdiği bilgilerde sesin sıkıştırılmamış olduğu görülüyor.

Bu işlem için VirtualDub programından faydalanabiliriz.

3. Adım: Ses bilgilerini DivX formatına uygun hale getirmek

Önceden de belirttiğimiz gibi oluşan .AVI dosyasının görüntü bilgileri DivX formatında sıkıştırılmış oluyor ama ses bilgileri sıkıştırılmamış .PCM (.WAV) formatında kalıyor. .AVI dosyasındaki sesleri .MP3 formatında sıkıştırmak için VirtualDub programını kullanacağız.

Bu işlem için ilk olarak VirtualDub programını çalıştırın ve *File* menüsünün altındaki *Open video file...* komutunu kullanarak ses bilgilerini sıkıştırmak istediğiniz .AVI dosyasını seçin. Dosya VirtualDub programı tarafından açıldıktan sonra *Audio* menüsünün altındaki *Full processing mode* özelliğini seçili konuma getirin. Daha sonra yine *Audio* menüsünün altındaki *Compression* komutunu çalıştırın ve ekranınıza gelecek olan diyalog kutusundan *MPEG Layer-3* seçeneğini seçtikten sonra sağ taraftan istediğiniz bir ses kalitesini seçin. *Select audio compression* başlıklı pencerede ihtiyacınıza uygun ter-

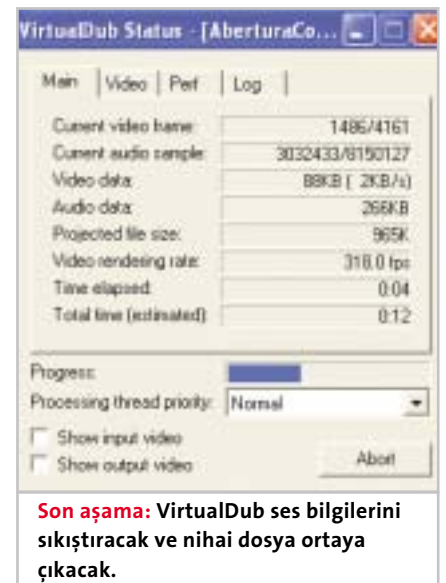

Sesi sıkıştırmak: Dosya boyutunu küçültmek için filmin ses bilgilerini "MPEG Layer-3" formatında sıkıştırmalısınız.

cihleri yaptıktan sonra OK tuşuna tıklayarak bu ayarları onaylayabilirsiniz.

Ses sıkıştırma formatını ve ses kalitesini belirledikten sonra, VirtualDub'ın görüntü ayarlarında da bazı ayarlamalar yapmanız gerekiyor. Önceki aşamalarda Tinra programı RealMedia dosyasını DivX formatına dönüştürdüğü için, bu aşamada VirtualDub içerisinde tekrar DivX formatına dönüşüm yapmanıza gerek kalmayacak. Bunun için *Video* menüsünün altındaki *Direct stream copy* seçeneğine tıklayın. Bu basit ayar, sizi tekrar dönüşüm işlemi yapma zahmetinden kurtaracak ve dönüşüm işleminin süresini kısaltacaktır. Yine de, bazı durumlarda görüntü formatını tekrar DivX codec ile sıkıştırmanız gerekebilir. Örneğin, ortaya çıkan dosyanın ses ve görüntü senkronizasyonunun bozuk olması gibi durumlarda, görüntü formatını yeniden belirlemeniz gerekebilir. Bunun için *Video* menüsündeki *Full processing mode* seçeneğinin aktif olduğundan emin olduktan sonra yine *Video* menüsündeki *Compression* seçeneğine tıklayın ve açılacak olan diyalog kutusunda *DivX 5.2.0 Codec* seçeneğine tıklayın.

Bu ayarlardan sonra, .RA filminizi dönüştürme işlemine başlamaya hazırsınız demektir. Bunun için son adım olarak VirtualDub programının *File* menüsündeki *Save as AVI* komutunu çalıştırın ve dosyayı kaydedeceğiniz klasörü ve dosya adını belirleyip *Save* tuşuna tıklayın. Dosyayı kaydedeceğiniz klasörü ve dosya adını belirledikten sonra VirtualDub programı filminizi sıkıştırma ve kaydetme işlemine başlayacaktır. ■

Son aşama: VirtualDub ses bilgilerini sıkıştıracak ve nihai dosya ortaya çıkacak.

Sadece VCD oynatıcısı olanlar için

DivX'leri VCD'ye dönüştürmek

DivX'in avantajları çok olsa da, bazı kullanıcılar filmlerini VCD formatında izlemek durumunda olabilirler. Bu gibi durumlarda DivX filminizi VCD formatına nasıl dönüştürebileceğinizi açıklıyoruz.

Şimdiye kadarki sayfalarda değişik video formatlarını DivX formatına nasıl dönüştürebileceğinizi öğrettik. Ne var ki, bazı durumlarda da DivX formatındaki bir filmi VCD formatına dönüştürmek gerekebilir. Her ne kadar bilgisayara ihtiyaç duymaksızın DivX filmleri izlemenize yardımcı olan DivX oynatıcı cihazlar piyasadaki yerlerini almış olsalar da, çoğu kullanıcının evinde hala standart VCD veya DVD oynatıcıları bulunuyor. Dolayısıyla VCD formatının (en azından Türkiye'de) hakimiyeti hala devam ediyor. Biz de bu yazıda (sebebi ne olursa olsun) DivX filmlerini VCD formatına dönüştürmek isteyenler için adım adım bir rehber sunuyoruz.

Bu dönüşüm işlemi için elinizin altında VirtualDub 1.5.10 (www.virtualdub.org), DivX PRO 5.2.0 (www.divx.com/divx/) ve TMPGEnc 2.521.58.169 (www.tmpegenc.net) programlarının bulunması yeterli olacaktır. Bu programların hepsini E-CHIP ÖZEL CD'sinde bulabileceğiniz gibi, ilgili programların en son sürümlerini internetten indirmeyi de tercih edebilirsiniz. Bu üç programın dışında ihtiyaç duyabileceğiniz bir diğer öğe ise VCD oluşturma özelliği olan bir CD/DVD yazma programıdır. Sisteminizde halihazırda kurulu bulunan CD/DVD yazma programını bu işlem için kullanabilirsiniz.

1. Adım: Filmi uygun boyutlarda parçalara bölme

Dönüştürmek istediğiniz DivX film tek bir parçadan oluşuyorsa, bu filmi öncelikle iki veya daha fazla parçaya bölmek gerektirir. Çünkü standart bir filmin boyutu 90 ile 120 dakika arasındadır ve bu uzunluktaki bir film ancak iki tane VCD üzerine kaydedilebilir. 650MB boyutundaki bir boş CD'ye maksimum 74 dakika, 700MB boyutundaki bir boş CD'ye ise

maksimum 80 dakikalık film kaydedebilirsiniz. Bu yüzden, elinizdeki DivX dosyasını en az iki parçaya bölmeniz gerektirir. Bu bölme işlemini gerçekleştirmek için VirtualDub programını kullanacağız.

VirtualDub programını açtıktan sonra *File* menüsündeki *Open* komutunu kullanarak DivX formatındaki AVI dosyasını açın. Kaydırma çubuğu filmin başında iken klavyenizdeki *Home* tuşuna basın. Daha sonra kaydırma çubuğunu kullanarak filmin ortalarına doğru gelerek, 80 dakikayı geçmeyen ve senaryo açısından uygun bir yer bulun. İlk CD'nin sonunu oluşturacak bu noktayı bulduğunuzda, klavyenizdeki *End* tuşuna basın. Bu işlemlerden sonra filmin ilk CD'sini oluşturacak bölümünü seçmiş oldunuz. Şimdi bu parçayı mevcut haliyle kaydetmeniz gerekiyor. Bunun için *Video* ve *Audio* başlıklarının altındaki *Direct stream copy* seçeneğini aktif hale getirmeniz ve bundan sonra *File* menüsünün altındaki *Save as AVI* komutunu kullanmanız gerektirir.

Kayıt işlemleri tamamlandıktan sonra bu işlemlerin aynılarını, filmin ikinci yarısı için de tekrarlamamız gerektirir. Bu işlem için kaydırma çubuğunun üzerine bir kere tıkladıktan sonra (çubuğun yerini değiştirmemeye dikkat ederek) klavyenizdeki *[Home]* tuşuna basın. Daha sonra

kaydırma çubuğunu filmin sonuna getirerek, bu sefer de klavyenizdeki *[End]* tuşuna basın. Bu işlemlerden sonra filmimizin ikinci yarısını da seçmiş oldunuz... Bu seçili alan (filmin ikinci yarısı) için de az önce uyguladığınız aşamaları tekrarlayın.

2. Adım: Dosyaları MPEG-1 formatına dönüştürmek

DivX filmi ikiye bölme işleminden sonra elinizde iki tane AVI dosyası bulunuyor olması lazım. Bundan sonraki işlemleri her iki AVI dosyası için de aynı şekilde (ve ayrı ayrı) tekrarlamamız gerektirir. Biz şu anda ilk parça için gerekli prosedürlerden bahsedeceğiz.

Sahip olduğunuz AVI uzantılı video dosyasını VCD ile uyumlu hale getirmeliyiz. Bu işlem için TMPGEnc programını tercih edeceğiz. TMPGEnc programını çalıştırdığınızda karşınıza gelecek olan bilgi kutusunu *OK* tuşuna tıklayarak geçtikten sonra, otomatik olarak açılacak olan *Project Wizard* başlıklı sihirbaz penceresini de *Cancel* tuşuna tıklayarak kapatın. Bu işlemlerden sonra TMPGEnc programının arabirimi ekranınıza gelmiş olmalı.

Şimdi ilk iş olarak *Video source* başlıklı kutunun yanındaki *Browse* tuşuna tıklayarak, AVI uzantılı dosyayı seçmeniz gere-

VirtualDub: DivX filmi iki parçaya bölmek için VirtualDub programından faydalanabilirsiniz.

TMPEGnc: DivX formatını MPEG formatına dönüştürmek için kullanacağımız program.

NTSC ayarları: TMPGEnc'nin "video" sekmesindeki ayarlar NTSC formatı için ekran görüntüsünde olduğu gibi ayarlanmalı.

kiyor. Dönüştürmek istediğiniz AVI dosyasını seçtiğinizde, TMPGEnc programı "Audio source" ve "Output file name" bölümlerini otomatik olarak belirleyecektir. Eğer ortaya çıkacak olan yeni MPEG dosyasının kaydedilmesini istediğiniz klasör konumunu değiştirmek istiyorsanız, *Output file name* kutusunun sağ tarafındaki *Browse* tuşuna tıklayarak sizin için uygun olan bir konum seçebilirsiniz. Buna ek olarak *Stream type* başlığı altındaki *System (Video+Audio)* seçeneğinin aktif durumda olmasına dikkat etmelisiniz.

Buraya kadar açıklanan aşamaları yerine getirdikten sonra *Setting* tuşuna tıklayarak gelişmiş ayarları yapacağınız diyalog kutusunu açmalısınız. Bu diyalog kutusunun *Video* sekmesinde özelleştirebi-

leceğiniz çeşitli ayarlar bulunuyor. Bunlardan ilki olan *Stream Type* başlığındaki seçeneği "MPEG-1 Video" olarak ayarlamamız gerekiyor. "Size", "Aspect ratio" ve "Frame rate" ayarlarını ise elinizdeki orijinal DivX dosyasının NTSC veya PAL standartlarından hangisiyle uyumlu olduğuna göre gerçekleştirmelisiniz. DivX dosyası hakkında bilgi almak için VirtualDub programına geri dönmemiz gerektir. DivX filmin NTSC standartlarında mı yoksa PAL standartlarında mı olduğunu öğrenmek için; VirtualDub programı içerisinde orijinal DivX dosyasını açtıktan sonra VirtualDub programının *File* menüsünün altındaki *File Information* seçeneğine tıklamanız gerekmektedir. Buradaki "fps" bilgisi 23.976 veya 29.97 değerine sahip olarak gözüküyorsa filminiz NTSC standartlarında demektir. Bu değer 25 ise, bu sefer de filminizin PAL standartlarında olduğunu anlayabilirsiniz. Dönüştürmek istediğiniz dosya NTSC ise, "Size" bilgisini '352x240' biçiminde ve "Aspect ratio" değerini de "4:3 525 line (NTSC)" olarak belirledikten sonra "Frame rate" bilgisini de "29,97" olarak belirlemelisiniz. Dönüştürmek istediğiniz dosya PAL standartlarında ise "Size" bilgisini "352x288" biçiminde ve "Aspect ratio" değerini de "4:3 625 line (PAL)" olarak belirledikten sonra "Frame rate" bilgisini de "29,97" olarak ayarlamalısınız. Bu bölümü de uygun biçimde ayarladıktan sonra (hem NTSC hem de PAL için) *Rate control mode* seçeneğini "Constant bitrate (CBR)" ve "Bitrate" değerini de "1150" biçiminde ayarlamalısınız. Son olarak ise "Motion search precision" değerini "Highest quality (very slow)" olarak belirleyerek, filminizin görüntü kalitesini maksimum seviyede tutmayı başarabilirsiniz.

Video sekmesi altındaki ayarları özelleştirdikten sonra sıra *Audio* sekmesi altındaki ayarlara geliyor. Bunun için öncelikle *Stream type* bölümünden *MPEG-1 Audio Layer II* seçeneğini tercih etmelisiniz. "Sampling frequency" değerini "44100" ve "Channel mode" değerini de "Stereo" biçiminde ayarladıktan sonra bu bölümdeki düzenlemeleri tamamlamış olacaksınız.

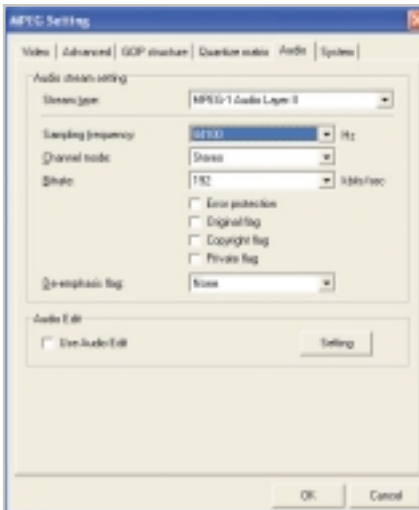
Son işlem olarak ise *System* sekmesindeki *Stream type* seçeneğini "MPEG-1 Video-CD" biçiminde ayarlamamız gerekmektedir. Buraya kadar anlatılan işlemlerin tamamını hatasız bir biçimde yaptığımızı emin olduktan sonra OK tuşuna tıklayarak bu ayarları onaylayabilirsiniz. *MPEG Setting* başlığı altında gerçekleştirdiğimiz tüm bu ayarlardan sonra TMPGEnc programının ana penceresindeki *Start* tuşuna tıklayarak dönüştürme işlemine başlayabiliriz.

3. Adım: Oluşturulan yeni filmleri CD'ye yazmak

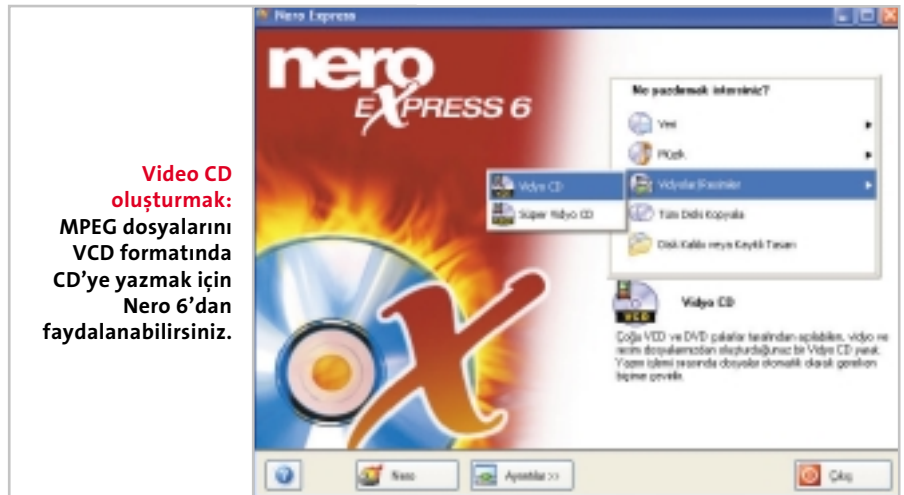
Şimdiye kadar yaptığınız işlemlerden sonra, sıra MPEG dosyasını VCD standartlarına uygun bir biçimde boş bir CD'ye yazmaya geliyor. Bu işlem için sisteminizde yüklü olan CD/DVD yazma programını kullanabilirsiniz.

Örneğin Ahead firmasının Nero Express 6 programı bu iş için çok uygun. Tabii ki seçenekleriniz Nero 6 ile de sınırlı değil. Günümüzde ücretsizler de dahil çoğu CD/DVD yazma programı VCD oluşturmaya destekliyor.

Hangi programı kullanırsanız kullanın, bu işlem sırasında dikkat etmeniz gereken tek bir nokta vardır: Standart "veri yazma" seçeneği yerine "Video CD" seçeneğini tercih etmek. ■

Ses ayarları: Audio sekmesindeki ayarları ekran görüntüsünde olduğu gibi ayarlarsanız VCD standartlarına uyum sağlarsınız.

Video CD oluşturmak: MPEG dosyalarını VCD formatında CD'ye yazmak için Nero 6'dan faydalanabilirsiniz.

kontrol etmeniz gerekecektir. Eğer ilgili dosya “25.000 fps” ise DVD-PAL seçeneğini tercih etmelisiniz. Buna rağmen ilgili dosya “23.976 fps” veya “29.976 fps” değerlerinden bir tanesine sahipse, bu sefer de DVD-NTSC seçeneğini tercih etmeniz gerekecektir.

Size uygun DVD formatını belirleyip, aynı pencerenin sağ alt tarafındaki açılır menüden de *VBR - MPEG-1 Layer II Audio (MP2)* seçeneğini tercih ettikten sonra bir sonraki sihirbaz penceresine geçebilirsiniz. Az önce tercih ettiğiniz *VBR - MPEG-1 Layer II Audio (MP2)* seçeneği, DVD film için en uygun ses sıkıştırma formatlarından bir tanesidir.

Bu penceredeki ayarları tamamladıktan sonra *Next* tuşuna tıklayarak bir sonraki pencereye geçebilirsiniz. Bu pencere içerisinde, dönüştürmek istediğiniz film dosyasını seçmeniz gerekiyor. Bunun için *Add* tuşuna tıklamanız ve ekrana gelecek olan diyalog kutusunun *Browse* tuşuna tıklayarak ilgili film dosyasını seçmeniz yeterli olacaktır. Bu seçimi yaptıktan sonra hala açık olan diyalog kutusunun *Name* başlığına ilgili filmin adını yazmanız ve daha sonra *OK* tuşuna tıklayarak bu ayarları onaylamanız gerekecektir. *OK* tuşuna tıkladığınızda, az önceki sihirbaz penceresine geri döndüğünüzü ve bu pencereye ilgili filmin eklenmiş olduğunu göreceksiniz. Bu aşamada, her şeyin istediğiniz gibi olduğundan emin olduktan sonra *Next* tuşuna tıklayarak bir sonraki aşamaya geçebilirsiniz.

Bitrate Setting başlığını taşıyan bir sonraki sihirbaz penceresinde, ilgili filmin DVD5 standartlarındaki 4.7GB'lık boş bir DVD medyasına sığabilmesi için uygun ayarlamaları yapmanız gerekecektir. Bu pencerede ilk olarak “Audio bitrate” değerini kontrol etmenizi öneririz. Zi-

Ses ve görüntüyü ayırmak: “Encode video and audio as individual elementary systems” seçeneğini mutlaka işaretlemeniz gerekiyor.

ra DVD filmler için bu değer “384” olarak standartlaşmıştır. Bu önemli kontrolden sonra, pencerenin altlarında yer alan “Outout size” değerini de “97.00” olarak belirlemenizi öneririz. Bu ayar, ortaya çıkacak olan MPEG-2 dosyasının 4.7GB'lık boş bir DVD'nin ne kadarını kaplayacağını göstermektedir. Normalde bu değeri “100” olarak belirlemek de mümkün ama tedbiri elden bırakmayarak, ileride sorun yaşamamak için bu değeri “95” ile “98” arasında belirlemek mantıklı bir davranış olacaktır. Siz bu basit ayarlamayı yaptıktan sonra, TMPGEnc DVD Source Creator programı “Average video bitrate” değerini otomatik olarak hesaplayacaktır. Bu penceredeki ayarları da burada anlatılanlara uygun olarak tamamladıktan sonra *Next* tuşuna tıklayarak bir sonraki sihirbaz penceresine geçebilirsiniz.

Sonlara doğru yaklaşıırken, yeni açılan pencere içerisinde, ortaya çıkacak olan MPEG-2 dosyasının hangi konuma kaydedilmesini istediğinizi belirtmeniz gerekiyor. Bunun için *Browse* tuşuna tıklamanız ve yeterli boş alana sahip bir disk üzerindeki uygun bir klasörü seçmeniz gerekmektedir. Bu arada, tüm bu işlemler için

yaklaşık 5GB değerinde boş bir alana sahip olmanız gerektiğini de hatırlatmalıyız. Sizin için uygun bir klasörü seçtikten sonra, yine aynı pencere içerisindeki *Encode video and audio as individual elementary systems* seçeneğini de mutlaka seçili konuma getirmeniz gerekiyor. Zira bir sonraki aşamada kullanacağınız DVD Authoring yazılımı, ayrı ayrı tanımlanmış ses ve görüntü dosyalarına ihtiyaç duyuyor. Siz de bu ayarı seçili konuma getirerek, ses (MP2) ve görüntü (M2V) bilgilerini içeren iki ayrı dosyanın oluşmasını sağlıyorsunuz.

Şimdiye kadar açıklanan adımları eksiksiz ve hatasız olarak yerine getirdikten sonra, TMPGEnc DVD Source Creator içerisindeki en son işlem olarak *Encode* tuşuna tıklayabilirsiniz. Siz bu tuşa tıklar tıklamaz, program otomatik olarak ilgili film dosyasını sizin belirlediğiniz standartlara göre DVD film formatına dönüştürmeye başlayacaktır. Bu sırada, bu işlemin süresinin 24 saate kadar uzayabileceğini hatırlatmamız gerekiyor. Tabii ki bilgisayarınızın hızına ve filmin uzunluğuna bağlı olarak bu sürenin çok daha aşağılara inebileceğini de belirtmeliyiz. Bu dönüşüm işlemi sırasında, beklemekten başka çareniz kalmıyor. Tabii ki bu sırada, bilgisayarınızı gündelik işlemlerinizi için kullanmaya devam edebilirsiniz. Yine de film izlemek veya MP3 dinlemek gibi işlemlerden kaçınmanızı öneririz.

4. Adım: IFOEdit ile DVD Authoring işlemleri

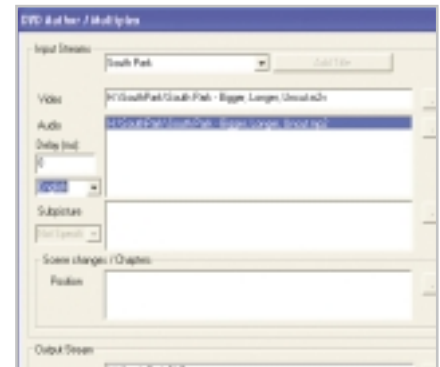
TMPGEnc DVD Source Creator programı dönüşüm işlemini tamamlayıp, ses ve görüntü dosyalarını ayrı ayrı kaydettikten sonra, bu dosyaları DVD-Video standartlarına tam uyumlu VOB ve IFO dosyalarına dönüştürmeye hazırsınız demektir.

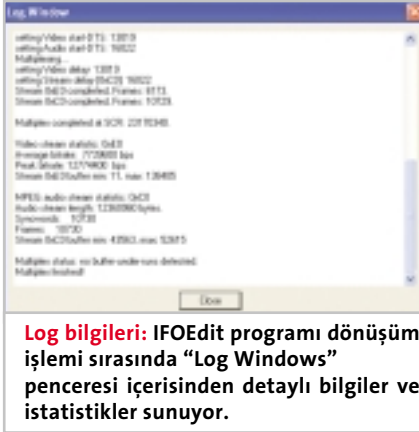
Bitrate ayarları: Yapacağınız ayarlar ile, dosyaların 4.7GB boyutundaki bir DVD'ye sığmasını sağlayacaksınız.

Dönüşüm işlemi: TMPGEnc DVD Source Creator içerisinde gerçekleştireceğiniz bu dönüşüm işlemi saatler sürecektir.

IFOEdit: DVD Authoring işlemleri için ücretsiz olan IFOEdit programını kullanabilirsiniz.

Log bilgileri: IFOEdit programı dönüşüm işlemi sırasında "Log Windows" penceresi içerisinden detaylı bilgiler ve istatistikler sunuyor.

DVD Authoring olarak adlandırılan bu işlem için tamamen ücretsiz ve kolay bir kullanıma sahip olan IFOEdit programını kullanabilirsiniz. Her ne kadar, bu programı kullanarak harika DVD menüleri ve ekstra özellikler oluşturamayacak olsanız da, tüm bu işlemleri yapabilen programlara binlerce dolar ödemeniz gerektiğini de hatırlatmalıyız.

Ücretsiz olan ve son derece başarılı bir biçimde çalışan IFOEdit programını, amaçlarınıza uygun olarak kullanmak için öncelikle *DVD Author* menüsünün altındaki *Author new DVD* komutuna tıklamanız gerekiyor.

Bu komuta tıkladığınızda açılacak olan *DVD Author/Multiplex* başlıklı pencere içerisinden ilgili ses ve görüntü dosyalarının konumunu belirtmeniz gerekiyor. Bunun için *Video* başlığına az önce oluşturduğunuz M2V uzantılı dosyanın konumunu; *Audio* başlığına ise yine az önce oluşturduğunuz MP2 uzantılı dosyanın konumunu belirtmeniz gerekecek. Bu aşamada *Audio* başlığı altında birden fazla ses dosyası ekleyebileceğinizi hatırlatmalıyız. Tabii ki bunun için elinizde ilgili filme ait değişik dublaj dillerinin bulunması ve bu ses dosyalarını uygun biçimde MP2 standartlarına dönüştürmüş olmanız gerekiyor. Opsiyonel olan bu ayardan sonra, eklediğiniz ekstra ses dosyalarının hangi dublaj dilleri olduğunu ise ilgili menüden "English" veya "Turkish" gibi belirlemeniz gerekiyor.

Ses ve görüntü için kullanılacak kaynak dosyaları tanımladıktan sonra, DVD filminize altyazı seçeneği eklemek istiyorsanız, daha önceden oluşturmuş olmanız gereken SUP uzantılı altyazı dosyasını da *Subpicture* başlığı altından seçmeniz gerekmektedir. Bu atarları da uygun biçimde yaptıktan sonra, son adım olarak *Output Stream* başlığı altından, ortaya çıkacak olan video dosyalarını kaydetmek is-

tediğiniz klasör konumunu belirtmeniz gerekecektir. Bu basit ayarlamayı da yaptıktan sonra "OK" tuşuna tıklayarak boş DVD medyasına yazacağınız dosyaları oluşturmaya başlayabilirsiniz. Maksimum 5-10 dakika sürecektir olan bu işlem sırasında beklemekten başka yapabileceğiniz bir şey kalmıyor. Bu sırada isterseniz, IFOEdit programının *Log Window* başlıklı penceresinden, dönüşüm işlemi hakkındaki detaylı bilgileri inceleyebilirsiniz.

5. Adım: Video dosyalarını DVD medyasına yazmak

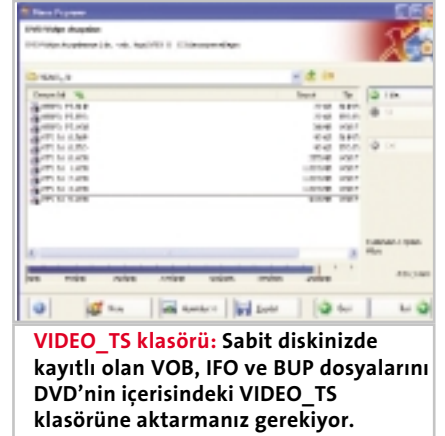
IFOEdit programını kullanarak DVD medyasına yazdırılacak video dosyalarını oluşturduktan sonra, bu adımda sıra DVD yazma işlemine geliyor. Yazının girişinde de belirttiğimiz gibi, biz bu işlem için Ahead Nero 6 programından faydalanacağız. Sizin de DVD-yazıcı cihazınız bulunduğu göre, DVD yazmak için kullandığınız bir yazılıma sahipsiniz demektir. Sisteminizde kurulu olan bu yazılım Nero 6 olmasa bile, mevcut DVD yazma programınız ile de burada anlatılan işlemleri yerine getirebilirsiniz.

IFOEdit tarafından oluşturulan ve toplam boyutu 5GB sınırına yaklaşan VOB, IFO ve BUP uzantılı dosyaları DVD'ye yazmak için öncelikle Nero Express 6 programını çalıştırın. Ekranı gelecek olan pencerenin *Hangi kayıt aygıtını kullanmak istersiniz?* başlığı altından sisteminizde bulunan DVD-yazıcı cihazınızı seçtikten sonra, aşağıdaki *Ne yazmak istersiniz?* başlığı altından da *DVD-Video Dosyaları* seçeneğine tıklayın.

Bu işlemten sonra ekranınıza gelecek olan boş proje penceresinin "VIDEO_TS" klasörüne çift tıklayın ve daha sonra ilgili pencerenin sağ tarafındaki *Add* tuşuna tıklayarak ekrana gelecek olan diyalog penceresi içerisinden IFOEdit programı

Nero Express 6: Şu anda sabit diskte bulunan film dosyalarını DVD üzerine yazmak için Nero 6 programını kullanabilirsiniz.

VIDEO_TS klasörü: Sabit diskinizde kayıtlı olan VOB, IFO ve BUP dosyalarını DVD'nin içerisindeki VIDEO_TS klasörüne aktarmanız gerekiyor.

tarafından oluşturulan tüm dosyaları seçin. Eğer her şey yolunda ise, Nero Express 6 bu dosyaları DVD projenize ekleyecektir. Bu noktada, ilgili pencerenin alt tarafındaki DVD boyut bilgisine dikkat etmenizi öneririz. Dosyaların toplam boyutu 4.7 GB sınırını geçmiyorsa, bu penceredeki *İleri* tuşuna tıklayarak bir sonraki aşamaya geçebilirsiniz.

Son Yazım Ayarları başlığını taşıyan bu pencere içerisinden de uygun ayarlamaları yaptıktan sonra DVD yazma işlemine başlamak hazır olduğunuz demektir. Bu penceredeki *Disk Adı*, *Yazım Hızı* ve *Kopya Sayısı* gibi seçenekleri gönlünüze ayarladıktan sonra, pencerenin alt kısmındaki *Ayrıntılar* tuşuna tıklayın ve buradaki *Yazım Modu* başlığının altındaki *Disk Kapatma* seçeneğini işaretli konuma getirin. Bu son ayar sayesinde, oluşturacağınız DVD'nin her türlü DVD-çalar cihazda sorunsuz olarak çalışmasını garantilemiş olacaksınız. Bu son ayarlamalardan sonra pencere içerisindeki *Yazdır* tuşuna tıklayarak DVD yazma işlemine başlayabilirsiniz. 8X bir DVD-yazıcı ile 8-10 dakika süren bu yazım işlemi tamamlandığında, DivX filminizin DVD-Video standartlarındaki bir kopyasına sahip olacaksınız. ■

DVD yazma: Bu işlemtamamlandığında, DivX filminizin DVD-Video versiyonuna sahip olacaksınız.

Bir taneyle yetinmeyenlere

DVD film klonlama

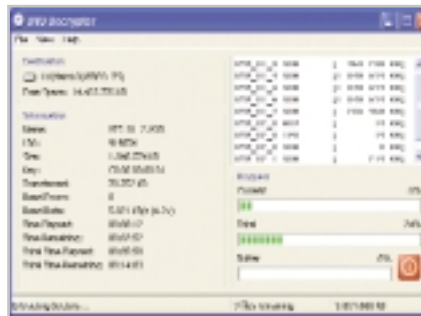
DVD-yazıcınız varsa, DVD filmlerinizi yedeklemek için en iyi çözüm DVD klonlamadır. CHIP; sadece birkaç fare tıklamasıyla, 1 saatin altında bir sürede, hem de bedava olarak DVD film kopyalamanın yolunu açıklıyor.

Son aylarda, dvd yazma konusunda ilginç gelişmeler yaşanıyor. Derginin içerisinde yeri geldikçe bahsettiğimiz bu gelişmeler; DVD yazıcı cihazların, boş DVD medyaların ve DVD yazma programlarının hayatımıza hızla gireceğini gösteriyor. Eğer siz kendinizi şimdiden bu fırtınaya kaptırdıysanız ve bir tane DVD yazıcı aldıysanız, fiyatları 1 milyondan başlayarak 8 milyona kadar çıkan boş DVD medyalarından alarak DVD filmlerinizi yedeklemeye başlayabilirsiniz. Henüz DVD yazıcı sahibi olmayanlar ise bu yazıyı okuduktan sonra hemen bir DVD yazıcı almayı düşünebilirler. Zira mevcut DVD filmlerinizin yedeğini boş bir DVD medyasının üzerine almak hiç bu kadar kolay ve ucuz olmamıştı.

Bu yazı içerisinde, DVD filmlerinizin

kopyasını oluşturmak için iki farklı yöntem sunacağız. Bu yöntemlerden ilki, ücretli bazı programları içeriyor ama buna rağmen size daha fazla esneklik sunuyor.

DVD Decrypter: Kopya korumalı DVD filmlerin içeriğini sabit diskinize aktarmak için ücretsiz olan DVD Decrypter programını kullanabilirsiniz.

Bu ilk yöntemi kullanarak DVD-9 standartlarındaki çift katmanlı bir DVD filmi isterseniz tek katmanlı bir tane DVD medyası üzerine, isterseniz de tek katmanlı iki tane DVD medyası üzerine kopyalayabilirsiniz. Bu yazının içerisinde kudu olarak sunacağımız ikinci ve tamamen ücretsiz olan yöntem ise; size sadece birkaç fare tıklamasıyla DVD-9 standartlarındaki çift katmanlı bir filmi, DVD-5 standartlarındaki tek katmanlı bir DVD medyası üzerine kopyalama imkanı tanıyacak. Şimdi, daha çok seçenek sunan ve ücretli olan birinci yöntem ile yazımıza başlıyoruz. Eğer sizin ilginizi çok daha kolay ve üstelik ücretsiz olan ikinci yöntem çekiyorsa, doğrudan “DVD Shrink ile DVD Klonlama” başlıklı kutuyu incelemeye başlayabilirsiniz.

CloneDVD2: Bu programın indirilebilir sürümü 39 Euro, kutulu sürümü ise 46 Euro lisans ücretine sahip.

1. Yöntem: DVD Decrypter ve CloneDVD2'nin birlikte kullanımı

Yapacağınız işlemler sırasında size daha çok seçenek sunacak olan birinci yöntem sırasında DVD Decrypter 3.2.3.0 (www.dvddecrypter.com) ve CloneDVD 2.0.9.4 (www.elby.ch) programlarını kullanacaksınız. Bu programlardan DVD Decrypter tamamen ücretsiz iken, CloneDVD2 ise 39 Dolar değerinde bir lisans ücretine sahip. Buna rağmen CloneDVD2'nin deneme sürümü 30 gün boyunca ücretsiz olarak kullanılabilir. E-CHIP ÖZEL CD'sinde bulabileceğiniz bu iki programı sisteminize kurduktan sonra, DVD kopyalama işlemine hazırsınız demektir.

1. Adım: DVD'nin içeriğini sabit diske aktarmak

CloneDVD2 normal koşullarda DVD film dosyalarını sabit diske aktarabilir. Bunun tek istisnası, kopya korumalı film DVD'leridir. Teknik olarak mümkün olsa da, CloneDVD2 programı kopya korumalı DVD filmlerin içeriği sabit diske aktarmanıza izin vermez. Bu yüzden, bu işlem için harici bir programa yani DVD Decrypter'a başvurmanız gerekecek. Ücretsiz olan DVD Decrypter, bu aktarım işlemini en kolay ve en sorunsuz biçimde gerçekleştirebilecek programların başında geliyor.

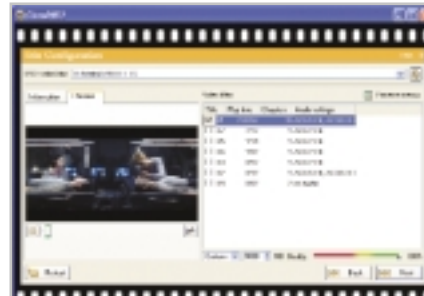
DVD Decrypter yardımıyla DVD film dosyalarını (IFO, PUB, VOB) sabit diskinize aktarmak için programı çalıştırmanız ve Source başlığı altından, dönüştürmek istediğiniz film DVD'sini barındıran sürücüyü seçmeniz gerekmekte. Bu seçim

işleminde sonra, DVD Decrypter programının sağ tarafındaki minik pencere içerisinde, bu filme ait dosyalar listelenecektir. Bu dosyaların boyutu 5GB ile 8GB arasında değişebilir. Sizin kullandığınız filmin toplam boyutunu öğrenmek için, DVD Decrypter programının sağ alt tarafındaki boyut bilgisine bakmanız yeterli. Bu dosyaların toplam boyutu, az sonra gerçekleştireceğiniz aktarım işlemi için sabit diskinizde ne kadar boş bir alana sahip olmanız gerektiği konusunda size açık bir fikir verecektir. Sabit diskinizde, bu dosyaların tamamını alabilecek kadar boş bir alan oluşturduktan sonra, DVD içeriğindeki tüm dosyaları sabit diskinize aktarabilirsiniz. Bunun için öncelikle *Destination Folder* başlığı içerisinde, ilgili dosyaların kaydedilmesini istediğiniz (ve yeterli boş alana sahip) klasörü seçin. Daha sonra ise DVD Decrypter programının *File* menüsü altındaki *Decrypt* tuşuna tıklayarak aktarım işlemini başlatın. Bu işlemin süresi, DVD sürücünüzün hızına ve DVD filmin boyutuna göre 15 dakika ile 1 saat arasında değişebilir.

2. Adım: İsteğinize uygun bir DVD kopyası oluşturma

DVD filmin tüm içeriğini sabit diskinize aktardıktan sonra, CloneDVD2 yardımıyla bu filmin bir kopyasını oluşturmaya hazırsınız. Bu işlem için CloneDVD2'yi çalıştırın ve ekrana gelecek olan sihirbaz penceresindeki *Clone DVD: Clone a DVD including all titles and menus* seçeneğine tıklayın.

Daha sonra ekranınıza gelecek olan *Title Configuration* başlıklı pencere içerisinden ilk olarak DVD film dosyalarını barındıran klasörü seçmeniz gerekecek. Az önce DVD Decrypter yardımıyla sabit diskinize aktardığınız dosyaları CloneDVD2 içerisinden seçtikten sonra, CloneDVD2 programı öncelikle bu dosyaları

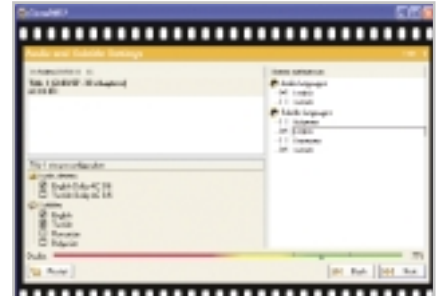
Film, menüler ve ekstralar: CloneDVD2, seçtiğiniz DVD film içerisindeki tüm öğeleri ve bu öğelerin özelliklerini listeleyecektir.

Sihirbaz arabirimi: CloneDVD2 içerisinde gerçekleştireceğiniz tüm işlemleri bu kullanışlı sihirbaz arabirimi içerisinde yöneteceksiniz.

tarayacak ve DVD filmin içerisindeki tüm başlıkları listeleyecektir.

Bu aşamada, kopyalamak istediğiniz öğeleri *Video titles* başlığı içerisinde seçebilirsiniz. Bu öğelerden süresi en uzun olan, filmin kendisine işaret etmektedir. Daha kısa olan öğeler ise menüleri ve diğer ekstraları oluşturmaktadır. Hangi öğenin tam olarak ne olduğunu anlamak çok kolay; çünkü sağ taraftaki listeden herhangi bir öğeyi seçtiğiniz zaman sol taraftaki *Preview* penceresinde bu öğenin içeriği gösterilecektir. DVD filmi tüm içeriğiyle birlikte kopyalamak istiyorsanız, buradaki tüm öğeleri seçili bırakabilirsiniz. Buna rağmen sadece temel menü öğelerini ve filmi kopyalamak istiyorsanız, pencere içindeki *Preserve menus* seçeneğini işaretli konuma getirdikten sonra sadece süresi en uzun olan film öğesini tercih etmeniz yeterli. Bu aşamada, bazı öğeleri elemenin en büyük avantajı, ortaya çıkacak olan DVD kopyasının kalitesini mümkün olduğunca yüksek tutmaktır. Buna rağmen, kaliteden bir miktar ödün vererek DVD'nin tüm içeriğini de kopyalamayı tercih edebilirsiniz. Bu esnada, mevcut ayarlar ile DVD film kopyasının kalitesinin ne kadar iyi olacağını öğrenmek için pencerenin alt kısmındaki kırmızıdan yeşile doğru renk değiştiren çu-

Dublaj ve altyazı: CloneDVD2, filmde bulunan dublaj ve altyazı dillerinden hangilerini kopyalamak istediğiniz konusunda size esneklik tanıyor.

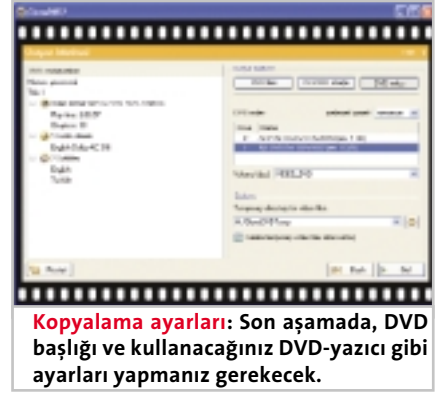
buğa bakabilirsiniz. Bu çubuktaki değer yüzde cinsinden ne kadar büyükse, ortaya çıkacak DVD film kopyası o kadar kaliteli bir görüntüye sahip olacak demektir. Tabi ki tüm bu kalite tahminleri, DVD kopyasının tek katmanlı ve DVD-5 standartlarında olacağı varsayımına dayanılarak yapılır; ki standart ayarlar bu şekildedir. Eğer siz DVD-9 standartlarındaki çift katmanlı bir filmi, iki tane tek katmanlı boş DVD medyasına kopyalamak istiyorsanız, bu durumda ilgili pencerenin alt tarafında yer alan “DVD-5” değerini kendiniz için uygun olan başka bir değere dönüştürmelisiniz. Bu penceredeki ayarları kendi isteğinize uygun olarak yaptıktan sonra *Next* tuşuna tıklayarak bir sonraki aşamaya geçebilirsiniz.

Ekrana gelecek olan “Audio and Subtitle Settings” başlıklı üçüncü pencere, az önce seçtiğiniz film öğelerinin sahip olduğu dublaj ve alt yazı dillerini listeleyecektir. Eğer DVD filmin sahip olduğu tüm dublaj ve alt yazı dillerine ihtiyaç duymuyorsanız, sadece sizin ilginizi çeken dublaj ve alt yazı dilini tercih ederek ortaya çıkacak olan kopyanın görüntü kalitesini yükseltmeyi başarabilirsiniz. Bu esnada, alt yazı dillerinin çok fazla yer kaplamadığını ama dublaj dillerinin çok fazla yer kapladığını hatırlatmalıyız. Bu yüzden, sadece filmi izlemek istediğiniz dublaj dilini seçili duruma getirmek çok mantıklı bir tercih olacaktır. Yine de, DVD filmi mevcut tüm içeriği ile kopyalamak istiyorsanız, buradaki tüm seçeneklerin işaretli olmasına dikkat etmelisiniz. Bu pencere içindeki ayarları da tercihlerinize göre değiştirdikten sonra *Next* tuşuna tıklayarak bir sonraki aşamaya geçebilirsiniz.

Sonlara doğru aklaşırken, ekrana gelecek olan *Output Method* penceresi içerisinden ilk olarak *DVD writer* seçeneğini tercih etmelisiniz. Bu sayede, bu pencere içindeki ayarları da tamamladıktan sonra DVD filminizi hemen yazmaya başlayabi-

lirsiniz. Bu işlemiden sonra *DVD writer* başlığı altından sahip olduğunuz DVD-yazıcı cihazınızı tercih etmeli ve daha sonra *Preferred Speed* başlığı altından da tercih ettiğiniz yazma hızını belirlemelisiniz. DVD-yazıcınız sorunsuz çalışıyorsa bu aşamada “maximum” seçeneğini tercih etmek uygun olacaktır. Bu işlemlerden sonra *Volume label* başlığı altından ise oluşturacağınız DVD’ye bir başlık verebilirsiniz. Tüm bu ayarlara ek olarak, *Temporary directory for video files* başlığı altından da DVD yazma işleminde önce oluşturulacak olan dosyaların kaydedileceği klasör konumunu belirlemelisiniz. Bu işlem için, yaklaşık 5GB boş alana sahip olmanız gerektiğini hatırlatmalıyız. Bu alan, CloneDVD2 tarafından sıkıştırılacak ve tek bir DVD’ye sığmaya hazır hale getirilecek dosyaları barındırmak için gerekli olacaktır. Bu seçeneği de uygun bir biçimde ayarladıktan sonra pencerenin altındaki *Go!* tuşuna tıklayarak DVD kopyalama işlemini resmen başlatabilirsiniz.

Buraya kadar anlatılan aşamaları eksiksiz takip edip, son olarak da *Go!* tuşuna

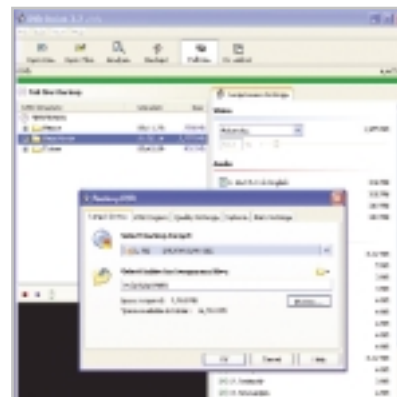

tıkladığınızda, CloneDVD2 programı sizin tercihlerinize uygun olarak bir DVD kopyası oluşturmaya başlayacaktır. Sahip olduğunuz donanım, filmin uzunluğuna ve tercih ettiğiniz ayarlara göre bu işlemin süresi yarım saat ile bir saat arasında değişebilir. Bu işlem sırasında orijinal DVD içerisindeki film dosyaları (sizin tercihinize göre) tek bir DVD’ye sığacak şekilde yeniden kodlanacaktır. Bir sonraki ve son aşama olan yazma işlemi ise CloneDVD2 tarafından otomatik olarak yapılır. ■

2. YÖNTEM: ÜCRETSİZ, KOLAY VE HIZLI

» DVD Shrink ile DVD klonlama

DVD film kopyalamak için daha az esneklik sunan ama kullanımı çok daha kolay ve çok daha hızlı bir alternatif arıyorsanız, size hiç düşünmeden DVD Shrink 3.2 programını önerebiliriz. Bu programın tamamen ücretsiz olması ve kopya korumalı DVD filmleri sabit diske aktarmak için harici bir programa ihtiyaç duymaması, DVD Shrink’in diğer avantajlarını oluşturuyor. Web sitesine www.dvdshrink.org adresinden ulaşabileceğiniz DVD Shrink’in 3.2 sürümünü E-CHIP ÖZEL CD’sinde bulabilirsiniz.

DVD Shrink: Sadece birkaç fare tıklamasıyla komple bir DVD kopyası oluşturmanıza yardımcı oluyor.

DVD Shrink programını sisteminize kurup, çalıştırdıktan sonra ilk olarak arabirimdeki *Open Disc* tuşuna tıklayarak kopyalamak istediğiniz DVD filmi seçiyorsunuz. Bu DVD filmi birkaç dakika içerisinde tarayan DVD Shrink, daha sonra bu filmin içerisindeki tüm öğeleri listeliyor. DVD kopyalama sırasında “Full Disc” ve “Re-author” olmak üzere iki farklı yöntem sunan DVD Shrink içerisinden her zaman *Full Disc* seçeneğini tercih etmenizi öneririz. “Full Disc” seçeneği işaretliken, program arabirimi içerisinden DVD film içerisindeki tüm öğeleri görebilir ve bu öğelerden kopyalamak istemediklerinizi çıkartabilirsiniz. Kopyalanmasını istediğiniz öğelerin tamamını seçili duruma getirdikten sonra ana menüdeki *Backup!* tuşuna tıklayarak kopyalama işlemine başlayabilirsiniz. *Backup!* tuşuna tıkladıktan sonra, DVD yazıcı cihazını ve DVD yazma hızını belirtmenizi isteyen bir diyalog kutusu ekrana gelecektir. Bu seçenekleri de da uygun bir biçimde ayarladıktan sonra *OK* tuşuna tıklayarak DVD kopyalama işlemini resmen başlatabilirsiniz. Bu işlem sırasında sizin tek yapmanız gereken, DVD Shrink sizi uyardığı zaman DVD yazıcıya bir adet boş DVD koymak olacaktır.

Güvenliğiniz emin ellerde (mi?)

En başarılı güvenlik programları

Bilgisayarınızı daha güvenli bir ortam haline getirmek istemez misiniz? CHIP, kendisini güvenlik konularına adanmış programlar arasından en başarılı ve en kullanışlı olan 18 tanesini sizler için seçti ve inceledi.

Dijital ortamdaki güvenliğinizi, şimdiye kadar hiç olmadığı kadar tehdit altında... Hiç tanımadığınız kişiler, size zarar vermek veya kişisel bilgilerinize ulaşmak için dört bir yandan saldırıyorlar... Bilgisayarınıza kendi elinizle yüklediğiniz programlar, size ait bilgileri dışarıya sızdırıyorlar... Ofis programları içerisinde oluşturduğunuz dosyalar, sizin bile farkında olmadığınız onlarca bilgiyi gizlice saklıyorlar... Çöp kutusu içerisinden sildiğiniz dosyalar, aslında tam

olarak silinmiyorlar... Şifrelerinizi sakladığınızı iddia eden programlar, bu şifreleri program yazarına gönderiyorlar... Keşke tüm bu yazdıklarımız, bizim uydurduğumuz felaket senaryoları olsalar... Ne yazık ki değil!

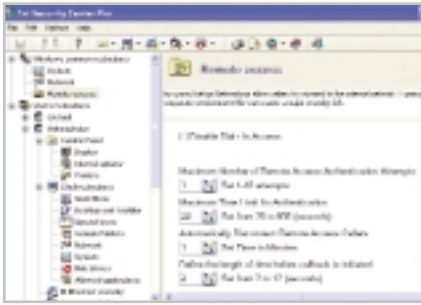
Günümüzde, dijital ortamdaki güvenliğinizi sağlamak için antivirüs programlarından daha fazlasına ihtiyacınız var. CHIP, değişik kollardan gelebilecek tehlikelere karşı değişik önlemler sunan yüzlerce programı inceledi ve bu programlar

arasından en kullanışlı olan 18 tanesini bu yazıda bir araya getirdi. Bu 18 programı (ve dergi içerisinde tanıttığımız diğer bir çok programı) kullanarak sistem güvenliğinizi belli bir noktaya kadar güvence altına almayı başarabilirsiniz. Tabii sırtınızı sadece yazılımlara dayamanın da yeterli olmayacağını bir kez daha hatırlatmakta yarar var. Bu yüzden, bahsettiğimiz sayısız öneriye de kulak vermeyi ihmal etmemelisiniz. İşte güvenliğinizi sağlayacak en iyi programlar ve özellikleri. ■

1st Security Center 4.2.1.4

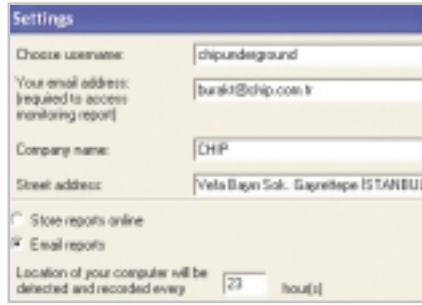
Windows'un sistem ayarlarını kontrol altına almanızı sağlayan 1st Security Center, bu sayede bilginiz dışında gerçekleşen değişikliklerin önüne geçecektir. 1st Security Center'ın tüm özelliklerini buraya sığdırmamız imkansız olsa da, programın temel özelliğinin Windows'un içerisindeki çeşitli kaynaklara -yönetici dışındakilerin- erişimini engellemek olduğunu belirtebiliriz. Örneğin program içerisinde yapacağınız ayarlar sayesinde ekran çözünürlüğünün değiştirilmesini engelleyebilir, Windows kayıt defterine erişimi kısıtlayabilir veya bilgisayarın maksimum açık kalma süresini belirleyebilirsiniz.

LİSANS Shareware (24.95 Dolar)
BİLGİ www.1securitycenter.com

Absolute Protect 5.73

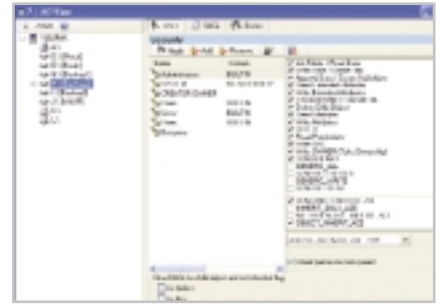
Bilgisayarınızın (özellikle de dizüstü bilgisayarınızın) çalınmasından endişe duyuyorsanız, Absolute Protect sayesinde bir nebze olsun rahatlayabilirsiniz. Bilgisayarınızın kaybolmasını veya çalınmasını engelleyemeyen program, eğer bu gibi talihsiz bir olayla karşılaşırsanız, bilgisayarınızın bulunduğu yeri tespit etmenize yardımcı oluyor. Absolute Protect kurulu olan bir bilgisayar kaybolduktan sonra, bu bilgisayarı bulan kişi internete bağlarsa; kullanılan IP adresi, internete bağlanma tarihi, sabit disk seri numarası gibi çeşitli bilgiler otomatik olarak e-posta adresinize gönderebiliyor.

LİSANS Freeware
BİLGİ www.absolute-protect.com

ACLView 1.4.104.17

Sadece Windows NT/2000/XP kullanıcılarının faydalanabileceği bu program, başta NTFS dosya sistemine sahip sabit diskler olmak üzere çoğu sistem kaynağının yönetim yetkilerini düzenlemek için alternatif bir arabirim sunuyor. Bu programın programının sunduğu çoğu işlemi Windows'un içerisindeki yönetim araçları sayesinde de yapabiliyorsunuz, ancak ACLView bu konuda çok daha başarılı ve esnek bir arabirime sahip olarak geliyor. Rahatça görülebilen grafikler, renklendirilmiş bilgi mesajları gibi öğeler sayesinde sisteminizdeki karmaşık yönetim işlemlerini yerine getirmek çok kolaylaşıyor.

LİSANS Freeware
BİLGİ www.nativecs.com

Atelier Web Firewall Tester 3.01

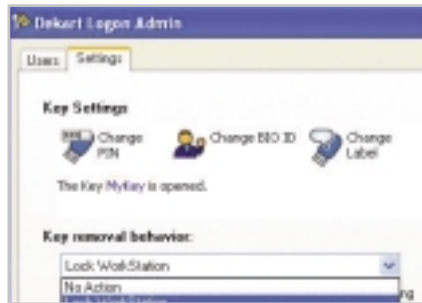
Sisteminizdeki kişisel güvenlik duvarı (firewall) yazılımlarını test etmenizi ve bu programların güvenliğini sağlamak konusunda ne kadar başarılı olduğunu anlamınıza yardımcı olan Atelier Web Firewall Tester, bu testler sonucunda elde ettiği verileri kullanarak güvenlik duvarı ayarlarınızı daha etkin bir biçimde düzenlemenize yardımcı oluyor. Güvenlik duvarı yazılımınızın; başta "spyware" olmak üzere güncel güvenlik tehditlerine ne kadar başarılı olabildiğini sınamanıza yardımcı olan program, bu işlem sırasında altı farklı test uygulayabiliyor. Test sonuçları subjektif olsa da, denemeye değer.

LİSANS Shareware (19.95 Dolar)
BİLGİ www.atelierweb.com

Dekart Logon 2.18

Masaüstü veya dizüstü bilgisayarlarınıza izinsiz erişimleri önlemek için güncel bir yöntem sunan Dekart Logon; bu işlem için harici bir USB disk, SmartCard veya Flash disk gibi bir medyaya ihtiyaç duyuyor. Bu harici medyaya size özel bir güvenlik konu yerleştiren program, Windows açılırken bu harici medyanın sisteme takılı olmasını şart koşuyor. Bu harici medya sisteminize takılıyken, Windows'un açılış sırasında kullanıcı adı ve şifre girmenize gerek kalmıyor. Ekstra bir güvenlik önlemi olarak, Windows'a girerken de başka bir şifre sorulmasını şart koşarak, üç kademe- li bir koruma sağlayabilirsiniz.

LİSANS Shareware (39 Dolar)
BİLGİ www.dekart.com

DirMonitor 2.2.1.3453

Sisteminizde olup bitenleri öğrenmek için kullanabileceğiniz DirMonitor; sizin belirlediğiniz klasörleri, dosyaları, kayıt defteri anahtarlarını ve uygulamaları sürekli kontrol ediyor. Bu verilerden herhangi birisinde önemli bir değişik (yeni dosya oluşturulması, dosya silinmesi, mevcut dosya üzerinde değişiklik yapılması) olması durumunda ise bu durum size anında bildiriliyor. DirMonitor, bu tür bir değişiklik tespit ettiğinde sizi üç farklı şekilde uyarabiliyor: Sistem çubuğunda uyarı mesajı vermek, sesli uyarıda bulunmak veya belli bir programı (örneğin antivirüs) otomatik olarak çalıştırmak.

LİSANS Shareware (20 Dolar)
BİLGİ www.esat.kuleuven.ac.be/~eschoofs/

Doc Scrubber 1.1

Microsoft Office serisinin en popüler programlarından Word, DOC uzantılı dosyalarda gizli sayılabilecek bilgiler barındırıyor. Kolayca ulaşılacak bu bilgiler sayesinde dosyayı düzenleyen kişinin kimliği, dosyanın oluşturulma ve son düzenlenme tarihi, dosyanın toplam açık kalma süresi, son yazdırılma tarihi gibi bilgilere ulaşılabilir. Tüm bunlara ek olarak, normalde dosyadan normalde silinen bazı veriler de yedekleme amacıyla DOC belgesinin içerisinde gizlenmiş olarak bulunabiliyor. DOC belgelerinde saklanan bu bilgileri görüntüleyebilen Doc Scrubber, bu gizli bilgileri temizleyebiliyor.

LİSANS
BİLGİ

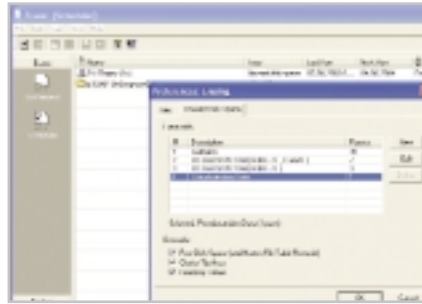
Freeware (Kişisel kullanım)
www.docscrubber.com

Eraser 5.7

Windows içerisinde herhangi bir dosyayı sildiğinizde, bu dosyanın sabit disk üzerinden tamamen silinmediği bilinen bir gerçek. "Data Recovery" kategorisindeki programları kullanarak, Windows içerisinde silinen ama sabit disk üzerinde kalmışları bulunan bu dosyaları geri getirmek mümkün. Düşünecek olursanız, bu durum önemli bir güvenlik açığına işaret etmekte. Bu durumu önlemek için başarılı bir çözüm sunan Eraser, program içerisinde sildiğiniz herhangi bir dosyayı sildikten sonra bu dosyanın üzerine defalarca veri yazarak, ilgili dosyanın bir daha geri getirilmesini engelleyebiliyor.

LİSANS
BİLGİ

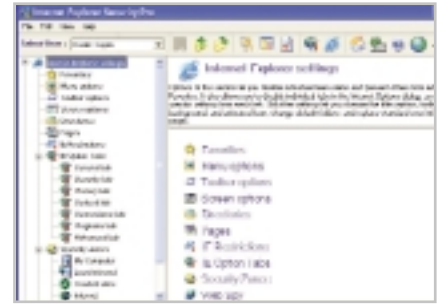
Freeware
www.heidi.ie/eraser/

Internet Explorer Security Pro 6.1.1.2

Internet Explorer'ın tüm ayarlarını kısıtlayabilmenize imkan tanıyan program, bu sayede internete bağlı olan ve birden fazla kişi tarafından kullanılan bilgisayarlar için hayat kurtarıcı olabilir. Internet Explorer Security Pro, çeşitli kategorilere ayrılmış biçimde Internet Explorer ayarlarını listeliyor ve her bir ayarı özelleştirmenize imkan tanıyor. Program sayesinde örneğin güvenlik seviyelerinin değiştirilmesini engelleyebilir, araç çubukları üzerinde değişiklik yapılmasını önleyebilir, başlangıç sayfasının değiştirilmesine yasak koyabilir veya animasyon simgesini özelleştirebilirsiniz.

LİSANS
BİLGİ

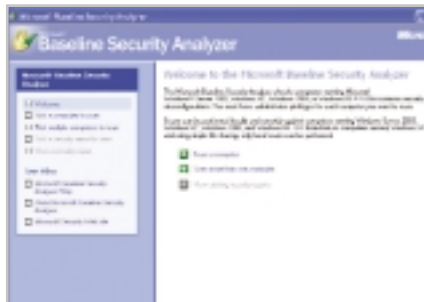
Shareware (25 Dolar)
www.mybestsoft.com

Microsoft Baseline Security Analyzer 1.2

Microsoft'un güvenliğe verdiği önemin bir göstergesi olan bu araç; Windows'un NT, 2000, XP ve Server 2003 sistemlerinde bulunan yanlış güvenlik ayarlarını tespit etmenize yardımcı oluyor. Tercihe göre, bir grafik arabirim içerisinde veya komut satırından çalıştırılabilen program; kurulu olduğu tek bilgisayar üzerinde veya ağa bağlı tüm bilgisayarlar üzerinde tarama yapabiliyor. Windows, IIS, SQL Server, IE ve Office programlarını tarayan Microsoft Baseline Security Analyzer; bu tarama sonucunda, bazı güvenlik ayarlarını değiştirmenizi veya bazı güncelleme paketlerini yüklemenizi önerilebilir.

LİSANS
BİLGİ

Freeware
www.microsoft.com

Natata Anti-Spam Encoder 1.0

E-posta adresinizi internet üzerindeki formlara gelişigüzel yazmanız, posta kutunuzun çok sayıda gereksiz ve istenmeyen mesaj ile dolmasına yol açacaktır. Bu yüzden, e-posta adresinizi yazdığınız yerlere çok dikkat etmelisiniz. Hatta, kendi web sitenize bile e-posta adresinizi yazarken iki kere düşünmelisiniz. Zira, çeşitli programlar web sitelerini tarayarak buldukları e-posta adreslerini bir veritabanında biriktiriyorlar. Bu "e-mail extractor" programlarına bir önlem sunan Natata Anti-Spam Encoder; e-posta adresinizi şifreliyor ve adresinizin bu tarz programlar tarafından fark edilmesini engelliyor.

LİSANS
BİLGİ

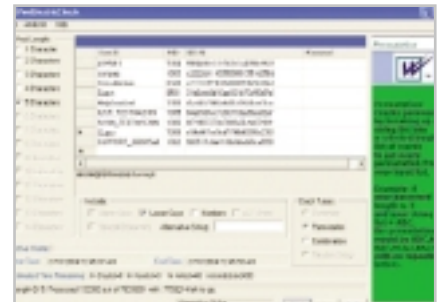
Freeware
http://natata.hn3.net/

PwdDoubleCheck 1.0.1

Windows NT/2000/XP ve Server 2003 sistemlerin güvenliğinden sorumlu yöneticiler için özelleşmiş olan program; bu Windows sürümleri üzerinde tanımlanmış kullanıcı hesaplarının şifrelerini tarayarak, bu şifrelerin ne kadar güvenli olduğu konusunda yöneticiye ipuçları veriyor. Belirlenen kullanıcı hesaplarının şifrelerini kırmak için değişik yöntemleri deneyen program, bu sayede yöneticinin şifreleri gün geçtikçe daha güvenli bir biçimde ayarlamasına yardımcı oluyor. E-CHIP ÖZEL CD'sinde yer alan bu programın, deneme süresini aktif hale getirmek için şu kodu kullanabilirsiniz: RGm+7-rW2/B-5Z#Eu-\$M6Fh

LİSANS
BİLGİ

Shareware (30 Dolar)
www.doubleupsoftware.com

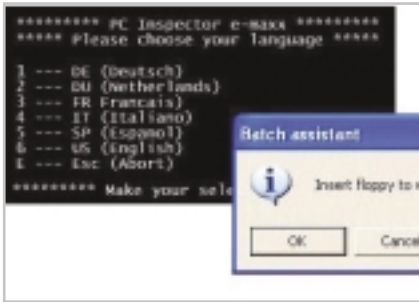

PC Inspector e-maxx 1.0

Bilgisayarınızı (veya sadece sabit diskini-zi) satılığa çıkaracak olursanız, bu disk üzerindeki tüm bilgileri silmeyi düşünebilirsiniz. Yine de, tüm dosyaları silmek veya sabit disk formatlamak, sabit disk üzerindeki verilerin tamamen silinmesini sağlayamaz. Çeşitli programlar sayesinde, silindiğini düşündüğünüz bu verilere ulaşmak mümkündür. Bu gibi durumlar için kesin bir çözüm sunan PC Inspector e-maxx, sabit diskinizin tüm içeriğini kâhıcı olarak silmenizi sağlıyor. Bu işlem için gelişmiş bir teknoloji kullanan program FAT, NTFS, HPFS, Ext2, Reiser gibi değişik dosya sistemlerini destekliyor.

LİSANS
BİLGİ

Freeware
www.pcinspector.de

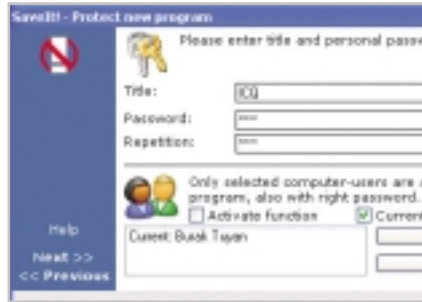

SaveIt! 2.1

Özellikle birden fazla kişi tarafından kullanılan bilgisayarlar için çok faydalı güvenlik seçenekleri sunan SaveIt!, dokümanlara veya programlara şifre koyabiliyor. Belli bir dosya veya program için erişim şifresi oluştururken son derece esnek davranan SaveIt!, örneğin belli bir programın sadece belli bir kullanıcı tarafından çalıştırılırken şifre sormasını sağlayabilirsiniz. Benzer biçimde, SaveIt! İle oluşturduğunuz şifrelerin belli bazı kullanıcılar için geçersiz olmasını sağlayabiliyorsunuz. Kullanımı çok kolay olan program, kurulum sırasında kendisini Windows'un sağ tuş menüsüne de ekliyor.

LİSANS
BİLGİ

Freeware
www.sw-interaktiv.de

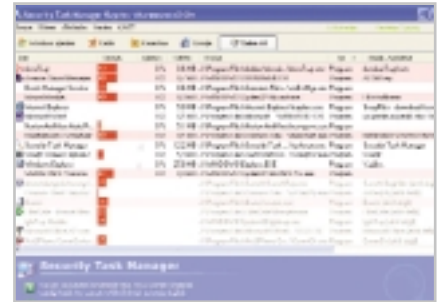

Security Task Manager 1.5

Windows'un her bir noktasını güvenli hale getirmek istiyorsanız, standart "Görev Yönetisi" aracını da Security Task Manager programı ile değiştirmeyi düşünebilirsiniz. Windows'un tüm sürümleri ile uyumlu bir biçimde çalışabilen program, çalışmakta olan programlar ve işlemler hakkında oldukça detaylı bilgiler sunabiliyor. O anda çalışan programlar hakkında dosya adı, klasör konumu, işlemci kullanımını gibi standart bilgileri sunan yazılım, ayrıca çalışan her bir programa ayrı bir güvenlik puanı veriyor. Bu puan, çalışan programın yol açabileceği güvenlik açıkları konusunda genel bir fikir verebilir.

LİSANS
BİLGİ

Shareware (29 Dolar)
www.neuber.com

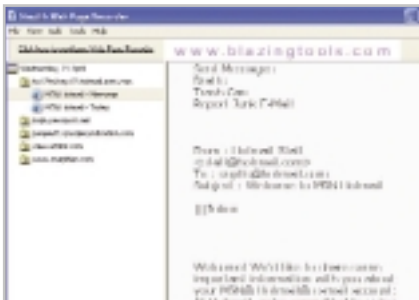

Stealth Web Page Recorder 1.0

Siz yokken bilgisayarınızda neler olup bittiği konusunda bir fikir edinmenize yardımcı olabilecek Stealth Web Page Recorder; Internet Explorer içerisinden ziyaret edilen tüm sayfaların kaydını tutuyor. Windows'un içerisindeki "Geçmiş" aracına göre bir hayli detaylı kayıt tutan program; ziyaret edilen tüm web sayfalarının içeriğini görüntüleyebiliyor. Şifrelenmiş sayfaları bile kaydedebilen program, web sayfalarında girilen kullanıcı adlarını ve şifreleri de kaydediyor. Arkaplanda sessizce çalışan program, ziyaret edilen web sayfalarındaki sadece metin bilgilerini (resimleri değil) kaydediyor.

LİSANS
BİLGİ

Freeware
www.blazingtools.com

Sygate Personal Firewall 5.5

Daha fazla kişinin daha uzun süreler internete bağlı kaldığı günümüzde, güvenlik duvarı olarak yazılımlarının önemi giderek arttı. Hatta Windows XP'nin içerisinde bile standart olarak bir güvenlik duvarı bulunuyor. Bazı ADSL modemler ise donanımsal bir güvenlik duvarına sahip olarak geliyor. Siz bu imkanlara sahip değilseniz veya daha fazla güvenlik sağlayabilecek alternatifler arıyorsanız Sygate firmasının ücretsiz olarak sunduğu Personal Firewall programını kullanabilirsiniz. Hem gelen hem de giden veriyi kontrol edebilen program, kullanıcı dostu bir arayış sunmayı başarıyor.

LİSANS
BİLGİ

Freeware
http://smb.sygate.com

ZoneAlarm Free 4.5.538.001

Kişisel güvenlik duvarı yazılımları arasında uzun süredir liderliği elinde bulunduran ZoneAlarm, gerçekten de güvenlik konusunda aşırı titiz olan kullanıcıların tüm ihtiyaçlarına cevap veriyor. Tek kullanıcı için 59.95 Dolar lisans ücretine sahip olan Pro sürümü dışında, ücretsiz olarak kullanılabilen sürümü de bulunan ZoneAlarm, sunduğu gelişmiş özellikler ve ekrana getirdiği karmaşık uyarılar yüzünden başlangıç düzeyindeki kullanıcıların gözünü korkutabiliyor. Zira, ZoneAlarm'ı sisteminize ilk kez kurduğunuzda, internete bağlanan her bir program için ekrana bir uyarı penceresi geliyor.

LİSANS
BİLGİ

Freeware
www.zonelabs.com

İnternetteki her şey bedava

Paylaşım programları

Düzgün çalışanı, çalışmayanı... Casus eklenti içereni, içermeyeni... Yasal olanı, olmayanı...

Paylaşım programlarının en son durumu hakkında bilmek istediğiniz her şeyi CHIP açıklıyor.

duyulmaması maliyetleri düşürüyor ve iki bilgisayarın birbirleriyle daha hızlı haberleşmesini sağlıyor. Buna rağmen, bu tip bir bağlantı sisteminde güvenlik sorunları da sıklıkla gündeme gelebiliyor. Günümüzde P2P ağların kullanım alanları inanılmaz derecede genişlemiş durumda. Paylaşım programları da bu teknolojiyi kullanan sistemlerin sadece tek bir ayağını oluşturuyor.

Paylaşım programlarının geçmişine göz atalım

Gelecek için büyük ümitler vaat eden P2P ağlar, günümüzde ise sıklıkla dosya paylaşmak amacıyla kullanılıyor. Son kullanıcıyı “dosya paylaşma” kavramı ile tanıştıran sistem tabii ki Napster’den başkası değildi. Napster, dosya paylaşımından ziyade kullanıcılar arasında müzik paylaşımını sağlayan bir proje olarak ortaya çıktı. Bu paylaşımındaki temel amaç, müzik ile ilgilenen kullanıcıların kendi eserlerini birbirleriyle paylaşmalarını ve fikir alışverişinde bulunmalarını sağlamaktı. Bu düşüncenin yeni bir boyut alması çok uzun sürmedi ve Napster telif haklarıyla kuru-

Giderek adından daha fazla söz ettiren, kimileri tarafından övgüyle anılan, kimileri tarafından da eleştirilen oklarının hedefi olan “dosya paylaşma” fırtınası, her şeye rağmen devam ediyor. Tercih edilen programlar değişiyor, kullanılan protokoller değişiyor ama dosya paylaşma kavramı hala yerinde dimdik duruyor. Biz de bu yazıda, paylaşım programlarının temelini oluşturan P2P teknolojisi hakkında kısa bir bilgilendirmede bulunacak, paylaşım programlarının tarihçesine bir göz atacak, gelecekte bizleri neler beklediği hakkında yorumlarda bulunacak ve son olarak da “şu anda” paylaşım programları cephesinde neler yaşandığını açıklayacağız.

Peer to Peer (P2P) teknolojisi tanıyalım

Paylaşım programlarının var olmasını sağlayan P2P (Peer to Peer) teknolojisi, en basit haliyle, iki farklı bilgisayarın merkezi bir sunucuya ihtiyaç duymadan birbirleriyle çift yönlü olarak haberleşmelerine

dayanıyor.

P2P ağların, yapıları gereği belirgin avantajları ve dezavantajları bulunuyor. Örneğin, merkezi bir sunucuya ihtiyaç

DÜNYA ÇAPINDA PAYLAŞIM AĞI KULLANIMI

» Kullanıcı tercihlerinde yaşanan değişim

Paylaşım ağlarına olan ilgi, her şeye rağmen artmaya devam ediyor. 2003 yılının başında 6.5 milyon olan toplam kullanıcı sayısı, 2004 yılının ortalarında 7 milyonu aştı. Buna rağmen, tercih edilen paylaşım ağlarının dağılımında ciddi değişiklikler gözleniyor. Örneğin 11 Ocak 2003

tarihinde yaklaşık olarak 4.2 milyon FastTrack ağı kullanıcısı çevrimiçi olmuş. Aynı tarihte eDonkey ağı sadece 423 bin kullanıcıya sahipmiş. 25 Temmuz 2004 tarihinde ise FastTrack ağına kullanıcı sayısı 2.1 milyona gerilerken; eDonkey ağına kullanıcı sayısı 2 milyona yaklaşmış.

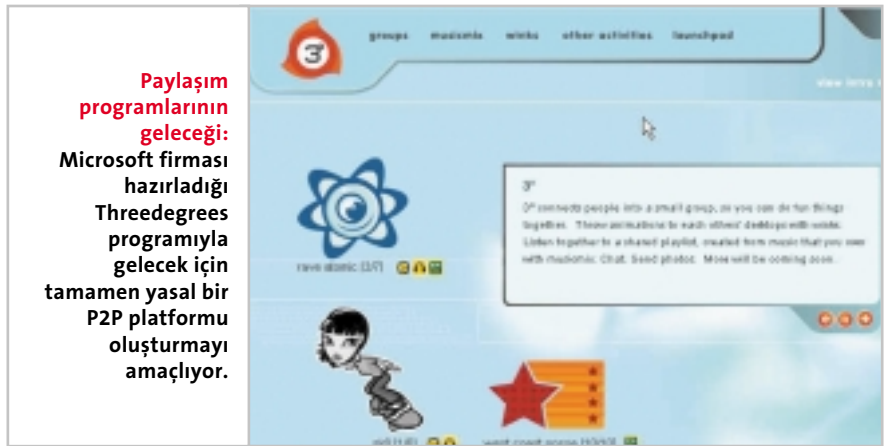
FastTrack: Her türlü müzik, resim ve kısa video	2.140.701
eDonkey: Filmler ve her türden büyük dosya	1.962.614
Overnet: Film başta olmak üzere büyük dosyalar	917.504
iMesh: Müzik indirmek için özelleşmiş	713.991
Gnutella: Müzik ve küçük boyutlu dosyalar	415.765
Ares/Warez: Büyük boyutlu dosyalar ve hızlı	408.128
DirectConnect: Çok sayıda büyük boyutlu dosya	263.657
Manolito: Sadece MP3 paylaşımı ile sınırlı	210.522

nan eserleri paylaşan kullanıcılarla dolup taşı. Napster kullanıcıları, diğer kullanıcıların paylaştığı müzik parçalarını kendi bilgisayarlarına indirmekle kalmıyor, aynı zamanda kendileri de sahip oldukları parçaları paylaşım açıyorlardı. Napster, yüz binlerce kullanıcının paylaşım açtığı dosyaların bilgilerini (şarkı adı, eser sahibi vs.) merkezi sunucularda kaydediyor ve kullanıcıların bu veritabanı üzerinden arama yapmalarını sağlıyordu. Napster'ın bu hızlı gelişimi müzik endüstrisini derinden etkiledi ve Napster hakkında yüzlerce dava açıldı. Uzun uğraşlar sonucunda, başını Amerikan Müzik Yapımcıları Derneği'nin (RIAA) çektiği davacılar Napster'ın kapanmasını sağladı. Yine de bu teknolojinin önüne geçmek için çok geç kalınmıştı ve Napster'ın kapanmasının hemen ardından aynı işleve sahip programlar mantar gibi çoğaldı. Üstelik bu yeni nesil paylaşım programları sadece müzik dosyalarını indirmemizi sağlamakla sınırlı kalmadılar ve film, yazılım, kitap gibi her türlü dosya tipini desteklemeye başladılar.

Paylaşım programlarının çalışma prensipleri

Dosya paylaşım programlarının ilk halkasını oluşturan Napster'ın çalışma prensibi son derece basit ama bir o kadar da zeki-neydi: Kullanıcılar, kendilerine yakın bir Napster sunucusuna bağlanıyorlar ve kendi bilgisayarlarındaki dosyaların listesini sunucunun veri tabanına ekliyorlardı. Bu aşamadan sonra yapılan aramalar, içeriği sürekli değişen ve genişleyen bu veri tabanı üzerinden yapılıyordu. Eğer arama sonucunda bilgisayarınıza indirmeyi düşündüğünüz bir dosya bulursanız, bu dosyaya sahip olan kullanıcı ile doğrudan iletişim kuruyordunuz ve böylece dosya transferi başlıyordu. Napster'ın çalışma prensibi merkezi sunucuları da içerdiği için telif hakkı tartışmaları sonuç getirdi ve Napster ile benzeri sistemlerin işleyişine son verildi.

Günümüzde, genellikle merkezi sunuculara ihtiyaç duymayan haberleşme sistemleri tercih ediliyor. Bu sistemde kullanıcılar doğrudan birbirlerini buluyorlar ve kullanıcıların sayısı yeterli seviyeye geldiğinde birbirleriyle haberleşmeye başlıyorlar. Bu sistem sayesinde kullanıcılar, diğer kullanıcıların paylaşım açtığı dosyalar üzerinde arama yapabiliyor ve istediklerini kendi bilgisayarına aktarmaya başlıyorlar.

Dosya paylaşımında telif hakkı sorunları

Paylaşılan dosyalara ait bilgilerin merkezi sunucularda tutulmaması, ortada mağdur olan bir kesimin var olduğu gerçeğini tabii ki değiştirmiyordu. Yine de merkezi sunuculardan bağımsız olan böyle bir sistemde, telif haklı eserlerin paylaşılmasının sorumluluğunun kimde olduğu açıkça tespit edilemiyor. Acaba dosyalarını paylaşım açanlar mı sorumlu yoksa bu dosyaları başkalarından alanlar mı? Yoksa bu iki taraf suçsuzken asıl suçlu bu imka-

nı kullanıcılara sunan programcılarda mı? Bu sorulara her ne kadar kesin cevaplar verilemese de, paylaşım programlarının önünü kesmeye çalışan kişilerin ve şirketlerin sayısı gün geçtikçe artıyor.

Telif haklarıyla korunan eserlerin paylaşılmasından maddi açıdan mağdur olan film ve müzik şirketleri ilk başlarda hukuki yollara başvurdular. Bu başvurular Napster'ın kapatılması için yeterli olduysa da yeni nesil paylaşım programları yollarına devam ettiler. Bunun üzerine, telif hakkı sahipleri de paylaşım programlarını →

CFOSSPEED

» ADSL için yüksek P2P performansı

Yüksek hızlı ADSL bağlantısına sahip kullanıcılar, özellikle P2P araçlarını kullanırken hep aynı sorunla karşılaşılır: Karşıya yükleme (Upload) hızı arttıkça, indirme (download) hızında belirgin bir düşüş yaşanır. Teorik olarak, bir ADSL bağlantısının karşıya yükleme ve indirme hızları sabittir ve bunlar birbirlerinden etkilenmez. Ancak gerçek hayatta, işler böyle yürümez. İnternet üzerinden veri indirirken, belirli aralıklarla inen paket hakkında karşı tarafa veri gönderilmesi gerekir. Bu sırada karşıya yükleme kapasitenizin tamamı veya büyük çoğunluğu doluyorsa, bu geribildirim amaçlı paketler karşı tarafa ulaşmayacak ve size yeni veri paketlerinin gelmesi gecikecektir. P2P araçları kullanırken, indirme kapasitenizin büyük kısmı boş olmasına rağmen web sitelerinin yavaş açılması vs. gibi sorunların nedeni de aynıdır.

Bu sorunu, özel programlar yardımıyla çözebilirsiniz. Bu programların başında ise http://www.cfosspeed.com/index_e.htm adresinde bulabileceğiniz cFosSpeed gelmektedir. Özel ağ sürücülerini ile birlikte gelen cFosSpeed,

sahip olduğu "Traffic Shaping" teknolojisi sayesinde gönderilecek olan veri paketlerini inceler ve onay paketlerine öncelik tanıyarak normal veri paketlerini bekleme sırasına koyar. Bu sayede, bant genişliğiniz en verimli bir biçimde kullanılmış olur.

Windows 2000/XP/2003 üzerinde başarıyla çalışan cFosSpeed'i bir süre kullandıktan sonra, bu programı daha önceden kullanmadığınıza pişman olacaksınız. Deneme sürümü, tüm özellikleriyle 45 gün boyunca ücretsiz olarak kullanılabilen cFosSpeed'in lisan ücreti 29 Euro olarak belirlenmiştir.

sabote etmek gibi daha değişik yöntemlere başvurmaya başladılar. Örneğin popüler filmlerin bozuk, yanlış veya çalışmayan kopyalarını paylaşma açmak bu yöntemlerin başında geliyor. Bu tür sabote çalışmaları zaman zaman sonuç getirirse de kullanıcılar yeni paylaşım programlarına kayıyorlar ve takas borsası yeni mecralarda hayatına devam ediyor. Tüm bu gelişmeler sonucunda, telif hakkı sahipleri bir süre önce daha somut bir adım attılar ve internet servis sağlayıcı şirketlerden kullanıcıları takip etmesini ve gerekiyorsa bu programları kullananları raporlamasını istediler. Hatta Kazaa kullanıcılarına, telif hakkıyla korunan eserlerin paylaşımının hukuken doğru olmadığını belirten mesajlar gönderildi.

Paylaşım programlarının yakın geleceği

Paylaşım programlarının ve P2P sistemlerin uzun vadede nasıl biçimleneceğini şimdiden kestirmek zor görünüyor; ancak yine de yakın geleceğe dair tahminler yapılabilir.

Telif hakkı sahipleri henüz amaçlarına ulaşamamış olsalar da her geçen gün tepkilerini arttırıyorlar ve her ne pahasına olursa olsun telif haklarıyla korunan eserlerin paylaşılmasını engellemeye çalışıyorlar. Aslında, bu dev şirketler sadece paylaşım programlarının yol açtığı zararları önlemekle kalmayıp, aynı zamanda bu teknolojilerin yardımıyla yeni bir gelir kapısı elde etmeyi ümit ediyorlar. Kısıtlı parçaların veya film fragmanlarının kullanıcılar arasında ücretsizce paylaşılması; parçanın veya filmin tamamının ise ancak belli bir ücret karşılığında indirilmesi bu planlardan sadece bir tanesini oluşturuyor. Buna rağmen bu tür bir sistemin hayata geçmesi şimdilik zor görünüyor. Gelecek ise neler getirecek henüz bilinmiyor; yine de şu anda ortalığın oldukça sıcak olduğu söylenebilir.

Günümüzün en popüler paylaşım programları

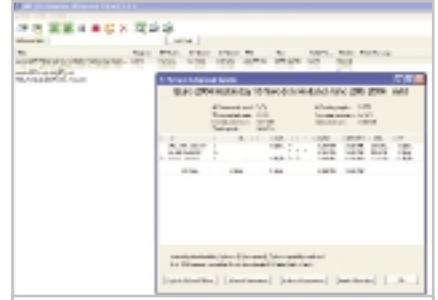
Gelecek günler paylaşım programlarına neler getirecek henüz bilinmiyor; ama şu anda ortalığın oldukça sıcak olduğu söylenebilir. Şimdi isterseniz, günümüzün en popüler paylaşım programlarını incelemeye başlayalım; ama bundan önce CHIP olarak size çok önemli bir uyarımız var: Hangi mecrayı kullanırsanız kullanın, telif haklarıyla korunan eserleri paylaşmak yasal değildir.

ABC

pingpong-abc.sourceforge.net

BitTorrent ağı üzerinde çalışan bir diğer BitTorrent istemcisi olan ABC [Yet Another Bittorrent Client], orijinal BitTorrent istemcisine göre çok daha gelişmiş özellikler sunuyor. ABC'nin sahip olduğu özelliklere değinmeden önce BitTorrent ağı hakkında özet bir bilgi vermek uygun olacaktır.

BitTorrent, dosyaları yalnızca kullanıcılar tarafından aktif olarak istendikleri ve kullanıma sunuldukları sürece değiş tokuş eden geçici bir P2P ağıdır. Bu sitem içerisindeki her bir dosya için Torrent adı verilen ayrı bir ağ oluşturulur. Bu ağlara bağlanabilmek içinse BitTorrent istemcileri kullanılıyor. BitTorrent istemcileri aynı bir download manager programı gibi çalışıyor ve ağa bağlı olan kullanıcılara bağlanarak ilgili dosyayı talep ediyor. Bu talep sonucunda dosyayı indirmeye başla-

ABC: BitTorrent ağını kullanan istemcilerden sadece bir tanesi olan ABC, indirilen dosyalar hakkında detaylı bilgiler sunabiliyor.

yan kullanıcı, bu sırada indirdiği dosya parçalarını otomatik olarak diğer kullanıcılarla paylaşmak zorunda kalıyor. Her ne kadar BitTorrent ağının çalışma mantığı çok daha detaylı olsa da, herhangi bir BitTorrent istemcisi üzerinden üzerinden dosya transferinde bulunabilmek için bu kadar bilgi yeterli olacaktır.

ŞİFRELİ P2P

» Güvenliğe önem veren P2P araçları

Popüler paylaşım programlarının tamamına yakını, kullanıcılarının kimliklerini gizlemelerine yardımcı olacak araçlar ve özellikler sunmaz. Buna rağmen, kullanıcılarının kimliğini gizlemek konusunda özelleşen ve paylaşım işlemlerini tamamen anonim olarak gerçekleştirmenizi sağlayan bazı paylaşım programları da bulunuyor.

The Freenet Project

<http://freenet.sourceforge.net>

İnternetin tamamen özgür bir ortam olması gerektiğini düşünen bir grup programcı, kullanıcılarına yüzde yüz gizlilik vaat eden bir paylaşım programı sunuyor. Bu projenin çıkış noktasını ise telif haklarıyla korunan eserlerin yasadışı olarak paylaşımı değil, sadece konuşma özgürlüğünü savunmak oluşturuyor. Zaten Freenet ağına aranan dosyayı bulmak oldukça zor bir işlem. Zira çoğu paylaşım programının aksine, Freenet kullanıcıları, hangi dosyaları indireceklerine ve hangilerini paylaşma açacaklarına karar veremiyorlar. Freenet kullanıcıları, bunun yerine sabit disklerinde belli bir alanı Freenet'in yönetimine bırakıyorlar. Bu alandaki dosyalardan hangisinin silineceğine ve hangi yeni dosyaların ekleneceğine ise Freenet ağı (popülerlik kriterine göre) kendisi karar veriyor. Bu arada, Freenet tarafından kullanılan bu sabit disk alanındaki tüm verilerin şifrelendiğini ha-

tırlatmalıyız. Freenet ağı içerisinde daha etkin bir biçimde arama yapmak için <http://jtcfrost.sourceforge.net> adresindeki Frost aracından faydalanabilirsiniz.

Earthstation 5

<http://www.earthstation5.com>

Dosya paylaşımı sırasında IP adresinizi gizleyen Earthstation 5, bu işlem için aslında çok bilinen bir teknolojiyi kullanıyor. Earthstation 5 kullanıcıları, transfer işlemleri sırasında Earthstation tarafından sunulan bir Proxy sunucusuna bağlanıyorlar. Earthstation 5 kullanıcıları, bu sayede gri alandan, yani Filistin üzerinden işlem yaptıkları için korsanlığı önleyen kanunların dışında kalıyorlar. Proxy sunucular üzerinden güvenli olarak işlem yapmanızı sağlayan Earthstation ağı, bu sayede güvenlik duvarı arkasındaki kullanıcıların bile güvenlik duvarı engeline takılmadan dosya paylaşmalarına imkan tanıyor.

Bu yazıda tanıtmayı uygun bulduğumuz ABC istemcisi ise BitTornado 0.2.0 istemcisini baz alan bir açık kaynak projesi olarak karşımıza çıkıyor. Tek bir pencere içerisinde çok sayıda download işlemi gerçekleştirmenize izin veren ABC, Torrent ağları ve bu ağlar üzerindeki dosyalar hakkında detaylı bilgiler sunuyor. Buna ek olarak indirmekte olduğunuz bir dosyayı geçici olarak durdurma, kaldığınız yerden devam etme veya dosya indirme işlemi tamamen iptal etme gibi özel ihtiyaçları ABC içerisinde gerçekleştirebiliyorsunuz.

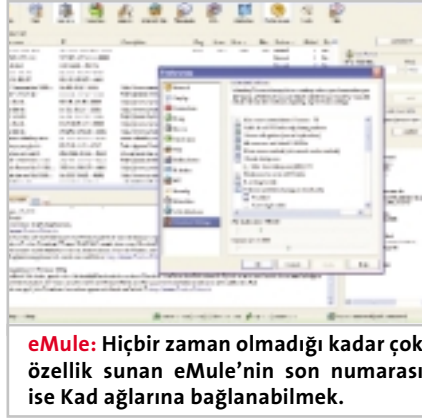
DC++

dcplusplus.sourceforge.net

Neo-Modus (www.neo-modus.com) tarafından kullanıcılara sunulan Direct Connent protokolü üzerinden çalışan DC++, çalışma prensibi gereği içeriği hızla genişleyen bir platform olma özelliği taşıyor. DC++ aslında Direct Connect protokolünün resmi programı değil. Neo-Modus firması Direct Connect protokolü üzerinde çalışan resmi bir program hazırladı ancak bu programın içerisinde casus eklentiler barındırması kullanıcıları kendisinden uzaklaştırıyor. Buna ek olarak orijinal Direct Connect istemcisi çalışmak için .Net Frameworks'e ihtiyaç duyuluyor.

Buna rağmen Direct Connect protokolü üzerinde başarıyla çalışan DC++, casus eklenti içermiyor ve .Net Frameworks'e ihtiyaç duymuyor. Üstelik DC++'nin sahip olduğu özellikler ve sunduğu arabirim çoğu kullanıcı için daha cezbedici geliyor.

Direct Connect protokolünde kullanıcılar "Hub" adı verilen gruplara bağlanıyorlar. Bu grupların genelde bazı sınırlamaları bulunuyor. Örneğin 5 GB sınırından daha az dosya paylaşan veya 128 Kbps'ten daha düşük internet bağlantı hızına sahip kullanıcıları kabul etmeme gibi. Ba-

zı Hub'lar böyle bir sınırlama getirmese de çoğu Hub bu tip bir sınırlamaya sahip olarak çalışıyor ve bu sınırlamalar her Hub için farklı farklı oluyor. Bu özellik ilk başta sınırlayıcı gibi görünse de, dosya paylaşımını teşvik ettiği için arama işlemi sırasında daha fazla içeriğe ulaşmanıza yardımcı oluyor.

DC++, orijinal Direct Connect istemcisinin sunmadığı bazı özellikler içeriyor. Örneğin çok sayıda Hub'a bağlanma desteği gibi. Buna ek olarak açık kaynak bir proje olmanın nimetlerini kullanan DC++, her yeni sürümünde çok daha az hataya ve çok daha fazla özelliğe sahip olarak karşımıza çıkıyor.

eMule

www.emule-project.net

Altyapısal olarak eDonkey2000 ile aynı özelliklere sahip olan eMule, eDonkey2000'nin sunduğu eD2K ağı üzerinde çalışıyor. Buna rağmen e-Mule, sahip olduğu özellikler ile eDonkey2000'den birkaç adım öne geçmeyi başarıyor. Başarılı bir açık kaynak projesi olan eMule, çok sayıdaki programcının desteği sayesinde her yeni sürümünde çok daha güçlenmiş olarak karşımıza çıkıyor. eDonkey2000'in ücretli hale gelmesine rağmen, eMule'nin yoluna tamamen ücretsiz olarak devam etmesi ve içerisinde casus programlar bulundurmaması eMule'yi güçlü kılan diğer özellikleri oluşturuyor.

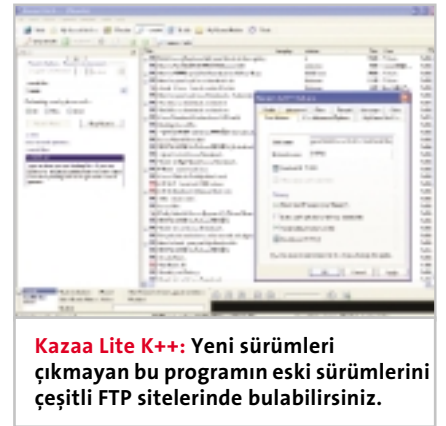
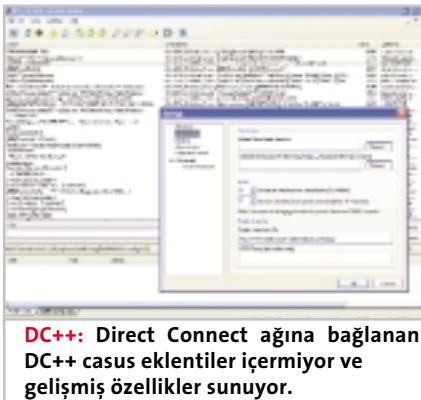
eMule, ilk başlarda her ne kadar sadece eD2K ağı üzerinde çalışmak için dizayn edildiyse de, daha sonra programın yetenekleri artırılarak Source Exchange ve Kad ağlarını da destekler hale geldi. Bu da doğal olarak eMule'nin daha geniş kitleler tarafından kullanılmaya başlanmasını ve dolaşımdaki dosya sayısının artmasını sağladı.

Son derece gelişmiş özelliklere sahip olan eMule üzerinden başta filmler, oyun-

lar ve programlar olmak üzere her türlü dosya paylaşımında bulunulabiliyor. Yarı kalmış dosya indirme işlemlerini devam ettirebilme, farklı kaynaklardan dosya transferi gibi özellikleri destekleyen eMule'nin, özellikle yüksek kapasiteli bağlantıya sahip kullanıcılar için ideal olduğunu belirtmeliyiz. Zira eMule veya eDonkey2000 üzerinden bir dosya transferi başlatmak istediğinizde, sıraya giriyorsunuz ve sizin sıranız geldiğinde dosya transferi başlıyor. Bu noktada, sizin sıranızı belirleyen belli başlı kriterlerin olduğunu belirtmeliyiz. Örneğin diğer kullanıcılar sizden ne kadar çok dosya transfer ederlerse, sizin de dosya indirme önceliğiniz o kadar yüksek oluyor.

İnternete bağliken firewall kullanıyorsanız, ED2K sunucularının pek çoğuna verimli bir biçimde bağlanamayacağınızı hatırlatmalıyız. Güvenlik duvarı (Firewall) kullanımı, bağlanabileceğiniz sunucuların sayısını ciddi oranda azaltıyor ve transfer hızlarını da bir miktar sınırlıyor. Buna rağmen güvenlikten fedakarlık etmek istemiyorsanız, daha az sunucuya bağlanmayı göze alarak güvenlik duvarı kullanmaya devam etmelisiniz.

Altyapısal olarak oldukça üstün olan eMule, tüm bunlara ek olarak sahip olduğu fonksiyonel özellikler ile de ön plana çıkıyor. Örneğin "Preview" özelliği sayesinde eMule içerisinde indirmekte olduğunuz dosyaların içeriklerini (henüz indirme işlemi tamamlamadan) görüntüleyebilirsiniz. Üstelik bu özellik sadece film ve müzik dosyalarıyla da sınırlı kalmıyor. ZIP ve RAR gibi arşiv dosyalarının içeriğine de dosya indirme işlemi tamamlanmadan önce göz atabilirsiniz. Bu sayede, indirdiğiniz dosyanın yanlış olma ihtimali bir hayli azalıyor. Paylaşımdaki dosyaları bir bütün olarak değerlendirme yerine standart sayıda parçaya bölen →

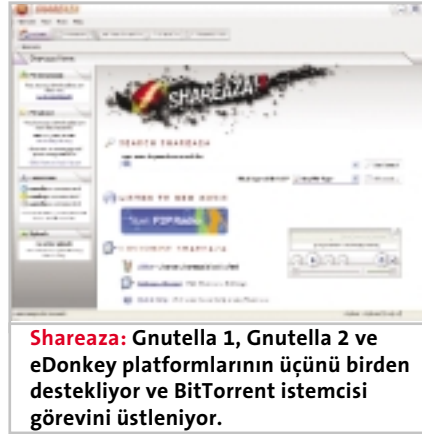
eMule, bu sayede çok farklı kaynaktan indirilen dosyaların doğruluğunu kolayca denetleyebiliyor ve bir hata keşfetmesi durumunda sadece bozuk parçayı yeniden indirebiliyor. İndirdiğiniz dosyaları kategorize etmek konusunda da gelişmiş özellikler sunan eMule, diğer kullanıcılar ile sohbet etmenizi kolaylaştıran dahili bir IRC istemcisine sahip olarak geliyor.

Kazaa Lite K++

www.kazaa.com

Napster'in kapanmasının hemen ardından ortaya çıkan ve popülerliği hızlı bir biçimde artan Kazaa, FastTrack adı verilen ve kendisine özel bir platform üzerinde çalışıyor. Napster gibi merkezi sunuculara ihtiyaç duymayan FastTrack, bu sayede sistem yöneticilerinin kontrolüne ihtiyaç duymadan kendi kendisini yaratıyor. FastTrack platformunu kullanan çok sayıda paylaşım programı olsa da, Kazaa bunların en başında geliyor.

İlk sürümü KaZaA adıyla ortaya çıkan bu efsanevi paylaşım programının KaZaA Media Desktop 2.0 adını taşıyan yeni sürümü ise çok daha fazla ve gelişmiş özellikler sunmasına rağmen sahip olduğu casus eklentiler ile çoğu kullanıcıyı kendinden uzaklaştırdı. KaZaA Media Desktop 2.0'ı casus eklentilerden temizleyen ve yeni araçlar ekleyen bir grup programcı KaZaA Lite adını verdikleri yeni bir sürümü ortaya çıkardılar. Daha sonra Kazaa Lite'in kodlarını tamamen yenileyen geliştiriciler programın da adını Kazaa Lite K++ ola-

rak değiştirerek o ana kadarki en gelişmiş ve en temiz FastTrack istemcisi ortaya çıkardılar. Kısa bir süre öncesine kadar geliştirilmesine devam edilen Kaza Lite K++, daha sonra ortalıklardan kayboldu ve bu programın adının popülerliğini kullanan ve ücretli olan yeni programlar ortaya çıktı.

Kısacası şu anda "AVI Preview", "DAT View" ve "Speed Up" gibi çok sayıda kullanışlı araçlar birlikte ve kullanışlı bir arabirime sahip olarak gelen Kaza Lite K++'ın yeni bir sürümü bulunmuyor. Buna rağmen www.oldversion.com gibi bazı arşiv sitelerinde Kaza Lite K++'ın mevcut sürümleri bulunabiliyor. İlerleyen günler neler getirir bilinmez ama, nispeten eski olan bu Kaza Lite K++ programları hala sorunsuz olarak çalışıyor. Şu anda mevcut olan tek sorun ise kafası karışan kullanıcıların Kazaa'dan uzaklaşması

ve bu mecranın verimliliğinin düşmesi olarak belirtilebilir.

Shareaza

www.shareaza.com

Açık kaynak bir program olmanın avantajlarından yararlanan bir diğer paylaşım programı olan Shareaza, ilk çıktığında P2P arenasında yeni bir bomba etkisi yaratmayı başarmıştı. Shareaza'nın bu kadar büyük bir sükse yapmasının başında ise çok sayıda farklı P2P ağını desteklemesi geliyordu. Standart Gnutella sunucuları dışında Gnutella 2 sunucularının sunduğu avantajları da değerlendiren Shareaza, tüm bunlara ek olarak ED2K sunucularını da destekliyor. Shareaza tüm bunlara ek olarak basit bir BitTorrent istemcisi olma özelliği de taşıyor. Değişik platformları destekleyen Shareaza, bu sayede kullanıcıları çok daha fazla seçenek sunuyor ve çok yüksek dosya transfer hızlarına ulaşıyor.

Altyapısal özelliklerinin gelişmişliği dışında arabirimi ile de beğeni kazanan Shareaza, sunduğu özellikler ile de kullanıcılarının işlerini kolaylaştırmayı başarıyor. Örnek olarak bozuk, eksik ve sahte dosyalara savaş açan Shareaza; sunduğu "Rating" seçeneği ile indirilen dosyaların içeriğinin oylanmasına imkan tanınıyor. Arama pencerelerinde bulacağınız "Rating" satırı size ilgili dosyanın gerçekliği hakkında detaylı bilgiler sunacaktır. Buna ek olarak, herhangi bir dosyayı indirdikten sonra yine Rating seçeneğini kullanarak dosyayı oylayabilir ve bu platformun daha da gelişmesine katkıda bulunabilirsiniz. Hatalı dosya indirmenizi önlemek için başka özellikler de sunan Shareaza, daha tamamı inmemiş müzik ve film dosyalarını tek fare tıklamasıyla oynatabiliyor ve bu sayede indirdiğiniz dosyanın doğruluğunu kontrol edebilirsiniz.

Sunduğu benzersiz özelliklere rağmen hala kullanıcı sayısı kısıtlı olan Shareaza ile yaptığımız denemelerde, bu programın ED2K sunucularına bağlanmakta yetersiz kaldığını fark ettik. Özellikle güvenlik duvarı ile korunan sistemler üzerinde, Shareaza kullanarak ED2K sunucularına bağlanmak oldukça zor oluyor. ED2K ağını kullanan bir diğer paylaşım programı olan eMule ise bu konuda çok daha becerikli gibi görünüyor. Yine de Shareaza'nın sahip olduğu üstünlükler yabana atılamaz ve bu gibi eksikliklerin ilerleyen sürümlerde giderileceği tahmin edilebilir. Tabi ki sonucu zaman gösterecek. ■

BİR DE BUNU DENEYİN

» XoloX 2.0

Kaynağı Hollanda olan XoloX, yaklaşık iki sene önce sistem kaynaklarını az tüketen ve casus eklentiler içermeyen ücretsiz bir paylaşım programı olarak ortaya çıkmıştı. Bu ümit verici gelişmelere rağmen daha sonra bir yıl kadar sessiz kalan ve yeni sürümü çıkmayan XoloX, geçtiğimiz Mayıs ayında 2.0 sürümü ile tekrar karşımıza çıktı. Gnutella, FastTrack, ED2K gibi farklı paylaşım ağlarına sorunsuzca bağlanabildiğini iddia eden XoloX 2.0, bu sayede çok fazla sayıdaki dosyaya olabildiğince hızlı bir biçimde ulaşmanıza yardımcı oluyor. Genel kullanıma açık proxy'lere bağlanabilen XoloX, bu sayede dijital mahremiyetinizi de bir nebze olsun koruma altına alıyor. Sisteminizin güvenliğine de önem veren XoloX, indirdiğiniz dosyaları bilgisayarınızda halihazırda bu-

lunan anti-virüs programıyla otomatik olarak tarayabiliyor. Bu sayede paylaşım programları üzerinden indirilen dosyalarda sıkça karşılaşılan virüs ve spyware sorunlarına karşı bir nebze olsun rahatlamış oluyorsunuz. XoloX 2.0 hakkında daha fazla bilgi almak için www.xolox.nl adresini ziyaret edebilirsiniz.

Anti-virüs, anti-spy, anti-dialer

Güvenlik üçlemesi

Virüsler sisteminize saldırmak için yeni yollar keşfediyor, casus yazılımlar hakkınızda daha fazla bilgi topluyor ve dialer programları sizi tuzağa düşürmek için dört gözle bekliyor. CHIP; sizi ablukaya alan virüs, spyware ve dialer üçlemesine karşı kullanabileceğiniz en etkili silahları açıklıyor.

İnternet varolmadan önce, virüs tehlikeleri sadece ufak bölgelerde etkisini gösteriyordu. Yazılmış olan virüsler zarar verme konusunda ne kadar etkili olursa olsun, çok sayıda bilgisayara bulaşma konusunda ellerinde pek fazla imkan yoktu. Hayatımızı derinden etkileyen internet, virüslerin de büyük bir evrim geçirmesini sağladı. Günümüzde, yeni yazılan bir virüsün tüm dünyaya yayılması için en fazla 24 saat gerekiyor. Üstelik, virüsten muzdarip olan bir bilgisayar aynı zamanda da virüsün yayıcısı konumuna geçiyor. Bu yüzden, virüsün etkili olduğu bilgisayarlar katlanarak artıyor.

Virüsler, ne yazık ki internet ile birlikte büyük bir gelişme yaşayıp bizler için daha tehlikeli hale gelseler de, tehlikelerin tek kaynağı da değiller. Günümüzde, casus programlar (spyware) kişisel güvenliğimizi tehdit eden bir diğer unsur olarak karşımıza dikiliyorlar. Ziyaret ettiğiniz sitelerin, internete bağlı kaldığınız sürenin,

çalıştırdığınız uygulamaların ve daha birçok aktivitenizin kaydını tutan bu programlar; daha sonra da bu bilgileri dışarıya sızdırıyorlar. Bu programların dışarıya sızdırdığı bilgiler “bilgisayar ve internet alışkanlıklarınız” olarak lanse edilse de, şifreleriniz veya kişisel belgeleriniz gibi daha değerli verilerin de aynı yöntemle dış kaynaklara gönderilebileceği biliniyor.

Dialer programları ise internetin nimetlerinden doğrudan faydalanan bir diğer zararlı yazılım tipi olarak karşımıza çıkıyor. Son derece küçük bir boyuta sahip olan bu programlar, çalıştırıldıklarında yurtdışındaki internet erişim numaralarını arıyorlar. Bu durum da doğal olarak ülkemizdeki kullanıcıların milyarları bulan telefon faturalarıyla karşılaşmalarına yol açıyor. Genelde “Sınırsız MP3 ve DivX arşivine ücretsiz erişim” veya “Adult sitelere bedava ziyaret hakkı” gibi sloganlarla kullanıcılarını kandıran dialer programlar, bu vaatlerle inanan kişilere sadece yük-

lü telefon faturaları sunuyorlar.

Peki ama tüm bu gelişmelere karşı eliniz kolunuz bağlı oturmaktan başka yapabileceğiniz bir şey bulunmuyor mu? Aslında, tüm bu tehlikeler hakkında biraz bilgi sahibi olmak ve bu tehlikelere karşı her an tetikte olmak işin en önemli kısmını oluşturuyor. Zaten dergi içerisinde bu konuda çok sayıda öneri ve püf noktası sunduğumuzu fark etmiş olabilirsiniz. Yine de, dalgınlık anlarınızda size destek sunması için anti-virüs, anti-spy ve anti-dialer programlarından destek almanız son derece faydalı olacaktır.

ANTI-VIRUS: Sisteminizi enfeksiyonlara karşı koruyun

En klasik güvenlik tehdidi olan virüsler, aynı zamanda da en tehlikeli güvenlik unsurlarından bir tanesidir. Günümüzde virüsler, güneş ile birlikte dünyanın çevresinde dolanmakta ve 24 saat içerisinde tüm dünyayı etkisi altına almaktadırlar.

Üstelik, bu programların doğurduğu maddi zarar, çoğu kez hesap edilemeyecek boyutlardadır. Bu duruma ister kurumsal açıdan, isterseniz de bireysel açıdan bakın; virüslerin önlem almanız gereken önemli bir tehdit olduğunu kolayca fark edebilirsiniz. Virüslere karşı önlem almak istediğinizde ise karşınıza doğal olarak anti-virüs programları çıkacaktır.

AntiVir PE 6.27.00.01

www.free-av.com

Kişisel kullanımlar için tamamen ücretsiz olarak kullanılabilen AntiVir Personal Edition, 80 bin farklı virüsü tespit edip sistemden uzaklaştırabildiği iddiasında bulunuyor. Virus Guard adını taşıyan teknoloji sayesinde virüslere karşı gerçek zamanlı bir koruma sağlayabilen program; bu sayede internetten indirdiğiniz, bir arkadaşınızdan aldığınız veya e-posta yoluyla gelen bir programı siz farkında bile olmadan otomatik olarak virüs taramasından geçirmektedir. Oldukça tehlikeli bir virüs tipi olan makro virüsleri için de çözüm sunmayı başaran AntiVir PE, henüz bilinmeyen makro virüslerine yönelik olarak da koruma sağlayabilmektedir. Bu sayede, bir süreliğine anti-virüs programınızı güncelleme fırsatı bulamasanız bile, yeni çıkan makro virüslerine karşı güvende olabilirsiniz. Programın kendisini ve virüs listesini güncelleme konusunda da oldukça esnek davranan program, Internet-Update Wizard adını taşıyan araç sayesinde siz internete bağlıken bu güncelleme işlemini kolayca gerçekleştirmektedir. Trojan, backdoor, worm gibi diğer zararlı yazılımlar için de koruma sağlayan AntiVir PE, bu yazıda sıkça bahsettiğimiz dialer programlarına karşı da ko-

ruma sağlamaktadır. Boot record ve master boot record virüslerine karşı da bir önlem sunan program; kullandığı Heuristic teknolojisi sayesinde henüz bilinmeyen virüslere karşı da sisteminizi korumaktadır. Programın kullanımı, özellikle gibi konularda bilgiye ihtiyaç duyar veya AntiVir PE hakkında karşılaştığınız bir sorununla ilgili bilgi sahibi olmak isterseniz www.free-av.de/cgi-bin/ubb/ultimatebb.cgi adresinde yer alan AntiVir Bulletin Board sayfalarına ulaşabilir ve değişik AntiVir PE kullanıcılar ile fikir alışverişinde bulunabilirsiniz.

avast! Home Edition 4.1.412

www.avast.com

Nadir olarak rastlanan ücretsiz anti-virüs programlarından bir diğeri olan avast! Home Edition, sunduğu özellikler ile ev kullanıcılarının ihtiyaçlarını karşılamayı başarıyor. Ticari olmayan kullanımlar için ücretsiz bir üyelik işlemine ihtiyaç duyan program, [www.avast.com /i_kat_207.php?lang=ENG](http://www.avast.com/i_kat_207.php?lang=ENG) adresinden gerçekleştirdiğiniz 3 adımlı ücretsiz kayıt işleminden sonra sorunsuzca kullanılabilir. Buna rağmen, bu üyelik işlemini gerçekleştirmeksiz avast! Home Edition programını 60 gün boyunca kullanabileceğinizi de hatırlatmalıyız. Değişik profildeki kullanıcılar için acemi ve uzman olmak üzere iki farklı arabirim sunan avast! Home Edition, sahip olduğu On-Demand teknolojisi sayesinde sisteminizi virüslere karşı istediğiniz zaman taramanıza olanak veriyor. Gelen ve giden e-posta mesajlarını otomatik olarak virüs taramasından geçiren program, bu sayede güncel virüslerin en önemli kapısını her an denetim altında tutmanıza yardımcı oluyor.

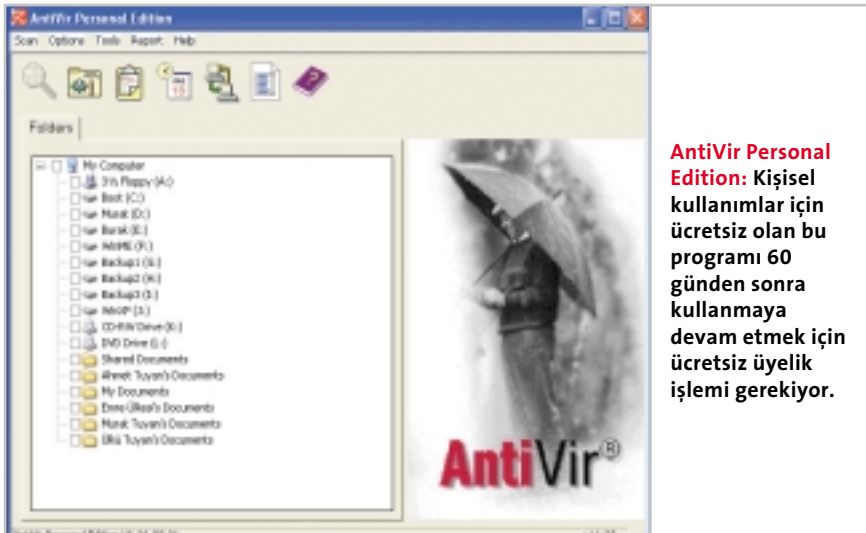
Kaspersky Anti-Virus Personal: Üç saatte bir virüs veritabanını güncelleyen program, sıkıştırılmış dosyalardaki virüsleri de tespit edebiliyor.

Kendisini Windows'un sağ tuş menüsüne ekleyen avast! Home Edition, bu sayede istediğiniz dosyaları ve klasörleri sadece birkaç fare tıklamasıyla taramaya başlıyor. Programın en ilginç özelliklerinden bir tanesini ise kurulum sırasında sisteme yüklenen özel ekran koruyucu oluşturuyor. Windows'un ekran koruyucu ayarlarından avast! Home Edition'a özel ekran koruyucusunu seçmeniz durumunda, sistem boştayken otomatik olarak virüs taraması yapılmaya başlanıyor. Sahip olduğu Automatic Updates teknolojisi sayesinde virüs listesini belirli aralıklarla otomatik olarak güncelleyen avast! Home Edition, bu sayede sisteminizin yeni çıkan virüslere karşı korumayı başarıyor.

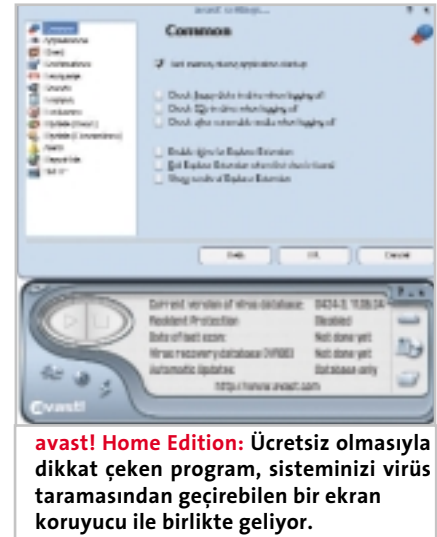
F-Prot Antivirus 3.15

www.f-prot.com

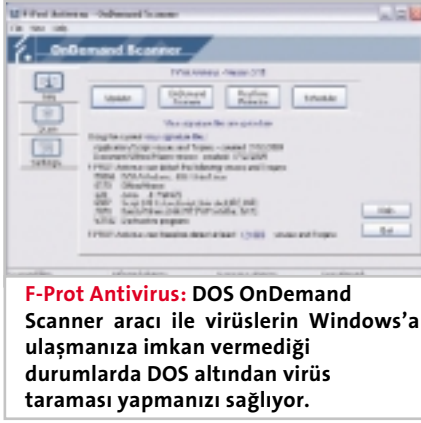
Şu anda tanıttığımız Windows sürümü dışında Linux, DOS, Solaris, BSD, Exchange ve IBM eServers olmak üzere toplam yedi farklı sürümü bulunan F-Prot Antivirus; uzun süredir popülerliğini koruyan bir anti-virüs programı olarak bili-

AntiVir Personal Edition: Kişisel kullanımlar için ücretsiz olan bu programı 60 günden sonra kullanmaya devam etmek için ücretsiz üyelik işlemi gerekiyor.

avast! Home Edition: Ücretsiz olmasıyla dikkat çeken program, sisteminizi virüs taramasından geçirebilen bir ekran koruyucu ile birlikte geliyor.

niyor. Windows sürümünde 123.764 farklı virüs, worm, trojan ve benzeri tehlikeyi tanıyabilen F-Prot Antivirus; sahip olduğu Updater aracı sayesinde de yeni çıkan virüslere karşı koruma sunuyor. OnDemand Scanner aracı sayesinde sisteminizi istediğiniz parametrelerle virüs taramasından geçirebilen program, RealTime Scanner aracıyla da sisteminizi gerçek zamanlı olarak korumayı başarıyor. Scheduler aracı yardımıyla önceden belirlediğiniz zamanlar sisteminizi virüs kontrolünden geçirmenizi sağlayan F-Prot for Windows, sahip olduğu DOS OnDemand Scanner aracı yardımıyla da virüslerin Windows'a ulaşmanıza izin vermediği durumlarda DOS altından virüs taraması yapmanıza imkan tanıyor. 25 Dolar karşılığında satın alabileceğiniz F-Prot for Windows programının deneme sürümünde, ne yazık ki güncelleme özelliği kullanılamıyor.

Kaspersky Anti-Virus Personal 5 www.kaspersky.com

Anti-virüs sektöründe uzun süredir haklı bir üne sahip bir başka program olan Kaspersky Anti-Virus, bu yazıda tanıttığımız Personal 5 sürümü ile temel olarak ev kullanıcılarını hedefliyor. Sisteminizi sadece virüslere karşı korumakla yetinmeyen Kaspersky Anti-Virus Personal, aynı zamanda da spyware, adware, trojan gibi çok sayıda zararlı programa karşı da bir önlem sunuyor. Günümüzdeki güvenlik açıklarının en önemli kaynağını oluşturan e-posta trafiğinizi de kontrol altında alan program, hem gelen hem de giden mesajlarınızı otomatik olarak virüs taramasından geçiriyor. Sıkıştırılmış arşiv dosyalarındaki virüsleri de tespit edebilen Kaspersky Anti-Virus Personal; özellikle ZIP, ZRJ, CAB ve RAR formatındaki dosyalarda bulunan virüsleri tespit edip temizleyebiliyor. İnternete bağlı olmanız

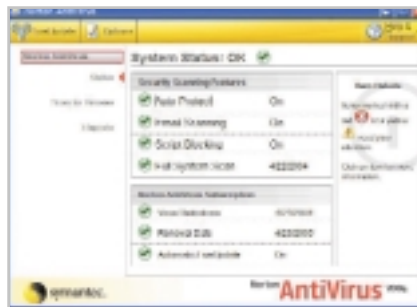
durumunda her üç saatte bir virüs listesini güncelleyen Kaspersky Anti-Virus Personal programını tüm özellikleriyle sınırsız olarak kullanmak için 49.95 Dolar değerindeki lisans ücretini ödemeniz gerekiyor.

Norton AntiVirus 2004 10.01.13.3 www.symantec.com

Dünyanın en popüler anti-virüs programı olarak bilinen Norton Antivirüs, 2004 sürümüyle de bu unvanını korumayı başarıyor. Sisteminizi tehdit eden virüsleri tespit etmek ve temizlemek konusunda uzun süredir haklı bir üne sahip olan program, en son sürümünde tüm bunlara ek olarak spyware, keylogger gibi güncel tehlikelere karşı da bir koruma sağlıyor. Sisteme kurulduktan sonra Auto-Protect özelliği sayesinde arkaplanda otomatik olarak çalışmaya başlayan uygulamaya, bu sayede bilgisayarınızın açık olduğu her an virüs tehlikesine karşı korunmanıza yardımcı oluyor. E-posta ve anında mesajlaşma programlarıyla da uyum içinde çalışan Norton AntiVirus 2004; gelen ve giden mesajları kontrol edebiliyor. LiveUpdate teknolojisi sayesinde gerek virüs veritabanını gerekse de kendisini güncelleyebilen Norton AntiVirus 2004, bu sayede sisteminizi en yeni tehlikelere karşı korumayı başarıyor. Kullanıcılarına online ve ücretsiz olarak 24 saat kesintisiz kullanım desteği veren Norton AntiVirus'un tam sürümüne 49.95 Dolar karşılığında sahip olabilirsiniz.

Panda Antivirus Platinum 7.02 www.pandasoftware.com

Anti-virüs ve firewall yazılımlarını bir arada sunan Panda Antivirus Platinum, bu sayede virüslere ek olarak trojan, backdoor başta olmak üzere her türlü hacker saldırısına karşı komple bir çözüm sunmayı başarıyor. Veritabanında tanımlı bu-

Norton AntiVirus 2004: Popüler anti-virüs programı arkaplanda sessiz sedasız çalışarak sisteminizi virüslere karşı koruyor.

lunan virüslere karşı koruma sağlamakla yetinmeyen program, buna ek olarak sahip olduğu teknolojiler sayesinde daha yeni çıkmış virüsleri de tanıyabiliyor. Güncelleme aracı sayesinde virüs veritabanını günü gününe yenileyen Panda Antivirus Platinum; şifrelenmiş dosyalardaki virüsler, Java appletler, ActiveX kontrolleri gibi sisteminize gizlice zarar verebilecek öğelere karşı da başarılı bir koruma sağlıyor. Virüslerin ve diğer zararlı programların en önemli kaynağının internet olduğunu fark eden Kaspersky Antivirus Platinum; POP3, SMTP, HTTP, FTP, mIRC ve NNTP üzerinden gerçekleştirilen tüm trafiği kontrol altında tutuyor. "24h S.O.S Virus" servisi sayesinde yeni çıkan virüslere 24 saat içerisinde bir çözüm getirmeyi başaran Kaspersky Antivirus Platinum'un lisans ücreti 69.95 Dolar'dır.

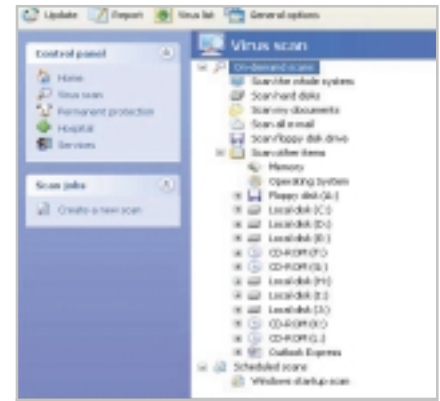
ANTI-SPY: Sisteminizde casuslara geçit vermeyin

Genel olarak spyware olarak adlandırılan casus yazılımları tespit etmek her zaman için çok kolay bir işlem değildir. Bu amaç için özelleşmiş programları tercih etmelisiniz. Bu programlar, casus yazılımları tespit etmek ve sisteminizden kaldırmak konusunda uzmanlaşmışlardır. Bir dipnot olarak, bu programlar yardımıyla sisteminizden casus yazılımları kaldırmanın, bilgisayarınızda kurulu olan çeşitli programların düzgün olarak çalışmasını engelleyebileceğini hatırlatmalıyız.

Ad-aware 6.181

www.lavasoftusa.com

Bilgisayarınızdaki casus programların kökünü kazımak için hazırlanan Ad-aware 6; sistem belleğini, kayıt defterini (re-

Panda Antivirus Platinum: Bu uygulama paketi başarılı bir anti-virüs yazılımıyla etkili bir firewall aracını bir araya getiriyor.

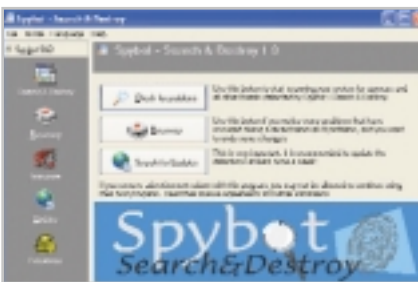

Ad-aware 6: Kullanışlı bir arabirime sahip olan program, casus yazılımları tespit etmedeki başarısız temizleme sırasında gösteremiyor.

gistry), sabit diskinizi, optik medyaları ve sisteme takılı taşınabilir diskleri tarayarak sisteminizde casus programların olup olmadığını araştırıyor. Son derece kullanışlı bir arabirime sahip olan program, bu sayede sisteminizdeki casus programları tespit edebiliyor. Bu konudaki başarısı ile haklı bir ün kazanan program, sistemde bulunduğu casusları temizleme konusunda ise kısmen kötü bir şöhrete sahip. Zira bu konuda daha iyi alternatifler bulunuyor. Sistem analizi sırasında yüzeysel ve derin olmak üzere iki farklı tarama tipi sunan Ad-aware, yüzeysel arama ile en yaygın casus yazılımları tespit edebiliyor. Kendisini daha iyi gizleyen programları tespit etmek içinse derinlemesine bir tarama işlemi gerçekleştirmeniz gerekiyor. Siz internete bağlıken imza listesini güncelleyebilen Ad-aware 6, bu sayede en yeni casus programları tespit etmeyi başarıyor. Bu programın Personal sürümü ücretsiz olarak kullanılabilir.

Spybot - Search & Destroy 1.3 **www.safer-networking.org**

“Boynuz kulağı geçer” sözünü doğrulayan Spybot - Search & Destroy; bu kategorinin öncüsü olan Ad-aware programına göre daha geç piyasaya çıkmasına rağmen, kısa bir süre içerisinde güvenliğine önem veren kullanıcıların gözdesi haline

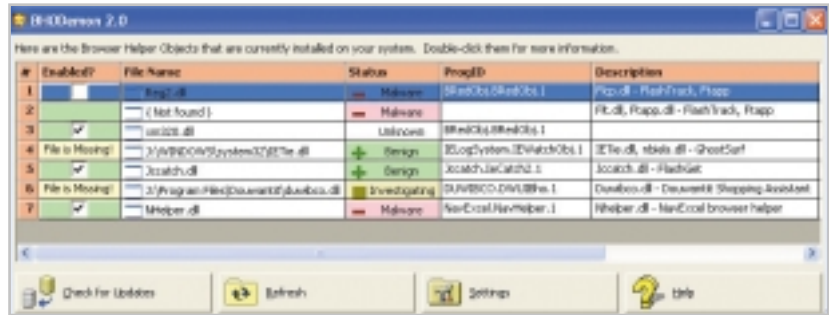
Spybot - Search & Destroy: Büyük bir hayran kitlesine sahip olan program, casus yazılımlar dışında çeşitli trojan, dialer ve keylogger gibi parazitleri de temizleyebiliyor.

GÜNCEL BİR TEHLİKE

» Browser hijacking

İnternetteki en güncel ve en rahatsız edici tehditlerden bir tanesi olan Browser Hijacking, web tarayıcınızın zararlı eklentilerle ele geçirilmesidir. Bu zararlı eklentiler; başlangıç sayfanızı sürekli belli bir sitenin açılması için sabitler, durup dururken bu web sitesini açar, arkaplanda sörf alışkanlıklarınızı kaydeder ve sıklıkla web tarayıcınızda pop-up reklam pencerelerin açılmasına yol açar. Hayatınızı çok kısa bir süre içerisinde zindana çevirebilecek olan bu zararlı programlardan kurtulmak için özelleşmiş programlara ihtiyacınız vardır. Browser Hijacker olarak bilinen bu zararlı eklentilerden kurtulmak için

kullanabileceğiniz programlardan bir tanesi BHODemon 2.0.13 uygulamasıdır. Web sitesine www.definitivesolutions.com/bhodemom.htm adresinden ulaşabileceğiniz bu program, Internet Explorer içerisinde tanımlı tüm eklentileri listelemekte ve bu eklentilerden istediklerinizi devre dışı bırakmaktadır. Standart Browser Hijacker parazitlerine göre daha inatçı olan CoolWebSearch eklentisini kaldırmak için CWSshredder uygulamasını (www.spywareinfo.com/~merijn/) adresinde; Home Search eklentisini kaldırmak içinse HSRemove uygulamasını (www.hsremove.com) kullanabilirsiniz.

geldi. Sisteminizdeki casus yazılımları tespit etmek konusunda özelleşen program; buna ek olarak reklam eklentilerine, çeşitli trojanlara ve belli başlı keylogger araçlarına karşı da bir çözüm sunuyor. Spybot - Search & Destroy tüm bunlara ek olarak siz internete sörf yaparken başta Internet Explorer olmak üzere kullandığınız çeşitli programların geride bıraktığı kayıtları da temizleyebiliyor. Outlook benzeri bir arabirime sahip olan programı kullanırken ilk önce veritabanını güncellemeniz ve daha sonra da tarama işlemine başlamanız gerekmektedir. Tarama işleminin ardından sunulacak olan detaylı rapordan sonra ise seçtiğiniz casus programları ve diğer zararlı eklentileri sisteminizden uzaklaştırabilirsiniz. Türkçe dil desteği de sunan program ücretsiz olarak kullanılabilir.

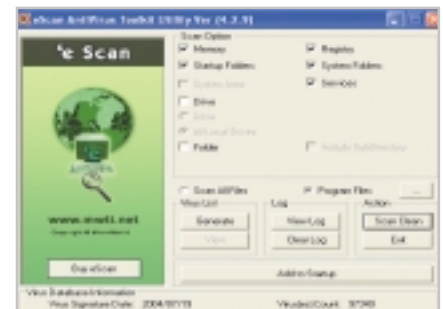
ANTI-DIALER: Yurtdışı numaraları aramaya son

Dialer olarak bilinen ve kullanıcının bilgisi dışında yurtdışı numaraları arayan programlar, hala daha çok sayıda kullanıcının canını yakmaya devam ediyor. Çoğu kez MP3 ve DivX dosyalarına veya pornografik içeriğe ücretsiz erişim izni ka-

zandıracağını iddia eden bu programlar, gerçekte ise sadece kabarık telefon faturalarıyla karşılaşmanıza yardımcı oluyorlar.

MicroWorld Anti Virus Toolkit 1.0.6.1 **www.mwti.net**

MicroWorld Technologies tarafından kullanıcılara ücretsiz olarak sunulan bu program, sisteminizde virüs taraması yapmak dışında spyware, keylogger ve dialer yazılımlarına karşı da bir koruma sunuyor. Sadece siz istediğiniz zaman tarama yapabilen MicroWorld Anti Virus Toolkit, sisteminizde gerçek zamanlı bir koruma sağlayamıyor. ■

MicroWorld Anti Virus Toolkit: Ücretsiz olarak sunulan bu program, güncel virüsler dışında tehlikeli dialer yazılımlarına karşı da koruma sağlıyor.

Programları “hack”lemek bu kadar kolay mı?

EXE modifikasyonu

Windows altında çalışan uygulamalar üzerinde değişiklik yapmak çok kolaydır. Bu yöntem sayesinde örneğin İngilizce programları Türkçeleştirmek mümkündür. CHIP, bu konudaki en güncel araçları açıklıyor.

değişiklik yapmadan önce, ilk olarak programın üreticisinden onay almanız gerektiğini hatırlatmalıyız.

EXE dosyaları üzerinde değişiklik yapmak için kullanabileceğiniz çok sayıda araç bulunmaktadır. Ancak bu araçların çoğu sonuç olarak aynı yöntemi kullanmaktadır. Çok daha profesyonellere yönelik uzman araçlar ve karmaşık yöntemler mevcutsa da, herkesin kullanabileceği araçlar temel olarak iki gruba ayrılmaktadır. Bu grubun ilki HEX editörleri, ikincisi ise Resource editörleridir. Şimdi, bu iki kategori için mevcut olan en kullanışlı programları incelemeye başlayabiliriz. Bu yazıda tanıtılan programların çoğunu E-CHIP ÖZEL CD'sinde bulabilirsiniz. Yazıda tanıtılan programlar dışında çok sayıda farklı programı da yine E-CHIP ÖZEL CD'sinde bulabileceğinizi hatırlatmalıyız.

HexEditor 2.0

www.hhdsoftware.com

Her türlü dosyayı ikilik (binary) düzende gösterebilen ve bu şekilde düzenlemenize izin veren ücretsiz program, adından da anlaşılabilir gibi HEX editörü kategorisindeki programlardan bir tanesidir. Her ne kadar bu programı kullanarak her türlü dosya tipinin içeriğini ikilik düzende görmek mümkünse de, bu işlem sadece EXE, DLL ve OCX gibi dosya tiplerinde kullanışlı olacaktır. Örneğin bir resim dosyasını veya MP3 şarkısını HexEditor veya benzeri araçlarla açtığınızda, bu dosyalar üzerinde bir değişiklik yapamayacağınızı fark edersiniz. Gelişmiş özelliklere sahip olan HexEditor yardımıyla bir EXE dosyasını açtığınızda ise, bu program dosyası üzerinde gerçekleştirebileceğiniz çok sayıda değişiklik bulabilirsiniz. Aslında WordPad gibi bir metin editörü yardımıyla da EXE dosyalarının içeriğini görmek kısmen mümkündür. Ancak bu işlem hem çok zaman almakta hem de ihtiyaç duyduğunuz esnekliği sunmamaktadır. Zira WordPad, EXE dosyalarının içe-

Windows uygulamalar üzerinde belli bir noktaya kadar düzenleme yapmak çok kolaydır. Programın kaynak kodlarına ulaşmak hiçbir zaman mümkün olmasa da; bu konuda uzmanlaşmış araçların yardımıyla istediğiniz bir programda ekleme, çıkarma veya değişiklik yapmanız mümkündür. Üstelik tüm bu değişiklikler sadece metin boyutunda kalmaz. İsterseniz programın içindeki simgeleri, logoları ve fare işaretçilerini de kendinize uygun şekilde değiştirebilirsiniz.

Herhangi bir uygulama üzerinde değişiklik yaparken asıl önemli olan nokta, bu değişiklikleri yapmaktaki amacınızın ne olduğudur. Dürüst olmak gerekirse, bu yöntemleri kullanarak normalde ücretli olan bir programı ücretsiz olarak kullanmayı deneyebilirsiniz. Özellikleri kısıtlan-

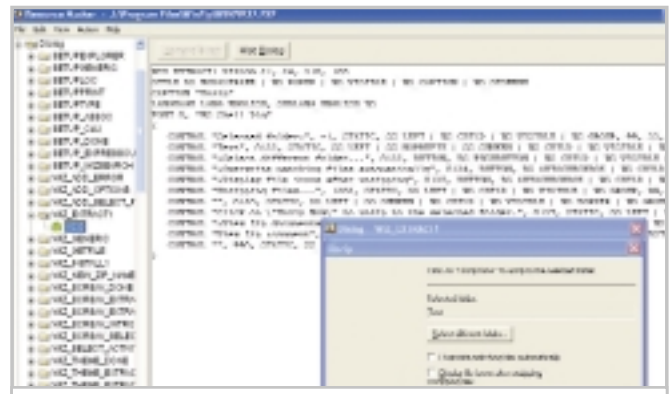
mış bir programı tüm özellikleriyle kullanmak, programı satın almanız için ek-rana gelen uyarı mesajlarını kaldırmak vs. gibi pek çok işlem bu özel yöntemler sayesinde gerçekleştirilebilir. İnternette karşılaştığımız bir başka uygulama ise, ücretsiz ama son derece kullanışlı bir programın (üreticinin haberi olmadan) son kullanıcılara satılmasıdır. Bu yazıda yer alan yöntemleri kullanarak üretici bilgilerini, program logosunu ve hatta program adını değiştirmek mümkündür. Tabii ki tüm bu kullanımların, program lisanslarına açık bir aykırılık teşkil ettiğini söylemek mümkündür. Programın lisans bilgilerinde aksi yönde bir açıklama yoksa, ister ücretli olsun ister ücretsiz olsun, bir program üzerinde değişiklik yapmak suçtur. Buna rağmen, EXE dosyası üzerinde yapacağınız bazı değişiklikler de programın kullanışlılığını arttırabilir. Örneğin sadece İngilizce dil desteği bulunan bir programı Türkçeleştirmek, oldukça iyi niyetli bir işlem olarak gözükebilir. Yine de, programın ve üreticinin avantajına olan bu tarz bir işlem bile lisans bilgilerine ters düşebilir. Bu yüzden, yazı içerisinde adı geçen programları ve yöntemleri kullanarak herhangi bir EXE dosyası üzerinde

DİKKAT

Bu yazıda anlatılan programlar ve yöntemler sadece kendi hazırladığınız veya üreticisinden izin aldığınız uygulamaları düzenlemek içindir. Yazıda anlatılanların uygulanmasından doğabilecek sorunlardan dolayı CHIP sorumlu tutulamaz.

HexEditor: Seçtiğiniz dosyanın içeriğini ikilik düzende gösterebilen ve dosya üzerinde değişiklik yapmanızı sağlayan ücretsiz bir uygulama.

Resource Hacker: EXE, DLL, OCX, SCR ve CPL uzantılı dosyaların içerisindeki her türlü nesneyi gösterebilen oldukça başarılı bir program.

riğini ikilik düzende gösteremez.

HexEditor uygulaması ise boyutu 2GB sınırına kadar olan dosyaları sadece saniyeler içerisinde ikilik düzende açabilmektedir. Bu sırada gelişmiş arama fonksiyonları sunan program, aynı anda birden fazla dosya açmanıza ve bu dosyalar arasında kopyala-yapıştır işlemlerini yerine getirmenize imkan vermektedir.

Windows'un tüm sürümleriyle uyumlu bir biçimde çalışan HexEditor, kullanıcılarına sınırsız sayıda geri alma imkanı sunmaktadır. Bu sayede yanlış bir işlem yaptığınızı fark ederseniz, bu hatalı işlemleri kolayca düzeltebilirsiniz.

Resource Hacker 3.4.0

www.users.on.net/johnson/resourcehacker/ Kendi kategorisinin en popüler programı olan Resource Hacker; 32-bit Windows uygulamalarında yer alan kaynakları görüntülemek, değiştirmek, silmek, yenilerini eklemek, ismini değiştirmek ve harici olarak kaydetmek için kullanabileceğiniz ücretsiz bir uygulamadır. Windows'un tüm 32-bit sürümleri üzerinde başarıyla çalışan program, en son 2002 yılında güncellenmesine rağmen hala çok sayıda kullanıcı tarafından zevkle kullanılmaktadır.

Şimdiye kadar anlattıklarımız sizin için bir şey ifade etmediyse, Resource Hacker ile yapabileceklerinizi bir örnek üzerinden anlatabiliriz. Örneğin hemen herkesin bildiğini tahmin ettiğimiz WinZip uygulaması, içerisinde çeşitli resimler ve simgeler barındırır. Hatta sıkıştırma işlemi sırasında WinZip içerisinde gözükten animasyon da bir çeşit film dosyasıdır. Resource Hacker programıyla, WINZIP32.EXE içerisinde yer alan tüm bu nesneleri görüntülemek, değiştirmek, silmek, yenilerini eklemek, ismini değiştirmek veya harici olarak kaydetmek müm-

kündür. Resource Hacker programının desteklediği görsel nesneler fare imleci, simge, film ve resim dosyaları olarak sıralanabilir. Resource Hacker içerisinden görüntülenebilen bu nesneleri uygun boyutlarda ve uygun formatta başka bir nesneyle değiştirmek mümkündür. Buna ek olarak, bu nesneleri CUR, ICO, AVI, BMP, JPG veya GIF formatlarından uygun bir tanesinde kaydedebilirsiniz. Görsel öğeler dışında, ses bilgileri de WAV veya MIDI formatlarından uygun olan bir tanesinde kaydedilebilmektedir.

Resource Hacker içerisinden görüntülenmeye ve değiştirmenize izin verilen en ilginç öğelerden bir tanesi de program menüleri ve program içerisindeki metinlerdir. Eğer sadece İngilizce desteği bulunan bir programı Türkçeleştirmek isterseniz, Resource Hacker'ın bu özelliğinden faydalanabilirsiniz.

Resource-Grabber v2.68d

www.inner-smile.com/dl_res.htm

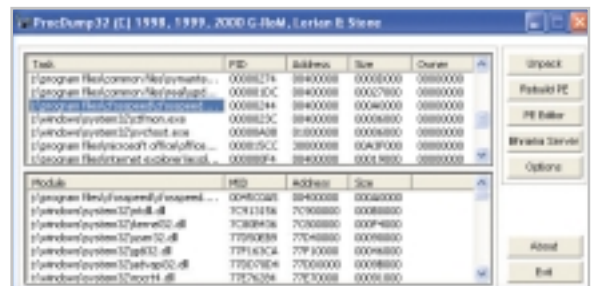
Az önce tanıttığımız Resource Hacker programıyla büyük benzerlikler taşıyan Resource-Grabber, 32-bit programlar dışında 16-bit programları da sorunsuz olarak desteklemektedir. Açıkçası bu programın sadece Windows uygulamalarıyla sınırlı kalmadığını ve Newsgroup Grabber eklentisi sayesinde haber gruplarındaki dosyaları da bilgisayarınıza indirebileceğini belirtmeliyiz. EXE dosyalarında bulunduğu kaynakları değiştirmek için bir seçenek sunmayan Resource-Grabber, buna rağmen Resource Hacker ile birlikte kullanıldığında çok başarılı sonuçlar verebilir. Zira Resource-Grabber birkaç fare tıklamasıyla bilgisayarınızda bulunan tüm EXE, DLL ve OCX dosyaları içerisinde kaynak araması yapabiliyor. Programın lisans ücreti ise 29 Dolar. ■

UZMAN BİLGİSİ

» Sıkıştırılmış EXE dosyaları

Bazı EXE dosyalarını Resource Hacker içerisinden açmaya çalıştığınızda, bir hata mesajı alabilirsiniz. Bazen de böyle bir hata mesajıyla karşılaşmamanız rağmen, EXE dosyasının içeriğinde hiçbir nesnenin bulunmadığını fark edebilirsiniz. Bu gibi durumlarda, ilgili EXE dosyasının uygun metotlarla sıkıştırılmış olduğunu tahmin edebilirsiniz. Aspack (www.aspack.com) veya benzeri 32-bit uygulama sıkıştırıcıları ile sıkıştırılmış programların içerikleri, Resource Hacker gibi programlar tarafından görüntülenemez. Bu yüzden, ilgili EXE dosyasının

içerisindeki öğeleri görmek konusunda ısrarcıysanız, öncelikle bu dosyadaki sıkıştırma kaldırmanız gerekecektir. Bu işlem için **ProcDump32 1.6.2** uygulamasından faydalanabilirsiniz.

ProcDump32: Sıkıştırılmış EXE dosyalarını, sıkıştırma sırasında hangi yöntem kullanılmış olursa olsun, çözebilen bir uygulama.

Eighth Wonder: One Wonder Many Questions

Underground yazılım çetesi

Tek görevi “underground” programlar hazırlamak olan Eighth Wonder organizasyonundan haberdar mısınız? Değilseniz, bilgisayar dünyasının uzman kullanıcıları tarafından sır gibi saklanan programları keşfetmeye hazır olun!

Ikibin y'ından beri y'ınun olarak ziyaret edilen www.8th-wonder.net adresinde gizli kapaklı bir şeyler oluyor. Birkaç yetenekli programcı ile bunlara destek veren gönüllülerden oluşan ve kendilerine Eighth Wonder diyen bu grup; son dört senedir underground programlar hazırlamakla uğraşıyor. Eighth Wonder'ın en ilginç özelliğini ise bu programların popüler download sitelerinde yer almaması oluşturuyor. Hatta Eighth Wonder tarafından hazırlanan bu programlar standart “software” veya “freeware” terimleri yerine “wonderware” olarak tanımlanıyor.

Eighth Wonder programlarının bazı karakteristik özellikleri bulunuyor. Örneğin, bu programların pek çoğu son derece basit işlemleri yerine getiriyor ancak dünya üzerinde aynı işlevi sunan bir başka program olmayabiliyor. Buna ek olarak, bu programları çoğu kez www.8th-wonder.net adresinden başka bir yerde bulamıyorsunuz. Aslında Eighth Wonder çalışanları, bu programların geniş kitlelerce tanınmasını istiyorlar. Zira bu programların bazıları ücretli ve bu programlar ne kadar çok kişi tarafından bilinirse, grup üyelerinin kazanacağı paralar da aynı oranda artıyor. Buna rağmen, bu programların gücüne şahit olanlar, başkalarının da bu durumdan haberdar olmasını istemiyorlar.

Eighth Wonder tarafından hazırlanan ve kullanımda olan programlar zamanla değişiklik gösteriyor. Örneğin uzun bir süre önce varolan ve sonra ortaldan kaybolan iForce yazılımı, bu programı kullanarak onlarca 6 haneli ICQ hesabı ele geçiren kişilerin dilinde dolanmaya devam ediyor. Buna rağmen, eski programlar ortadan kalktıkça, yeni ve sıra dışı programlar da Eighth Wonder imzasıyla çıkmaya devam ediyor. Kısacası, siz bu dergiyi okuduğunuz sırada bu yazıda tanıtılan bazı programlar artık kullanılamıyor durumda olabilir. Benzer biçimde, siz bu yazıyı okuduğunuz sıralarda Eighth Wonder üyeleri yepyeni bir program da çıkartmış olabilirler. Bu yüzden, Eighth Wonder'ın programlarını genel olarak beğenirseniz, bu grubun sitesini sık sık ziyaret etmeyi düşünebilirsiniz.

Son olarak; Eighth Wonder tarafından hazırlanan bu programların bir kısmının ücretli, bir kısmının da ücretsiz olduğunu hatırlatmalıyız. Ücretsiz olan bazı programlar da ilk kurulum sırasında sizden seri numarası isterlerse, bu seri numaralarını www.8th-wonder.net/register/ adresinden ücretsiz olarak öğrenebilirsiniz.

Anyname 3.0: MSN Messenger'da yasaklı isimler

MSN Messenger kullananlar bilirler, bu program için tercih edebileceğiniz kulla-

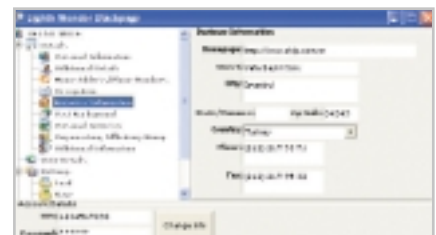
nıcı adlarında çeşitli kelimeleri kullanmak yasaktır. Buna rağmen, Anyname 3.0 programını kullanarak, MSN Messenger içerisindeki kullanıcı adınızı yasaklanmış kelimeler de dahil olmak üzere herhangi bir isimle değiştirebilirsiniz.

Blackpage: ICQ'daki bilgilerinizi kolayca değiştirin

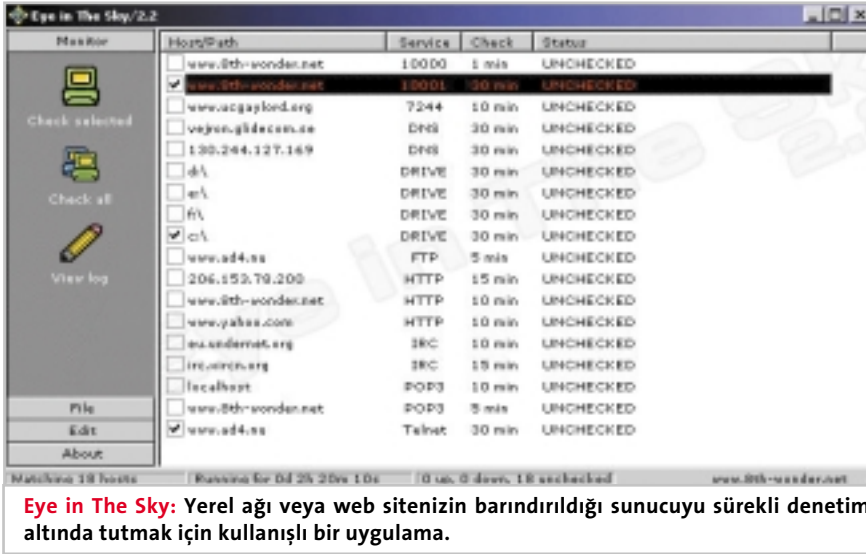
ICQ hesabınıza ait kişisel bilgilerinizi kolayca değiştirmenize yardımcı olan Blackpage, orijinal ICQ istemcileri tarafından desteklenmeyen çeşitli fonksiyonlar da sunuyor. Blackpage içerisinden ICQ hesabınıza ait tüm kişisel bilgileri değiştirebileceğiniz gibi, mevcut bilgilerinizi kaydederek daha sonra bu bilgilere hızlıca ulaşmanız da mümkün. Örneğin aynı ICQ hesabınız için, değişik zamanlarda değişik kullanıcı bilgilerini tercih ettiğinizi varsayalım. Normalde, ICQ programı içerisinden bu bilgileri her seferinde tek tek ve elle değiştirmeniz gerekir. Blackpage sayesinde değişik kullanıcı bilgilerini sadece bir kere girip kaydederek, daha sonra ihtiyaç duyduğunuzda bu bilgileri istediğiniz bir ICQ hesabına kolayca aktarabilirsiniz.

Eye in The Sky 2.3: Sunucularınız her an denetim altında

Son derece güzel ve kullanışlı özelliklere sahip bir ağ/sunucu denetleyicisi olan Eye in The Sky, sunucularınızın durumunu, çalışır olup olmadığını ve boş disk alanını sürekli kontrol altında tutuyor. Özelleştirilebilir ayarları sayesinde örneğin sunucunuz devre dışı kaldığında veya boş disk alanı çok azaldığında e-posta veya ICQ hesabınıza bir uyarı mesajı gönderilmesini sağlayabiliyorsunuz. Bu kullanışlı uygulamayı sadece sunucularınızı kontrol etmek için değil aynı zamanda sabit disklerinizdeki boş alanı kontrol etmek için de kullanabilirsiniz. 14 günlük deneme süresine ve 24.95 Dolar lisans ücretine sahip olan Eye in The Sky, tüm bunlara ek

Blackpage: ICQ hesabınıza ait kişisel bilgilerinizi kolayca değiştirmek için kullanılabileceğiniz bir araç.

Eye in The Sky: Yerel ağı veya web sitenizin barındırıldığı sunucuyu sürekli denetim altında tutmak için kullanışlı bir uygulama.

olarak uyarını mesaj(lar)ını SMS olarak cep telefonunuza da gönderebiliyor.

Frontdoor: Sisteminizdeki açıkları kontrol edin

Sunucuların güvenliğinden sorumlu kişiler için son derece faydalı bir program olan Frontdoor, sunucu(lar) üzerindeki portları tarayarak kontrolsüz ve güvenlik açıklarına yol açabilecek boşlukların olup olmadığı kontrol ediyor. İlk kez çalıştığında internete bağlanarak en yeni backdoor ve trojanların bir listesini edinen Frontdoor, bu güncel liste yardımıyla istediğiniz sunucuyu kontrol ediyor ve tehlikelerin nerelerden gelebileceği konusunda sizi bilgilendiriyor.

ICU2: ICQ kullanıcılarının gizli bilgilerini öğrenin

Son derece minik ve kullanışlı bir program olan ICU2, ICQ listenizde bulunan kişilerin başta IP numaraları olmak üzere çeşitli bilgilerine ulaşmanıza yardımcı

oluyor. ICU2, 2000 yılında programlandı ve o günden bu yana güncellenmediği için güncel ICQ sürümlerinin yüklü bulunduğu bilgisayarlarda düzgün olarak çalışmayabiliyor.

Scroller 2oo2: MSN Messenger için güzel bir efekt

MSN Messenger içerisinde gözüken isminizin "scroll" olarak da bilinen "kayan metin" efekti eşliğinde gözükmesine yardımcı oluyor.

Server Robot: Hangi sunucu hangi sürümü kullanıyor

Son derece basit bir işlevi yerine getiren Server Robot, belirlediğiniz sunucuların hangi server uygulamasını ve bu uygulamanın hangi sürümünü kullandığını size gösteriyor.

UIN Convertor: ICQ numaranızın eşdeğerleri

ICQ numaralarına (UIN) ait pek bilinmeyen bir özellik, her ICQ numarasının iki farklı alternatifinin daha olduğudur. Normalinden daha uzun olduğu için pek de kullanışlı olmayan bu alternatif numaralar, arkadaşlarınızı şaşırtmak ve biraz

olsun eğlenmek için ideal bir araçtır. Örneğin, arkadaşınıza ait ICQ numarasının alternatif numaralarını öğrenebilir ve bu arkadaşınıza ilgili numaraları aratmasını isteyebilirsiniz.

View That Zip 3.0: İnternet üzerinden ZIP işlemleri

Eighth Wonder'ın en kullanışlı uygulamalarından bir tanesi olan View That Zip, internet üzerindeki herhangi bir ZIP dosyasının içeriğini; bilgisayarınıza indirmeden görmeye yardımcı oluyor. Bu sayede, gereksiz dosyalarla dolu veya sizin işinize yaramayacak bir ZIP dosyasını gereksiz yere indirmek zorunda kalmıyorsunuz. View That Zip'in en can alıcı noktasını ise, istediğiniz bir ZIP dosyasının içerisindeki öğelerden sadece istediklerinizi indirebilmek oluşturuyor. Bu sayede büyük ve çok sayıda dosya içeren bir ZIP dosyasını bir bütün olarak bilgisayarınıza indirmek yerine, bu arşivin içerisindeki sadece ihtiyacınız olan dosyaları bilgisayarınıza indirebiliyorsunuz.

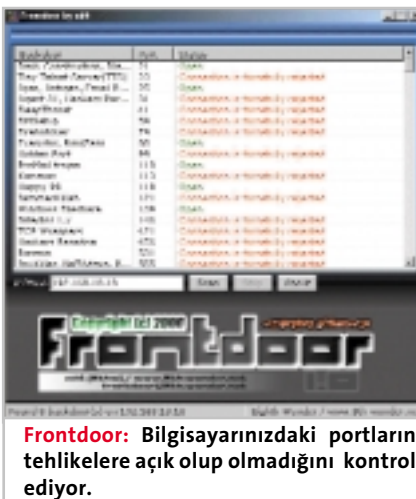
Virtual Drive Maker 3: Klasörlerinizden sanal sürücülere

Virtual Drive Maker; sisteminizde "J:" veya "T:" gibi sanal sürücüler yaratarak, bu sürücülerini gerçek sabit diskleriniz üzerindeki herhangi bir klasöre yönlendirebiliyor. Bu programı sık kullandığınız klasörlere kolay erişim sağlamak için kullanılabileceğiniz gibi, normalde CD üzerinden çalışan programları kandırmak için de kullanmayı deneyebilirsiniz. ■

DİKKAT

» Şifreniz güvende mi?

Eighth Wonder tarafından hazırlanan ve bu yazı içerisinde tanıtılan bazı programların (Anynam, Blackpage vs.) ICQ veya MSN Messenger hesaplarınıza ait şifrelere ihtiyaç duyduğunu fark etmiş olabilirsiniz. Gerçekten de, bu programların düzgün bir biçimde çalışabilmesi için ilgili hesabınıza ait kullanıcı adına ve şifreye ihtiyaç vardır. Buna rağmen, kullanıcı adı ve şifre kombinasyonunun gizli bir işlemle Eighth Wonder programcılarına gönderileceğini de göz ardı etmemelisiniz. Her ne kadar şimdiye kadarki tecrübelerimizde böyle bir durumla karşılaşmamış olsak da; CHIP olarak, okuyucularımızı böyle bir ihtimalin varlığından haberdar etmek de bizim görevimizdir.

Frontdoor: Bilgisayarınızdaki portların tehlikelere açık olup olmadığını kontrol ediyor.

Scroller: MSN Messenger'da adınızın kayan metin efekti eşliğinde gözükmesini sağlayabilirsiniz.

İnternet dünyasının karanlık yüzü

En gizemli 30 underground site

Bilgisayarı ve interneti çok sık kullanırsanız da, bu geniş bilgi arşivinin gizli yönlerinden haberdar olmayabilirsiniz. Sizler için derlediğimiz 30 web sitesi sayesinde, internet dünyasının karanlık yüzü ile tanışacaksınız.

Bilgisayar dünyasındaki yolculuğunuza beki daha yeni başladınız... Belki de uzun süredir bilgisayarlar ile haşır neşirsiniz... Ama yine de bilgisayar dünyası hakkında daha fazla bilgi etmek istiyorsunuz... Çünkü bu dünyada gizli kalmış bir şeyler olduğunun farkındasınız... Birileri bu dünyanın nimetlerinden bolca faydalaniyor... Ve bu kişiler bildiklerini diğerleriyle paylaşmaktan geri duruyorlar... Durun bir saniye! İşte burada yanılıyorsunuz.

İnternet üzerinde bilgisayar dünyasının karanlık yüzünü aydınlatan çok sayı-

da site bulunuyor. Hatta bu sitelerin bazıları çok ileri gidiyor. CHIP olarak bu siteleri derinlemesine inceledik ve sizler için bir derleme yaptık. Bu sırada, Türkçe içerikli sitelere de olabildiğince yer vermeye çalıştık. Tabii ki, kendi kategorisinde benzersiz olan İngilizce içerikli siteleri de bu arşive eklemeyi unutmadık. Sonuçta ortaya “underground” unvanını hak eden 30 tane site çıktı. Bilgisayar ve internet dünyasının karanlık yüzüne ait değişik noktaları aydınlatan bu siteler sayesinde, bilmek istediğiniz hemen her şeyi öğreneceksiniz.

! DİKKAT: Yazı içerisinde yer alan siteler, sizi rahatsız edebilecek pop-up pencereler veya reklam banner’ları içerebilir. Bu sitelerde veya bu sitelerin yönlendirebileceği diğer sitelerde, sisteminize zarar vermek isteyen yazılımlar yer alabilir. Tanıtılan siteler, çocuklar için uygun olmayan grafiklere ve materyallere sahip olabilir. Her ne kadar yazıda tanıtılan sitelerin seçiminde son derece hassas davranıldıysa da, derginin basımından sonra bu sitelerde yaşanacak değişikliklerden ve bu sitelerin mevcut içeriklerinden dolayı CHIP sorumlu tutulamaz. ■

<http://www.astalavista.com>

Güvenlik temalı sitelerden bir tanesi olan Astalavista.Com, dünya üzerindeki en popüler underground sitelerin başında geliyor. Güncel güvenlik açıkları, bilgi teknolojilerinin geleceği gibi konularda çok sayıda makale içeren sitenin ana sayfasında ise bu konularla ilgili en yeni haberlere ulaşılabilir. Ücretsiz bir haber listesi sunan Astalavista.Com, bu hizmet sayesinde güvenliğine önem veren kullanıcıların en güncel gelişmelerden kolayca haberdar olmasını sağlıyor. Başta bilgisayar güvenliği olmak üzere çeşitli underground sitelere bağlantılar veren Astalavista.Com, buna ek olarak 50'ye yakın underground site içerisinde de arama yapmanıza imkan tanıyor.

<http://www.cehennem.com>

1998 yılından beri bilgisayar güvenliği konusunda Türkçe içerik sağlayan site, bu özelliğiyle kendi kategorisinin en eski örneklerinden bir tanesi olmayı başarıyor. Şu anda üyelik sistemiyle çalışan site, üyeler tarafından gönderilen materyaller sayesinde gün geçtikçe gelişiyor. 20 binin üzerinde üyesi bulunan Cehennem.Com, her şeyden önce “Dökümanlar” ve “Dosya Arşivi” bölümleriyle ön plana çıkıyor. Çoğunluğu site üyeleri tarafından gönderilen materyaller, genellikle bilgisayar güvenliği konularına odaklanıyor. Forum bölümü sayesinde ziyaretçilerinin haberleşmesini sağlayan sitenin ana sayfasında ise bilgisayar dünyasıyla ilgili en son haberler yer alıyor.

<http://www.internetinkaranlikyuzu.com>

Cehennem.Com'un kardeş sitesi olan bu site, tamamen forum mantığıyla çalışıyor. Altı ana kategori altında, otuza yakın alt kategoriye sahip olan bu forumun başlıca ilgi alanını ise tabii ki bilgisayar ve internet güvenliği oluşturuyor. Ücretsiz üyelik sistemiyle çalışan ve içeriği sadece üyeler tarafından görüntülenebilen bu sitede; merak ettiğiniz konularda soru sorabileceğiniz gibi, diğer üyeler tarafından sorulmuş soruları da cevaplandırabiliyorsunuz. 2004 yılının ortalarında açılan bu sitenin, yasalık konusuna pek de duyarlı olmadığını hatırlatmalıyız. Zira ziyaretçiler tarafından gönderilen mesajların içeriği, bu konuda herhangi bir denetimden geçirilmiyor.

<http://www.hackermerkezi.com>

Türkçe içerikli underground sitelerden bir diğeri olan HackerMerkezi, başta güvenlik olmak üzere bilgisayarla ilgili çeşitli konularda materyaller sunuyor. 2004 yılının Mayıs ayında açılan bu site, nispeten yeni olmasına rağmen bünyesinde çok sayıda makale ve dosya barındırıyor. Bu makale ve dosyaların odak noktasını ise doğal olarak güvenlik konuları oluşturuyor. PHP-Nuke kullanılarak hazırlanan bu sitede, içeriğin büyük bir bölümüne ulaşmak için siteye üye olmanız gerekiyor. Ücretsiz olan üyelik işleminden sonra site içeriğinin tamamına ulaşabiliyor ve hatta kendi hazırladığınız makaleleri siteye ekleyebiliyorsunuz. Sitenin forum sayfaları ise oldukça aktif.

<http://www.securityfocus.com>

İster yönetiminden sorumlu olduğunuz web sitesinin güvenliğini korumaya çalışın, isterseniz kişisel bilgisayarınızın güvenliğini sağlamaya çalışın, SecurityFocus sitesini mutlaka aklınızda tutmalısınız. Güvenlikle ilgili genel bilgiler dışında, en yeni güvenlik açıkları (ve çözüm yöntemleri) hakkındaki bilgileri bu sitede bulabilirsiniz. Sitenin “Library” bölümünde ise uzman kullanıcıların ilgisini çekebilecek detaylı güvenlik konuları inceleniyor. “Tools” başlığı altında güvenlikle ilgili güncel programlar içeren sitenin “BUGTRAQ” haber bültenine ise mutlaka üye olmalısınız. Bu sayede en güncel gelişmelerin e-posta adresinize ulaşmasını sağlayabilirsiniz.

<http://www.insecure.org>

Güvenlik konularında kendinizi güvensiz hissediyorsanız, bu sitenin içeriğini çok beğeneceğinize eminiz. Nmap (Network Mapper) programını barındıran ve bu program hakkında detaylı makaleler sunan sitenin “Security Tools” başlığı altında ise en önemli 75 güvenlik programı listeleniyor. Zaman zaman güncellenen bu liste, ilgili programlar hakkında kısa bir açıklama ve programın web sitesine bağlantı içeriyor. Bu listede yer alan programlardan sizin için uygun olduğunu düşündüklerinizi sisteminize kurarak, kişisel güvenliğinizi sağlayabilirsiniz. Sitenin içerisindeki “Good Reading” bölümünde ise güvenliğe ilgi duyanların hoşlanabileceği makaleler yer alıyor.

http://neworder.box.sk

Box Network'un en güçlü halkalarından bir tanesini oluşturan New Order, güvenlik konularında uzmanlaşan kullanıcıların ihtiyaç duyabileceği her türlü materyale bağlantılar içeriyor. Ana sayfasının en üstünde bilgisayar güvenliği hakkında haberler sunan site, daha aşağılarda ise en yeni güvenlik açıkları hakkında bilgiler içeriyor. Bu sitenin en güçlü yanını ise dosya ve link arşivi oluşturuyor. İnternet üzerindeki en geniş arşivlerden bir tanesine sahip olan bu site, güvenlik konularında ihtiyaç duyabileceğiniz her türlü programa ulaşmanızı sağlıyor. Kategorize olmuş içerik ve site içi arama motoru ise aradığınız bilgiye daha kolay ulaşmanıza yardımcı oluyor.

http://www.protools.cjb.net

Programmer's Tools sitesi, başta programcılar olmak üzere bilgisayarlara ve programcılığa merak duyan herkesin faydalanabileceği çok sayıda uygulama içeriyor. Popüler download sitelerinde kolay kolay bulamayacağınız bu programlar; kendi hazırladığınız programları sıkıştırmanıza, sıkıştırılmış programları çözmenize, kendi programlarınız için güncelleme paketleri oluşturmanıza, .EXE ve .DLL dosyalarının içeriklerini görüntüleyebilmenize izin veriyor. Yedi ana başlık içerisinde yüzlerce programa yer veren bu sitedeki programları kullanarak, sisteminizde kurulu olan uygulamalar veya kendi hazırladığınız yazılımlar üzerinde bazı düzenlemeler yapmayı başarabilirsiniz.

http://www.all-nettools.com

İnternet kullanıcılarının zaman zaman ihtiyaç duyabileceği araçları çevrimiçi olarak sunan bu site, bu özelliğiyle önemli bir açığı kapatıyor. Ana sayfasında güvenlik teknolojileri konusunda haberler sunan sitenin en önemli kategorisini "Tool Box" oluşturuyor. Bu kategori altındaki sekiz ana başlık içerisinde çok sayıda çevrimiçi hizmet yer alıyor. SmartWhois, Nslookup ve ProxyTest; site içerisinde yer alan çevrimiçi hizmetlere örnek gösterilebilir. Bu servislerden SmartWhois sayesinde belli bir IP numarası hakkında detaylı bilgiler edinebilirken, ProxyTest aracı sayesinde ise mevcuttaki bir proxy sunucusunun ne kadar güvenliği olduğunu öğrenmeniz mümkün olacaktır.

http://diabolic.mfrank.net

Diabolic File Server, güvenlikle ilgili aklınıza gelebilecek her konuda dosyalar içeriyor. Yirmi dokuz kategori içerisinde, bin beş yüzün üzerinde dosya içeren bu sitede; güvenlik konulu makalelere, dergilere ve hatta kitaplara ulaşabiliyorsunuz. Genel bir fikir vermesi açısından, sitedeki temel kategorilerden bazılarını şöyle sıralayabiliriz: Anonymity, Cryptography, Satellite TV, Word Lists... Sitedeki dosyaları tek tek indirmekten üşenenler için sitenin tüm içeriği CD olarak satılıyor. Mevcut arşivi oldukça geniş olan bu site, güncellemeler konusunda ise bir hayli eksik kalıyor. Örneğin, siteyi en son ziyaret ettiğimizde yaklaşık üç aydır güncellenmediğini gördük.

http://nirsoft.cjb.net

Başlı başına bir güvenlik sitesi olmaktan uzak olan bu site, bilgisayar güvenliğine ilgili duyan kullanıcılar için ücretsiz programlar sunuyor. Tamamı NirSoft tarafından hazırlanan bu programlar; temel olarak şifre kurtarma, ağ yönetimi ve internet konularını baz alıyorlar. Örneğin bu sitenin "Password Recovery Tools" başlığı altında; Windows şifrelerinden, çevirmeli bağlantı şifrelerine kadar çok sayıda şifre korumalı sistemin şifresini hatırlatan on iki farklı uygulama yer alıyor. Sitedeki ücretsiz programların toplamı elli altıya buluyor ve bu programlar sıkça güncelleniyor. Sitede yer alan programların bazılarının kaynak kodları da ziyaretçilere sunulmuş durumda.

http://www.textfiles.com

Sahip olduğu ilginç içeriği ile bu yazıda tanıtılan diğer sitelerden bir miktar farklı olan TEXTFILES, 1980 ile 1995 yılları arasında bilgisayar ortamında oluşturulan metin dosyalarının arşivini tutuyor. Ziyaretçilerin ve site yöneticilerinin uğraşları sayesinde giderek genişleyen bu arşivde şu anda boyutu 1,5 GB'ı bulan 56 bin 920 metin dosyası bulunuyor. Tahmin edemeyeceğiniz kadar çok farklı konularda dosyayı arşivleyen bu sitenin kırk farklı kategorisinden bazılarını şöyle sıralayabiliriz: Adventure, anarchy, art, computers, food, games, hacking, history, music, stories, ufo, virus... Bu faydalı arşiv sitesinin değişik ülkelerde yayınlanan yansılar da bulunuyor.

<http://www.learntohack.org>

LearnToHack, adından da anlaşılabilceği gibi hacking ve kriptoloji konularında bilgi sahibi olmanıza ve mevcut bilgilerinizi geliştirmenize yardımcı olmak üzere hazırlanmış bir site. Bu site içerisinde, güvenlik konularındaki bilgilerinizi tecrübe etmeniz için sanal ortamlar yaratılmış. Ücretsiz üyelik işleminden sonra ulaşılabilen bu mücadelelerle başa çıkmak için, uzman bir kullanıcı olmanız gerekmiyor. Temel bilgisayar bilgileri ve pratik bir zeka, bu sitedeki hack simülasyonlarını alt etmenizi sağlayabilir. Yine de, bu işin o kadar da kolay olmayabileceğini hatırlatmalıyız. Zira siteye üye olan 735 kişiden sadece 129 kişi bu oyunların hepsini bitirebilmiş.

<http://www.hackthissite.org>

Hacker'lara ve güvenlik uzmanlarına meydan okuyan bu site, web sitelerini ele geçirmenize yardımcı oluyor. Tabii ki hack'lediğiniz bu siteler, gerçek siteler değil! Tamamen eğitim amaçlı olarak güvenli ve simüle edilmiş bir ortam sunan bu site, güvenlik teknolojileri konusunda sahip olduğunuz bilgileri test etmenize yardımcı oluyor. Bu site içerisindeki "Challenges" başlığı altında yer alan senaryolar, güvenlik konusundaki tecrübelerinizi konuşturmanıza izin veriyor. Aslında sitenin en önemli özelliğini, siteleri ele geçirme aşamasında uyguladığınız yöntemleri açıklamak oluşturuyor. Bu sayede kendi sitenizi bu yöntemlere karşı güvenli hale getirme şansınız oluyor.

<http://www.fatetek.net>

Fate Training Ground ismine sahip olan bu site, ziyaretçilerini güvenlik konularında eğitmeyi amaçlıyor. Bu amacını yerine getirmek için bir hayli emek harcayan sitede, zorluk derecesi giderek artan kırk farklı ders bulunuyor. Bu derslerden her birisinde, güvenlikle ilgili başka bir konuya yer veriliyor. Çoğu kez "Nasıl saldıracağınızı bilmeden, savunma yapamazsınız," mantığıyla hazırlanan bu dersler, kolay anlaşılır bir dilde hazırlanmış. Sitenin "Challenges" bölümünde ise, site içerisindeki derslerde öğrendiğiniz bilgileri sanal bir ortamda test etmenize yardımcı olabilecek ve "hacking challenge" olarak adlandırılan çevrimiçi ve çevrimdışı uygulamalar yer alıyor.

<http://johnny.ihackstuff.com>

"I'm Johnny. I hack stuff" sloganıyla yola çıkan site, Johnny arkadaşımızın bu sırada edindiği tecrübeleri diğer kullanıcılar ile paylaştığı bir ortam olarak karşımıza çıkıyor. Başkalarına, hacker olma yolundaki bilgileri öğretmeyeceğini belirten Johnny, şöyle devam ediyor: "Yine de sitemde yer alan dokümanlarda, temel güvenlik konuları hakkındaki bilgileri kolay bir anlatım eşliğinde bulabilirsiniz." Gerçekten de site içerisinde güvenlikle ilgili çeşitli makaleler ve sunumlar yer alıyor. Ayrıca "Search Engine Hacking Forum" sayfalarında ise başta Google olmak üzere değişik arama motorlarını kullanarak değişik sitelerin açıklarını bulma yöntemleri inceleniyor.

<http://www.elfqrin.com/hack/hackertest.html>

Güvenlik konularına ilgi duyuyorsunuz ve gerçek bir hacker olup olmadığınızı merak ediyorsunuz. Hiç sorun değil! Bu adreste yer alan hacker testini çözerek hacker olup olmadığınızı ve hatta bu konuda ne kadar iyi olduğunuzu şıp diye öğrenebilirsiniz. Felix Lee, John Hayes ve Angela Thomas tarafından geliştirilen bu test sonucunda, bilgisayar bilginizin ne durumda olduğunu öğrenebilirsiniz. Birkaç yüz tane sorudan oluşan bu testi tamamladığınızda, verdiğiniz cevaplara göre size bir skor veriliyor. Bu skurun değerlendirme tablosundaki karşılığına bakarak, ne durumda olduğunuzu öğrenebiliyorsunuz. Test sonucunuz düşük çıkarsa diye reçetenizi şimdiden yazalım: CHIP.

<http://www.mirabiliz.com>

Güvenliği konusunda en çok kafa yorulan programların başında ICQ geliyor. "International ICQ World" sloganıyla yola çıkan Mirabiliz.Com ise, tüm dünyadaki ICQ kullanıcılarının ICQ güvenliği hakkında bilgi alabilecekleri bir adres olarak karşımıza çıkıyor. Bu sitenin "Articles" başlığı altında, ICQ saldırıları düzenlemek ve bu saldırılardan korunmakla ilgili güncel yazılara yer veriliyor. Sitenin "Downloads" başlığında ise, ICQ'daki reklamları kaldıran, ICQ'ya çeşitli fonksiyonlar kazandıran ve ICQ şifrelerini gösterebilen çeşitli programlar bulunuyor. Mirabiliz.Com'un forum sayfalarında ise ICQ numaralarını almak, satmak ve takas etmek mümkün olabiliyor.

<http://www.digital-digest.com>

Dijital dünyanın en önemli durak noktalarından bir tanesi olan Digital Digest, başlı başına bir site olmaktan ziyade dört farklı siteye ev sahipliği yapıyor. DivX Digest, DVD Digest, DVD±R Digest ve Digital Video Forums bu dört farklı siteyi oluşturuyor. Tasarımları farklılıklar gösterse de, içerikleri açısından belli bir kaliteyi yakalayan bu siteler; özelleştikleri konular hakkında makaleler, incelemeler ve yazılımlar sunuyorlar. Örneğin DVD±R Digest sitesinde, en yeni DVD yazıcılar hakkında haberlere ulaşabilirken; DivX Digest sitesinde ise değişik video formatları ile DivX formatı arasındaki dönüşüm işlemleri hakkında detaylı bilgiler edinebiliyorsunuz.

<http://dvd.box.sk>

Box Network'un DVD teknolojileri hakkında özelleşmiş sitesinde; DVD hakkında merak ettiğiniz her türlü bilgiye ve habere ulaşabiliyorsunuz. DVD film veritabanı, DVD kopyalama yöntemleri, DVD authoring yazılımları, boş DVD medya testi gibi çok sayıda değişik konuya DVD.BOX.SK üzerinden ulaşabiliyorsunuz. DVD ile beraber akla gelen DivX kavramı da site içerisinde yerini almış. Başta DivX olmak üzere değişik görüntü ve ses codec'leri, dönüşüm programları, yardımcı araçlar, medya oynatıcılar ve detaylı rehberler DVD.BOX.SK sitesinde ziyaretçilerini bekliyor. Sitenin forum sayfaları ise, DVD ve DivX meraklılarının bilgi alışverişinde bulunmasına izin veriyor.

<http://www.divxstation.com>

Adını kesinlikle hak eden bu site, DivX meraklılarının en önemli buluşma noktalarından bir tanesini oluşturuyor. Ana sayfasında başta Hollywood olmak üzere film endüstrisinden haberler sunan Divxstation, sitenin derinliklerinde ise DivX ile ilgili her türlü materyale ulaşmanızı sağlıyor. Çeşitli makaleler, ihtiyaç duyabileceğiniz yazılımlar, en yeni donanımlar ve alt yazı dosyaları bu kategorilerin başlıcalarını oluşturuyor. Geniş bir makale arşivine sahip olan Divxstation; mevcuttaki makaleler ihtiyacınızı karşılamazsa, makale isteğinde bulunmanıza bile imkan tanıyor. Son olarak, sitenin alt yazı bölümünün yabana atılmayacak kadar iyi olduğunu hatırlatabiliriz.

<http://www.organizeatak.com>

Türkçe içerikli bir alt yazı sitesi olan organizeatak.com, nispeten yeni açılmış olmasına rağmen son derece geniş bir arşive sahip olarak karşınıza çıkıyor. Özellikle güncel filmlerin tamamına ait alt yazı dosyalarını barındıran site, ziyaretçilerin desteğiyle gün geçtikçe gelişiyor. Bu site içerisinden istediğiniz bir filme ait alt yazı dosyasını bulmak için ana sayfadaki arama motorunu kullanabiliyorsunuz. Aradığınız film için uygun bir alt yazı bulduktan sonra ise, ilgili dosyayı tek bir fare tıklaması ile indirmeniz mümkün oluyor. Kendi hazırladığınız alt yazı dosyalarını göndermek veya alt yazı isteğinde bulunmak için siteye ücretsiz olarak üye olmanız gerekiyor.

<http://www.extratitles.to>

DVD filmleri DivX formatında yedeklemek kolaydır da, bu filmlerin alt yazılarını kaydetmek çoğu kişi için oldukça zordur. Alt yazıların gerekliliği ise tartışılmazdır. Örneğin, İngilizce seslendirmeli DivX filmleri alt yazısız izlemek çoğu kişi için imkansız olabilir. Bu gibi durumlar için güzel bir çözüm sunan Extratitles.To, değişik kullanıcıların oluşturdukları alt yazı dosyalarını bir araya getiriyor. Ziyaretçiler tarafından upload edilen alt yazı dosyalarını barındıran site, diğer ziyaretçilerin de bu alt yazı dosyalarına tek tıklamayla ulaşmasına izin veriyor. Site içerisinde, popüler filmlerin Türkçe de dahil olmak üzere bir çok farklı dilde hazırlanmış alt yazıları bulunuyor.

<http://www.covers.to>

DVD yedekleyenlerin en büyük sorunlarından bir tanesi de oluşturdukları yedek DVD'ler için kapak hazırlamaktır. DVD kutusu için güzel bir kapak veya DVD medyası için uygun bir etiket hazırlamak isteyenler hep aynı sorunla karşılaşır: Yüksek kalitede grafik bulamamak. Bu soruna bir çözüm getiren Covers.To, eski ve yeni DVD filmlerin kapak ve etiket resimlerini bir araya getiriyor. Sitenin ziyaretçileri tarafından eklenen yüksek çözünürlükteki grafikler, diğer ziyaretçiler tarafından kolayca indirilebiliyor. Sitenin ana sayfasında en son eklenen DVD kapakları yer alırken, site içi arama motoru sayesinde istediğiniz bir film için kapak araması yapabiliyorsunuz.

<http://mp3.box.sk>

Box Network'ün MP3 ayağını oluşturan bu site, popüler müzik formatı hakkında merak edebileceğiniz her şeyi tek bir çatı altında toplamayı başarıyor. En yeni haberler, güncel yazılımlar, MP3 arama motorları, paylaşım programları ve MP3 çalarlar gibi değişik konuların hepsine MP3.BOX.SK içerisinden ulaşmak mümkün. Sitenin yazılım başlığı altında medya oynatıcılarına, MP3 dönüştürücülerine, ID3tag düzenleyicilerine, MP3 arama programlarına ve hatta WinAmp eklentilerine ve skin'lerine yer veriliyor. Buna ek olarak en yeni MP3 çalar cihazlar hakkında çeşitli bilgiler sunan site, internet üzerinde MP3 arayanların kullanabileceği MP3 arama motorlarını da listeliyor.

<http://www.codec-download.com>

Son zamanlarda yaşanan codec karmaşası başınızı mı döndürüyor? Elinize geçen bazı film dosyalarını görüntülemekte zorluklar mı yaşıyorsunuz? Hiç sorun değil! Bu adres sayesinde, merak ettiğiniz her türlü bilgiye ve ihtiyaç duyduğunuz codec'lerin tamamına ulaşabilirsiniz. Site içerisinde, bilinen tüm ses ve görüntü codec'lerinin değişik sürümlerine yer veriliyor. İhtiyaç duyduğunuz codec'leri tek tek bulabileceğiniz gibi, güncel codec'leri bir arada sunan "Codec Pack"leri de bulabilirsiniz. Bunlara ek olarak; medya dosyalarını oynatmanıza veya düzenlemenize yardımcı olan ve sisteminizde yüklü codec'leri listeleyen çeşitli programlar da site içerisindeki yerini almış.

<http://www.unitethecows.com>

Paylaşım programlarının büyüüne kendinizi kaptırdıysanız, bu alanda yaşanan hızlı gelişmelerin de farkında olabilirsiniz. Değişik P2P platformları, değişik istemciler, yenilenen programlar, yeni geliştirilen teknolojiler... Tüm bu gelişmeler kafanızı karıştırıyorsa, UniteTheCows adresini ziyaret ederek paylaşım programları hakkındaki en son gelişmelerden haberdar olabilirsiniz. Açıkçası, site içerisinde bu konular hakkında doğrudan yazılar ve incelemeler bulunmuyor. Tüm bu gelişmeler için forum sayfalarını ziyaret etmeniz gerekiyor. Forumdaki mesajları okumak için üyelik gerekmiyor; ama kendi mesajlarınızı yazmak için siteye ücretsiz olarak üye olmalısınız.

<http://www.gamecopyworld.com>

Oyunseverlerin en büyük dertlerinden bir tanesi de, bilgisayarlarına kurdukları oyunları çalıştırmak için oyunun CD'sini CD/DVD sürücüye takma zorunluluğudur. Çoğu oyun, güvenlik sebepleriyle, bu tür bir önleme başvurur. Bu sorunu çözmek için "Virtual CD" ve benzeri programlar kullanılabilir olsa da, bu çözüm yolu her zaman için en pratik yöntem değildir. Bu soruna daha pratik bir çözüm sunmak için var olan GameCopyWorld sitesi, en güncel oyunları CD'siz çalıştırmanıza yardımcı olan yamaları içerir. Dünyanın değişik yerlerinde yansılar bulunan bu sitede yer alan yamalar sayesinde, kendinize ait lisanslı oyunları kopyalayabilir ve CD'siz çalıştırabilirsiniz.

<http://www.oldversion.com>

Kendisine ilginç bir misyon belirleyen bu site, belli başlı programların eski sürümlerini arşivliyor. Popüler programların değişik sürümlerini indirmenize imkan tanıyan bu site, buna sebep olarak da şu sebebi gösteriyor: Yeni sürümler her zaman daha iyi olmayabiliyor. Oldukça mantıklı görünen bu açıklamanın doğruluğuna siz de inanıyorsanız, eskiden zevkle kullandığınız ama yeni sürümlerini beğenmediğiniz programların eski sürümlerini bu site içerisinden indirebilirsiniz. Oldversion.Com sitesinde, ellinin üzerinde programın toplam beş yüze yakın farklı sürümü bulunuyor. Site içerisinde arşivlenen başlıca programları ICQ, Winamp ve VirtualDub oluşturuyor.

<http://www.archive.org/web/web.php>

Internet Archive Wayback Machine, web sitelerinin eski içeriklerine ulaşmanıza yardımcı olan ilginç bir site. İlk ortaya çıktığında çok ses getiren ve çoğu siteyi başarıyla arşivleyen bu site, daha sonra site içeriklerini arşivleme konusunda belirgin bir başarı gösteremedi. Yine de, şu anda zevkle takip ettiğiniz sitelerin eski tasarımlarını görmek veya eski içeriklerine ulaşmak için bu siteyi kullanabilirsiniz. Bunun için, site içerisindeki metin kutusuna eski halini görmek istediğiniz web sitesinin tam adresini yazmanız yeterli olacaktır. Bu site içerisindeki Full Text Research servisi ise, sitelerin eski içeriklerinde metin araması yapmanıza imkan tanıyor.

Hile, yalan, spam, reklam ve daha fazlası

İnternette maksimum güvenlik

Devir güvenlik devri... Bu güvenliğe en çok ihtiyaç duyulan alan ise internet... Biz de bu yazıda internette şöyle ya da böyle bağlanan herkesin dikkat etmesi gereken püf noktalarını bir araya topladık.

İnternet hilelerine karşı önlemler, sık karşılaşılan yalanlar hakkında bilgilendirmeler, istenmeyen mesajlara karşı çözümler, web sayfalarındaki reklamlara karşı önlemler ve güvenliğinizi tehlikeye düşürebilecek tüm diğer unsurlar hakkında püf noktalarını bu yazıda

bulacaksınız. İnternete ister evden, ister ofisten, ister internet kafeden, isterseniz de bilgisayar laboratuvarından bağlanın. Hatta isterseniz bir internet kafenin yönetiminden sorumlu olun. Bu yazı içerisinde, çok işinize yarayacak önemli ipuçlarını ve faydalı önerileri bulacaksınız.

Tüm internet kullanıcılarına öneriler

İnternet'e nasıl ve nereden bağlanırsanız bağlanın mutlaka dikkat etmeniz bazı noktalar vardır. CHIP, çoğu kişinin gözden kaçırdığı noktaları araştırdı ve bu sorunlara karşı çözüm önerilerini sizler için bir araya getirdi.

İnternet ihtiyacınızı ister evden, ister işyerinden, isterseniz de internet kafeden gideriyor olun. İnternet bağlantınızı ister çevirmeli bağlantı, ister ADSL, isterseniz de çift yönlü uydu olsun. Hiç fark etmez! İnternete bağlı her kullanıcının dikkat etmesi gereken bazı noktalar vardır. Zira belirgin avantajlarına rağmen internet size zarar vermek isteyen kişilerle de dolu. Bu yüzden bu yazıdaki önerilerimizi dikkate almanızı önereceğiz. Evet, belki bu yöntemlerin bazıları size biraz zaman kaybettirebilir; ancak bize güvenli bir internet tecrübesi yaşamak için neler yapmanız gerektiğini soruyorsanız, size yine bu yöntemleri öneririz.

İnternet hesaplarınız için şifre seçerken dikkat etmeniz gerekenler

Bilgisayar sistemlerinin güvenliğindeki en zayıf halkanın ne olduğunu biliyor musunuz? Tabii ki bilgisayarlar mı diyorsunuz? Yoksa suçu işletim sistemlerine mi atıyorsunuz? Maalesef yanılıyorsunuz! Bilgisayar güvenliğindeki en zayıf halka her zaman için insanlardır. Örneğin internet üzerinde sahip olduğunuz değişik hesapların hepsi için aynı şifreyi kullanıyorsanız, bu durumda kimseyi suçlayamazsınız. Şifreleriniz sadece birkaç karakterden oluşuyorsa veya doğum tarihinizden veya telefon numaranızdan oluşuyorsa da kimseyi suçlayamazsınız. Tüm bunlar, sizin bu tür güvenlik tehlikelerine karşı önlem almamanızdan kaynaklanmaktadır.

Bizim önerimiz, mümkün olduğunca, değişik hesaplar için değişik şifreler kullanmanız yönündedir. Örneğin bir forum

sitesine üye olduğunuzu düşünün. Üstelik bu sitede kullandığınız şifreyi e-posta hesabınızda, MSN Messenger'da ve çeşitli alışveriş sitelerinde de aynen kullandığınızı varsayalım. Sizi şüpheli davranmaya zorlamak istemeyiz ama tüm bu sitelerin yöneticilerinin de birer insan olduğunu hatırlatmalıyız. Üstelik, yöneticilerin de üye olurken kullandığınız şifreleri kolayca bulabilecekleri bilinen bir gerçektir. Bu tarz bir kötü niyeti olan kişi, ufak bir araştırma ve çok az bir çaba sayesinde sizin tüm hesaplarınızı ele geçirebilecektir. Bu yüzden, değişik hesaplar için değişik şifreler prensibini aklınızdan çıkartmamalısınız.

Buna ek olarak, şifre seçiminde kendinizi kısıtlamaktan da kaçınmalısınız. Çoğu site, üyelik şifrenizde tüm ASCII karakterlerini kullanmanıza izin verir. Bu yüzden şifre içerisinde % veya # gibi bir karakter kullanmak, başkalarının şifrenizi tahmin etmesini zorlaştıracaktır. Ayrıca bu tarz karakterlerin kullanımı brute-for-

ce yöntemine karşı da oldukça etkili bir çözüm olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kadarına gerek olmadığını düşünüyorsanız en azından büyük harf, küçük harf ve →

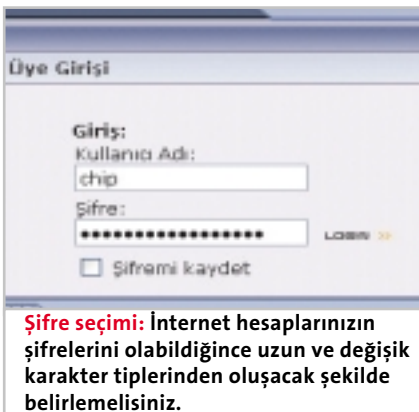
Şifreleri kaydetmeyin: Şifre pencerelerinin çoğunda, bu şifreyi bilgisayara kaydetmek isteyip istemediğiniz sorulur.

SPAM ÖNLEYİCİ

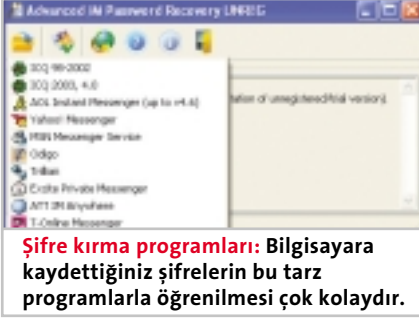
» ChoiceMail 1.600

E-posta adresinize gönderilen mesajları kontrol ederek, istenmeyen mesajların size ulaşmasını engellemek için hazırlanan ChoiceMail, bu işlem için oldukça sıradışı bir yöntem kullanıyor. Bilgisayarınıza kurduğunuz ChoiceMail, yerel bir POP sunucusu gibi davranarak e-posta adresinize gönderilen tüm mesajların gönderici bilgisini kontrol ediyor. Eğer mesajı gönderen kişi sizin adres defterinizde yer almıyorsa; bu kişilere, gönderdikleri mesajın gönderilme sebebini soran bir e-posta yollanıyor. İlgili kişiden onay cevabı gelinceye kadar da ilk gönderilen mesaj size gösterilmiyor. ChoiceMail, sahip olduğu sıkı kural-

lara rağmen, mesajları hiçbir zaman silmiyor ve isterseniz onaylanmamış veya reddedilmiş mesajları da görmenize imkan tanıyor. ChoiceMail'in önemli artılarından bir tanesini de özelleştirilebilir olması oluşturuyor. Bu sayede, spam mesajlara karşı mücadelede daha esnek davranabiliyorsunuz. Örneğin, uzantısı chip.com.tr biçiminde olan e-posta adreslerinden gönderilen tüm mesajları kabul etmek için bir ayar yapabilirsiniz. ChoiceMail, özellikle spam mesajlara aşırı derecede maruz kalan ve bu durumdan oldukça bunalan kullanıcılar için ideal olabilir. Digital Software firmasının bir programı olan ChoiceMail'in web sitesine www.digiportal.com adresinden ulaşabilirsiniz. Deneme sürümü 14 gün boyunca kullanılabilen ChoiceMail'in lisans ücreti ise 39.95 Dolar olarak belirlenmiş. Bir dipnot olarak; ChoiceMail programının bu yazıda tanıtılan ev kullanıcılarına yönelik olan bu sürümü dışında, Enterprise ve Free adlarını taşıyan iki farklı sürümünün daha olduğunu belirtmeliyiz.

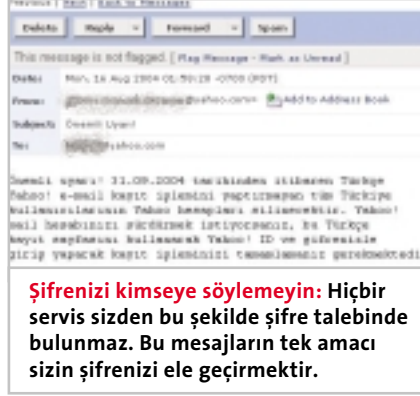
Şifre seçimi: İnternet hesaplarınızın şifrelerini olabildiğince uzun ve değişik karakter tiplerinden oluşacak şekilde belirlemelisiniz.

sayı içeren bir şifre seçmelisiniz. Bu şifrenin de en az 8 karakter olmasına dikkat etmelisiniz.

Şifrelerinizi bilgisayara kaydetmek mi? İki kere düşünün!

Şifre seçiminden sonra en önemli konulardan bir tanesi de şifrelerin kaydedilmesidir. İster web sitelerinde, ister MSN Messenger'da, isterse de ICQ'da olsun; şifrelerinizi kaydetmekten önemle kaçınmalısınız. Zamanından tasarruf etmek için sisteme kaydedilen bu şifreler sabit diskiniz üzerinde bir yerde kayıtlı bulunmaktadır ve bu kayıtlar içerisindeki şifreleri bulmak çoğu kez bir çocuk oyuncağıdır. Örneğin Elcomsoft firmasının Advanced Instant Messengers Password Recovery programı ICQ, ICQ Lite, MSN Messenger, Yahoo! Messenger, Odigo, Trillian, Miranda, Pal-

Talk gibi otuza yakın sohbet programı tarafından kaydedilen şifreleri saniyeler içerisinde açığa çıkarabilmektedir.

Birisi sizden şifrenizi mi istiyor? Hemen oradan uzaklaşın!

İnternet üzerindeki tanınmış servislerin hiçbirisi, kullanıcılarından şifrelerini belli bir adrese göndermelerini istemezler. Hotmail, Yahoo, PayPal, Amazon, eBay, ICQ gibi dünyaca ünlü servisler başta olmak üzere amatör siteler bile sizden şifre talebinde bulunmazlar. Eğer e-posta adresinize veya ICQ hesabınıza böyle bir talep geldiyse, bu talebi yanıtsız bırakın. Zira bu talepler sizin şifrenizi ele geçirmek için kullanılan en yaygın yöntemlerden biriyle karşı karşıya olduğunuzu gösterir.

Buna ek olarak, bazı kişiler de "fake lo-

gin" adını taşıyan yöntemi kullanarak, kurbanlarına belli bir formatta e-posta gönderirler. Bu mesajlar, bir anlık dalgınlıkla hatalı giriş izlenimi veren bir sayfa gibi görünebilirler. Bu sayfanın içerisindeki kullanıcı adı ve şifre bölümlerine ilgili bilgileri yazıp gönder tuşuna basarsanız, şifrenizin sizi kendine hedef seçen bir kişiye ulaştığından emin olabilirsiniz.

Ufak bir program yüklemeniz karşılığında dünyalar mı vaat ediliyor?

Günümüzde sitelerin büyük bir bölümü "Aşağıda yer alan 100kb boyutundaki programı bilgisayarınıza kurun! Sınırsız MP3 ve DivX arşivimize ücretsiz erişim hakkı kazanın!" gibi iddialı laflarda bulunuyorlar. Telif haklarıyla korunan eserlerin bu şekilde paylaşılmasının yasal bir suç olmasının dışında, bu tip programların (ve sitelerin) tamamı size bir şekilde zarar getirmeyi ve kendi ceplerini doldurmayı amaçlamaktadırlar. "Dialer" olarak bilinen ve yüklediğinizde size geniş imkanlar sunacakları iddia edilen bu programlar, sizin yurtdışındaki telefon numaralarını kullanarak internete bağlanmanıza ve kabarcık telefon faturalarıyla karşılaşmanıza sebep olacaktırlar. Bu yüzden, bu tarz bir site ile karşılaştığınızda oradan hemen uzaklaşmanızı şiddetle öneririz. Buna ek olarak, bilmediğiniz kaynaklardan program indirmenin zaten güvenilir bir işlem olmadığını tekrar hatırlatmalıyız.

SPAM ÖNLEYİCİ

» MailWasher Pro 4.1

Spam mesajlarla başa çıkmak için etkili bir çözüm sunan MailWasher, pratik kullanımı ve benzersiz özellikler ile göz dolduruyor. E-posta hesabınızın kullanıcı adı, sunucu adresi gibi bilgilerini MailWasher içerisinden ayarladıktan sonra, e-posta hesabınızı bu program yardımıyla kontrol etmeye başlıyorsunuz. MailWasher bu esnada mesajın tümünü bilgisayarınıza indirmek yerine, sunucudan sadece mesaj başlıklarını indiriyor. Siz bu başlık bilgileri aracılığıyla mesajın konusunu, göndericisini görüyor ve gereksiz mesajlar varsa bunları doğrudan sunucudan siliyorsunuz. MailWasher programının en güzel özelliği, kendisinden mesaj gelmesini istemediğiniz kişilere "bounce mail" gönderebiliyor olmanız. Yani bu mesajı gönderen kişi, sizin e-posta adresinizin gerçekte var olmadığını ve gönderdiği mesajın size ulaşmadığını düşünüyor. Bu sayede aynı kişiden bir daha size e-posta gönderilmemesini sağlıyorsunuz. Özellikle reklam amaçlı spam mesaj gönderen

sunucular, bu hata mesajını aldıklarında sizin e-posta adresinizin var olmadığını düşünecek ve adresinizi kendi kayıtlarından sileceklerdir. MailWasher sayesinde kendisinden bir daha hiç mesaj gelmesini istemediğiniz kişileri "Blacklist" olarak adlandırılan yasaklı listenize ekleyebilir ve güvendiğiniz kişiler için de ayrı bir liste oluşturarak, bu kişilerden gelen mesajları da otomatik olarak bilgisayarınıza indirebilirsiniz. Burada deyinmeyeceğimiz kadar çok sayıda özellik sunan programın web sitesine www.mailwasher.net adresinden ulaşabilirsiniz. 30 gün boyunca ücretsiz olarak kullanılabilen programın lisans ücreti 37 Dolar'dır.

İnternette tanımadığınız kişilerle iletişim kurarken...

İnternette diğer kullanıcılar ile iletişim kurmanız kaçınılmazdır. Ancak hiç tanımadığınız kişilerle irtibat kurarken dikkatli olmalısınız. Size ne kadar nazık davransalar da, hiçbir zaman için tedbiri elden bırakmamalısınız. Bu bağlamda, yeni tanıştığınız kişilerin gönderdiği dosyaları açarken iki kere düşünmenizi öneririz. Sisteminizde anti-virüs programı yoksa, bu işlemten vazgeçmenizin son derece uygun olacağını hatırlatırız. Tüm bunlara ek olarak, hiç tanımadığınız kişilerin gönderdiği dosyaları zaten kabul etmemeniz gerektiğini de biliyor olmalısınız. Aynı şekilde, hiç tanımadığınız kişilerle sohbet programlarını kullanarak iletişim kurmak da çok doğru olmayacaktır. Zira bu tarz bir iletişim kurduğunuz kişiler, sizin IP adresinizi kolayca tespit edebilirler. IP adresinizi bilen bir kullanıcının da sisteminize giremeyeceğinin garantisini kimse veremez.

İnternet kafe kullanıcılarına öneriler

Genel kullanıma açık bilgisayarlarda işlem yapmak durumunda kalan kullanıcılar, çok daha büyük güvenlik tehditleriyle karşı karşıyadırlar. CHIP, internet kafe kullanıcılarına dikkat etmeleri gereken noktaları açıklıyor.

Henüz bilgisayarı olmayan kullanıcılar için internet kafeler ve bilgisayar laboratuvarları vazgeçilmez mekanlardır. Hatta bilgisayarı olanlar bile çeşitli sebeplerle bu mekanlara ihtiyaç duyabilmektedir. Örneğin bilgisayarınız bozulduğunda, bu soruna çözüm aramak için bir internet kafeye koşmanız kaçınılmaz bir davranıştır. Ayrıca bir grup arkadaş olarak aynı oyunu birbirinize karşı oynamak için internet kafeleri tercih edebilirsiniz. Sebebi ne olursa olsun, internet kafe veya bilgisayar laboratuvarı gibi genel kullanıma açık bilgisayarlardan faydalaniyorsanız; bu tip ortamların belirgin bazı güvenlik açıkları olduğunu da aklınızda tutmalısınız. Bu başlık altında bulacağınız öneriler sayesinde, bu güvenlik tehditlerini büyük ölçüde ortadan kaldırmayı başarabilirsiniz.

Virüslere ve casuslara karşı hemen önlem alın

İnternet kafelerdeki bilgisayarlarda virüs veya casus gibi zararlı öğelere sıklıkla rastlamak can sıkıcı bir durumdur. Kullanıcıların güvenliğini tehlikeye düşüren bu zararlılar, sistemin de düzgün çalışmasını engel olmaktadır. Bu yüzden, internet kafelerde anti-virüs, anti-spy ve anti-keylogger programlarının belirli aralıklarla çalıştırılması kaçınılmaz görünmektedir. Hatta internet kafe sahiplerinin, her kullanıcıdan sonra bu tip taramaları gerçekleştirmesi oldukça mantıklı gözükmektedir. Zaman sorunu nedeniyle bu kadar sık

kontrole fırsat olmayacaksa, en azından her akşam tüm sistemleri genel bir kontrolden geçirmek sonsuz bir fayda vardır. İnternet kafe kullanıcıları olarak sizler de, sisteme oturduğunuzda bu tip taramaların yapılmasını internet kafe yöneticisinden talep edebilirsiniz. Tüm bu kontroller için kullanılabilecek çeşitli programları bu derginin yazılım sayfalarında bulabilirsiniz.

Size uygun olduğunu düşündüğünüz güvenlik yazılımlarını bir CD'ye doldurarak, sisteme ilk oturduğunuzda bu programları kurmayı ve çalıştırmayı düşünebilirsiniz. Güvenlik açısından benzersiz olan bu çözüm, ne yazık ki pek kullanışlı değildir. Bu yüzden, internet üzerinden kullanabileceğiniz ücretsiz anti-virüs programlarını kullanmayı deneyebilirsiniz. ADSL bağlantısına sahip bir bilgisayarda sadece birkaç dakika içerisinde kullanmaya başlayabileceğiniz online anti-virüs tarama servislerinin en popülerleri Trend Micro'nun HouseCall servsidir. İnternet Explorer'ın 4.0 ve üzeri, Netscape'in ise 3.01 ve üzeri sürümlerinde kullanılabilen HouseCall servisine <http://housecall.trendmicro.com> adresinden ulaşabilirsiniz. Sisteminizi virüslere karşı tarayan HouseCall, bu işlemin sonunda bir virüs bulması durumunda virüslü dosyalara müdahale

Keyloggerlara dikkat: Özellikle toplu kullanıma açık bilgisayarlarda keylogger tehlikesinin çok yaygın olduğunu aklınızda tutmalısınız.

ederek bu dosyaları temizleyebiliyor. Online virüs taraması yapabileceğiniz ücretsiz servislerin HouseCall ile sınırlı olduğunu hatırlatmalıyız. Bu konuda hizmet veren diğer servislerin en önemlilerini ise şöyle sıralayabiliriz: Authentium Command on Demand (www.commandondemand.com), BitDefender ScanOnline (www.bitdefender.com/scan/), Panda ActiveScan (www.pandasoftware.com/activescan/com/activescan_principal.htm) ve Symantec Security Check (www.symantec.com/cgi-bin/securitycheck.cgi)

Her yazdığınızı kaydeden keyloggerlara dikkat edin

Genel kullanıma açık bilgisayarların sahip olduğu en büyük tehlikelerin başında keylogger programları gelmektedir. En basit haliyle klavyeden yazdığınız her şeyi kaydedebilen bu programlar, yeri geldiğinde belirli aralıklarla ekran görüntüsü alabilmekte ve hatta hangi metni hangi pencerede yazdığınızı da tarihi ile birlikte kaydedebilmektedirler. Dergimizin 18. sayfasında yer alan "Keylogger Tehlikesi" başlıklı yazımızda, bu konuda hakkında çok daha detaylı bilgilere ulaşabilirsiniz. Ancak bu yazıda da bu konuya kısaca değinmenin çok uygun olacağını düşünüyoruz. Zira internet kafeler ve bilgisayar la-

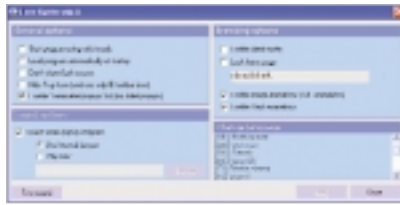

Online Anti-virüs: İnternet üzerinden ücretsiz olarak hizmet veren bu tip anti-virüs servisleri, internet kafe kullanıcıları için hayat kurtarıcı olabilir.

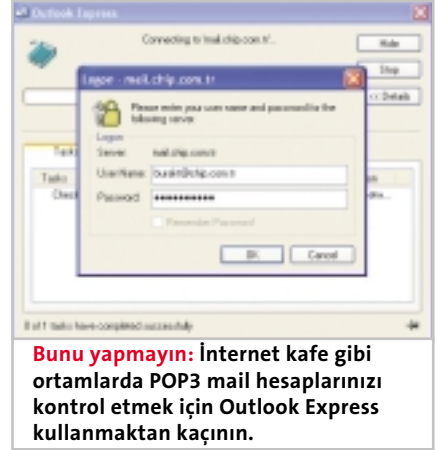
REKLAM ÖNLEYİCİ

» EMS Free Surfer mk II

Küçük boyutuna rağmen kullanışlılığı ve ücretsiz oluşu ile dikkatleri üzerine çeken EMS Free Surfer, web sitelerindeki reklamları ve pop-up pencereleri engellemek için çeşitli filtreler içeriyor. Bu sayede, bu programı kullanırken bloklanmasını istediğiniz içeriği tek tek elle belirtmeniz gerekmiyor. İlk kurulum sırasında standart filtreler sunan ve bu sayede en yaygın reklamları engelleyebilen EMS Free Surfer mk II, buna ek olarak filtrelerin kullanıcı tarafından özelleştirilmesine de olanak tanıyor. Filtrelerin özelleştirilebilmesi, programın tam istediğiniz gibi çalışmasına yardımcı oluyor. Web sitelerinde sörf yaparken

filtreleme için iki farklı mod sunan EMS Free Surfer; "natural" modunda çok daha doğal ve zeki bir filtreleme sistemi uygularken, "stricted" modunda ise karışlaştığı grafik dosyalarının büyük bir bölümünü ve pop-up pencerelerin tamamını engelliyor. Internet Explorer ile tamamen uyumlu olan program, mevcut kuralları özelleştirebilmenize ve güvenilir siteler listesi oluşturmanıza izin veriyor. Açık olan tüm Internet Explorer pencerelerini kapatmak için "Panic Button" adındaki bir tuşa sahip olan EMS Free Surfer, Internet Explorer'ın geride bıraktığı artık dosyaları da (geçmiş bilgileri, çerezler, geçici dosyaları) tek bir tuşla temizleyebiliyor. EMS Project firması tarafından kullanıcılara ücretsiz olarak sunulan programa www.emsproject.com/FS/fs.htm adresinden ulaşabilirsiniz. Daha gelişmiş özelliklere ihtiyaç duyan kullanıcılar ise daha fazla seçenek sunan EMS Free Surfer Companion programını 19.90 Dolar değerindeki lisans ücretini ödeyerek satın alabilirler.

Bunu yapmayın: İnternet kafe gibi ortamlarda POP3 mail hesaplarınızı kontrol etmek için Outlook Express kullanmaktan kaçınınız.

rın sıklıkla unutulduğu ve silinmediği gözlenmektedir. Bu yüzden, kullanımı daha pratik olan ve güvenliği daha yüksek olan online servisleri kullanmanızı öneririz. POP3 mail hesaplarınızı güvenli kontrol etmek için kullanabileceğiniz servislerin başında www.mail2web.com gelmektedir. Tabii ki POP3 hesabınızı kontrol etmek için özelleşmiş bir web arabirimi varsa, Mail2Web yerine bu servisi kullanmanız daha uygun olacaktır.

boratuarları sıklıkla e-posta hesabını kontrol etmek veya ICQ/MSN Messenger üzerinden sohbet etmek isteyen kullanıcıların uğrak bir mekanı oluyor. Bunu bilen bazı kullanıcılar da bu tip genel kullanıma açık mekanlardaki bilgisayarlara keylogger programları yerleştiriyorlar. Bu sayede sadece bir gün içerisinde yüzlerce farklı şifreyi ve hatta özel sayılabilecek kişisel yazışmaları öğrenebiliyorlar. İnternet kafeleri kullanarak online alışveriş yapanların ve kredi kartı bilgilerini verenlerin olduğunu da düşüncecek olursanız, bu durumun ne kadar tehlikeli olduğu kolayca gözükebilir.

Biz bu yazıda, keylogger programlarına karşı nasıl önlemler alabileceğinize basitçe değinmeye çalışacağız. Zira İnternet üzerinde çok sayıda keylogger programı var ve hemen hepsinin de çalışma ve kayıt tutma mantığı farklı. Bazıları kendilerini tamamen gizleyerek çalışırken, bazıları sistem çubuğunda apaçık çalışmayı tercih ediyorlar. Bazıları tuttıkları kayıtları şifreleyip saklarken, bazıları NotDefteri ile kolayca incelenebilecek kayıtlar tutuyorlar. Bazıları ise işi ileri boyutlara taşıyıp, kayıtları kısa süreliğine bilgisayarda tutup, daha sonra fırsatını bulduklarında bu kayıtları istenilen bir e-posta adresine yolluyorlar. Dergi içerisindeki keyloggerlarla ilgili detaylı yazımızı okuduysanız,

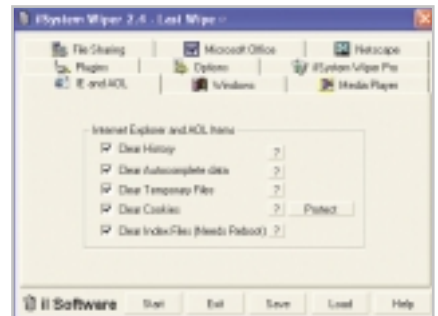
tüm bu konular hakkında genel bir fikriniz var demektir. Eğer bu konuda daha fazla programa, bilgiye ve kullanım yöntemine ulaşmak istiyorsanız Google veya bir başka arama motorunda "keylogger" biçiminde bir arama yapmanız yeterli olacaktır. Ancak biz bu konuda daha detaylı bilgilere girmeyeceğiz çünkü bir internet kafe kullanıcısı olarak asıl amacınızın keyloggerlardan korunmak olduğuna inanıyoruz. Keylogger yazılımlarından korunmak konusunda başvurabileceğiniz en etkili (ve belki de tek) yöntem anti-keylogger programları olarak karşınıza çıkıyor. Bu amaçla kullanabileceğiniz en etkili programları sayfa 18'de yer alan "Keylogger Tehlikesi" başlıklı yazıda bulabilirsiniz. Bu programları bir CD'ye veya diske atarak ya da web sitesi adreslerini aklınızda tutarak, her oturduğunuz bilgisayarda öncelikle keyloggerlara karşı bir önlem almayı deneyebilirsiniz.

POP3 mail hesaplarınızı kontrol ederken Outlook'tan kaçınınız

İnternet kafeleri sıkça ziyaret eden ve POP3 mail hesabına sahip olan kullanıcılar, bu hesaplarını Outlook veya Outlook Express içerisinden kontrol etme eğiliminde olabiliyorlar. Ancak bu durum oldukça tehlikelidir, çünkü daha sonra kaldırırım düşüncesiyle kurulan bu hesapla-

Bilgisayardan kalkarken arkanızda hiçbir iz bırakmayınız

Genel kullanıma açık bir bilgisayara otururken ve bu bilgisayarda çalışırken dikkat etmeniz gereken noktaların en önemlilerine değindik. Siz de bizim önerilerimize dikkat ederek bilgisayardaki işinizi bitirdiğinizde, kalkmadan önce son bir güvenlik adımını daha yerine getirmelisiniz. Zira web sitelerinde sörf yaparken, mesaj yazarken, bir Office belgesini düzenlerken, ICQ'da yazışırken veya mIRC üzerinden sohbet ederken arkanızda çok sayıda iz bırakırsınız. Bu yüzden, bilgisayardan kalkarken sistemde derinlemesine bir temizlik yapmanız son derece uygun olacaktır.

iSystem Wiper: Sisteminizdeki geçici dosyaları temizlemek ve arkanızda iz bırakmamak için kullanabileceğiniz başarılı ve ücretsiz bir program.

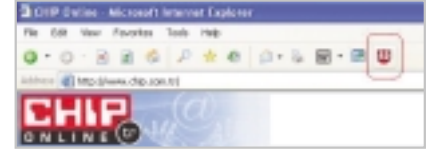
Cookies, Temporary Internet Files, History gibi çok sayıda farklı konumda bulunan kayıt dosyalarını elle tek tek temizlemek çok zahmetli bir işlemdir. Bu yüzden, bu konuda özelleşmiş bir programı kullanmanız mantıklı bir seçim için olacaktır. Windows 2000/XP sistemlerde, ücretsiz olarak sunulan CleanCache (www.buttuglysoftware.com) programını kullanabilirsiniz. Bu program, Windows 2000/XP sistemlerde tutulan kayıt dosyalarını ve oluşturulan geçici dosyaları kolayca temizleyebilmektedir. Bu işlem için Windows'un tüm 32bit sürümlerinde çalışabilen ve çok daha etkili ama yine ücretsiz bir program arıyorsanız, bu sefer de iSystem Wiper (www.iisoftware.net/index.php?clean.html) programını kullanmayı deneyebilirsiniz. Sadece Internet Explorer'ın bıraktığı izleri temizlemekle yetinmeyen bu program; ayrıca Office uygulamalarının, Windows Media Player'ın ve Netscape'in arkasında bıraktığı izleri de kolayca temizleyebiliyor. Ücretsiz olan programın 14.95 Dolar değerindeki Pro sürümü ise daha fazla özellik sunuyor.

REKLAM ÖNLEYİCİ

» AdShield 3.0

AdShield, çoğu reklam filtreleme programının aksine tamamen el ile özelleştirilen bir program olarak karşımıza çıkıyor. İlk kurulumunda kendisini Internet Explorer içerisine ekleyen program, simgesini de Internet Explorer'ın araç çubuğuna ekliyor. Bu aşamadan sonra, herhangi bir web sitesinde yer alan bir reklam banner'ının üzerine sağ fare tuşuyla tıkladığınızda, açılacak olan menüde "Add to Block List" komutunu göreceksiniz. Bu komutu tıklayarak, ilgili resmin kara listeye alınmasını ve bir daha hiç gösterilmemesini (ve tabi ki bilgisayarınıza indirilmemesini) sağlayabilirsiniz. Bu esnada AdShield programının sunduğu en önemli özellik, sadece belirli resimleri kısıtlamak yerine belirli klasörleri de kısıtlayabiliyor olmasıdır. Bu sayede örneğin www.deneme.com sitesindeki tüm reklamlar www.deneme.com/reklam/ konumunda tutuluyorsa, bu adrese filtre koyarak, ilgili sitedeki tüm reklamların engellenmesini sağlayabilirsiniz. AdShield

programının bir başka güzel özelliğini de Flash animasyonlarına destek vermesi olarak gösterebiliriz. Zira Flash öğeleri, çoğu anti-reklam programın kabusudur. Buna rağmen, AdShield programı Flash reklamlarını da engelleyebilmektedir. Sürekli aynı siteleri ziyaret edenler için benzersiz faydalar sağlayan AdShield programının, yeni ve değişik siteleri ziyaret eden kullanıcılar için pek de uygun olmayacağını söylemek gerçekçi olacaktır. All Star Software tarafından üretilen programın sitesine www.ad-shield.com adresinden ulaşabilirsiniz. Deneme sürümünü 30 gün boyunca tüm özellikleriyle kullanabileceğiniz AdShield 3.0 programının lisans ücreti de 29.95 Dolar olarak belirlenmiştir.

İnternet kafe sahiplerine öneriler

İnternet kafe sahipleri de açık bir şekilde güvenlik tehdidi altındadır. Buna ek olarak, kafe kullanıcıları için güvenli bir internet ortamı sağlamak da internet kafe sahiplerinin görevidir.

İnternet üzerindeki kişisel güvenliğinizi sağlamak için, çok boyutlu düşünmelisiniz. CHIP olarak bu amacı gerçekleştirmenize yardımcı olmak için internet kafe kullanıcılarına yönelik olarak sunduğumuz önerilerden sonra şimdi de internet kafe sahiplerine bazı öneriler sunacağız. Hatta sıklıkla gittiğiniz internet kafeler varsa, bu yazıyı o mekanın sahiplerinin de okumasını sağlayarak, gerekli güvenlik

önlemlerinin alınmasını sağlayabilirsiniz.

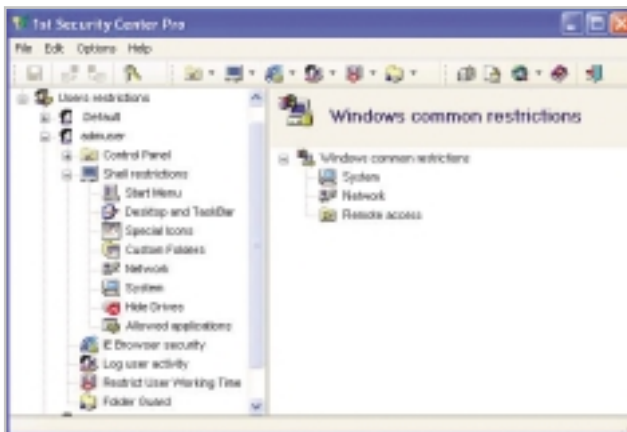
Yazının bu bölümündeki önerilerin bir kısmı da sadece internet kafe sahibinin menfaatine yönelik olabilir. CHIP editörleri olarak, internet kafe sahiplerinden aldığımız e-postalarda hep aynı sorunlara değinildiğini fark ettik. Bu sorunların başında ise dikkatsiz kullanıcıların Windows ayarlarıyla oynaması ve sistemin çeşitli hatalarla dolması geliyor. Bu gibi du-

rumlar için sunduğumuz çözüm önerilerini de bu başlık altında bulacaksınız.

Windows'un ayarlarını her zaman kontrol altında tutun

İnternet kafe kullanıcıları bazen bilerek bazen de farkında olmadan Windows'un çeşitli ayarlarını değiştirmektedirler. İşin kötüsü, bu değişiklikler bizzat kendilerinin güvenlik açıklarıyla baş başa kalmalarına sebep olabilir. Buna ek olarak, farkında olmadan yapılan bazı değişiklikler ve bazı işlemler sistemin çökmesine bile neden olabilir.

Bu tür sorunlarla baş etmek için internet kafe sahiplerinin önünde çeşitli seçenekler bulunmaktadır. Bu seçeneklerin en önemlisi, Windows'un çeşitli özelliklerini kısıtlamaktır. Windows içerisindeki bu tür kısıtlama işlemlerinin tamamına yakını Windows kayıt defteri (registry) içerisinden yapılabilir. Buna rağmen, kayıt defterini kullanmak herkes için o kadar kolay olmayabilir. Bu durumda devreye, üçüncü parti programlar girmektedir. Ya-

1st Security Center: Windows'un ve Internet Explorer'ın çeşitli işlevlerine kısıtlama getirmek için kullanabileceğiniz bir program.

Command on Demand: Ücretsiz olarak web tabanlı anti-virüs hizmeti sunan bir diğer site... Bu tip servislerin en güzel yanı güncel virüslere karşı koruma sağlayabilmeleridir.

zılım sayfalarında da tanıttığımız 1st Security Center Pro uygulaması, bu tip durumlar için en ideal çözümü sunan bir programdır. Resmi web sitesine www.1stsecuritycenter.com adresinden ulaşabilece-

ğiniz bu program, Windows'un içerisindeki tüm ayarları kolayca kontrol altına almanıza yardımcı olmaktadır. 1st Security Center Pro'yu kullanarak gerçekleştirilebilecek bazı kısıtlamaları şöyle sıralayabiliriz: Görev yöneticisini kontrol altında tutmak, kayıt defteri gibi uygulamalara erişimi engellemek; disket sürücüsü kullanımını önlemek; sabit diskler içerisindeki dosyaların görüntülenmesini engellemek; belli başlı bazı programların dışında kalan diğer tüm uygulamaların çalışmasına yasak koymak; denetim masası öğelerinin çalıştırılmasını yasaklamak, masaüstü resminin değiştirilmesini engellemek, başlangıç menüsündeki ve masaüstündeki istediğiniz simgeleri gizlemek, Internet Explorer'ın başlangıç sayfasının değiştirilmesini önlemek, sık kullanılanlar listesinin düzenlenmesini engel-

Dialer yazılımlarına dikkat: Ufak bir program indirmeniz karşılığında sınırsız MP3 ve DivX içeriğe ulaşabileceğinizi iddia eden web sitelerinden uzak durun.

lemek, internette dosya indirmeyi kısıtlamak, uygulama dosyalarının çalıştırılmasını engellemek... 1st Security Center Pro'nun sahip olduğu özellikler buraya sığdıramayacağımız kadar çok. ■

UZMAN ÖNERİSİ

» Bu klasörlere dikkat edin

Internet Explorer'ın ve internete bağlanan çeşitli programların kullanımı sırasında, yaptığınız işlemler hakkındaki bazı dosyaların sabit diskinizde barındırıldığı bilinmektedir. Yazı içerisinde daha önceden bahsettiğimiz bu soruna yönelik olarak çeşitli program önerilerinde bulunmuştuk. Bu programlar sayesinde, internete bağlıyken yaptığınız işlemler hakkında tutulan kayıtları sabit diskinizden silebilirsiniz. Buna rağmen, herhangi bir sebepten dolayı bu programların yanınızda olmayabileceği gerçeğinden yola çıkarak, Windows içerisinde bu tarz kayıtların tutulduğu en önemli klasörleri ezberlemeniz gerekebilir. Bu klasörler sistem içerisinde değişik konumlarda bulunabilirler, buna rağmen klasör adları yazıda gözüktüğü gibi olmalıdır.

TEMP: Windows içerisinde yaptığınız işlemler sırasında ihtiyaç duyulan geçici dosyalar, bu klasörde tutulur. Bu klasör içerisinde yer alan dosyaların normalde işlevleri sona erdiğinde silinmesi gerekir. Buna rağmen, çeşitli hatalar sonucu bu dosyaların silinmemesi sıklıkla rastlanan bir durumdur.

HISTORY: Internet Explorer içerisinde ziyaret ettiğiniz web sitelerinin tamamının kaydı bu klasörde tutulur. Yaptığınız ayarlara göre, bu klasörde saklanan site adreslerinin güncelliği değişebilir.

TEMPORARY INTERNET FILES: Internet Explorer kullanarak ziyaret ettiğiniz sayfaları ve bu sayfalarda yer alan öğe-

lerin tamamına yakını bu klasörde saklanır. Bu işlemin asıl amacı ilgili web sayfalarına daha hızlı bağlanabilmek olsa da, bu kayıtlar sizin hangi siteleri ve hangi sayfaları ziyaret ettiğinizi ele verecektir.

COOKIES: Web siteleri, sizi daha sonra hatırlayabilmek için "çerez" diye adlandırılan ufak bilgi dosyaları oluştururlar ve bu dosyaları bu klasör içerisinde saklarlar. Cookie (çerez) dosyalarında saklanan bu bilgiler, güvenliğinizi tehdit etmek için kullanılabileceği için dikkat edilmelidir.

ICQ: Bu klasör içerisinde yer alan bir alt klasörde (ki bu alt klasörün adı ICQ'nun sürüm numarasına göre belirlenir. Örneğin 2003b) ICQ hesabınıza ait tüm bilgiler yer almaktadır. Bu klasörde yer alan dosyalar (ICQ sürümüne göre bu dosyalar ve uzantıları değişiklik göster-

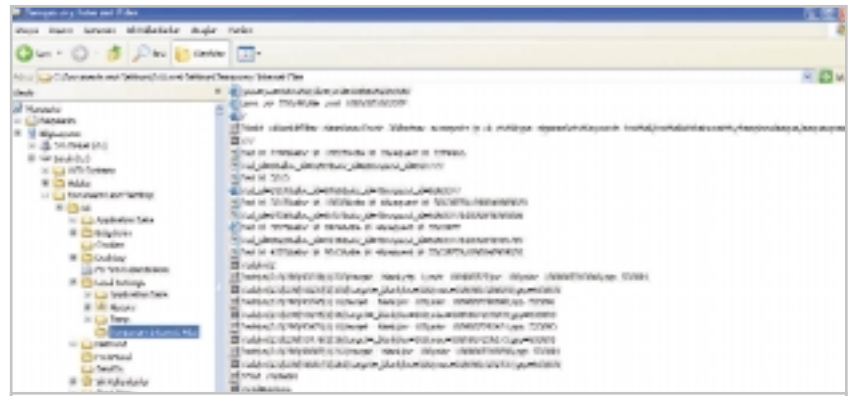
rir) ICQ hesaplarınız hakkında şifre dahil çeşitli bilgilerinizi barındırmaktadır.

ICQ CL: Bu klasör içerisinde, ICQ listenizde bulunan kullanıcıların detaylı kayıtları tutulur. Bu klasördeki kayıtlar, en güncel bilgileri barındırır.

ICQ CONTACT LIST: Bu klasörde de ICQ listenizin değişik tarihlerdeki yedekleri barındırılmaktadır.

ICQ RECEIVED FILES: ICQ aracılığıyla size gönderilen dosyalar standart olarak bu klasörde tutulur. Bu klasörü herkes kolayca görebilir ve hangi kullanıcının size hangi dosyayı hangi tarihte gönderdiğini öğrenebilir.

mIRC LOGGING AND BUFFERS: Popüler sohbet programı mIRC'de "logging" özelliğini açıtıysanız, değişik kullanıcılarla yaptığınız konuşmaların tamamı ve çeşitli bilgilerin kaydı bu klasör içerisinde tutulur.

Temporary Internet Files: Bu klasör içerisinde yer alan dosyalar, hangi web sitelerini ziyaret ettiğinizi açığa vurmaktadır.

SERVICE PACK 2 GÜNCELLEMESİ

» Windows Firewall: Gerçek bir güvenlik duvarı (mı?)

Şu anda hatırlaması bir hayli zor olsa da, Windows XP'nin güvenlik açısından en dikkat çeken özelliklerinin başında "Internet Connection Firewall" (ICF) adını taşıyan yazılımsal güvenlik duvarı geliyordu. Günümüzdeki bilgisayar kullanıcılarının internet ile ilişkileri göz önüne alındığında, Windows XP'nin içerisindeki bu tarz bir güvenlik duvarının önemi tartışılmaz oluyordu. Buna rağmen, başta uzman kullanıcılar olmak üzere Windows XP kullanıcılarının büyük bir bölümü ICF'nin ne kadar güvenilir olduğu ko-

önemli yenilikler sunuyor. Bu yenilikle-
rin başında ise “Windows Firewall” geli-
yor. Basit bir isim değişikliğinden daha
fazlasını sunan bu güncelleme, Win-
dows XP kullanıcılarının tamamına in-
ternet üzerinde tam güvenlik vaat edi-
yor. Henüz Service Pack 2 güncellemesi-
ni sistemlerine kurmayan Windows XP
kullanıcıların aklındaki “Windows Fire-
wall gerçek bir güvenlik duvarı gibi mi
çalışıyor? Yani ZoneAlarm falan gibi?”
sorusunu “Neredeyse evet!” biçiminde
cevaplamak doğru olacaktır. Zira Win-
dows Firewall sadece gelen verileri kont-
rol etmek yerine hem gelen hem de gi-
den verileri kontrol ederek güvenlik sevi-
yesini daha da artırıyor. Ayrıca Windows
Firewall, kullanıcı tercihlerine göre de
özelleştirilebiliyor. Hatta Windows Fire-
wall’un içerisindeki seçenekler, uzman
kullanıcıların bile kafasını karıştırabile-
cek kadar çok.

Uyarı mesajları: Windows Firewall eğitime ihtiyaç duyuyor

Sistemlerine Service Pack 2 yükleyen Windows XP kullanıcıların dikkatini çekebilecek noktalardan bir diğeri ise, ekranlarına gelecek olan uyarı mesajlarıdır. Özellikle ilk kurulum sırasında sayıları bir hayli fazla olan bu uyarı mesajları, internete bağlanmaya çalışan her uygulama için en az bir kere karşınıza çıkacaktır. Bazıları için biraz kafa karıştırıcı olabilecek bu durumun altında ise Windows Firewall'un kullanıcı tarafından eğitilen bir program olması yatıyor. Zira, harici güvenlik duvarı uygulamalarının çoğunda olduğu gibi Windows Firewall da tespit ettiği bağlantıların güvenli olup olmadığını kullanıcıya soruyor ve sistem ayarlarını kullanıcı tepkilerine göre düzenliyor. Bir dipnot olarak, Windows Firewall'un ilke kez yüklenmesiyle

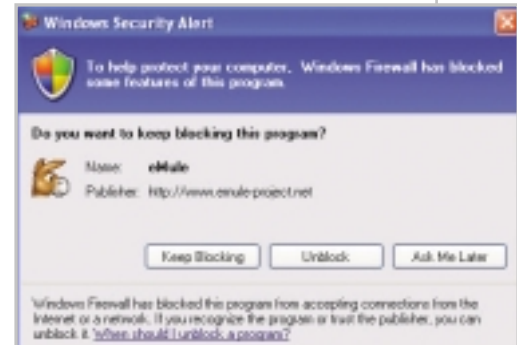

Windows Firewall: Sistemlerine Service Pack 2 yükleyen Windows XP kullanıcıları yepyeni bir güvenlik duvarına kavuşuyor.

nusunda gerçek anlamda tatmin olmadı. Gerçekten de, siz internete bağlandığınızda (tercihe bağlı olarak) Internet Connection Firewall adını taşıyan bir yazılım arka planda çalışıyordu ama bu güvenlik önleminin bizi tam olarak nelerden koruduğu anlaşılamıyordu. Üstüne üstlük, bu güvenlik duvarının özelleştirilebilmesi de mümkün değildi. Hatta bu konuda kullanıcılara sunulan tek seçenek, Internet Connection Firewall'un açık mı yoksa kapalı mı olacağıydı. Internet Connection Firewall'un sadece sisteme gelen verileri kontrol etmesi de eleştirilerin bir başka boyutunu oluştuyordu. Oysa ZoneAlarm Free gibi ücretsiz ve başlangıç düzeyindeki firewall yazılımları bile hem gelen hem de giden veriyi kontrol altında tutabiliyordu.

Service Pack 2 güncellemesi yepyeni bir güvenlik duvarı sunuyor

Beta sürümleri çok uzun süredir piyasada olan, final sürümü ise kısa bir süre önce çıkan Service Pack 2; Windows XP kullanıcılarına güvenlik anlamında çok

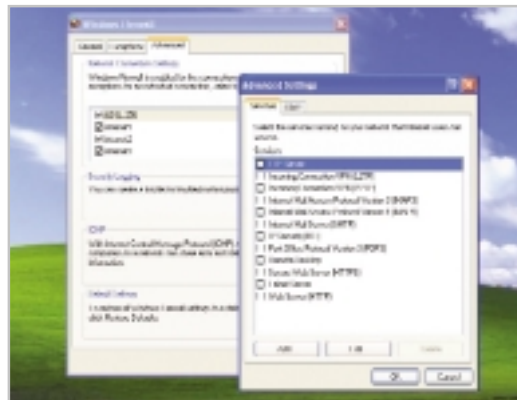

Uyarı mesajları: Güvenliğiniz için bu mesajları uygun bir biçimde cevaplamalı ve Windows Firewall'u eğitmelisiniz.

birlikte ekrana gelmeye başlayan uyarı mesajlarının zamanla azaldığını çünkü Windows Firewall'un kullanıcı tarafından verilen tepkileri hızla öğrendiğini hatırlatmalıyız.

Senkronize ayarlar: Bir kez ayarlayın, gerisini Windows halletsin

Windows Firewall teknolojisinin getirdiği bir diğer yenilik ise “Global Configuration” olarak bilinen ve tüm ağ bağlantılarına ait ayarların senkronize edilmesini sağlayan teknolojidir. Eskiden, bir ağ bağlantısı için tanımladığınız güvenlik ayarları diğer ağ bağlantıları için otomatik olarak geçerli olmuyordu. Benzer biçimde; yeni bir ağ bağlantısı tanımladığınızda da, mevcut ayarlarınız bu ağ bağlantısı için geçerli olmuyordu. Service Pack 2 yükledikten sonra ise, ağ bağlantılarının herhangi birisinde yaptığınız bir güven güvenlik ayarı değişikliği otomatik olarak diğer ağ bağlantıları için de geçerli oluyor. Bu sayede, değişik ağ bağlantılarına ait güvenlik ayarlarını tek tek elle değiştirme zahmetinden kurtulmuş oluyorsunuz.

Gelişmiş ayarlar: Windows Firewall, ihtiyaçlarınıza uygun olarak özelleştirilebiliyor.

Boot Time Protection: İlk saniyeden kesintisiz koruma

Internet Connection Firewall'un bilinen eksikliklerinden bir diğeri de, Windows başlarken kısa bir süre de olsa ICF'nin devreye girmemesiydi. Bu durum, özellikle ağ üzerindeki çalışan bilgisayarlar için önemli bir güvenlik açığıydı. XP Service Pack 2'de ise bu durum düzeltiliyor ve "Boot Time Protection" adını taşıyan yeni bir teknoloji sayesinde Windows XP'nin çalışmaya başladığı andan itibaren güvende olması sağlanıyor.

IRC, FTP ve News

Dosya indirmede yeni boyutlar

Alışık olduğunuz dosya indirme yöntemleri yerine IRC, FTP ve News üzerinden dosya indirmeyi deneyebilirsiniz. Hatta bu sayede daha çok sayıda dosyaya daha hızlı bir biçimde ulaşmak bile mümkün.

Internette dosya aramak tam bir sanattır. Aslında, asıl sanat olan aradığınız dosyayı bulabilmektir. Zira, en tecrübeli bilgisayar kullanıcıları bile sıklıkla aradıkları dosyayı bir türlü bulamaktan yakınırlar. İnternetin derinliklerinde yer alan dosyalara ulaşmak, aklınıza gelen her türlü veriyi kolayca bulmak istiyorsanız; dosya aramak ve indirmek için kullandığınız yöntemlere her geçen gün yenilerini eklemelisiniz.

İnternet üzerinde arama yapmak için kullanabileceğiniz en temel araçlar, tabii ki arama motorlarıdır. Google başta ol-

mak üzere çoğu arama motoru, internet üzerinde aradığınız çoğu bilgiye ulaşmanıza yardımcı olur. Ancak, gizli dosyaları barındıran kaynaklar, arama motorlarında kolayca ulaşılacak sonuçlardan bir tanesi değildir. Bu durumda karşınıza, arama motorları için çok iyi bir alternatif olan paylaşım programları çıkacaktır. İnternet üzerinde kolay kolay bulunmayacak dosyaları, paylaşım programlarında bulmak mümkün. Buna rağmen, paylaşım programlarının sunduğu düşün download hızları, sizi yeterince tatmin etmeyebilir.

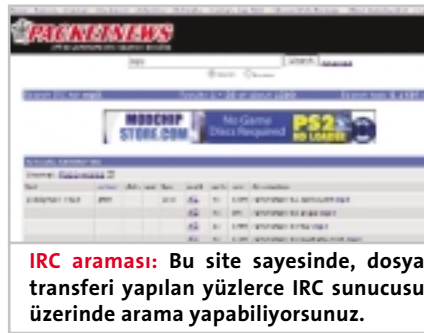
Bu durumda, sizin daha sıradışı dosya arama yöntemlerine ihtiyacınız var demektir. CHIP, bu işlem için kullanabileceğiniz ve standart yöntemlerin pabucunu dama atan IRC, FTP ve News kaynaklarından nasıl yararlanabileceğinizi açıklıyor. İster popüler bir reklam filminin kamera arkası görüntülerini arıyor olun, ister vizyona girmemiş bir filmin ön gösterimine erişmek istiyor olun, isterseniz de güncel bir yazılımın son sürümünü indirmek istiyor olun; bu yazıda tanıtılan kaynakları kullanarak hayallerinizi gerçeğe dönüştürebilirsiniz.

IRC sunucularından en gizli dosyaları indirmek

Sohbet bahane, download şahane!

Chat aleminde sadece muhabbet mi yapıldığını zannediyorsunuz? O halde fena halde yanıyorsunuz. Zira, sohbet işin paravanı... Arkada ise sınırsız bir dosya transferi pazarlığı yaşanıyor.

Temelde sohbet amaçlı olan "Internet Relay Chat" ya da kısaca IRC, son zamanlarda gizli dosya arayanların bir numaralı başvuru kaynağı haline geldi. Yıllar önce insanların birbirleriyle elektronik ortamda mesajlaşmalarını sağlayan IRC, isteyen kullanıcıların da birbirlerine dosya göndermesine imkan tanıyordu. IRC üzerinden gönderilen bu dosyalar genelde küçük boyutlu oluyordu ve çoğu kez güvenliğinizi tehdit eden virüsler barındırıyordu.

IRC araması: Bu site sayesinde, dosya transferi yapılan yüzlerce IRC sunucusu üzerinde arama yapabiliyorsunuz.

du. Buna rağmen, gün geldi, devran döndü ve IRC sunucuları dosya transferi için de kullanılabilir hale geldi. Üstelik öyle küçük boyutlu dosyalar da değil. Aklınıza gelebilecek her türlü film, dizi, yazılım ve oyun IRC sunucularında bulunabiliyor.

Aradığınız dosyanın hangi sunucuda olduğunu öğrenmek

IRC üzerinden dosya transferi yapmak isteyenlerin önünde büyük bir engel bulunuyor. Zira internet üzerinde yüzlerce IRC sunucusu bulunuyor ve her bir sunucu üzerinde de yüzlerce ve hatta binlerce farklı sohbet odası bulunuyor. Bildiğiniz gibi, bu IRC sunucularından bir tanesine bağliken, diğer sunucular ile iletişim kuramıyorsunuz. Benzer biçimde, sadece bir sohbet odasına bağliken, aynı sunucu üzerindeki diğer sohbet odalarıyla da iletişim kuramıyorsunuz. Bu durumda, aradığınız dosyanın hangi sunucuda bulunduğunu öğrenmek imkansız gibi gözüküyor.

Aslında durum hiç de böyle değil. İnternet üzerinde bulunan bazı siteler, dosya transfer konusunda özelleşmiş bazı sunu-

cuları ve odaları düzenli olarak tarayarak; bu sunucular ve odalar üzerindeki dosyaları indeksliyor. Daha sonra, bu sitelerin sunduğu arama özellikleri sayesinde, bu indeksler içerisinde arama yapabiliyorsunuz. Bu hizmeti ücretsiz olarak sunan sitelerin başında www.packetnews.com geliyor. Buna ek olarak www.searhirc.com ve www.ircspy.com siteleri üzerinden de IRC sunucularında dosya araması yapabiliyorsunuz.

Bu siteleri kullanarak, aradığınız bir dosyayı bulduktan sonra, bu dosyayı indirmek için mIRC 6.16 programını kullanabilirsiniz. Eğer isterseniz mIRC ile dosya indirme işlemlerini kolaylaştırmak için AutoGet 7.21 veya dccAssist v1.72 mIRC eklentilerinden bir tanesini kullanmayı da deneyebilirsiniz. Buna ek olarak, Java tabanlı bir IRC istemcisi olan jIRLeeCh 0.85 programının da PacketNews üzerinde arama yapmak ve bulunan sonuçlardan istediğiniz bir tanesini indirmek için özelleşmiş bir IRC istemcisi olduğunu da hatırlatmalıyız. Tüm bu programları ve daha fazlasını E-CHIP ÖZEL CD'sinde bulabilirsiniz.

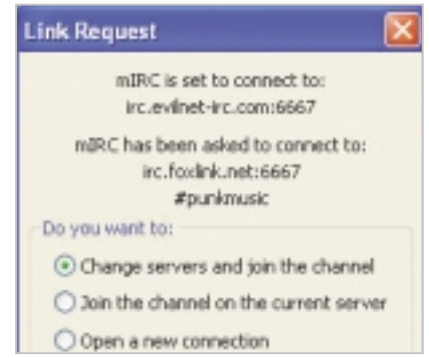
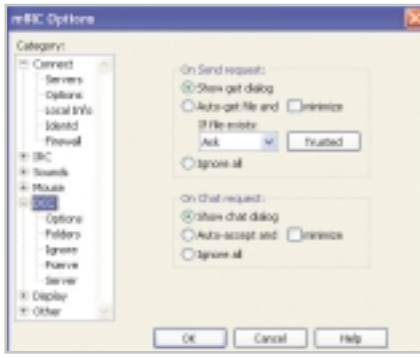
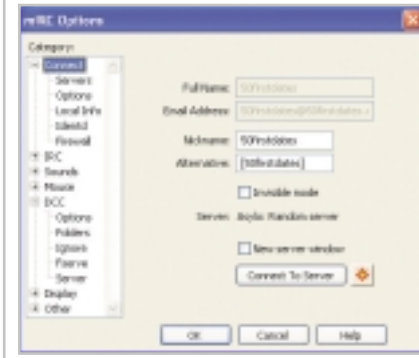
MINİ ATÖLYE: MIRC VE PACKETNEWS

» İnternet Relay Chat üzerinden dosya indirmek

1) İlk Ayarlar: En popüler IRC istemcilerinden biri olan mIRC, ilk açılışta otomatik olarak ayar penceresini açacaktır. Bu penceredeki sunucu ayarlarına dokunmanız gerekmiyor, zira dosya indireceğiniz sunucuları daha sonra PacketNews üzerinden bulacaksınız. Şimdilik sadece "Nickname" bölümüne bir takma isim yazmanız ve "Alternative" bölümüne de alternatif bir takma isim yazmanız yeterli olacaktır.

2) DCC Ayarları: İkinci adımınız, diğer kullanıcılarından dosya indirebilmek için DCC ayarlarını yapmak olmalı. Bunun için öncelikle *Show get dialog* seçeneğini işaretli konuma getirerek, bir dosya gönderme talebinde programın sizden onay istemesini sağlamalısınız. Daha sonra ise *Folders* sekmesine geçerek, dosyaların indirileceği standart klasörü sizin için uygun olacak şekilde değiştirin.

3) Packetnews: IRC arama motorunda arama yaptıktan sonra, sonuç sayfasında indirmek istediğiniz dosyanın "pack" bağlantısına tıklayın ve ekrana gelecek olan mIRC penceresindeki *Change servers and join the channel* seçeneği işaretliken OK tuşuna basın. İlgili sunucuya ve odaya bağlandıktan sonra ise komut satırındayken [CTRL]+[V] tuşlarına ve daha sonra [ENTER]'a basarak dosyayı indirmeye başlayın.

FTP sunucularından hızla dosya transfer etmek

Hız ve bol seçenek bir arada!

Büyük boyutlu dosyaların depolanması ve transferi için en yaygın yöntemlerin başında FTP protokolü geliyor. Asıl sorun, FTP sunucuları üzerinde aradığınızı bulmak...

Bir Linux dağıtımı, film, müzik parçası ya da yazılım arıyor olmanız hiç fark etmez. FTP sunucuları, sahip oldukları geniş dosya arşivleri ve sundukları yüksek dosya indirme hızları ile download meraklılarının en önemli kaynaklarından biri. Bu noktada asıl sorun, FTP sunucularının küçük bir kesimin erişimine açık olması. Bu küçük kesim ise sunucuyu işletenler ve bu kişilerin arkadaşlarıdır. Bu kişiler, normal kullanıcıların bu geniş arşivlere ulaşmalarını istemezler.

Download meraklılarının FTP sunucularını bu kadar çok sevmesinin tek nedeni, FTP sunucularının korsan içeriğe açılan birer kapı olmaları değil. Buna ek olarak, yeni çıkan oyun demosu veya Linux dağıtımı gibi büyük boyutlu dosyaları indirmek için de en ideali FTP sunucularıdır. Bu gibi durumlarda, uzun süredir beklenin bir oyunun demosu çıktığında, herkes aynı anda bu dosyayı indirmeye çalıştığı için büyük

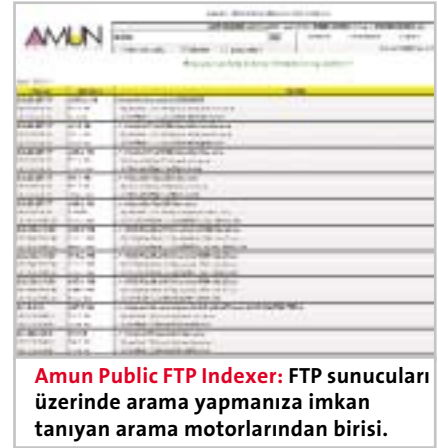
bir keşmekeş yaşanır. Çoğu kişi kapasite dolduğu için dosya indirmeye bile başlayamaz, dosya indirmeye başlayanlar ise çok düşük download hızlarına yetinmek zorunda kalırlar. Buna rağmen, aynı dosyayı başka FTP sunucularından bulmak da mümkün. Bu sayede, aynı dosyayı mümkün olan en yüksek hızda indirebilirsiniz.

FTP arama motorları sayesinde aradığınızı bulun

Her iki durumda da FTP sunucularının sahip olduğu tek sorun, aradığınız dosyanın hangi FTP sunucusunda olduğunu öğrenmektir. Yazının girişinde de belirttiğimiz gibi, sunucu sahipleri içerikleri olabildiğince gizli tutmaya çalışırlar. Buna rağmen, internetteki FTP sunucularını indeksleyen ve bu indeksler içinde arama yapmanıza imkan tanıyan FTP arama motorları da vardır. Bu arama motorlarının başında www.filemirrors.com gelmekte. Yasal olmadığını düşündüğü içeriği filtreleyen FileMirrors sitesi, bu sayede kullanıcılarının farkında olmadan korsan içeriğe ulaşmalarını engelliyor.

Bazı FTP arama motorları ise, FileMir-

rors'ın tersine bu tip bir filtreleme sistemi sunmaz. Bu tip arama motorlarında bir anahtar sözcük arattığınızda, bu sözcüğün geçtiği tüm FTP sunucuları anında listelenir. Bu tip arama motorlarına örnek olarak Napalm FTP Indexer (<http://search.FTPhost.net/indexer/search.htm>), Oth.Net (www.oth.net), Amum Public FTP Indexer (<http://amun.serveftp.com>), FileWatcher (www.filewatcher.com), Latvian FTP Search (www.ftpsearch.lv) ve Reliz FTP Indexer (www.reliz.ru) siteleri gösterilebilir.

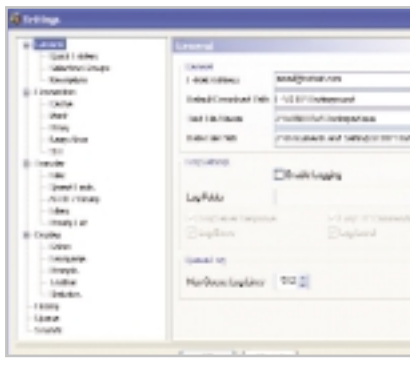

Amun Public FTP Indexer: FTP sunucuları üzerinde arama yapmanıza imkan tanıyan arama motorlarından birisi.

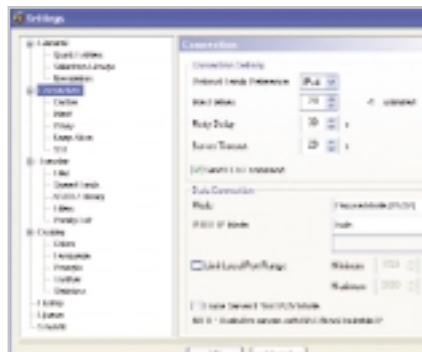
MİNİ ATÖLYE: SMARTFTP

» Ftp sunucularından hızla ve kolayca dosya indirmek

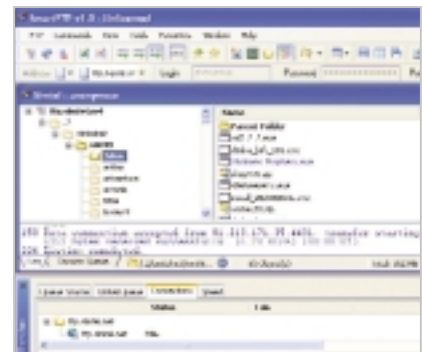
1) Genel Ayarlar: SmartFTP'yi ilk kez çalıştırdığınızda, otomatik olarak bir ayar penceresi açılacaktır. Bu pencerenin *General* sekmesi altından, bilgisayarınıza indireceğiniz dosyaların hangi klasör içerisinde saklanacağını belirtmelisiniz. Bu bölümdeki e-posta adresi bölümüne ise gerçek e-posta adresinizi yazmanız gerek yok. Bu bilgi, bazı FTP sunucularına bağlanırken gerekli olabilir.

2) Bağlantı: SmartFTP'nin *Connection* sekmesinde yer alan *Max Retries* değerini "20" olarak belirlemeniz uygun olacaktır. Ayrıca, tekrar denemeden önceki bekleme süresini belirleyen *Retry Delay* değerini ise en azından "30" olmalıdır. İnternete bir güvenlik duvarı (firewall) üzerinden bağlanan kullanıcıların ise *Data Connection* seçeneğini "Passive Mode" olarak değiştirmeleri gerekecektir.

3) Arabirim: SmartFTP'nin arabirimi, Windows Gezgini'ne oldukça benziyor. Programın adres satırına, bağlanmak istediğiniz FTP sunucusunun adresini ve kullanıcı bilgilerini yazmanız gerekecek. Sunucu genel kullanıma açıkta, buradaki *Anonymous* seçeneğini işaretleyebilirsiniz. Bu işlemlerden sonra, sunucudaki dosyaları sürükleyip bırak yöntemi kullanarak bilgisayarınıza indirebilirsiniz.

Haber Gruplarından istediğiniz dosyayı indirin

Sadece konuşmayın, takas da edin!

Haber grupları, kullanıcıların çok çeşitli konularda fikir beyan ettikleri birer dijital ortam olmanın dışında; dosya takaslarının da sıkça yaşandığı önemli bir kaynak.

İnternet üzerindeki en eski iletişim yollarından bir tanesi olan haber grupları, son yıllarda ise dosya transferinin yeni adresini oluşturuyor. Haber grupları, hiyerarşik bir yapıya sahiptir. Ana kategoriler, alt kategoriler ve alt kategoriler altında yer alan mesajlar haber gruplarının genel yapısını oluşturur. İşletim sistemlerinden, reklamcılığa; eğitimden, otomobil yarışlarına kadar pek çok konuda alt gruba rastlamak mümkündür. Hatta bazı gruplar, dosya değiş tokuşu için özelleştirilmiştir ve bu gruplara genel olarak "binary" adı verilir.

Ne yazık ki, dosya değiş tokuşuna izin verilen bu alanlara ulaşmak çok zahmetli bir işlem. Bunun için ilk önce haber grubu sunucusuna giriş yapmanız, daha sonra da bu haber sunucusu içerisindeki uygun grubu bulmanız gerekmektedir. Bu işlemin karmaşıklığı dışında, çoğu haber sunucusuna erişim kısıtlı ve bu haber sunucularına geniş kitlelerin erişimi mümkün

değil. Buna rağmen, haber sunucuları sahip oldukları güncel içerik ile yabana atılamayacak kaynaklar. En güncel filmler, müzikler, kitaplar, oyunlar ve yazılımlar; paylaşım programlarında dönmeye başlamadan önce haber gruplarına düşerler. Bu yüzden, dosya indirmek için haber gruplarını kullanmak istiyorsanız, bu iş için özelleştirilmiş servislere başvurmanızda sınırsız fayda var.

Çok sayıda haber grubunda arama yapabilen servisler

Bu servisler, çok sayıda haber grubunu bünyesinde barındırarak, bu haber gruplarına web tabanlı bir arabirim üzerinden ulaşmanızı sağlarlar. Tamamına yakını ücretli olan bu servisler arasında EasyNews'in (www.easynews.com) bir adım öne çıktığını kolayca söyleyebiliriz. Buna rağmen, bu konuda hizmet veren sitelerin sayısı azımsanacak gibi değildir. EasyNews dışındaki diğer servisleri www.premium-news.com, www.thenewsgroups.com, www.giganews.com, www.usenet-access.com, www.guba.com, www.picturereview.com ve www.alibis.com, olarak

sıralayabiliriz.

Dokuz yıldan daha uzun bir süredir hizmet vermekte olan EasyNews, ücretli bir servis. Aylık üyelik ücreti yaklaşık 10 Dolar olan EasyNews, bu süre içerisinde maksimum 10GB boyutunda dosya indirmenize izin veriyor. Kısacası, 1 ay içerisinde 10GB download yapmasanız bile hakkınız yanacaktır. Benzer biçimde, 10GB download hakkınızı sadece 3 günde doldurursanız, bu durumda yeniden ücret ödeyerek üyeliğinizi uzatmanız gerektiğini hatırlatmalıyız. ■

EasyNews: Çok sayıda haber grubu içerisinde arama yapmanıza ve bulduğunuz dosyaları indirmenize imkan tanıyan ücretli bir servistir.

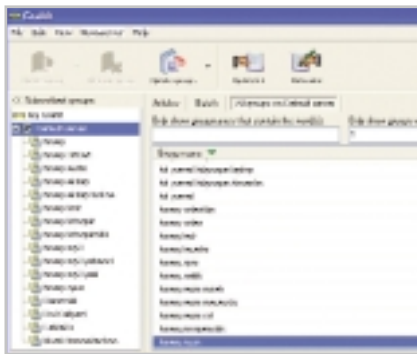
MİNİ ATÖLYE: GRABIT

» Haber gruplarından dosya indirmek

1) Hızlı başlangıç: Haber gruplarından dosya indirmek için kullanabileceğiniz Grabbit programını kurduktan sonra, bağlanmak istediğiniz haber sunucusu adresini Grabbit'e bildirmelisiniz. Türkiye'deki popüler haber gruplarını news.anet.net.tr ve news.ttnet.net.tr olarak belirtebiliriz. Bağlandığınız haber sunucusu kullanıcı adı ve şifre istiyorsa, bu bilgileri de yazmanız gerekecek.

1) Grup seçimi: Haber grubu okuyucunuz, sunucuya bağlanır bağlanmaz sunucuda bulunan tüm grupların bir listesini getirecektir. Bu listeden ilgilendiğiniz grupları işaretleyebilirsiniz. *Only show groups that contain* kutusu içerisine ilgilendiğiniz konuya yazarak, o isimde grupların olup olmadığını da kontrol edebilirsiniz. Daha sonra *Update Group* seçeneğini kullanarak listeyi güncelleyebilirsiniz.

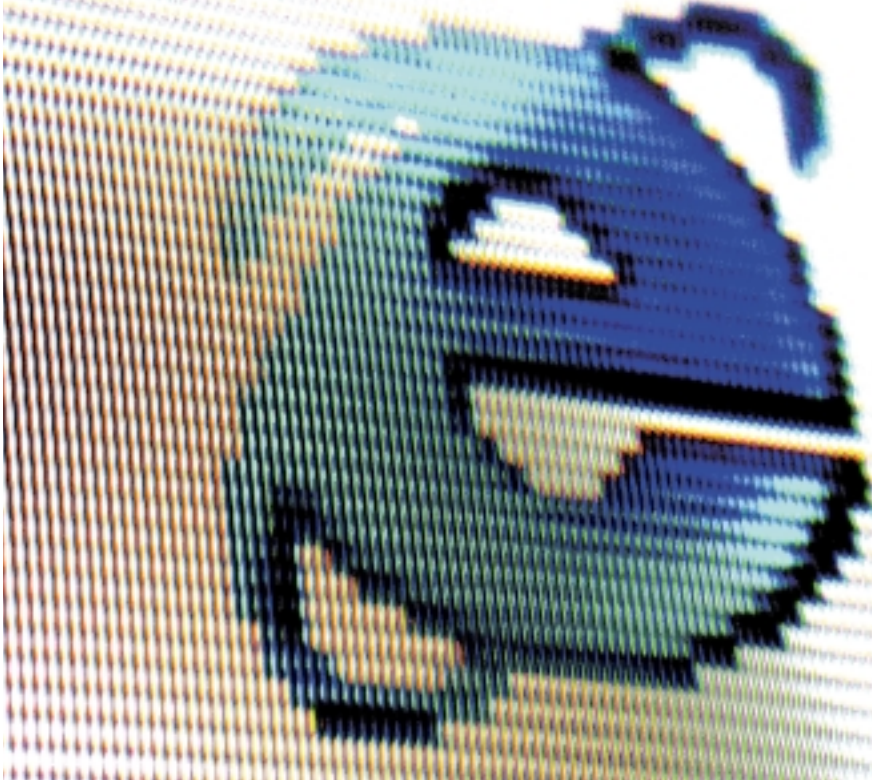
3) Dosya indirmek: Grupların içerikleri güncellendikten sonra, ilginizi çeken bir başlığı seçip *Grab* düğmesine tıklayarak ilgili başlıktaki dosyayı anında indirmeye başlayabilirsiniz. İndirilen dosyalar, Grabbit tarafından belirlenen bir klasör içerisinde otomatik olarak kaydedilecektir. Bu klasörün konumunu değiştirmek için *Edit* menüsünün altındaki *Preferences* seçeneğini kullanabilirsiniz.

Net'te gezin, izinizi belli etmeyin

İnternette anonim sörf

Uzman internet kullanıcılarının en büyük becerilerinden bir tanesi, internete bağlıyken kimliklerini gizleyebilmektir. Bu yazı sayesinde, siz de uzman internet kullanıcısı olma konusunda yol alacaksınız.

İnternette sörf yaparken, mesaj gruplarına cevap yazarken, paylaşım programlarını veya sohbet yazılımlarını kullanırken karşınıza hep aynı sorun çıkar: Kimliğinizi ele vermek... Tüm bu işlemler sırasında kimliğinizin diğer kişiler tarafından tespit edilebilmesi, çok farklı sorunlara yol açabilir. Örneğin, sohbet programlarını kullanırken IP numaranız diğer kullanıcılar tarafından görülebilirse, bu durum bilgisayarınızdaki açıklardan faydalanmak isteyen pek çok kişiye davetiye çıkaracaktır. Ayrıca, internet üzerindeki pek çok sitenin sizin hakkınızda bilgi toplayarak, size ait bir kullanıcı profili oluşturmak istedikleri de bilinen bir

gerçektir. Tabii ki, kişisel mahremiyetinize yönelik tüm bu saldırılara karşı elinizin kolunuzun bağlı olmadığını da hatırlatmalıyız. Zira, tüm bu tehlikelere karşı çözüm sunan çok sayıda site ve program emrinize amadedir. Sizi, kimliğinizi açığa çıkartmaya çalışan kişilere karşı koruyabilecek çözümler temel olarak ikiye ayrılmaktadır: Yazılımlar ve web tabanlı servisler. Biz bu yazıda, her iki kategorinin de en başarılı örneklerine yer vereceğiz.

Yazılım tabanlı anonim sörf çözümleri

İnternette sörf yaparken kimliğinizi gizlemenize yardımcı olan yazılımlar, web ta-

banlı alternatiflerine göre daha çok özellik ve daha fazla esneklik sunmayı başara-bilirler. Bu kategorideki her bir program farklı özelliklere sahip olsa da, çoğu kez bu programların ayarlarını istediğiniz gibi özelleştirme şansına sahipsinizdir. Buna rağmen, yazılım tabanlı anonim sörf çözümlerinin en büyük eksisi, kullanılacak anonim proxy sunucularının bulun-masındaki güçlüktür.

Anonymity 4 Proxy 2.80

www.inetprivacy.com/a4proxy/

Kişisel kullanımlar için ideal olan program, dünya üzerindeki değişik anonim proxy sunucuları bulmanıza ve bu proxy sunucularının çalışıp çalışmadığı, cevap süreleri, gizlilik oranları gibi konularda bilgi sahibi olmanıza yardımcı oluyor. Daha sonra, bu proxy sunucularından, uygun olduğunuz bir tanesini varsayılan proxy sunucusu olarak seçerek, internette sörf yaparken bu proxy sunucusu üzerinden bağlanıyorsunuz. İlk kurulumda, programın içerisinde standart olarak 20 farklı proxy sunucusu yer alıyor; ancak bu sunucuların çoğunun çalışır durumda olmadığını keşfedebilirsiniz. Bu yüzden, daha güncel proxy sunucular bulmak için programın *File* menüsündeki *Add Proxy* komutunu kullanmayı deneyebilirsiniz. Bu komut sayesinde, programın içerisinde tanımlı olan ve proxy sunucularının listelerini barındıran web sayfalarına program içerisinden bağlanabilir ve güncel proxy sunucularını programa dahil edebilirsiniz. Gizliliğinizi arttırmak için HTTP başlıklarını değiştirebilen program, isterseniz web sayfalarının bırakmaya çalıştığı cookie'leri engelleyebiliyor. 35 Dolar değerinde bir lisans ücretine sahip olan Anonymity 4 Proxy, Türkçe'nin de aralarında bulunduğu yirmi beş farklı dili destekliyor.

GetAnonymous: Bu programın sunduğu zincir proxy özelliği sayesinde, arka arkaya çok sayıda proxy sunucusuna bağlanarak güvenliğinizi maksimum seviyeye çıkartabilirsiniz.

GetAnonymous 2.1

www.privatenavigator.com/getanonymous İnternet üzerindeki kişisel gizliliğinizi sağlamak konusunda çok farklı çözümleri bir araya getiren GetAnonymous, bu sayede kendi alanındaki en göze çarpan programlardan bir tanesi olmayı başarıyor. Tek bir arabirim içerisinde çok sayıda farklı görevi yerine getirebilen programın en temel özelliklerini şöyle sıralayabiliriz: İnternete bağlanırken anonim proxy sunucuları kullanarak IP adresinizi gizlemek, İnternet Explorer'ın arkasında bıraktığı izleri (geçici dosyalar ve klasörler, çerezler, form ve şifre bilgileri vs.) otomatik olarak temizlemek, bilgisayarınızda tutulan her türlü kayıt ortadan kaldırmak, bilgisayarınızdan dışarıya giden bilgileri (işletim sistemi ve web tarayıcısı adı, sürüm bilgileri vs.) sahte bilgilerle değiştirmek, bilgisayarınıza gönderilen verileri (reklamlar, zararlı scriptler, Flash öğeleri vs.) filtrelemek ve pop-up pencereleri engellemek... Tüm bu özellikleri bir arada sunmayı başaran program, her bir özellik için de ayrı ayrı gelişmiş özelliklere sahip olarak geliyor. Örneğin, "zincir proxy sunucuları" adını verebileceğimiz bir yöntem sayesinde, arka arkaya birden fazla proxy sunucusuna bağlanmanıza ve bu sayede kimliğinizi tamamen gizlemenize imkan tanınıyor. Buna ek olarak, bu program içerisinde kullanmak için proxy sunucu arama derdiniz ortadan kalkıyor, zira GetAnonymous programı kendi kullanıcıları için özel proxy sunuculara sahip olarak geliyor. Sadece İnternet Explorer'ı desteklemekle yetinmeyen GetAnonymous; buna ek olarak Opera, Netscape gibi değişik tarayıcıları, MSN Messenger ve Yahoo! Messenger gibi değişik sohbet yazılımlarını ve Kazaa gibi değişik paylaşım

GhostSurf: Kimliğinizi gizlemek için proxy sunuculara bağlanmak dışında, internette dolaşırken arkanızda bıraktığınız izleri de temizleyebiliyor.

WEB TABANLI ÇÖZÜMLER

» Bir de bunları deneyin

İnternette sörf yaparken kimliğinizi gizlemek için kullanabileceğiniz bir diğer yöntem ise web tabanlı servislerdir. Neredeyse tamamı ücretli olan bu servisler, aynı yazılım tabanlı programlar

Web tabanlı alternatifler: Tek amacınız web sitelerini ziyaret ederken kimliğinizi gizlemekse, web tabanlı çözümleri tercih edebilirsiniz.

gibi, web sitelerine bağlanırken anonim proxy sunuculara bağlanırlar ve bu sayede size ait gerçek bilgilerin karşı taraftaki sitelere ulaşmasını engellerler. Web tabanlı çözümlerin en büyük avantajı, bu servisleri kullanırken proxy sunucusu belirtmenize gerek kalmamasıdır. Buna rağmen, bu servisler yardımıyla sadece web sitelerini ziyaret ederken kimliğinizi gizleyebilirsiniz. Buna rağmen anında mesajlaşma veya paylaşım programlarını kullanırken, bu servislerden yararlanamazsınız. Yine de bu alternatif denemek isterseniz, bu konuda hizmet sunan web sitesi adresleri şöyle:

www.anonymizer.com
www.idzap.com
www.megaproxy.com
www.proxify.com
www.the-cloak.com

programlarını da destekliyor. Tüm bu özellikleri 49.95 Dolar sunan GetAnonymous programının daha az özelliğe sahip olan "Personal" sürümü ise 19.95 Dolar'dan satılıyor.

GhostSurf 2.1

www.tenebril.com/products/ghostsurf/ En temel işlevi, siz internette dolaşırken kimliğinizi gizlemek olan GhostSurf, buna ek olarak interneti daha güvenli ve daha keyifli bir biçimde kullanmanıza yardımcı olacak çeşitli araçlara da sahip olarak geliyor. IP adresinizi gizlemek için anonim proxy sunuculara bağlanmanızı ve tüm işlemlerinizi bu proxy sunucular üzerinden gerçekleştirmenizi sağlayan GhostSurf, internette dolaşırken arkanızda bıraktığınız izleri de (çerezler, geçici dosyalar, geçmiş bilgileri vs.) otomatik olarak silebiliyor. Sizin hakkınızda bilgi toplayıp, bu bilgileri dışarıya sızdıran casus (spyware) programları da tespit edebilen GhostSurf, bu programları sisteminizden uzaklaştırarak bu casus programların sizin hakkınızda daha fazla bilgi toplamasını engelliyor. Dışarıdan bilgisayarınıza gelen her türlü veriyi kontrol altında tutan program, banner ve pop-up gibi reklam öğelerini de istediğinize bağlı olarak filtreleyebiliyor. Windows'un tüm sürümleriyle uyumlu bir biçimde çalışan GhostSurf, tüm bu özellikleri 39.95 Dolar karşılığında sunuyor.

Steganos Internet Anonym Pro 6

www.steganos.com

Güvenlik temalı programlarıyla bilinen Steganos firmasının en başarılı programlarından bir tanesi olan İnternet Anonym Pro, web sitelerine bağlanırken anonim proxy sunucuları kullanarak kimliğinizi gizlemenize yardımcı oluyor. Bu işlem sırasında, her saniye farklı bir proxy sunucu üzerinden bağlanmanıza imkan tanıyan program, tüm bunlara ek olarak karmaşık olmayan ayarları özelleştirmenize de izin veriyor. Zira, her saniye yeni bir proxy sunucusu kullanmanız durumunda, ziyaret ettiğiniz sayfaların açılması oldukça uzun bir süre alacaktır. Dünya üzerindeki değişik proxy sunucularını kullanabilen program, o anda hangi ülkedeki bir sunucuya bağlı olduğunuzu ise program içerisindeki bir harita içerisinde görüntüleyebiliyor. Bu temel özellikler dışında internette sörf yaparken arkanızda bıraktığınız çerez, geçmiş bilgileri gibi kayıtların silmek; pop-up reklamları ve zararlı kodları engellemek; sabit diskinizdeki dosyaları bir daha geri getirilemeyecek şekilde silmek, "Sık Kullanılanlar" listenizdeki web sitelerini şifreleyerek gizlemek gibi gelişmiş özellikler de Steganos İnternet Anonym Pro 6'nın sunduğu işlevler arasında yer alıyor. Tüm bu özellikleri 49.95 Dolar karşılığında sunan Steganos İnternet Anonym Pro 6, hız avantajıyla da ön plana çıkıyor. ■

İnternette imzasız mesajlar

Anonim e-posta göndermek

Hiç Bill Gates imzalı bir e-posta aldınız mı? Hem de Türkçe olarak! Bu tarz bir e-posta aldığınızda ve bunun bir şaka olduğunu anladığınızda, kimliğinizi gizleyerek nasıl e-posta atabileceğinizi merak etmiş olabilirsiniz. CHIP, kullanabileceğiniz değişik yöntemleri açıklıyor.

Mektup gönderirken kimliğinizi gizli tutmak istediğinizde, yapmanız gereken şey çok basitti: Adınızı ve adresinizi yazmamak! Herhangi bir şeyi yazmamak, herkesin yapabileceği kadar basit bir şeydi. Üstelik hiçbir masrafı da yoktu. Kimliğinizi gizlemek yerine kimliğinizi değiştirmek istediğinizde ise zarfın üzerine sadece başka bir isim yazmanız yeterli oluyordu. Hemen her şeyin kolaylaştığı internet çağında ise kimliğinizi gizlemek şimdiye kadar hiç olmadığı kadar zor bir hale geldi. Yine de, bunun

imkansız olmadığını ve doğru araçlar ile doğru yöntemlerin yardımıyla kimliğinizi gizleyerek veya değiştirerek e-posta gönderebileceğinizi itiraf etmeliyiz.

Anonim e-posta olarak da adlandırılacak bu yöntemlerin birkaç farklı kademeden oluştuğunu da şimdiden hatırlatmalıyız. Örneğin, başka birisinin adını kullanarak e-posta göndermek işin en kolayı. Buna rağmen başka birisinin adını ve e-posta adresini kullanarak e-posta göndermek ise birazcık daha zor bir işlem. Adınızı ve e-posta adresinizi değiştirir-

ken, IP adresinizi de gizli tutmak ise bu konuda ulaşabileceğiniz son noktalardan bir tanesidir. Zorluk dereceleri değişik olsa da, tüm bu işlemleri gerçekleştirmek mümkündür ama her zaman yasal değildir! Gerçek bir kişinin ismini kullanarak e-posta göndermek de, hayali bir isim uydurarak e-posta göndermek de bazı durumlarda suç olabilir. Bu yüzden, yazı içerisinde anlatılan yöntemleri kullanmanın kendi sorumluluğunuzda olduğunu önemle hatırlatmalıyız.

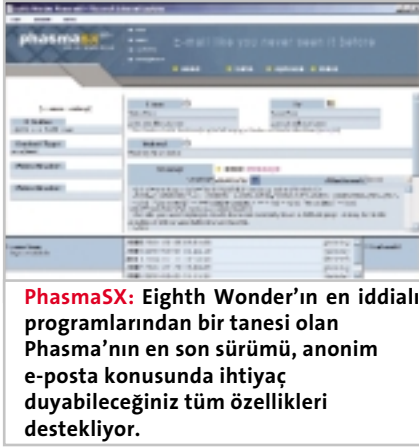
Discreetmail 3.0

www.spymode.com

Kimliğinizi gizleyerek e-posta gönderebilen olan nadir programlardan bir tanesi olan Discreetmail, kurulum bile gerektirmeden çalışıyor. Bir diskette bile kolayca taşıyabileceğiniz ve kurulumu ihtiyacı duymadan çalıştırabileceğiniz Discreetmail, bu özelliğiyle yazı içerisinde tanıtılan diğer programlara göre avantaj sağlıyor. İç karartıcı bir arabirime sahip olan program, buna rağmen görevini başarıyla yerine getiriyor ve istediğiniz bir e-posta adresini kullanarak e-posta göndermeni-

Discreetmail: Anonim e-posta göndermek için kullanabileceğiniz nadir programlardan bir tanesi. Ancak deneme sürümünün casus eklentiler içerdiğini belirtmeliyiz.

PhasmaSX: Eighth Wonder'ın en iddialı programlarından bir tanesi olan Phasma'nın en son sürümü, anonim e-posta konusunda ihtiyaç duyabileceğiniz tüm özellikleri destekliyor.

ze izin veriyor. Bunun için sadece bir e-posta sunucusu adresine ihtiyaç duyan Discreetmail, bu bilgi olmadan e-posta gönderemiyor. Bu yüzden, Discreetmail kullanmaya başlamadan önce kullanıcı ve şifre gerektirmeden çalışabilen bir e-posta sunucusu bulmanız gerekecektir. Bu iş için uygun bir sunucu bulduktan sonra, Discreetmail içerisindeki *Options* menüsünün altındaki *Mail server settings* bölümüne bu sunucunun adresini yazmanız gerekecektir. Bu küçük ama önemli ayardan sonra istediğiniz bir e-posta adresini kullanarak e-posta gönderebilirsiniz. Gönderdiğiniz e-posta içerisinde HTML

öğelerini bulunduramazsanız da, mesajınıza dosya ekleyebiliyorsunuz. Bunun için *File* menüsündeki *Add attachment* komutunu kullanmanız gerekiyor. Tüm bu ayarları yapıp, ilgili kutulara gerekli bilgileri yazdıktan sonra Discreetmail içerisindeki *Send* tuşuna tıklayarak mesajınızı gönderebilirsiniz. Mesaj giderken, sunucuya bağlanma, sunucunun verdiği cevaplar gibi prosedürleri de Discreetmail programının arabiriminden takip edebiliyorsunuz. İsteddiğiniz bir e-posta adresini kullanarak mesaj gönderebilmenize izin veren programın en önemli özelliği IP adresinizi gizleyememesi oluşturuyor. Buna ek olarak, Discreetmail içerisinde mesaj gönderirken “Gönderen” bilgisini istediğiniz gibi değiştiremiyorsunuz, karşı taraf bu bilgiyi e-posta adresi olarak görecektir. Deneme sürümünde bir süre sınırlaması bulundurmeyen Discreetmail, gönderici adresini “demo@somewhere.com” olarak belirliyor ve bu bilgiyi değiştirmenize izin vermiyor. 39 Dolar lisans ücretine tabii olan programın deneme sürümünü kullanırken, arkaplanda da casus programlar çalışıyor. Eğer programın lisanslı kullanıcısı olursanız, bu casuslar otomatik olarak temizleniyor ve tüm sınırlamalar kaldırılıyor.

Phasma

www.8th-wonder.net

Çoğu güvenlik üzerinde yoğunlaşan sıradışı programlarıyla dikkat çeken Eighth Wonder'ın en popüler uygulaması olan Phasma, anonim e-posta konusunda parmakla gösterilen programlardan bir tanesi olma özelliği taşıyor. Ücretsiz 1.3 sürümünden ücretli SX sürümüne kadar çok değişik dağıtımları bulunan Phasma, her yeni sürümde üzerine daha fazla yenilik ekleyerek gelişiyor. En güncel sürüm olan PhasmaSX sayesinde IP numaranızı bile gizleyerek istediğiniz kişiye veya birden fazla kullanıcıya e-posta gönderebiliyorsunuz. Üstelik bu sırada “Gönderen” bölümüne istediğiniz bir e-posta adresi yazmakla kalmıyorsunuz ve bir e-posta başlığı içerisinde bulunabilecek her türlü bilgiyi özelleştirebiliyorsunuz. Örneğin gönderdiğiniz mesajın hangi e-posta istemcisi ile (Outlook Express, Eudora, Opera vs.) gönderildiği bilgisini bile tercih etmeniz mümkün. Salt metin mesajları dışında HTML mesajları göndermenize de imkan tanıyan Phasma, bu mesaja dosya eklemenize de izin veriyor. PhasmaSX tüm bunlara ek olarak, aynı mesajın belirli bir adrese birden fazla kopyasını da göndermenize yardımcı oluyor. ■

WEB TABANLI ALTERNATİFLER

» Anonim e-posta göndermenin en kolay yolu

Anonim e-posta göndermek için yazılımsal çözümler dışında web tabanlı servisleri de tercih edebilirsiniz. Kimliğinizi gizleyerek e-posta göndermek için bir posta sunucusu veya proxy adresi isteyen yazılımsal çözümlere göre, web tabanlı servisler kolay kullanımları ile ön plana çıkmaktadır. Bu tip servislerde, bu tip ayarları sizin yapmanıza gerek kalmaz çünkü tüm bu ayarlar ilgili servis

tarafından daha önce ayarlanmıştır. Sıklıkla “Anonymous Remailer” veya “Fake Mailer” olarak adlandırılan bu servislerin en önemli dezavantajı ise size çok fazla seçenek sunmamalarıdır. Bu açıdan düşünüldüğünde, bu tip servislerin başlangıç düzeyindeki kullanıcılar için ideal oldukları görülür.

Bu günlerde kimliğinizi gizleyerek e-posta göndermenizi sağlayan ücretsiz servisleri bulmak çok zor olsa da, CHIP olarak, hala hizmet vermeye devam eden iki farklı adresi sizlerle paylaşacağız. Bu servislerden ilkinde **www.mailfreeonline.com/mail.php** adresinden ulaşabilirsiniz. Basitliği ve kullanışlılığı bir arada sunan bu site, ücretsiz olarak ve kimliğinizi gizleyerek e-posta göndermenize izin veriyor. Bu işlem sırasında IP adresinizi gizleyemeyen site, buna rağmen istediğiniz bir ad ve e-posta adresini kullanarak istediğiniz bir kişiye e-posta göndermenize imkan tanıyor. Son derece hızlı çalışan servis, ücretsiz olduğu için gönderilen mesajın altında küçük bir reklam satırı ekliyor. Her ne kadar bu

servisi kullandığınızda IP adresinizi gizleyemeseniz de, bir önceki yazı olan “İnternette anonim sörf” konusu içerisinde anlatılan yöntemleri kullanarak IP adresinizi gizlemeyi başarabilirsiniz. Bunun için öncelikle proxy üzerinden internete bağlanmanıza yardımcı olan bir anonim sörf programını çalıştırmalı ve daha sonra MailFreeOnline sitesini ziyaret etmelisiniz. Bu sayede, istediğiniz bir adı ve e-posta adresini kullanarak e-posta göndermek dışında IP adresinizi de gizleyebilirsiniz.

Anonim e-posta göndermek konusunda kesin bir çözüm sunan ikinci servise ise **https://riot.eu.org/anon/relailer.html.en** adresini ziyaret ederek ulaşabilirsiniz. Anonymous Remailer olarak adlandırılan bu servis, gönderdiğiniz mesajı birkaç farklı sunucuya yönlendiriyor ve en sonunda ilgili mesajın istediğiniz adrese ulaşmasını sağlıyor. Bu sayede IP adresinizi gizli tutan servis üzerinden gönderdiğiniz mesajların ulaşması için 2 saat ile 48 saat arasında bir süre gerekiyor.

MailFreeOnline: Kimliğinizi gizleyerek e-posta göndermek için kullanabileceğiniz ücretsiz bir servis. Bu site üzerinden e-posta dışında faks ve SMS de gönderebiliyorsunuz.

Haber listeleri ve daha fazlası

Çoklu e-posta gönderimi

Bir web siteniz varsa, bu sitenin popülerliğini arttırmak için haber listesi oluşturmak iyi bir fikir olabilir. Ancak haber listelerini başarıyla yönetmek, her zaman kolay bir iş değildir. CHIP, aynı mesajı birden fazla kişiye en doğru biçimde nasıl ulaştırabileceğinizi açıklıyor.

Haber listesi veya e-posta listesi olarak adlandırılan servisler, günümüzün en çok tartışılan konularından bir tanesini oluşturuyor. Zira haber listeleri ile spam kavramları çoğu kez bir arada anılıyor. Üye olduğunuz bir haber listesi tarafından size gönderilen reklam, promosyon vs. mesajları da duruma göre spam kavramı içerisine girebilir. Ancak sizin e-posta adresinizi değişik yöntemleri kullanarak (bilginiz dışında) ele geçiren-

ler, bu e-posta adresini veritabanlarına ekleyenler ve bu veritabanı içerisindeki herkese e-posta gönderenler; açık bir şekilde spam suçundan muzdariptirler. Spam kavramından “suç” olarak bahsetmemiz şaşırtıcı gibi gözükse de, değişik ülkelerde spam mesajlara yönelik olarak yasaların oluşturulmaya başlandığını hatırlatmalıyız. Bu bağlamda, bu yazıda anlatılan yöntemleri, geniş kitlelere istenmeyen mesajlar göndermek için kullanamayacağınızı belirtmeliyiz. Yazı içerisinde açıklanan haber listesi yönetim araçlarını, bu listeye üye olan kişilere en iyi hizmeti vermek için kullanabilirsiniz. Buna ek olarak, aynı kişiye birden fazla mesaj gönderme konusuna da bu yazı içerisinde yer vermeyeceğimizi önemle hatırlatmalıyız. Gerçi Google içerisinde “mail bomb” şeklinde bir arama yaparak, bu konuda kullanabileceğiniz çok sayıda program ve yöntem bulabilirsiniz. Ancak bu yazı içerisinde bu konuya değinmeyeceğiz.

Haber listesi oluşturmak için değişik alternatifler

Web sitenizin güvenilirliğini, tanınma oranını veya popüleritesini arttırmak için değişik yöntemler deneyebilirsiniz. Bu yöntemlerden bir tanesi de, haber listesi tarzında bir servis sunmak olabilir. Sitenizin içeriğiyle ilgili güncel konularda hazırlayacağınız bu tarz bir haber listesi, ziyaretçi sayınızı arttırabilir. Ticari site sahipleri de; şirketleri, ürünleri ve servisleri hakkında bilgi veren bir haber listesi oluşturmak isteyebilirler. Bu tarz bir haber listesi oluşturmaya karar verdikten ve bu listenin içeriğini nasıl hazırlayacağınıza karar verdikten sonra sıra bu haber listesini nasıl yöneteceğiniz konusuna gelecektir. Gerçekten de, haber listelerinin en zor kısmı, çok sayıda kullanıcıya hitap eden bu tür bir listenin yönetimindeki zorluklardır. Bazen de, yönetmekten ziyade bu tarz bir listenin altyapısını ilk kez oluşturmak zorlayıcı olabilir. Siz de ilk kez haber listesi oluşturacaksanız, bu işlem için önünüzde çok fazla sayıda seçenek olduğunu gönül rahatlığıyla söyleyebiliriz.

Web tabanlı servisler:

Çoğu kez ücretsiz ve kolay

En kolay ve en ucuz yoldan bir haber listesi oluşturmak isteyenler, Yahoo! Groups (<http://groups.yahoo.com>) servisinde faydalanabilirler. Bu sitenin ana sayfasındaki *Start a new group!* yazısına tıklayarak, kendi haber listenizi ücretsiz olarak ve en kolay bir biçimde oluşturabilirsiniz. Bu arada, Yahoo'nun daha fazla özellik isteyen kullanıcılar için ücretli servisler de sunduğunu hatırlatmalıyız. İster ücretli olsun, ister ücretsiz; web tabanlı bir e-posta listesi hizmeti sunan tek site Yahoo! değildir. En popülerleri Yahoo! olsa da, bu konuda hizmet veren değişik siteler vardır. Bu sitelerin bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

Yahoo! Groups: Haber listesi veya mesajlaşma ortamı oluşturmak isteyenlerin en sık başvurduğu servislerden biri.

Smart Groups: Web tabanlı haber listesi oluşturmak için kullanabileceğiniz ücretsiz ve kullanışlı bir başka servis

Hostscripts.Com: ASP, PHP, CGI, Perl veya JavaScript... Hiç fark etmez! Tüm bu dillerdeki on binlerce scripti bu adreste bulabilirsiniz.

<http://groups.msn.com>
<http://www.freelists.org>
<http://www.coollist.com>
<http://www.zinester.com>
<http://www.notifylist.com>
<http://www.smartgroups.com>
<http://www.yourmailinglistprovider.com>

Sunucu tabanlı script'ler: Zahmetli ama size özel

Sitenizi barındırdığınız sunucu ASP, PHP gibi teknolojileri destekliorsa ve sizin de bu diller hakkında az da olsa bilginiz varsa; sitenize özel bir e-posta listesi oluşturmayı düşünebilirsiniz. ASP tabanlı e-posta listesi scriptlerini www.asp101.com, www.aspprojects.com, www.asparsivi.com ve www.maxiasp.com adreslerinde bulabilirsiniz. PHP tabanlı scriptler içinse www.hotscripts.com, www.freephp.net ve www.onlyphp.com adreslerini ziyaret edebilirsiniz. Tüm bunlara ek olarak, eğer programcılı bilginiz varsa, bu tarz scriptleri kendinizin de hazırlayabileceğinizi söylememize tabii ki gerek kalmayacaktır.

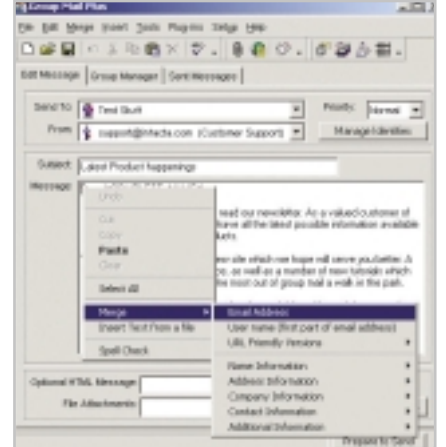
Yazılım tabanlı çözümler: Esnek ve zengin özellikli

E-posta listelerini yönetmenize yardımcı olan e-posta tabanlı çözümler, çoğu kez sıfırdan başlayanlar için uygun olmayabilir. Buna rağmen yazılım tabanlı çözümler, mevcut sistemlere destek olmak ve e-posta listelerinin yönetimini kolaylaştırmak güzel bir alternatif olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle listenize üye olan kişilerin e-posta adresleri ve diğer bilgileri (ad, soyad, cinsiyet vs.) bir veritabanında barındırılıyorsa, bu programlar size inanılmaz derecede esneklik sağlayabilirler. Yazı içerisinde e-posta listesi yönetim araçlarının genel özelliklerinden bahset-

mekle yetinip, hangi aracın tam olarak hangi özelliklere sahip olduğundan bahsetmeyeceğiz. Buna rağmen, bu konudaki en başarılı programları E-CHIP ÖZEL CD'sinde bulabileceğinizi hatırlatmalıyız. CD'de yer alan bu programlar içerisinde ihtiyaçlarınıza uygun olan bir tanesini bulmak çok zor olmayacaktır.

Bazıları ücretli, bazıları da ücretsiz olan bu programlar; hem sizi hem de üyelerinizi memnun edecek özelliklere sahip olarak gelir. Bu özelliklerin başında ise, kişisel mesajlar geliyor. Örneğin, mesaj başlığında alıcının isminin görüntülenmesini sağlayabilirsiniz. Benzer biçimde, hitap cümlesinde sadece "Merhaba" demek yerine "Merhaba Ahmet" biçiminde bir mesaj göndermek daha etkileyici olabilir. Tabii ki bu işlem için e-posta adreslerini barındıran veritabanı içerisinde her e-posta adresine ait ad, soyad vs. gibi verilerin de yer alması gerekecektir. Bu yüzden, kullanıcıların e-posta adreslerini öğrenirken aynı zamanda isimlerini de öğrenmeniz çok faydalı olacaktır.

Yazılım tabanlı e-posta listelerinin en önemli özelliklerinden bir diğeri de, yüz binlerce e-posta adresi barındıran listeleri bile başarıyla yönetebilmeleridir. Örneğin Yahoo! Groups gibi ücretsiz web tabanlı servisler, listedeki kullanıcı sayısına kısıtlama getirmektedirler. Buna rağmen, ücretsiz yazılımlarda bile böyle bir kısıtlama bulunmamaktadır. E-posta listeniz bu kadar geniş olduğunda ortaya çıkabilecek bazı sorunları yine bu yazılımlar sayesinde çözebilirsiniz. Örneğin aynı adresin veritabanında iki defa yer alması çok can sıkıcı bir durumdur. Bu programların bü-

Group Mail: Ücretsiz sürümü de bulunan program, sunduğu özellikler ile alanındaki en başarılı programlardan bir tanesi olmayı başarıyor.

yük bir çoğunluğu, listelerde birkaç defa yer alan adresleri otomatik olarak silmenize yardımcı olmaktadır.

Mevcut listenizdeki kullanıcıları filtrelemek ve kategorize etmek için de gerekli araçları sunabilen bu programlar, bu sayede bir mesajı sadece istediğiniz özelliklere sahip kullanıcılara gönderilmesini sağlayabilirsiniz.

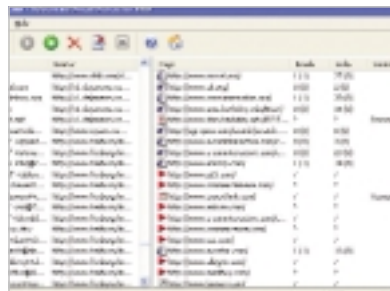
Gönderilen mesajlara dosya eklenebilmesi ise, yazılım tabanlı çözümlerin bir başka avantajı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kategorideki bütün programlar dosya eklerine destek vermeseler de, Group Mail Free gibi uygulamalar her bir kullanıcıya farklı bir dosya göndermenize bile izin vermektedir.

Bu programları kullanırken, sadece mesajı almak isteyen kullanıcılara e-posta gönderebileceğinizi unutmayın. ■

E-POSTA ADRESİ AVCILARI

» Etkili ama yasalığı tartışılır

E-posta listelerinin hangi amaçlarla kullanılabilirliğinden ve bu işin ne zaman spam kavramı içerisine girebileceğinden yazının başında bahsetmiştik. Buna rağmen, interneti önemli bir pazarlama mecrası olarak görenler oldukça saldır-

gan tavırlarda bulunabiliyor. Hazırladıkları pazarlama mesajlarını olabildiğince çok sayıda kullanıcıya ulaştırmayı hedefleyen kişiler, bu işlem için internet üzerindeki çok sayıda web sayfasını tarayarak bu sayfalarda yer alan e-posta adreslerini topluyorlar. Bu işlem içinse sıklıkla Advanced Email Extractor (www.mailutilities.com/ae/) veya Web Data Extractor (www.rafa-soft.com) programlarından yararlanıyorlar. Bu programları kullanarak e-posta adreslerini toplamak bir suç teşkil etmese de, ele geçirilen adreslerin satılması veya bu adreslere izinsiz olarak e-posta gönderilmesi yasal bir işlem olarak kabul edilmiyor.

En güncel hacker aracı

Google

Google, internette aradığınız her şeyi bulmanıza yardımcı oluyor! Hem de her şeyi! Kullanıcı adları, şifreler, banka hesapları, maaş bilgileri... Hatta sizinkileri bile! Siz de "Googlezede" olmak istemiyorsanız, bu yazıyı mutlaka okumalısınız.

Popüler arama motoru google, interneti bir uçtan diğer uca gezme-ye ve önüne gelen her türlü veriyi indekslemeye devam ediyor. Şu anda 4 milyarın üzerinde web sayfası içerisinde arama yapabilen Google, aslında kullanıcılarına hayal edebildiklerinden daha fazlasını sunuyor. Zira bu 4 milyar web sayfasının içerisinde şifreler ve kredi kartı bilgileri gibi çok gizli bilgiler de yer alıyor. Üstelik Google, tüm bu hassas verileri bulmanızı kolaylaştıracak çeşitli fonksiyonlara sahip olarak geliyor.

Güvenliğimize önem veren bir kullanıcıysanız, bu satırları okudukça aklınıza şu sorunun gelmesi gerekir: "Acaba bana ait kişisel bilgiler de Google üzerinden bulunabiliyor mu?" Bu soruya mümkün olabildiğince kısa bir süre içerisinde cevap bulabilmek çok önemli. Zira, siz bu açıkları kapatmadan önce, diğer meraklı Google kullanıcıları size ait bu kişisel verilere ulaşabilirler. Bu arada hatırlatalım: Google üzerinde yapılan aramalar sonucu, kişisel

bilgilerine ulaşılabilen kişilere -en ki-bar tabiriyle- "Googlezede" deniyor. Siz de "Googlezede" olmak istemiyorsanız, öncelikle "Bir Google hacker'ı neler bilir ve nasıl düşünür?" gibi konularda fikir sahibi olmalısınız..

Bir hacker aracı olarak Google... ama nasıl?

Google sayesinde bu tür hassas verilere ulaşabilmenin altında üç farklı neden yatıyor. Bu nedenlerin ilki, bu kişisel verilerin sahibinin dikkatsizliğinden kaynaklanıyor. Zira, bir siteye ait yönetici şifrelerini barındıran veritabanı dosyası gibi önemli verilerin, site içerisindeki şifrelenmiş ve uzaktan erişime kapatılmış alanlarda kaydedilmiş olması gerekiyor. Buna rağmen, bu güvenlik önlemine dikkat etmeyen web sitesi yöneticileri, kişisel verilerini göz göre göre tüm internet kullanıcılarına açmış oluyorlar. Google arama motorunu bir hacker aracına dönüştüren diğer iki etken ise, Google'ın sahip olduğu

gelişmiş özelliklerden kaynaklanıyor. Öncelikle Google, standart web sayfaları dışında PDF, DOC, XLS, MDB gibi diğer bazı dosya tiplerini de indeksliyor. Buna ek olarak, gelişmiş arama parametreleri sunan Google, bu tür verilere ulaşımı kolaylaştırmış oluyor.

Hacker'lara en çok yardım eden arama parametreleri

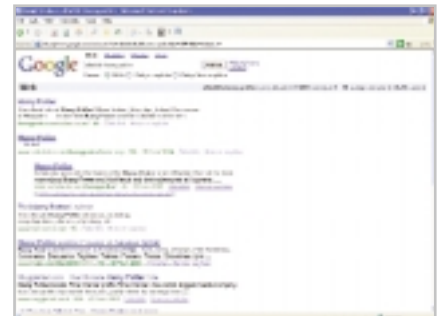
Google, basit tasarımıyla ön plana çıkan ve milyonların sevgisini kazanan bir arama motoru olsa da; bu basit arabirim içerisinde son derece gelişmiş özellikler sunmasıyla da diğer arama motorlarından ayrılıyor. Üstelik tüm bu gelişmiş arama özelliklerine, basit parametreleri aklınızda tutarak, Google'ın ana sayfasından bile ulaşabilirsiniz. Şimdi hazırsanız, Google'ın bu gelişmiş parametrelerinden bazılarını kısaca göz atalım. Bazılarına diyoruz, çünkü Google burada anlatabileceğimizden çok daha fazla özellik (ve parametre) sunuyor. Bu sayfalarda, sadece bu konu için ihtiyaç duyabileceğiniz Google fonksiyonlarına yer vereceğiz.

site: belirli bir web sitesi içerisinde arama

Bu gelişmiş parametre, sadece belirli bir web sitesi içerisinde arama yapmanıza imkan tanıyor. Örneğin, CHIP'in web sitesi içerisinde "Google" kelimesinin geçtiği sayfaları aramak istiyorsanız, ana sayfadaki arama kutusuna yazmanız gereken anahtar kelimeler şu şekilde olmalıdır:

site:www.chip.com.tr google

Bu şekilde yapacağınız bir arama sayesinde www.chip.com.tr adresinde yer alan ve içerisinde "Google" kelimesi bulunan web sayfalarına ulaşabilirsiniz. Bu parametrenin ilginç özelliklerinden bir tanesi, bazı web sitelerinin adresini yazarken "www" ifadesinin kullanıp kullanmama-

Gelişmiş parametreler: Google, sunduğu gelişmiş parametreler sayesinde tam olarak aradığınız sonuca ulaşmanıza yardımcı oluyor.

Google hacker: Popüler arama motorunu İngilizce veya Türkçe olarak kullanabildiğiniz gibi, hacker dilinde (!) de görüntüleyebiliyorsunuz.

nın sonuçları etkilemesidir. Örneğin “site:chip.com.tr” yazarak aradığınız sonuca ulaşamıyorsanız, bir de “site:www.chip.com.tr” yazarak uygun bir sonuca ulaşmayı deneyebilirsiniz. Tabii ki bu durumun, tüm web siteleri için geçerli olmadığını hatırlatmalıyız.

filetype: belirli dosya tipleri içerisinde arama

Bu parametre, yaptığınız aramaya ait sonuçların sadece belirli dosya tipleri için filtelenmesini sağlamaktadır. Örneğin:

filetype: pdf google

Bu şekilde yapılacak bir arama sonucunda, içerisinde “Google” kelimesini barındıran PDF dosyalarına ulaşılacaktır. Bu noktada, Google’ın arama yapabildiği dosya tiplerinin sınırlı olduğunu hatırlatmalıyız. Bu dosya tiplerinin güncel bir listesine www.google.com/help/faq_filetypes.html adresinden ulaşabilirsiniz.

intitle: anahtar kelimeyi sayfa başlıklarında arama

Bu parametre, aradığınız anahtar kelimeleri sadece sayfa başlıklarında aramakta ve sadece bu kriterle uygun olan sonuçları listelemektedir. Bu sayede örneğin:

intitle:harry

Biçiminde yapacağınız bir arama sonucunda, sayfa başlığında “Harry” kelimesini bulunduran web sayfalarına ulaşmış olursunuz. Buna rağmen, sizin asıl istediğiniz, sayfa başlığında “Harry Potter” kelimelerini içeren web sayfalarına ulaşmaksa, bu sefer de şu şekilde bir arama yapabilirsiniz:

allintitle:harry potter

İngilizce bilenlerin kolayca akılda tutabileceği bu parametre, yazılan tüm anahtar

kelimelerin sayfa başlığı içerisinde yer almasını şart koşmaktadır.

inurl: web sayfası bağlantılarında arama

Google’ın en az bilinen parametrelerinden birisi olan inurl, anahtar kelimelerin sadece sayfa adreslerinde (URL) aranmasını sağlamaktadır. Örneğin:

inurl:admin

Biçimindeki bir arama, sayfa adresinde “admin” kelimesini barındıran web sayfalarını listeleyecektir. Bu parametrenin birazcık daha özelleşmiş bir versiyonu ise şu şekildedir:

allinurl: admin password

İlgili parametrenin bu şekilde kullanımı, yazılan tüm anahtar kelimelerin sayfa adresinde bulunmasını şart koşmaktadır.

Değişik arama parametrelerinin bir arada kullanılması

Şimdiye kadar açıklanan parametreler, tek başlarına kullanılabildiği gibi, bu parametrelerin birlikte kullanımı da mümkündür. Hatta bu sayede, daha etkili sonuçlara ulaşmak mümkün olabilmektedir. Örneğin:

filetype:asp inurl:admin

Biçimindeki bir arama sonucunda, sayfa adresinde “admin” kelimesini içeren “ASP” uzantılı sayfalara ulaşabilirsiniz. Teorik olarak, bu yöntemi kullanarak sınırsız sayıda kombinasyon oluşturabilir-

Anahtar listesi: Bu site içerisinde, Google içerisinden ilginç verilere ulaşmanıza yardımcı olacak anahtar kelimelerin bir listesine ulaşabilirsiniz.

siniz. Tabii ki, güvenlik açıklarını kolayca ortaya çıkaran bazı anahtar kelime ve parametre kombinasyonlarının varlığı da bilinmekte. Google’ı bir hacker aracı olarak gören kişiler tarafından sıkça kullanılan bu arama kelimeleri, bilgisayar sistemleri konusunda detaylı bir bilgi birikimini gerektiriyor. Yine de, size çeşitli şifreleri ve diğer gizli bilgileri sunacak Google anahtar kelimelerini öğrenmek o kadar da zor değil.

Örneğin <http://johnny.ihackstuff.com> adresini ziyaret eder ve bu sitenin “googledorks!” sayfalarını incerseniz, çeşitli kategoriler altında çok sayıda anahtar kelime kombinasyonuna ulaşabilirsiniz. Bu siteyi son ziyaret ettiğimizde, 13 kategori içerisinde 194 farklı anahtar kelime kombinasyonuna yer veriliyordu. Bu kombinasyonların bazıları kullanıcı adlarına, bazıları şifrelere, bazıları da internet üzerinden alışveriş yapan kişilerin adres bilgilerine ulaşmanızı sağlıyordu. ■

KLASÖR İÇERİKLERİNE ULAŞMAK

» Index Of/mp3

Google’ın gelişmiş arama fonksiyonlarını kullanarak, sunucular üzerindeki klasörlerin içeriklerine ulaşmak da mümkün. Daha doğrusu, çoğu sonucu, üzerinde barındırdığı klasörlerin içeriklerinin görüntülenmesine izin vermez. Buna rağmen, bazı siteler bilerek, bazıları da farkında olmaksızın klasör içeriklerinin tüm internet kullanıcıları tarafından görüntülenebilmesine izin verirler. Siz de, klasör içerikleri kolayca görünen sunucuların adreslerini öğrenmek istiyorsanız, aşağıdaki anahtar kelimeleri ve parametreleri Google içerisinde kullanmayı deneyebilirsiniz.

intitle:index.of name size
intitle:index.of server.at
intitle:index.of “Apache/” server.at
intitle:index.of “parent directory”

Index of /mp3		
File	Last modified	Size
Parent Directory		-
Account@result.net	13-Oct-2001 22:00	3.0M
index.php	18-Apr-2001 18:04	8.0M
Content@Result.net	18-Feb-2001 22:00	8.0M
Content@Result.net	18-Feb-2001 22:00	3.0M
index	24-Sep-2001 12:00	-
Content@Result.net	08-Nov-2001 18:04	3.0M
index	24-Sep-2001 12:00	-
Content@Result.net	04-Jul-2001 18:04	5.0M
Content@Result.net	00-Feb-2001 22:00	5.0M
Content@Result.net	18-Feb-2001 18:04	4.0M
Content@Result.net	00-Feb-2001 18:04	2.0M
Content@Result.net	18-Feb-2001 18:04	5.0M
index	24-Sep-2001 12:00	-
Content@Result.net	18-Nov-2001 18:04	5.0M
index	24-Sep-2001 12:00	-

Index Of/ MP3: Google içerisinde doğru anahtar kelimeleri kullanarak, internet üzerinde aradığınız her türlü veriye ulaşabilirsiniz.

İnternet televizyonları ve radyoları

Web'den müzik ve görüntü kaydı

İnternet radyolarından ve televizyonlarından ses ve görüntü kaydı yapmak artık çok kolay. CHIP, internet üzerindeki akışkan ses ve görüntü kaynaklarından kayıt yapmak için kullanabileceğiniz yöntemleri açıklıyor.

Son yıllarda, internet üzerinden yayın yapan televizyon kanalları ile radyoların sayısı bir hayli arttı. Hatta Türkiye'deki ulusal kanalların neredeyse tamamı, web siteleri üzerinden canlı olarak izlenebiliyor. Çoğu kez canlı yayın akışlarını vermekle yetinmeyen televizyon kanalları, buna ek olarak popüler programların arşivlerini de sunuyorlar. Böylece, çok sevdiğiniz bir dizinin son bölümünü kaçırdığınızda, kaçırdığınız bu bölümü internet üzerinden izleme şansınız oluyor. Hem de canınız ne zaman isterse! Günümüzde, internet üzerinden televizyon izlemenin tek bir dezavantajı bulunuyor: Mevcut yayınların kalitesi çok düşük ve sizin ne kadar hızlı bir internet bağlantınız olursa olsun, bu düşük hızlara mahkum kalıyorsunuz. Neyse ki, Türkiye'de ADSL portlarının hızla açılması ve hızlı internet bağlantısına (broadband) sahip kullanıcı sayısının artması, önümüzdeki aylar ve yıllar için güzel gelişmelere işaret ediyor. Zira bazı yerli girişimciler, hızlı internet bağlantısına sahip kullanıcılara özel içerikler sunan internet siteleri ve televizyon kanalları için planlar yapmaya başladı bile. Bu sayede broad-

band sahipleri, internet üzerinden cam gibi bir televizyon yayını izlemenin keyfine varabilecekler.

Bu arada, yazının şu ana kadar olan bölümünde hep televizyon yayınlarından bahsettik. Buna rağmen internet üzerindeki radyoların sayısı da azımsanacak gibi değil. Hatta sırf internet üzerinden yayın yapan ve gerçek bir frekansı bulunmayan radyolar bile bulunuyor. Bazı yerli ve yabancı siteler ise size çok çeşitli sanatçıların çeşitli şarkılarını -istediğinize bağlı olarak dinlemenize imkan tanıyor. Yani, hangi şarkıyı dinlemek istediğinize kendiniz karar veriyorsunuz. Tabii ki, bu şarkıları bilgisayarına indiremiyor ve sadece internet üzerinden dinleyebiliyorsunuz.

Bu yazımızın konusunu ise, internet üzerindeki akışkan (streaming) yayınları bilgisayarınıza nasıl kaydedebileceğiniz oluşturuyor. İster bir televizyon kanalının canlı yayını, ister sevdiğiniz bir yarışma programının son bölümünü, isterseniz de son günlerin en popüler şarkısını bilgisayarınıza kaydetmek isteyin. CHIP olarak size sunduğumuz araçlar ve yöntemler sayesinde, tüm bu işlemler sizin için çocuk oyuncağı olacak.

Akışkan yayınları kaydetmek için mevcut programlar

Son yıllarda internet üzerindeki akışkan yayınların sayısı arttıkça, bu yayınları kaydetmek (veya bilgisayarınıza indirmek) için hazırlanan programların sayısında da gözle görülür bir artış yaşandı. Bazıları ücretsiz, bazıları da ücretli olan bu programlar; çoğu kez belli bir alanda özelleşiyor. Örneğin bu programlardan bir tanesi sadece Windows Media Audio formatındaki ses yayınlarını kaydedebilirken, bir diğeri ise RealMedia formatındaki ses ve görüntü yayınlarını kaydedebiliyor. Buna rağmen bu programlardan bir tanesi var ki, internet üzerinde bulunan her türlü akışkan yayını kaydedebiliyor: HiDownload. Değişik ihtiyaçlara yönelik olarak "Lite" ve "Pro" olmak üzere iki farklı sürümü bulunan HiDownload, kendi alanındaki en başarılı program olma özelliğini taşıyor. Tek kullanıcı için lisans ücreti 39.95 Dolar olan HiDownload Pro ile yaptığımız denemelerde, değişik kaynaklardaki değişik yayınların tamamını kaydetmeyi başardık. Bu yüzden, yazı içerisinde öncelikle HiDownload Pro'nun adım adım kullanımına değineceğiz. Yazı içerisindeki "Alternatif Programlar" başlıklı kutuda ise HiDownload'un çeşitli alternatiflerinden ve değişik alanlarda özelleşmiş diğer programlardan bahsedeceğiz.

Adım adım HiDownload Pro kullanım rehberi

HiDownload Pro'nun 5..5 sürümünü, derginizle birlikte verilen E-CHIP ÖZEL CD'sinde bulabilirsiniz. Programın daha yeni bir sürümünün bulunup bulunmadığını ise www.hidownload.com adresinden öğrenebilirsiniz. Her sürümünde yeni özellikler eklenen ve yetenekleri arttırılan HiDownload Pro'nun yeni bir sürümünün çıktığını fark ederseniz, bu yeni sürümü indirmenizi ve az sonra değineceğimiz işlemleri bu yeni sürüm üzerinden

gerçekleştirmenizi önerebiliriz. Şimdi, kurulumdan itibaren HiDownload Pro'nun kullanımına dair tüm aşamaları incelemeye başlıyoruz.

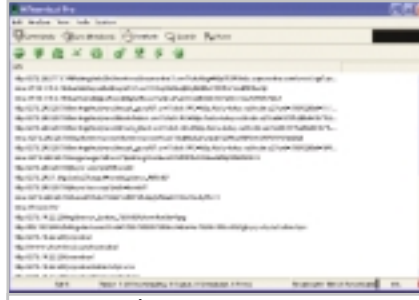
1. Adım: HiDownload Pro programının kolay kurulumu

HiDownload Pro, standart bir kurulum paketi ile birlikte geliyor. EXE uzantılı kurulum dosyasını çalıştırıp, yönergeleri takip ederek, bu programı sisteminize kolayca kurabilirsiniz. HiDownload Pro'nun kurulumu sırasında dikkat etmeniz gereken tek nokta ise, WinPcap adındaki yardımcı programın da sisteme kurulmasıdır. HiDownload Pro'nun kurulumunun son aşamasında, ayrı bir kurulum penceresi açılıyor ve bu pencere içerisinde WinPcap yazılımını da sisteminize kurmanız gerekiyor. Bu programı sisteminize kurmanız zorunlu, zira HiDownload çalışırken bu programdan faydalıyor. Sonuç olarak, HiDownload Pro ve WinPcap yazılımlarının ikisini birden sisteminize kurduğunuzda, internet üzerindeki akışkan yayınları kaydetmeye hazır hale geliyorsunuz.

2. Adım: Veri alışverişini doğru biçimde analiz etmek

HiDownload Pro'yu sisteminize kurduktan sonra, masaüstündeki simgeye tıklayarak bu programı çalıştırın. Shareware bir program olan HiDownload Pro'yu çalıştırdığınızda, ekranınıza bir uyarı penceresi gelecektir. Normalde ücretli bir program HiDownload Pro'yu tüm özellikleriyle birlikte 30 gün boyuca ücretsiz olarak kullanabilirsiniz. Bunun için ekrandaki *Evaluate* tuşuna tıklayarak HiDownload Pro'nun arabirimine ulaşın.

İlk işlem olarak, HiDownload Pro'nun internet ile olan veri alışverişimizi kontrol etmesini sağlamalısınız. Bunun için prog-

Ağ analizi: İnternet üzerindeki veri alışverişinizin tamamı WinPcap sayesinde HiDownload Pro tarafından detaylıca analiz ediliyor.

Canlı yayınları yakalamak: Analiz sırasında canlı yayınları da yakalayabilmek için bu pencerede ufak bir ayar değişikliği yeterli.

ramın *Analysis* menüsündeki *Start analysis* tuşuna tıklayın. Bu işlemten sonra ekranınızda yeni bir pencere açılacak ve internete bağlanırken kullandığınız donanımı belirtmenizi isteyecek. Şanslıysanız, HiDownload Pro sizin internete bağlanırken kullandığınız donanımı otomatik olarak tespit edecektir. Aksi bir durumda, ekrandaki *Select Adapter* tuşuna tıklamanız ve yeni açılacak olan pencere içerisinde internete bağlanırken kullandığınız donanımı (modem, ağ kartı vs.) seçmeniz ve sonra, son işlem olarak *Network analysis* başlıklı penceredeki *Start* tuşuna tıklamanız gerekir.

Bu işlemlerden sonra HiDownload Pro, internet ile olan veri alışverişinizi takip etmeye başlayacak. Böylece siz, örneğin Internet Explorer içerisinde, akışkan yayın olan bir sayfaya ulaşır ve bu sayfa içerisinde ilgili yayını izlemeye/dinlemeye başlarsanız; HiDownload Pro bu yayının kayıtlı olduğu adresi otomatik olarak tespit eder. Tabii ki bu durumun bazı istisnaları var. Örneğin önceden kayıtlı olan dizileri ve diğer programları bu yöntem ile kolayca tespit edebilirsiniz. Zira bu yayınlar karşı taraftaki sunucuda örneğin ASF uzantısıyla kayıtlıdır. Buna rağmen televizyonların canlı yayınlarını internet üzerinden izlediğinizde, HiDownload Pro canlı yayının adresini tespit etmekte başarısız olacaktır. Tabii bunun da bir çözümü var.

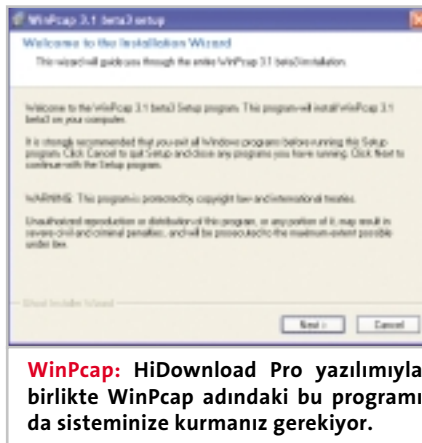
HiDownload Pro'nun analiz aracı, standart olarak sadece ASF, WMV, WMA, SWF ve RM uzantılı dosyaları tespit etmek için ayarlanmıştır. İnternet üzerindeki canlı yayın sayfalarının adresleri ise çok daha karmaşıktır. Üstelik bu sayfaların hangi uzantıya sahip olduğu ise açıkça belli değildir. Bu yüzden HiDownload Pro'nun *Tools* menüsünü altındaki *Program options* tuşuna tıklamanız ve ekrana gelecek olan pencerenin *Analysis* sekmesine

geçmeniz gerekecek. Bu sekmedeki *Analysis all file types* serçeneğini işaretli konuma getirdikten sonra *Ok* tuşuna tıklayarak, HiDownload Pro'nun yakaladığı tüm bağlantı bilgilerini göstermesini sağlayabilirsiniz.

Bu basit ayar değişikliğinden sonra, HiDownload Pro'nun analiz aracı, internet üzerinden ulaştığınız bütün bağlantıları listelemeye başlayacaktır. Bu aşamada dikkat etmeniz gereken nokta, canlı yayının kaydetmek istediğiniz kanalın web sayfası dışındaki web sayfalarını -o an için- ziyaret etmekten uzak durmaktır. Bu sayede, canlı yayına ait bağlantıyı tespit etmeniz kolaylaşır. Gerçi değişik kanalların canlı yayın bağlantıları değişik biçimlerde olabiliyor, ancak genellikle bu yayına ait bağlantılar "mms://" ifadesiyle başlar.

3. Adım: Yayınları bilgisayarınıza kaydetmek

Şimdiye kadar açıklanan yöntemleri kullanarak; bir canlı yayını veya arşiv yayını tespit ettikten sonra, bu yayını kaydetmeye başlayabilirsiniz. Bunun için tespit ettiğiniz bağlantıyı seçili konuma getirdikten sonra, ilgili bağlantıya sağ fare tuşuyla tıklamalı ve açılacak olan menüdeki *Download* tuşuna tıklamalısınız. Bu işlemten sonra ekrana gelecek olan pencerede, ilgili yayını sabit disk üzerindeki hangi konuma kaydetmek istediğiniz sorulacaktır. Pencerenin *General* sekmesindeki *Save to* bölümü içerisinde ilgili dosyayı kaydetmek istediğiniz klasörü belirttikten sonra *OK* tuşuna tıklayarak kayıt işlemine başlayabilirsiniz. Aslında, az önce bahsettiğimiz pencere içerisinde değiştirebileceğiniz çok çeşitli ve sayısız ayar seçeneği bulunuyor. Ancak biz yaptığımız denemelerde, standart ayarların çoğu durumda sorunsuz çalıştığını gördük. Siz de yayını kaydetmek aşamasında herhangi

WinPcap: HiDownload Pro yazılımıyla birlikte WinPcap adındaki bu programı da sisteminize kurmanız gerekiyor.

bir sorunla karşılaşmadığınız sürece, bu ayarları oldukları gibi kullanmaya devam edebilirsiniz.

Buraya kadar olan işlemleri eksiksiz tamamladığınızda, ilgili yayını bilgisayarınıza kaydetmeye başlamış olmalısınız. Kaydetmeye çalıştığınız dosyanın inip inmediğini öğrenmek için HiDownload Pro'nun *Downloads* sekmesine geçmeniz gerekiyor. Eğer her şey yolunda gidiyorsa, bu pencere içerisinde ilgili dosyanın indi-

Dosyayı indirmek: Kaydetmek istediğiniz yayının tam konumunu keşfettikten sonra, bu yayını indirmeye hazır hale geliyorsunuz.

riliyor olduğunu göreceksiniz. Tabii ki bu indirme işlemi, canlı yayınlarda ve arşiv yayınlarında farklılık göstermekte. Arşiv yayınlarının toplam boyutu bellidir ve çoğu kez internet bağlantınız kesilse bile bu yayını daha sonra indirmeye devam edebilirsiniz. Canlı yayınlarda ise istediğiniz kadar uzun bir süre kayıt yapabilirsiniz. Canlı yayınları kaydederken, sahip olduğunuz internet bağlantısının hızlı olması, yayını eksiksiz kaydetmenize yardımcı olacaktır. Bu işlemi gerçekleştirebilmek için için, tecrübelerimize dayanarak 128Kbps hızında bir internet bağlantısının fazlasıyla yeterli olduğunu söyleyebiliriz. Zira, yazının başında da belirttiğimiz gibi, Türkiye'deki televizyon kanallarının internet yayınları henüz düşük hızları destekliyor. Yurtdışındaki daha yüksek kalitedeki televizyon yayınları kaydetmek içinse, daha yüksek internet

SHOUTcast: Yüzlerce internet radyosuna ulaşabilmek istiyorsanız www.shoutcast.com adresini ziyaret edin.

bağlantı hızlarına ihtiyaç duyabilirsiniz.

Akışkan yayınları kaydederken bağlantı hızıyla ilgili bir sorun yaşıyorsanız, bu işlem sırasında web sayfalarında sörf de dahil olmak üzere internet bağlantısını kullanan her türlü aktiviteden kaçınmanızı öneririz. Bu sayede, sahip olduğunuz hızın tamamını kayıt işlemi için kullanma şansı bulabileceksiniz. ■

ALTERNATİF PROGRAMLAR

» Akışkan yayınları kaydetmek

HiDownload Pro, akışkan yayınları kaydetmek konusunda neredeyse kusursuz olsa da, internet üzerindeki akışkan yayınları kaydetmek için kullanabileceğiniz başka programlar da bulunuyor. İşte bu programlardan bir demet:

Internet Radio Tuner

<http://bleucanard.mark1hosting.net>

İnternet üzerindeki radyo yayınlarını dinlemenize yardımcı olan bu ücretsiz program, ilk kurulumda standart olarak 1500 farklı radyo kanalına bağlantı içeriyor. Kendi radyo kanallarınızı da listeye eklemenize izin veren program, seçtiğiniz radyo kanallarının yayını da MP3 formatında sabit diskinize kayıt edebiliyor.

CoCSoft Stream Down

<http://stream-down.cocsoft.com>

Akışkan yayınları kaydetmenize imkan tanıyan bu programın kullanımı oldukça basit. RTSP, MMS, MMSU ve MMST protokollerini başarıyla destekliyor ve ortamın üzerinde bir performans sergilemeyi başarıyor. Programın lisans ücreti 39 Dolar olarak belirlenmiş.

Akışkan yayınlar: Wmrecorder ile web'deki radyo yayınlarını sabit diskinize MP3 olarak kaydedebilirsiniz.

WebCam Recorder

<http://www.webcamrecorder.com>

İnternet üzerindeki web kameralarını kaydetmek konusunda uzmanlaşan bu program, web tarayıcısı içerisinde görüntülenebilen her türlü web kamerasını kaydedebiliyor. Ücretli bir program olan WebCam Recorder'ın lisans ücreti ise 25 Dolar.

WM Recorder

<http://www.wmrecorder.com>

Arabirimi ile dikkatleri üzerinde çeken WM Recorder, sadece Windows Media formatındaki yayınları kaydedebiliyor. Lisans ücreti 29.95 Dolar olan bu programı kullanabilmek için sisteminizde Windows Media Player'ın 7.0 veya daha yeni bir sürümünün bulunması gerekiyor.